

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

15 december 1999

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

DECREET MIDDELENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 2000

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 2000

DECREET BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2000

Inhoud

Nr. 20

Woensdag 15 december 1999
Middagvergadering

Berichten van verhindering

1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000

– 13 (1999-2000) – Nr. 1

– 14 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4

– 16 (1999-2000) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000

– 13 (1999-2000) – Nr. 1

– 15 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 12

– 16 (1999-2000) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000

– 94 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 16

Algemene bespreking (Voortzetting)

1

Sprekers : de heren Marino Keulen, Miel Verrijken, Dany Vandenbossche, Jos Stassen, Chokri Mahassine, Eric Van Rompuy, Joachim Coens en Carl Decaluwe, mevrouw Margriet Hermans, de heren Francis Vermeiren, Peter Gysbrechts, André Denys, André Van Nieuwkerke en Mark Van der Poorten, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, mevrouw Hilde De Lobel, de heren Herman De Loor, Jo Vermeulen, Dirk De Cock, Jan Loones, Bart De Smet, Bruno Tobback, Jan Penris, Sven Gatz en Dominiek Lootens-Stael, mevrouw Veerle Heeren, de heren Stefaan Platteau, Joris Van Hauthem en Luk Van Nieuwenhuysen, mevrouw Brigitte Grouwels, de heren André Kenzeler en Etienne Van Vaerenbergh, mevrouw Dominique Guns, de heer Paul Wille, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Johan Malcorps, Jacques Timmermans, Ludwig Caluwé, Patrick Lachaert en Erik Matthijs, mevrouw Veerle Declercq, de heer Jean Geraerts, mevrouw Isabel Vertriest, de heren Jul Van Aperen en Gerald Kindermans, minister Bert Anciaux, minister Dirk Van Mechelen, minister Johan Sauwens, minister Vera Dua en minister Steve Stevaert

Regeling van de werkzaamheden

106

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.40 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Johan Demol, Eloi Glorieux : gezondheidsredenen ;

Claudine De Schepper, Koen Helsen : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000

- 13 (1999-2000) – Nr. 1
- 14 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4
- 16 (1999-2000) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000

- 13 (1999-2000) – Nr. 1
- 15 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 12
- 16 (1999-2000) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000

- 94 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 16

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2000 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wens mijn uiteenzetting te beginnen met het aantonen van het belang van cultuur. Ik heb immers de indruk dat men ons, de mensen van de commissie voor Cultuur, een beetje als luxepaarden, als het overschot na de serieuze dingen of als het dessert na de maaltijd beschouwt. In die zin moet er bij de goegemeente nog een grote weg worden afgelegd.

Het buitenland kent Vlaanderen heel vaak op basis van zijn cultureel erfgoed en zijn historische sites. Onze cultuur is dan ook heel vaak het visitekaartje of het uithangbord van Vlaanderen in de wereld. Ik heb het dan nog maar alleen over het beperkte segment van de monumentenzorg.

Ik ga hier geen discussie meer opstarten over de cijfers. Die discussie werd reeds uitvoerig gevoerd in de commissie en de openbare vergadering mag geen magnetron zijn van die commissie. Wat ik wel ga doen, is enkele vragen formuleren aan de ministers en enkele suggesties naar voren brengen. We zullen wel zien waar dat ons uiteindelijk brengt.

In de politiek zijn er een aantal demonen die moeilijk te bezweren zijn. Toen ik hier in 1995 binnenkwam, werd ik in de commissie voor Cultuur onmiddellijk geconfronteerd met de problemen in de sector van de volksontwikkeling. Het ging toen niet om de inhoud of de functie, maar wel over de centen. Nu, vier jaar later, blijkt dat we dat probleem nog steeds met ons meeslepen. Het probleem heeft in al die tijd nog niets aan actualiteit ingeboet. Het debat van de volksontwikkeling is nu nog steeds het verhaal van de kwantitatieve normering, zeg maar van de cijfertjes, de normen en de criteria, niet wat de overheid, die deze sector flink subsidieert, van die mensen mag verwachten ?

Als we het historisch proces maken van het sociaal-cultureel werk en ons daarbij concentreren op de beginjaren, dan denk ik dat het zeker en vast een grote rol heeft gespeeld in de cultuurspreiding, de cultuurparticipatie, de ontvoogding, de democratisering en andere zaken die we graag met bevlogen termen bestempelen. Het mag ook worden gezegd dat deze sociaal-culturele instellingen gaandeweg ook voor een deel gebureaucratiseerd werden, zodat ze een aantal maatschappelijke evoluties misten. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de vredesbeweging en aan de ecologische beweging, zaken die achteraf voor een deel werden geaccapareerd. Hun rol als stimulator of katalysator van

Keulen

deze evoluties was beperkt. Een en ander gebeurde spontaan vanuit de maatschappij zelf.

Dit is een debat dat zeker niet uit de weg mag worden gegaan. Volksontwikkeling heeft nog steeds een belangrijke rol te vervullen, zeker voor een regering die in haar nieuw project voor Vlaanderen de grote ambitie van het levenslang leren heeft ingeschreven. Ik ben ervan overtuigd dat die sector nog hand- en spandiensten, maar ook inhoudelijke diensten kan verlenen.

Mijnheer de minister, u hebt reeds stof doen opwaaien met uw verklaring een frisse wind door die sector te willen laten waaien. U streeft daarbij naar een vorm van decentralisering en richt u daarbij tot de sector van de verenigingen. Ik heb reeds in 1996 in die zin een voorstel van decreet ingediend, waarmee ik wilde zeggen dat men haver moet geven aan de paarden die ze verdienen. De werking van verenigingen kan maar concrete gestalte krijgen vanuit de basis en de plaatselijke actieve kernen. Zo bestaat het Davidsfonds maar bij de gratie van zijn lokale actieve kernen en dit kan worden doorgetrokken tot de KAV, de KVLV, enzovoort.

We moeten de piramide een beetje aftoppen via subsidies die wel de werking van de basis versterken. Ook de top moet over voldoende financiële slagkracht blijven beschikken, zodat kan worden gewerkt aan inhoudelijke verdieping en vernieuwing, en aan de ledenadministratie. Een lichaam zonder hoofd is immers een zombie, en ook een hoofd zonder lichaam bestaat niet. Top en basis vullen elkaar dus aan. De minister kan bijgevolg op mijn steun rekenen voor zijn voorstel.

Een aantal collega's moeten misschien worden geconfronteerd met hun partijaanhang en -gebruiken. Op de congressen van elke partij applaudisseren de leden als het begrip subsidiariteit valt. Het is echter belangrijk om ook op het vlak van de heilige huisjes, ook bij de volksontwikkeling, de daad bij het woord te voegen. Decentralisatie of subsidiariteit mag echter in geen geval een aanval op een aantal gevestigde organisaties zijn, en zeker niet op C- of K-organisaties. Ik heb immers dikwijls het gevoel dat de CVP hiervoor is bevreesd. Dergelijke organisaties of instellingen hebben een onvervangbare rol gespeeld. Destijds vulden ze de gaten die door de overheid werden opengelaten. De organisaties bestaan vandaag nog steeds en hebben zeker en vast een bestaansrecht. Ze moeten zich helemaal niet geïsoleerd voelen. Als ze de optelsom zouden maken van alle subsidiemiddelen

van de Vlaamse overheid aan hun organisatie, zullen ze vaststellen dat ze aan de winnende hand zijn, een surplus genereren en financieel sterker worden.

Aanpassen of wijzigen is goed. We moeten af en toe een frisse wind laten waaien. Het is echter even belangrijk dat daarbij goed wordt gecommuniceerd. Dit geldt voor de voorstellen die op stapel staan voor de sector volksontwikkeling en verenigingen, maar evenzeer voor de koepels. De betrokkenen moeten duidelijk worden geïnformeerd, bijvoorbeeld over het sociaalrechtelijk aspect, want sommigen onder hen zijn ook werkgever.

Bij cultuurspreiding en -participatie, en het verspreiden van cultuur in de gemeenten en wijken, spelen de culturele centra en bibliotheken een onvervangbare rol. Voor de bibliotheken dringt een nieuw decreet zich op. Het is duidelijk dat het bestaande een historische verdienste heeft: na 20 jaar beschikt bijna elke Vlaamse gemeente over een bibliotheek. Het decreet is een goed voorbeeld van een pluralistisch gemeenschapsinitiatief waardoor niemand, ongeacht zijn overtuiging, wordt geïsoleerd. In het nieuwe decreet zullen we in elk geval aandacht moeten besteden aan de informatiemaatschappij en -technologie. De toegang tot de informatiemaatschappij moet voor iedereen worden verzekerd. De bibliotheek moet worden omgevormd van een klassieke boekerij tot een informatiecentrum. De kosten voor dit technologisch mutatieproces moeten gedeeltelijk worden gedekt door Vlaanderen.

Tegelijkertijd moeten we afstappen van de betutteling die nog in het huidige decreet zit vervat. Ik denk aan de koppeling van de weddetoelage van de bibliothecaris aan het contingent boeken en CD's dat wordt aangekocht. Dit soort zaken zijn we toch al lang ontgroeid? We moeten vertrouwen hebben in de verantwoordelijkheidszin van de plaatselijke beleidsvoerders.

We mogen het niet enkel hebben over de rechten van de personen die met cultuur bezig zijn, maar ook over de plichten. Ik heb daarover een heel interessant interview gelezen met de Nederlandse staatssecretaris voor Cultuur en Media, de heer Van der Ploeg van de PvdA. Hij stelt bij een aantal gevestigde cultuurinstellingen, zoals theaters, orkesten en musea, een Mattheuseffect vast. Enkel diegenen die die achtergrond hebben en het zich financieel kunnen permitteren, gaan er naartoe. Andere doelgroepen, zoals jongeren en allochtonen, komen daar nooit. Nochtans is dit overheidsinitiatief ook voor hen bedoeld. De staatssecretaris pro-

Keulen

beert dat te veranderen met een aantal initiatieven. Ten eerste werkt hij met bonussen, een idee dat misschien ook in Vlaanderen kan worden ingevoerd. De gesubsidieerde gezelschappen die erin slagen om die doelgroepen te bereiken, krijgen een subsidiebonus van 2 percent.

In Nederland werkt men ook met last-minutetickets, vooral voor theater en opera. Het risico bestaat dat er geen tickets meer zijn, maar jonge mensen kunnen zo op een goedkope manier aan een ticket geraken.

Een laatste voorstel is adverteren. Cultuurgezelschappen werken professioneel voorstellingen uit, maar vergeten te communiceren aan de buitenwereld dat ze ermee bezig zijn. Of de informatieverbreiding beperkt zich tot een kleine groep.

Ik wil nog een ander onderdeel van cultuur aansnijden, met name de kunsten, het stiefkind in de begrotingsbespreking. Er worden wel middelen voor vrijgemaakt, maar het wordt altijd in de hoek gedrukt door de discussie over de volkswontwikkeling. Nochtans hebben kunsten een onvervangbare maatschappelijke rol. U spreekt over een nieuw project voor Vlaanderen en het genereren van creativiteit, kansen geven aan het ontroerende. De sector van de kunsten kan daarin een grote rol spelen. Kunsten moeten bastions van creativiteit zijn. Ze genereren een groot maatschappelijk surplus en dat vertaalt zich vaak achteraf in andere sectoren van het maatschappelijke leven, zoals mode, gastronomie en architectuur. Mensen die zich openstellen voor kunsten, hebben een groter gevoel van zekerheid en minder angst voor wat vreemd is. Kunsten versterken het maatschappelijk weefsel. Ik zou hier uren over kunnen filosoferen.

Dan wil ik een stap zetten naar de media. Bij cultuur en media denk ik aan Radio 3. Het is goed dat de openbare omroep in zijn programmatie ruimte inlast voor Cultuur met grote c. Ik stel me wel de vraag of daar een volledig net voor moet worden gemobiliseerd. Wat kost dat niet aan mankracht en productiekosten? Is het niet mogelijk om dat in te lassen in bestaande netten? In Nederland heeft men Omroep 4, een cultuur- en kunstzender, die kan worden vergeleken met Radio 3. Waarom kan er niet over de grenzen heen worden samengewerkt in het kader van de Taalunie? Bij een bundeling van de krachten kan de efficiëntie worden verhoogd en misschien ook de kwaliteit van het aanbod opgetrokken. Het grote TV-debat zal ik hier niet voeren. We hebben intussen tien jaar com-

merciële TV gevierd, een fenomeen dat in alle huiskamers en in vele harten een plaats kreeg. De twee zenders zijn echter een kopie van elkaar. Een buitenlander kan het onderscheid tussen de openbare en de commerciële zender niet maken, zeker niet op basis van het programma-aanbod. Canvas daarentegen brengt wel degelijke TV. Er zou meer Canvas moeten komen. Canvas is het bewijs dat populariteit niet noodzakelijk tegengesteld is aan kwaliteit.

De regionale TV's hebben duidelijkheid nodig, zeker op het vlak van de economische leefbaarheid. De structuur is chaotisch: er zijn exploitatiemaatschappijen, en de VZW's. We zouden moeten komen tot NV's met een duidelijk omschreven kader. We moeten dan ook stilstaan bij het waarborgen van de onafhankelijkheid van de redacties. Mijnheer de minister van Cultuur, u draagt een grote verantwoordelijkheid. De VLD-fractie wil ze helpen dragen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had lang geleden sympathie voor een minister van uw systeem. Hij heeft het ver gebracht, want hij is nu minister-president. Hij heeft letterlijk de opera van Antwerpen en Gent gered, vandaar mijn sympathie. Dat is nu echter helemaal over.

Mijnheer de minister, u hebt een bewonderenswaardig initiatief genomen, want de opera was bijna verloren. U hebt een nieuwe formule bedacht en nu rantsoeneert u de opera weer. Nu gaat nog 500 miljoen frank naar de opera, plus 150 miljoen frank van de steden. Dat is de helft van de subsidies aan De Munt. Dat is de lijn van uw politiek en onvermijdelijk in dit systeem.

Ik zou dat het pireniseren van de Vlaamse cultuur willen noemen. Pirenne, nog steeds sterk aanwezig hier, was de propagandist van de Belgische dynastie. Hij heeft l'état Belgique uitgevonden, zich enkel basierend op valse documenten. Over heel de Vlaamse cultuur hangt de schaduw van Pirenne. Ik zal u dat illustreren.

In Antwerpen en Gent speelt La Traviata en dat kost even veel als in De Munt. Een miljard frank Vlaams geld gaat naar De Munt terwijl de Vlaamse opera amper overleeft. Om Wagner te kunnen spelen heeft men bijvoorbeeld versterking uit het buitenland nodig.

Verrijken

Dat is geen geïsoleerd feit, anders zou ik het niet aanklagen. De geest van Pirenne werkt het meest door in tentoonstellingen, en dan heb ik het niet over de Van Dijk-tentoonstelling. Men hangt kundig werken van Van Dijck aan de muur, en hop, de tentoonstelling is klaar. De tentoonstellingen van Belgen zijn veel perfider. Ze vinden niet enkel in Brussel plaats. De grootste enormiteit heb ik meegemaakt bij de tentoonstelling over Albrecht en Isabella in het Jubelpark. Ik wens enkel de symptomen aan te duiden die ervoor zorgen dat u wordt onderworpen aan de pirennering van deze samenleving.

Albrecht en Isabella werden opgehemeld. Isabella was de dochter van Filips II en Albrecht was eigenlijk een monster. Zijn enige amusement bestond erin heksen levend te begraven. Dat was zijn dagtaak na een rijke maaltijd. Tijdens de tentoonstelling werden de mensen gehersenspoeld zoals ten tijde van de communisten, de periode van de Hamer en de Sikkel. Men had het over 'de vrede' en 'de katholieke rust' onder Albrecht en Isabella. Het Jubelpark stond vol van de symbolen van Scherpenheuvel. U vindt daar misschien niets verkeers aan. Ik heb ook niets tegen Scherpenheuvel. In mijn jeugd ben ik daar dikwijls geweest, nu veel minder.

Wat betekent echter Scherpenheuvel? Onder Albrecht en Isabella leefden we onder een afschuwelijk regime. De periode was zo erg als ten tijde van de val van Antwerpen. West-Vlaanderen heeft stand gehouden. Nieuwpoort deed dat onder Maurits van Nassau. Oostende bood weerstand tot het laatste ogenblik tegen de Spanjaard Spinola, gevolgd door zijn dominicanenbeulen. Die orde ruikt nu nog naar de brandstapel. Uiteindelijk heeft men Oostende uitgemoord en uitgebrand. Als dank aan hun god, die zeker de god niet is van de christenen, heeft men Scherpenheuvel opgericht.

Wanneer de CVP binnenkort weer beewegen gaat houden naar Scherpenheuvel om snel weer in de regering te komen, moet men eraan denken dat die plaats een bijmaakje heeft. Dat verleden is zeker niet meer aanwezig in de huidige CVP. De tentoonstelling geeft wel de opvatting weer van hoe men nu in België exposeert.

Dit soort ideeën vindt men ook weer op ons eigen terrein. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de Keizer-Karlettentoonstelling in Gent. Wanneer men één schilderij had moeten tonen, dan is het wel het meest tragische van alle portretten van Karel V, namelijk

het unieke portret dat Titiaan van Karel V maakte na de slag bij Mühlberg, waar hij heel de protestantse adel had verslagen. Titiaan schilderde de meest geïsoleerde keizer die er ooit heeft bestaan, namelijk een dolende, half waanzinnige veldheer op een slagveld waar het kruim van zijn eigen adel was gesneuveld.

Wat wil men eigenlijk uitbeelden? Ik begrijp dat Gent en Vlaanderen een tentoonstelling willen houden over 1500. Op die memorabele datum ontstonden allerlei prachtige wetenschappen en literatuur. Vlaanderen kwam tot bloei; de teloorgang daarvan werd ingeluid door godsdienstoorlogen. Dat doet men echter niet. Men klaagt dat niet aan. Karel V, de keizer van het Heilige Duitse Roomse Rijk, heeft de Nederlanden onttrokken van Noord-Europa. Hij deelde ons toe aan Spanje. Het is misschien vergezocht, maar daar komt het Belgisch feit uit voort.

Hij heeft ons weggetrokken van waar we thuishoren en ons ondergebracht ver van het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natiën – de oude naam – omdat dit deel van de o zo protestantse Nederlanden zo rijk en ontwikkeld was. Hij heeft getracht ons onder de knoet te brengen. Die boodschap wordt niet doorgegeven. Dat noem ik de pirennering.

De – onafhankelijke – Denen hebben een kleine maar interessante tentoonstelling over het Bronstijdperk opgezet. Het is de boeiendste tentoonstelling van het einde van deze eeuw. Men kan ze gaan zien in Parijs. Er wordt aangeduid dat tijdens de hoge bloei van het Helleense rijk, de eeuw van Pericles, er handel was met Noord-Europa en dat er wel wegen bestonden. Griekenland was niet geïsoleerd. Men heeft onder meer een galei tentoongesteld, waarin amber uit de Oostzee te vinden was. Dat galei lag 3000 jaren op de zeebodem; nu ligt het in Kopenhagen. U kunt dus iets ondernemen, want met de Denen kunt u praten; die verstaan ons.

Onze talentvolle collega, de heer Keulen, heeft het over een vergelijking met Nederland. Ik zal die vergelijking maken. Toen het Russische volk zich tien jaren geleden heeft bevrijd, kwam de schrijvende armoede en de ellende waarin de Hermitage en het Poesjkin-museum in Moskou zich bevinden, aan het licht. Het regende er zelfs binnen. Nederland heeft zich daarover dan ontfermd. Vijf jaren geleden zijn vele Nederlandse schilderijen naar Rotterdam gebracht. De Russen hebben werkelijk alles uitgeleend, met inbegrip van 'De verloren zoon', een van de diepgaandste schilderijen uit de

Verrijken

geschiedenis. Vlaanderen heeft nog geen vinger uitgestoken om de Vlaamse schilderijen in de Hermitage – een verzameling die drie keer rijker is dan de Hollandse –, naar hier te halen.

En het begint nog maar. In de handelsbeurs van Maastricht is een zelfportret van Van Dijck tentoongesteld. Het Amstel Huis, dat eigenlijk een paleis is, staat nu ter beschikking van de Hermitage. U kent het bijhuis van Guggenheim in Bilbao. Naar analogie daarmee komt er een bijhuis van de Hermitage in Amsterdam. Er wordt permanent Nederlandse kunst tentoongesteld; twee keer per jaar wordt er een tentoonstelling gehouden. Maar in Vlaanderen gebeurt er niets. Nochtans is de Hermitage het derde grootste Vlaams museum ter wereld, na het Prado en Wenen. Ik wil hier niet afbreken; ik hoop dat mijn uiteenzetting inspirerend werkt.

Er is wel iets gebeurd met de Hermitage. De Belgische regering en de Brusselse regering hebben de tentoonstelling 'Les peintres belges du XIXième siècle' georganiseerd in de gebouwen van Wielemans, in een zijstraat van de Louizalaan. Dat is de titel, en ze komt nochtans van niet onverdienstelijke academici.

Mijnheer de minister, men heeft u, Vlaanderen en zeker ook de Volksunie bedrogen. België wil de cultuur niet kwijt. Ze hebben de belangrijkste cultuur in Brussel behouden. Voor u hier te gast was, heb ik al jarenlang gesproken over het feit dat het Museum van Brussel een soort van Grot van Ali Baba is. De adel heeft anderhalve eeuw lang Vlaanderen leeggehaald. Textielbaronnen hebben alles aan Brussel geschonken. Ik zou daarover nog lang kunnen uitweiden, maar de voorzitter zou me met reden terechtwijzen.

Ensor was een fantast, en hij sprak Frans. Maar het was een Oostendenaar. Mijn God, wat was dat een Oostendenaar! Maar nu is men er toch in geslaagd om hier, in Brussel, 'une grande exposition Ensor' te houden! Terwijl Oostende een goed museum heeft, met een schitterende conservator die hunkerde naar die tentoonstelling! Dat is allemaal piënnisme.

Nu wil ik het even over de centen hebben. Zes maanden geleden heeft men het Museum van Brussel 125 miljoen frank gegeven. Vlaams geld. Want waar halen ze al hun geld? Dat komt uit de twee borsten van het piënnisme: de Koning Boudewijnstichting en de Nationale Loterij.

In heel Europa wordt kunst aangekocht en bewaard met financiële hulp van de loterij. De Belgische staat heeft in dat verband grote aanknopingspunten met de maffia van New York. Dat verwondert me niet; als de grote maffiabazen van New York ruzie maken, dan hebben ze het over prostitutie, drughandel en racketeering. Maar de capo de tutti zal nooit 'the numbers' afgeven. Dat zal de capo de tutti capi nooit afgeven, want daar zit het echte geld. Dat de loterijen in nationale, Belgische handen blijven, is nu zelfs in de Grondwet verankerd.

Met dat geld hebben ze zes maanden geleden voor 125 miljoen een kopie gekocht van het 'Gevecht tussen vasten en carnaval' van Pieter Brueghel de Oudere, geschilderd door Pieter Brueghel de Jongere.

Die kopieën zijn veel geld waard, want ze bekoren de verzamelwoede van de Brusselse snobs, die dan eens lachen met onze toenmalige boertigheid en ons omschrijven als 'ces truculents paysans Flamands'. Ze vergeten hierbij dat uit die boerengemeenschap het protestantisme is voortgekomen. Het protestantisme was op dat ogenblik een bevrijdingstheorie. Misschien is het dat nog steeds.

Mijnheer de minister, ik heb uw begroting bekeken, en ik vind dat zeer mufte lectuur. Ik zal uiteraard nooit minister van Cultuur worden in deze staat, zeker niet gezien mijn persoonlijke staat. Indien ik dat wel zou kunnen worden, zou ik zo een begroting toch wat illustreren en verluchten. Ik neem aan dat de begroting van Financiën saai is. Inzake cultuur zou ik er echter een kunstboek van maken, voorzien van wat prentjes. Er zijn hiervan trouwens voorbeelden.

Vlaanderen spendeert 43 miljoen frank aan de aankoop van kunstwerken, de restauratie inbegrepen. In de goede Vlaamse stad Brussel kopen ze een kopie – in mijn ogen een prul –, maar ze kunnen hier geld aan geven want ze hebben hier een cliënteel voor.

Vergeet even het cordon sanitaire en geef mij 125 miljoen frank. Ik zal u drie of vier schilderijen brengen die Vlaanderen zouden verrijken. U zou trots zijn om ze aan Vlaamse musea te schenken. U weet dat u met die 43 miljoen frank niets kan doen. U weet dat de restauratie van een groot schilderij 3 of 4 miljoen frank kost. Ik wil er even op wijzen dat we in Vlaanderen een restauratiecentrum dienen te hebben. Heel de wereld heeft tenslotte Vlaamse schilderijen.

De voorzitter : Mijnheer Verrijken, gelieve af te ronden.

De heer Miel Verrijken : Kunt u de tijd even doen wachten ? (*Gelach*)

Ik wil nog even mijn bewondering uitdrukken voor onze minister van Cultuur. Zelfkennis is het begin van alle wijsheid. Hij heeft daarnet zelf gezegd dat hij geen specialist is. 'He's learning on the job', net zoals president Kennedy indertijd. Ik hoop wel dat het voor hem beter afloopt. (*Gelach*)

U hebt de idee naar voren gebracht een Vondelinstituut op te richten. U wou daar, in samenwerking met Nederland, een Groot-Nederlands instituut van maken. Indien u hierin slaagt, mag u dit centrum gerust het Vic Anciauxcentrum noemen.

Vondel is op zich natuurlijk ook al een bijzonder boeiend iemand. Hij is in Keulen geboren uit twee Antwerpse ouders die het papisme en het geweld van de Dominicanen waren ontvlucht. Alle respect voor Wallonië, maar Vlaanderen heeft mijns inziens sowieso meer bindingen met de Rijn dan met Wallonië. Vondel heeft zijn carrière in het rijke Amsterdam gemaakt.

Hij is echter ook teruggekeerd naar zijn geboortestreek. Hij is als 80-jarige naar Keulen getrokken om op zijn eigen geboortebed te mijmeren. Dat kunnen wij niet meer, want wij zijn allemaal in klinieken geboren. Dit heeft geleid tot een gedicht dat de binding van de Nederlanden met het Rijnland het beste weergeeft. Ik citeer even : 'Een heymelyke trek geleit myn hert naar myn geboortestad Keulen. Daar bij den milden Rheyne omringt door rinsen weyn heb ick voor t'eerst violendouw gezogen ...'

Als het u lukt om door middel van dit Vondelinstituut de binding tussen Noord, Zuid en – in zekere zin – het Rijnland weer te geven, dan zult u – onafgezien van wat ons politiek scheidt – een verdienstelijk man zijn geweest.

Ik heb hier vier jaar tegen een blinde muur gesproken. Vlaanderen is op cultureel vlak vier jaar lang door de woestijn gegaan. Ik heb steeds gepleit voor een wereldtentoonstelling van Vlaamse kunst. Die tentoonstelling zou in alle Vlaamse steden de verschillende kunststromingen doorheen de eeuwen moeten weergeven.

In 2002 wordt onze munt vervangen door de euro, de munt die Europa effectief moet verenigen. Waarom houdt u geen tentoonstelling over de ge-

boorte van Europa ? Alle schilders van Europa hebben de geboorte van Europa geschilderd. We zijn immers kinderen der goden. Hoe hebben de goden ons begiftigd ? Zeus, of Jupiter voor de Romeinen, nam de vorm aan van een witte stier en heeft de koningsdochter Europa verleid, op zijn rug genomen en over de zee gedragen naar de stranden van Hellas. Titiaan heeft daar een bijzonder zinnelijk schilderij over gemaakt. Rubens maakte er een nog meer kosmopolitische afbeelding van. Als we in Vlaanderen en vervolgens in Berlijn, Parijs, Londen, enzovoort, een tentoonstelling houden over de geboorte van Europa, zullen de Vlamingen samen met alle andere Europeanen begrijpen dat ze allemaal kinderen zijn van de goden.

Jammer genoeg is uw begroting veel te mager voor het grote Vlaanderen. (*Applaus bij het VB, de CVP, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche (*Op de tribune*) : In vergelijking met de begroting 1999 kan de cultuurbegroting 2000 alleen maar positief worden ontvaard. Er worden immers meer middelen vrijgemaakt. We hopen dat dit een aanzet is naar een inhaaloperatie voor de cultuursector, die soms al te stiefmoederlijk wordt behandeld.

De cultuursector is overigens, zo blijkt uit een recente studie van de Europese Commissie onder de titel 'Culture, the cultural industries and employment', de snelst groeiende sector inzake tewerkstelling in Europa. Meer dan 3 miljoen mensen zijn in deze sector tewerkgesteld. De vraag naar cultuur is zeer sterk gegroeid omwille van zes redenen : het groeiend belang van de dienstensector, de stijgende levensduur, waardoor 55-plussers actiever zijn in het cultureel leven, de hogere scholing van de bevolking, de toenemende vrije tijd, de groeiende verstedelijking en de toenemende mogelijkheden om deel te nemen aan het culturele leven. Deze studie toont onder meer aan dat het museumbezoek in Europa in 20 jaar is verdubbeld en dat deze sector nog zal groeien.

Cultuur heeft dus een niet te onderschatten sociaal-economische betekenis. Cultuur is natuurlijk meer dan dat. Cultuur en kunst werken confronterend. Cultuur is dus meer dan geld. Natuurlijk moet de overheid de nodige middelen uittrekken maar tegelijkertijd moet ze een klimaat scheppen dat gunstig is voor cultuuruitingen, een klimaat waarin creativiteit wordt aangemoedigd. In de poli-

Vandenbossche

tiek wordt kunst teveel bekeken als een verschijnsel in de rand, een amusementsgegeven. Een goed cultuurbeleid moet dus in de eerste plaats de beschikbare middelen scheppen om de diverse cultuurproducties en -uitingen mogelijk te maken.

Over het algemeen betekent deze begroting een stap vooruit. Er moet en kan echter nog veel meer. Zo blijven er een aantal fundamentele vragen op het vlak van het jeugdcultuurbeleid en het museumbeleid. Met betrekking tot de beeldende kunst en het museumbeleid worden in deze begroting grote inspanningen geleverd. De uitvoering van het museumdecreet wordt ter harte genomen. De werkingssubsidies van de veertien erkende musea worden opgetrokken van 5 naar 8,7 miljoen frank. Dat betekent uiteraard een zeer grote vooruitgang, maar toch gaat het nog steeds maar om 5 tot 10 percent van de museale werking, terwijl men in dat museumdecreet streeft naar 20 percent van de werkingstoelage voor de personeels- en werkingskosten. We zijn er dus nog lang niet.

Het museumdecreet betekende ongetwijfeld een stap vooruit voor het Vlaamse museumlandschap. Toch kunnen we nog diverse wegen bewandelen. De musea bevinden zich vaak, niettegenstaande hun belang, in verschillende uitgangspunten, waardoor er vaak artificiële afsluitingen bestaan tussen de musea. Ik geef een voorbeeld. Zoals alle Gentse musea is het Museum voor Schone Kunsten een stedelijk museum. Het is gespecialiseerd in de negentiende eeuw, en is daar trouwens zelf wereldbekend voor. Waarom zou de Vlaamse Gemeenschap geen samenwerking bewerkstelligen tussen dit museum en het Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen, terwijl ze elk in hun eigen specialisatie blijven werken? Ik zei het reeds: als men de intentie heeft de stedelijke overheid een meer prominente rol te laten spelen in het cultuurbeleid, dan moet men zorgen voor middelen, zodat de internationaal erkende opdrachten van de musea ook kunnen worden uitgevoerd.

Een prangender vraag die rijst en vrij gevoelig ligt is de situatie van wat men de nationale culturele instellingen noemt, zoals het PMSK en De Munt. De Vlaamse Gemeenschap moet de vraag stellen of hun situatie zoals die is gegroeid en vandaag bestaat, eigenlijk nog wel kan.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Vandenbossche, ik wil van de gelegenheid gebruik maken om te

antwoorden op uw opmerking en die van de vorige spreker. Het wordt inderdaad eens tijd dat er ernstig wordt nagedacht over die nationale culturele instellingen. Ik zal dit ook voorstellen in mijn beleidsnota. Samen met de commissie en het parlement moeten we terzake een strategie bepalen. Het kan niet langer dat Vlaanderen de volledige bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft voor Cultuur, maar dat die nationale instellingen daar buiten vallen. Ik verbind me er formeel toe om terzake een duidelijke oplossing te vinden. Dit zal een van onze aandachtspunten zijn.

De heer Dany Vandenbossche : Ik blijf nog even bij de beeldende kunst. Het initiatief om de subsidie aan de verenigingen die met hedendaagse kunst bezig zijn op te trekken, is toe te juichen. Het is bekend dat veel van deze verenigingen een vooraanstaande rol hebben gespeeld en nog spelen bij de erkenning en uitbouw van de hedendaagse kunst in Vlaanderen, bijvoorbeeld in het tot stand brengen van de diverse musea voor Hedendaagse Kunst. In de regeringsverklaring werd reeds een lans gebroken voor de herwaardering van de individuele kunstenaar. Dit wordt ook doorgetrokken in deze begroting. Natuurlijk rijzen hier enkele vragen, die ik reeds in de commissie stelde. Hoe zal dit geld worden verdeeld over de individuele kunstenaars? Welke criteria zal men daarbij kunnen aanwenden?

Met deze vaststelling raak ik natuurlijk een heikel punt aan. Ik was immers zelf indiener in de vorige zittingsperiode van een voorstel tot regeling van het statuut van de kunstenaar. Ik weet dus dat de uitwerking van dat statuut, dat overigens een nationale bevoegdheid is, niet eenvoudig is. Gelet op de bestaande wil in het regeerakkoord dring ik erop aan om de nationale overheid ertoe aan te zetten het statuut van de artiest zo snel mogelijk tot stand te brengen. Het behoeft immers geen betoog dat de gemeenschappen, gelet op de gevolgen van dat statuut voor de sector, onder meer op financieel en administratief vlak, moeten betrokken zijn in het overleg om dat statuut te realiseren. Ik hoop dat met u en vraag eveneens dat bij de volgende cultuurbegroting het statuut van de scheppende en uitvoerende artiest een realiteit zou zijn.

Inzake de volksontwikkeling wil ik even bij drie items blijven stilstaan: de cultuurcheques, de subsidies aan de Nederlandstalige koepels en aan het steunpunt voor sociaal-cultureel werk, en de archief- en documentatiecentra.

We steunen de invoering van cultuurcheques, maar het daarvoor vastgelegde bedrag van 10 miljoen

Vandenbossche

frank wijst er uiteraard op dat het hier nog maar om een heel voorzichtige poging gaat. De cultuurcheques functioneren goed in Brussel. Ook in een aantal andere steden heeft men al cultuurcheques ingevoerd. Het systeem laat dus wel degelijk een andere vorm van subsidiëring van de sector toe dan de traditionele vorm.

Zonder overdrijven kan men stellen dat de ontzuilingsdiscussie bij de behandeling van de cultuurbelegroting het debat heeft beheerst. Het ging dan vooral over de vermindering van de subsidies van de koepels voor het beleidsvoorbereidend werk van 66,3 miljoen naar 55,6 miljoen frank. Tegelijkertijd was er ook de vermeerdering met eenzelfde bedrag van de subsidie van het zogenaamde steunpunt voor het sociaal-cultureel werk. Die aspecten vormden de aanleiding tot de discussie.

De minister noemde dit een voorbeeld van het nieuwe cultuurbeleid. De concrete uitwerking van dit beleid moet nog gebeuren in de beleidsnota. Volgens ons dient deze maatregel veeleer te worden gekaderd in een ontzuilingsdiscussie die veel ingewikkelder en delicateser is. Het grootste deel van de commissieleden betwijfelde dan ook of dit wel een aanzet vormt tot ontzuiling. De maatregel kon overigens niet in een nieuw beleid worden gekaderd, aangezien de commissieleden begrijpelijkerwijze niet beschikten over een beleidsnota.

Laat er echter geen twijfel over bestaan : wij staan achter de ontzuilingsgedachte. De concrete uitwerking ervan moet echter steunen op een overleg. Daarom werd er herhaaldelijk op aangedrongen om een overleg te organiseren met de betrokken koepels. Dit werd overigens door de minister toegezegd.

De symbolische vermindering van de subsidie aan de koepels is veeleer een pijnlijke ingreep. De werking en de taak van het VCVO, dat het latere steunpunt moet worden, zijn nog niet echt inhoudelijk omschreven. Dit neemt natuurlijk niet weg dat er over de werking van dat VCVO wel een en ander te zeggen valt. De ontzuilingsdiscussie reikt veel verder dan de socio-culturele sector. De discussie wordt dus niet ten gronde gevoerd.

Men kan een historisch gegroeide en begrijpelijke situatie in Vlaanderen niet zomaar opzij schuiven. Als men naar een ontzuiling in de socio-culturele sector wil gaan, dan moet er eerst duidelijkheid worden geschapen over het tewerkstellingseffect binnen de sector en over de manier waarop men

ontstane lacunes zal opvangen. Het zomaar vertalen van deze maatregel als een aanval op één zuil helpt ons geen stap verder. Die discussie moet open en bloot worden gevoerd, maar dat zijn we in Vlaanderen nog niet echt gewoon.

Verzuiling is een breed en zijds verspreid fenomeen in Vlaanderen. Het moet dan ook in alle sectoren worden bekeken. Ook het landelijk jeugdwerk is meer dan verzuild, maar toch wordt het betrokken decreet volledig uitgevoerd. Voor de decreten op de diensten en verenigingen gebeurt dat niet. Ik wil daar alleen maar mee aangeven dat de verzuiling binnen de socio-culturele sector slechts het topje van de ijsberg is.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Vandenbossche, ten gronde ben ik het volledig eens met uw analyse over verzuiling en ontzuiling. Ik wens het debat daarover ook samen te voeren. De vergelijking met het jeugdwerk gaat echter niet helemaal op. U weet net zo goed als ik dat het landelijk jeugdwerk vandaag op eigen initiatief heel grote stappen zet op het vlak van de ontzuiling. Het sociaal-cultureel werk of het volwassenenwerk kan op dit vlak heel wat leren van het jeugdwerk. De initiatieven die werden aangekondigd en die ik volledig steun, kunnen ons de volgende weken en maanden inspireren bij het zoeken naar manieren waarop de ontzuiling ook voor het sociaal-cultureel werk kan worden gerealiseerd. Dit gebeurt het best binnen een even grote consensus. Ik vrees wel dat dit niet vanzelfsprekend is binnen het volwassenenwerk.

De heer Dany Vandenbossche : Ik ontken niet dat er in het landelijk jeugdwerk linken werden gelegd die men niet terugvindt in de volwassenensector. Ik wilde trouwens voorbeelden geven van verzuilde verenigingen die wel op een consensus steunen. Voor de archief- en documentatiecentra kan men een heel ander verhaal vertellen.

De voorzitter : Mag ik u vragen af te ronden ?

De heer Dany Vandenbossche : Hun streven naar ontzuiling is volgens mij veel diepgaander dan deze symbolische vermindering. Ik verwijs terzake naar de kredieten van de archief- en documentatiecentra. Niemand in dit halfroond zal durven te beweren dat het om niet-verzuilde centra gaat. Nochtans belet deze zuilenstructuur niet dat er zeer open en pluralistisch wordt gewerkt binnen deze centra. Ze leveren trouwens op hun specifieke terrein meer dan puik werk af. Er bestaat een algemene consensus dat ze meer middelen moeten krijgen. In de be-

Vandenbossche

groting wordt wel in een stijging voorzien, maar die stijging is absoluut niet voldoende. We hebben hierover trouwens gedebatteerd in de commissie.

Voor de podiumkunsten en de muzieksector dring ik nogmaals aan op een tijdige uitbetaling van de subsidies. Door de manier waarop de uitbetalingen de voorbije maanden zijn verlopen, maakt men het deze sector onnodig nog lastiger. Voor het muziekdecreet stelt men een fundamentele verhoging vast. Die verhoging wordt echter opgesoupeerd door de invoering van de CAO en door beslissingen die voordien werden genomen. Uit de cijfers blijkt dat binnen het muziekdecreet folk, pop, jazz en rock financieel nog steeds stiefmoederlijk worden behandeld.

Terecht wordt gevraagd dat de adviesraden ook advies uitbrengen over nominatim gesubsidieerde instellingen zoals het Ballet van Vlaanderen of het Filharmonisch Orkest. De minister heeft hierin toegestemd. Daarstraks werd reeds gezegd dat bijna iedereen het erover eens is dat er dringend middelen moeten worden vrijgemaakt om de infrastructuurwerken en de renovatie van de Vlaamse Opera in Antwerpen en Gent uit te voeren.

Ten slotte wil ik het nog even hebben over het Cultureel Investeringsfonds, dat hier onrechtstreeks mee te maken heeft. Ik hoop dat men hier in de toekomst anders mee zal omspringen, en dat men in de beleidsnota of beleidsbrief keuzes zal maken over de verwezenlijkingen die binnen dit fonds mogelijk zijn. Ik verwijs onder meer naar de verwezenlijking van het Forum voor Muziek en Beeld onder leiding van de heer Mortier in Gent. Ik heb reeds in de commissie gezegd dat de subsidiëring van infrastructuurwerken op een andere manier moet gebeuren dan tot vandaag het geval is. De overheid moet hierop een grotere impact hebben.

Mijnheer de minister, ten slotte wil ik u nog een vraag stellen over architectuur en vormgeving. We hebben hier even over gesproken in de commissie. Als ik me niet vergis, werd de architectuurprijs 1999 nog steeds niet uitgereikt en moet men nog een jury samenstellen. Werden de kredieten uitgevoerd? Bij het bekijken van de studies rijst de bezorgdheid dat men vooral met architectuur bezig is, en dat vormgeving een beetje in de hoek wordt geduwd. Bij de wijze waarop de raden worden gestructureerd, moet men meer aandacht hebben voor vormgeving. Vormgeving hoort immers niet alleen in de economische sector thuis. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, collega's, ik wil graag drie aspecten kort belichten. Ten eerste zal ik een aantal algemene opmerkingen maken over het cultuurbeleid. Ten tweede zal ik het hebben over het socio-cultureel werk, en ten derde ook even over sport. Ik begin met een inleiding.

Ik heb mijn stoute schoenen aangetrokken en een aantal betrokkenen bij het vorige cultuurbeleid gevraagd om een oordeel over deze begroting. De grootste gemene deler was dat dit de beste cultuurbegroting ooit is. Men gaf ook voorbeelden. Het landelijk decreet op het jeugdwerk werd nog nooit zo goed uitgevoerd als dat in 2000 zal gebeuren. Het aanslepende probleem van de tenten voor jeugdorganisaties zal in 2000 en in de volgende jaren worden opgelost. De middelen van de musea worden verdubbeld. De heer Vandenbossche zegt terecht dat dit nog te weinig is, maar het is toch een verdubbeling. Het muziekdecreet wordt uitgevoerd, zodat de CAO kan worden uitgevoerd.

Hetzelfde geldt voor de sport. We weten hoe moeilijk het was om 50 miljoen frank vrij te maken voor de jeugdsport. Dit is nu 100 miljoen frank geworden. Topsporters krijgen voor de Olympische Spelen nu dubbel zoveel, wat ook nodig is.

Cijfermatig is dit dus de beste begroting die de Vlaamse Gemeenschap ooit heeft ingediend. Ik zou mijn uiteenzetting nu dus kunnen stoppen en weer gaan zitten, maar toch wil ik nog enkele dingen opmerken. Als we dan toch de lof zingen van Canvas, welnu : alles kan beter.

Een eerste opmerking over het algemene cultuurbeleid is dat er nood is aan een beleidsplanning. De Vlaamse overheid legt terecht heel veel planverplichtingen op aan lagere besturen. Denk aan het jeugdwerkbeleidsplan, de convenants, enzovoort. Op Vlaams niveau is er op dit moment echter nog geen coherent cultuurbeleidsplan gemaakt. Er werden wel pogingen ondernomen in het verleden, maar er is nooit een afzonderlijk cultuurbeleidsplan geweest.

In het decreet op het landelijk jeugdwerk staat bijvoorbeeld dat de Vlaamse minister bevoegd voor jeugdbeleid, een jeugdbeleidsplan moet maken op Vlaams niveau. Hetzelfde geldt voor volksontwikkeling en kunsten. In Vlaanderen moet er een echt kunstenplan komen : voor podiumkunsten, muziek, musea, beeldende kunst en letteren. De minister

Stassen

moet na de goedkeuring van de beleidsbrief deze uitdaging de eerstkomende jaren aangaan.

Ten tweede denk ik dat de tendens naar objectivering van het cultuurbeleid moet voortgaan, ook van de projecten waarover mevrouw Van Hecke heeft gesproken. Dat betekent concreet dat er een decreetale onderbouw moet komen voor die aspecten van cultuur en kunsten waarvoor die onderbouw nog ontbreekt. Dat geldt bijvoorbeeld voor beeldende kunsten en archiefwezen.

Bestaande decreten moeten ook voortdurend worden geëvalueerd. In de loop van deze regeerperiode moeten het museumdecreet, het muziekdecreet en het podiumkunstedecreet worden geëvalueerd. Ze hoeven misschien niet te worden aangepast, maar evaluatie is een permanente opdracht, ook van het parlement.

Een aantal bestaande decreten moeten echt worden vernieuwd. De heer Keulen noemde al het bibliotheekdecreet. Hetzelfde geldt voor de decreten op culturele centra, amateuristische kunstbeoefening en volksontwikkeling. Deze decreten bestaan al enkele jaren, en iedereen zal het ermee eens zijn dat ze moeten worden aangepast.

Mijn derde punt betreft een voortzetting van de goede wetenschappelijke onderbouw die de vorige minister van Cultuur aan het cultuurbeleid gaf. Er waren een reeks cultuurstudies, waarvan enkele duidelijke wetenschappelijk onderbouwde suggesties kunnen worden uitgevoerd. Maar waarschijnlijk zouden we nog meer studies op poten kunnen zetten, bijvoorbeeld over cultuurparticipatie of volksontwikkeling. De minister zou een voorzet moeten geven aan het parlement over welke studies dit zouden moeten zijn.

Een vierde opmerking inzake algemeen cultuurbeleid is dat we het adviseringsproces binnen heel het cultuur- en jeugdbeleid permanent moeten evalueren. Op dit moment loopt de adviesronde inzake podiumkunsten. Dit brengt de nodige zenuwachtigheid met zich mee, en terecht, want er hangt veel van af voor gezelschappen en theaters die al dan niet erkend en gesubsidieerd zullen worden. Dit proces van advisering, een keuze van de Vlaamse Gemeenschap, vraagt een permanente evaluatie en bijsturing, met dien verstande dat de politieke verantwoordelijkheid nog altijd bij de minister van Cultuur moet blijven liggen en dat de bespreking en de goedkeuring telkens in het parlement moeten plaatsvinden.

Ik heb nog een extra aandachtspunt : namelijk meer middelen voor de kunsten. Deze Vlaamse regering moet een financiële inhaalbeweging doen inzake podiumkunsten. De uitvoering van het nieuwe podiumkunstedecreet start in de zomer van 2001. We kunnen nu al voorspellen dat dit meer middelen zal vergen, anders zullen er drama's gebeuren. Ook de uitvoering van het muziekdecreet zal op termijn meer middelen vragen. Als we aandacht willen besteden aan de niet-commerciële popmuziek – het is een verkeerde term maar ik vind er geen betere – dan moeten er middelen voor komen. We kunnen dit niet halen bij de bestaande ensembles.

Er zal een of ander popforum moeten worden opgericht, dat een inventarisatie en behoefteonderzoek zal doen. Het ligt niet voor de hand wat de Vlaamse Gemeenschap moet doen ter ondersteuning van de niet-commerciële popmuziek. Ik denk dat de doelstellingen van dat popmuziekkfonds vooral promotie en distributie moeten zijn en een actief ondersteuningsbeleid. Vraag me niet om dat uitgewerkt voor te leggen, dat moet gebeuren in overleg met de sector, na een inventarisatie en een behoefteonderzoek, rekening houdend met de studie die is gebeurd door professor De Meyer van de VUB.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik stap over naar het sociaal-cultureel werk. Ik zal de discussie over de koepels niet heropenen. Ik wil het hebben over de inhoud en de maatschappelijke rol van het sociaal-cultureel werk. Het historisch belang ervan is niet te onderschatten en het vervult vandaag nog een aantal essentiële maatschappelijke functies.

Het sociaal weefsel en de sociale cohesie in de lokale samenleving is een van de verdiensten van het sociaal-cultureel werk, van mensen die zich in oude en nieuwe netwerken bewegen. Het sociaal-cultureel werk helpt mee een samenleving te vormen. Dat is volgens mij de reden waarom de Vlaamse regering heeft gekozen voor de versterking van dat middenveld. Men heeft verwezen naar de gemeenschapsofbouw, zingeving en participatie.

Uit heel wat internationaal en binnenlands onderzoek is gebleken dat een sterk sociaal-cultureel weefsel ontzettend belangrijk is voor de versterking van de democratie. In tijden van extreemrechtse opgang is een sterk sociaal-cultureel middenveld ook voor Vlaanderen een ontzettend grote troef. Ondanks dat maatschappelijk belang en de

Stassen

openlijke waardering van de regering en het parlement voor het sociaal-cultureel werk, kampt het met een serieus probleem van legitimering.

Door de individualisering van het gemeenschapsleven ontstaat een verbrokkeling van de leefwereld en dit heeft aanzienlijke gevolgen voor het sociaal-cultureel werk. Denk maar aan de leegloop van een aantal verenigingen of aan de concurrentie die het sociaal-cultureel werk ondervindt van de steeds groter wordende commerciële vrijetijdsmarkt en van het groeiende media-aanbod. Ook het feit dat het sociaal-cultureel werk een aantal treinen heeft gemist, speelt daarbij een rol. De heer Keulen heeft dienaangaande reeds de voorbeelden aangehaald van de ecologische en de vredesbeweging. Meer recente voorbeelden zijn die van de dierenrechtenbeweging en van de alternatieve consumentenbeweging, stuk voor stuk bewegingen waarbij het sociaal-cultureel werk pas in een latere fase aansluiting heeft gevonden.

Het probleem van de legitimering van het sociaal-cultureel werk wordt nog versterkt door het feit dat wij hen hebben opgezadeld met onwerkbaar decreten. Die decreten hebben we reeds tot driemaal toe moeten aanpassen en dat zal ook het geval zijn in het kader van het programmadecreet 2000. Dit betekent dus ook dat we in de loop van de rit contractbreuk hebben moeten plegen. We konden niet anders en dit wordt geïllustreerd met de cynische woorden waarop de tekst van elk decreet eindigt: 'binnen de perken van de begroting'. Het gevolg van dit alles is dat de sector, ondanks meer middelen via de recurrentie, met een flinke kater blijft zitten en dat de Vlaamse overheid het gevoel heeft met de kraan open te dweilen.

Ondanks de problematiek van de legitimering en ondanks de onwerkbaar decreten blijven we pal achter het sociaal-cultureel werk staan en ook achter de optie van de Vlaamse meerderheid om het culturele middenveld te versterken. Ik wil daar wel een aantal voorwaarden aan koppelen.

Ten eerste verwachten we van de minister van Cultuur een duidelijk doordachte en coherente beleidsvisie met betrekking tot het sociaal-cultureel werk. We moeten ook goed blijven nadenken over de functies van dat sociaal-cultureel werk. Zonder te willen vooruitlopen op de beleidsnota die u dienaangaande zult indienen, denk ik dat de functies ontmoeting, cultuurspreiding en -participatie en vorming en sociale actie wezenlijke functies moeten blijven, binnen welk onderdeel van het so-

ciaal-cultureel werk dan ook. Het is juist die combinatie van ontmoeting, vorming en actie die het sociaal-cultureel werk onderscheidt van het welzijnswerk, het onderwijs en de vrijetijdsbeoefening. Ontmoeting veronderstelt communicatie en gemeenschapsgevoel boven louter recreatie en ontspanning. Sociale actie blijft een wezenlijke functie van het sociaal-cultureel werk: het mobiliseren van mensen en groeperingen, sociaal protest en verzet met als bedoeling het verbeteren van de levenskwaliteit én de kwaliteit van het leven.

Een tweede voorwaarde is dat het sociaal-cultureel werk zelf ook moet blijven nadenken over zijn rol in de samenleving. Die verenigingen, volkshogescholen, vormingscentra en dergelijke meer moeten zichzelf en de automatische subsidiemechanismen ook in vraag durven stellen.

De derde voorwaarde is dat het sociaal-cultureel werk in ons een betrouwbare partner moet hebben. Dit betekent dat we de decreten van 1995 inhoudelijk moeten aanpassen. Dit zal waarschijnlijk leiden tot een enveloppenfinanciering en tot decentralisatie.

De vierde voorwaarde heeft betrekking op de verzuiling. Die verzuiling moet worden afgebouwd. De huidige verzuilde ideologische en filosofische koepels hebben volgens ons geen plaats meer in een vergrote ondersteuningsstructuur voor het sociaal-cultureel middenveld. Wij blijven opteren voor een koepelvorming op werksoortelijke basis en zijn bereid met de sector een coöperatief debat aan te gaan.

Zelfs in een postmoderne samenleving is een sociaal-cultureel netwerk nodig. Onze samenleving heeft immers blijvend nood aan zingeving, ontmoeting, debat, brede maatschappelijke vorming, culturele participatie en sociale actie. Dit blijven de wezenlijke taken van het sociaal-cultureel werk.

Ik heb het ook nog even over sport. Ik heb reeds verteld dat ik achter deze begroting sta. Op het vlak van de sport heeft de regering een enorme stap voorwaarts gezet door alle bevoegdheden inzake sport toe te wijzen aan één minister. Toch kampen we nog met een probleem: de ondersteuning van topsporters die zullen deelnemen aan de Olympische Spelen. Vroeger werden de middelen rechtstreeks aan het BOIC verstrekt. Het comité financierde er stages en deelnames aan de Spelen mee. De minister heeft er nu voor gekozen om de middelen rechtstreeks aan de sportfederaties te geven.

Stassen

Ik vraag me af wat het doel van deze keuze is. Ik denk in alle bescheidenheid dat de verandering niet beantwoordt aan de realiteit van de topsport. Een aantal topsporters die deelnemen aan de Olympische Spelen of aan de Parolympics hebben een sterke band met hun federatie, zoals de judoka's en tennissers. Een aantal andere topsporters, zoals atleten, hebben echter nauwelijks nog banden met een federatie. In dat geval is de boekhoudkundige operatie om de subsidie via een federatie door te storten aan een sporter nauwelijks verdedigbaar. We moeten, los van de communautaire discussie, de realiteit onder ogen zien, namelijk dat de Olympische Spelen per definitie onder topsport vallen, en werken via de vertegenwoordiging van landen. Bij het toekennen van de financiële steun, moet hiermee rekening worden gehouden.

Na de begroting en de cijfers, staan we klaar om de inhoud van de beleidsplannen te bespreken in de commissie. Ik hoop dat het debat in januari goed en grondig zal zijn. (*Applaus bij AGALEV, de SP, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we vinden het zonder meer positief dat de minister in meer middelen heeft voorzien voor het jeugdbeleid. Hierdoor kunnen eindelijk de decreten worden uitgevoerd, en kan de Vlaamse Gemeenschap haar afspraken met de sector nakomen. Dit biedt de Vlaamse overheid een goede onderhandelingspositie : er kan kwaliteit en kwantiteit worden gevraagd en men kan eindelijk ook werk maken van fundamentele hervormingen. De terechte opmerking van het werkveld dat een overheid die onvoldoende subsidieert ook moeilijk strikte kwaliteits- en kwantiteitseisen kan stellen, valt weg. De weg is dan ook vrij om in de toekomst een nieuw beleid te voeren.

Ook het nieuwe krediet 'subsidies voor experimentele en vernieuwende initiatieven voor de jeugd' juichen we toe. Hiermee geeft de minister een aanzet om de belangrijkste prioriteit van de SP inzake jeugdbeleid te realiseren. In de regeringsverklaring hebben we het een jongerencultuurfonds genoemd dat als doel heeft onafhankelijke, lokale of regionale initiatieven ter ontwikkeling van een eigen jongerencultuur te subsidiëren.

We vinden dat initiatieven op een vlotte en eenvoudige wijze geld moeten kunnen krijgen en dat hiervoor best een cel binnen de administratie wordt gevormd. Deze cel moet voor een belangrijk stuk zelfstandig kunnen werken. De ambtenaren moeten de vinger aan de pols houden en de jongerencultuur van erg nabij volgen. Dit betekent dat we ze moeten ontmoeten op concerten en houseparty's, maar ook bij diverse kunst- en cultuurhappenings, manifestaties, enzovoort. Ze moeten ook surfen en chatten op het internet en een actief netwerk uitbouwen met lokale en provinciale jeugdinstellingen, -huizen en -organisaties, onderwijsinstellingen, migrantenorganisaties, enzovoort.

De cel moet in de eerste plaats initiatieven helpen goede dossiers in te dienen, suggesties geven voor bijkomende subsidies of sponsoring, doorverwijzen naar juridische hulp, contacten leggen met andere administraties, enzovoort. We kunnen hier zeker verwijzen naar JINT, dat de laatste jaren op een bijzonder goede manier uitwisselingsprojecten en jongerenprojecten financiert, opvolgt en begeleidt. Tot daar een paar positieve elementen.

We hebben natuurlijk ook een paar kritische punten. We vinden dat de minister al goed werk heeft verricht, maar we hadden meer verwacht. We missen de trendbreuk die deze regering en zeker minister Anciaux zo hoog in het vaandel draagt. In de inleiding op het regeerakkoord lezen we onder de titel 'De trendbreuk' dat de Vlaamse regering de rol van de overheid in het maatschappelijk gebeuren anders zal invullen en een beleid zal voeren dat beter tegemoet komt aan de veranderde eisen van de burgers.

In deze begroting is van een trendbreuk niet veel te merken. We weten ook wel dat de tijd erg kort was en men beter nadenkt dan in het wilde weg zonder overleg met de doelgroep nieuwe ideeën te lanceren. Maar inzake jeugdbeleid is een frisse kijk op de zaak hard nodig. Fundamenteel voert men aan het einde van deze eeuw nog hetzelfde beleid dat in de jaren zeventig op de sporen werd gezet. We hopen dan ook dat minister Anciaux de komende jaren een jeugdbeleid voor de 21ste eeuw ontwikkelt. In die zin is deze begroting toch wel een gemiste kans. We vrezen namelijk dat ook deze minister, wanneer hij op een aantal vlakken niet resoluut andere paden kiest, zich zal vastrijden en meer van hetzelfde zal krijgen. Daarom is het belangrijk dat meteen van in het begin de juiste toon wordt gezet.

We willen hier iets dieper op ingaan. We vinden de trendbreuk niet in de inhoud van het beleid, noch

Mahassine

in de wijze waarop het beleid wordt gevoerd. Het jeugdbeleid van de Vlaamse Gemeenschap is verouderd. Het is fundamenteel nog hetzelfde als in de jaren zeventig. Ondertussen zijn we wel bijna dertig jaar verder en wenkt de volgende eeuw. De grootste uitdaging is om een dynamisch jeugdbeleid uit te werken dat jongeren raakt in de dingen waarmee ze bezig zijn.

Het jeugdbeleid moet daarom resoluut aandacht besteden aan de jongerencultuur in al zijn vormen : rock en pop, house en techno, skaten, nieuwe media, internet, experimentele kunst, actuele literatuur, enzovoort. Uiteraard moeten hiervoor de nodige verbanden worden gelegd met andere diensten en de bevoegde ministers. De minister van Jeugd moet echter de motor zijn en de lijnen uittekenen. Dat wil niet zeggen dat de rol van het jeugdwerk uitgespeeld is.

Jeugdorganisaties blijven een ontzaglijk belangrijk element in de ervaring van jongeren. Ze vinden er goede ontspanning, maar leren er ook organiseren, onderhandelen en samenwerken. Daarom vinden we het prima dat het decreet landelijk jeugdwerk volledig kan worden uitgevoerd. De minister krijgt nu de kans om alle subsidieregelingen door te lichten en na te gaan of alle middelen zinvol worden besteed. We kunnen vragen stellen bij een aantal zaken. Zijn alle landelijke jeugdwerkingen goed bezig ? Zijn er geen overlappingsen ? Is het nog logisch dat er vier koepels worden gesubsidieerd ? Is het decreet wel in orde ?

Twee, moeten we ons geen vragen stellen bij een aantal ad nominatim-subsidies ? Ik denk aan het cultureel jongerenpaspoort, het Europees muziekfestival te Neerpelt, de Vereniging Vlaamse Jeugdconsulenten en de Signaalprijs die ieder jaar opnieuw worden ingeschreven. Moeten deze organisaties niet in een reguliere subsidiëring worden opgenomen ? Er moeten minstens duidelijke convenants worden afgesloten. Dit biedt hen meer rechtszekerheid, zorgt voor een correcte verhouding met andere organisaties en leidt tot meer doorzichtigheid.

Ten derde is er ook een grondige evaluatie nodig van de decreten lokaal en provinciaal jeugdwerk. We zouden vooral graag weten of er voldoende afstemming en samenwerking is tussen de verschillende beleidsniveaus. We verwachten eveneens een trendbreuk in de aanpak van het beleid. Ook hier blijft men de platgetreden paden volgen en stelt

men de bestaande beleidsinstrumenten te weinig in vraag. We verwachten een creatievere aanpak. Een concreet voorbeeld is de verhuring van kampmateriaal. Men koos meteen voor de meest voor de hand liggende oplossing, namelijk een verhoging van het budget voor de aankoop van materiaal. Waarom denkt men niet aan iets nieuws, zoals privatisering ? We pleiten niet voor ondoordacht handelen, maar juist voor evaluatie en vernieuwing.

In het regeerakkoord staat expliciet dat de overheid pas aan beleidsvoering doet wanneer privé-initiatief niet is aangewezen of ontbreekt. Dit idee werd zelfs niet onderzocht voor het kampmateriaal.

De heer Eric Van Rompuy : Wat bedoelt u precies met privatisering van het kampmateriaal ?

De heer Chokri Mahassine : Privatisering betekent dat bedrijven kampmateriaal ter beschikking stellen en verhuren.

De heer Eric Van Rompuy : Wat is het voordeel daarvan ?

De heer Chokri Mahassine : Het zou veel praktischer zijn. De beschikbare tenten in Machelen zijn onvoldoende voor alle jeugdbewegingen. Dat is niet nieuw. Het materiaal raakt niet goed gedroogd.

Die tenten zijn veel sneller versleten dan eigenlijk het geval zou mogen zijn. Men moet dus telkenmale een heleboel tenten extra aankopen. Indien we daar de financiële kant van bekijken, zouden we moeten nagaan of er geen veel voordeliger – en voor jeugdverenigingen veel gemakkelijker – oplossing bestaat.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : We hebben deze discussie reeds gevoerd in de commissie. Ik ben er ook voorstander van dat we alle mogelijke ideeën op hun waarde onderzoeken. U weet echter dat ik het in dit geval helemaal niet met u eens ben. Het probleem in het verleden bestond erin dat het aanbod te klein was. We doen nu met zijn allen inspanningen. We willen juist voldoen aan het aanbod, zeker tijdens de piekmomenten. In de commissie zijn er niet veel voorstanders van uw ideeën hierover. Ook ik volg u daarin niet.

In het tweede deel van uw toespraak zegt u dat we nieuwe paden moeten durven betreden. Ik ben het

Anciaux

daarmee eens. Dat zal ook blijken uit de beleidsbrief. U moet echter met een positievere ingesteldheid kijken naar het Vlaams jeugdwerk. Dat is een van de best uitgebouwde, zo niet de beste van de hele wereld. Men doet daar te denigrerend over.

U hebt wel gelijk dat we niet alleen een jeugdwerkbeleid tot stand moeten brengen, maar ook een jeugdbeleid. Het is de absolute bedoeling om dat te realiseren. Ik wil daarmee niet zeggen dat het jeugdwerk in Vlaanderen niet goed zou functioneren, wel integendeel. We kunnen daar enkel uit leren. Indien ik nieuwe paden wil betreden, dan moet dat gebeuren op die plaatsen waar we iets positief kunnen verwezenlijken.

Ik geloof helemaal niet in uw idee van privatisering. Over de andere zaken die u aanbrengt, zoals bijvoorbeeld de jeugdcultuur, hebt u volledig gelijk. Of die aangelegenheid moet worden opgevolgd door ambtenaren, is een andere zaak. Men moet mensen hebben die heel open tegenover de zaak staan.

De heer Chokri Mahassine : Ik heb niet gezegd dat het jeugdwerk slecht functioneert, integendeel. Ik kom zelf uit die sector. Wat echter de middelen en de vernieuwing betreft, moeten we de platgetreden paden durven verlaten. Ik ben de eerste om toe te juichen dat het jeugdwerk wordt gewaardeerd.

De administratie zelf moet de motor zijn van het nieuwe jeugdbeleid. We vernamen dat er de jongste tijd een enorme malaise heerst : een onduidelijke leiding, een inkringing of het weggaan van goede krachten, administratieve rompslomp, enzovoort. Als men niet investeert in voldoende enthousiaste ambtenaren die werkruimte en middelen krijgen, dan renderen alle andere inspanningen niet. We benadrukken nogmaals dat het nieuwe decreet voor experimentele initiatieven een doodgeboren kind is als de zaak niet goed wordt aangepakt. De minister moet hier een prioriteit van maken.

Ik besluit met een korte beschouwing over de problematiek van de fuiven. Het is een goede zaak dat minister Anciaux zich op dit vlak wil profileren. De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat de Vlaamse Federatie van Jeugdhuizen dit dossier steeds heeft aangekaart en bij de vorige bevoegde minister, de heer Peeters, voor het eerst gehoor vond. In deze begroting vinden we geen concrete budgetten terug. We hopen niettemin dat er verder wordt gewerkt en dat er snel een goede regeling kan worden opgemaakt die gemeenten in staat stelt om

met de nodige deskundigheid de bestaande infrastructuur aan te passen of nieuwe te realiseren.

De Vlaamse Gemeenschap moet financiële stimuli geven, maar ook deskundigheid inzake geluidsisolatie en veiligheid ter beschikking stellen. Alle steden en gemeenten moeten op die steun een beroep kunnen doen. Tieners en jongeren moeten dicht bij huis kunnen fuiven en naar concerten kunnen gaan. Dat heeft trouwens een positief effect op de verkeersveiligheid. We stellen de minister voor om snel een werkgroep samen te stellen met alle betrokkenen.

Ik wil hier ook iets zeggen over de plaats van de popmuziek binnen het nieuwe muziekdecreet. Minister Martens kondigde het met veel verve aan : de popmuziek zou haar plaats krijgen in het beleid. U hebt zijn credo overgenomen. Spijtig genoeg vertaalt zich dat nog niet in begrotingstermen. Op het eerste gezicht ziet het er nochtans goed uit. De middelen voor basisallocatie 33.11 stijgen van 368,2 naar 495,2 miljoen frank. Maar voor de populaire muziek zijn er geen bijkomende middelen uitgetrokken. De verhoging vertaalt zich enkel in een toename van de middelen voor klassieke muziek. De subsidies voor het Festival van Vlaanderen worden het voorwerp van een verschuiving van 48,9 miljoen frank; voor de AB wordt 8 miljoen frank uitgetrokken, via een transfer van middelen. 50 miljoen frank wordt bijkomend toegekend aan 24 professionele muziekensembles. En 16 miljoen frank is uitgetrokken voor een verschuiving van middelen voor muziek-educatieve verenigingen, Musica en de Federatie van Jeugd en Muziek van Vlaanderen.

In totaal wordt slechts 4,1 miljoen frank extra uitgetrokken. We weten dat in 1991 de eerste popmuziek-projecten subsidies hebben gekregen. Maar laten we eerlijk zijn : dat is peanuts. Ons inziens is zeker 100 miljoen frank extra nodig. Er moet een inhaalbeweging ten voordele van de popmuziek komen. We lopen niet in de val om een vergelijking te maken met de budgetten die worden uitgetrokken voor de klassieke muziek. Klassieke muziek en popmuziek mogen niet tegen elkaar worden uitgespeeld. Er zijn gewoon onvoldoende middelen om een volwaardig popbeleid te voeren. We pleiten er daarom voor om binnen het muziekdecreet een scheiding aan te brengen. Er moet een apart hoofdstuk populaire muziek komen, met duidelijk te onderscheiden budgetten en vaste verdeelsleutels. We willen zelfs nog verder gaan. We willen dat het nog op te richten muziekcentrum twee poten krijgt.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Het verbaast me dan dat u in het verlengde van uw fundamentele opmerkingen geen amendement hebt ingediend. *(Opmerking van de heer Chokri Mahassine)(Gelach)*

De heer Eric Van Rompuy : U hebt nog tijd tot morgenmiddag om amendementen in te dienen. En we zullen uw amendement steunen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik stel vast dat u daarover geen amendementen hebt ingediend. U hebt de kans nog om dat alsnog te doen. Is het enkel de bedoeling om achteraf te kunnen zeggen dat u in het parlement de sector hebt verdedigd, mijnheer Bossuyt ? Dan kan men verwijzen naar de 50 en 100 miljoen frank, en wat er over de deelsectoren is gezegd. Maar breng dan toch de moed op om een amendement in te dienen, dan hebt u tenminste echt de poging ondernomen om dat in de praktijk te brengen. Het heeft geen zin om hier op het spreekgestoelte zomaar wat te vertellen, want minister Anciaux zal dan antwoorden dat dit tot aan de begrotingscontrole wordt uitgesteld. Dat is blijkbaar de trendbreuk : zeggen hoe het moet, maar het niet in de praktijk brengen ! *(Opmerking van de heer Gilbert Bossuyt)*

De voorzitter : De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine : Dank u voor de steun, we zullen dat goed onthouden als we aan de begroting voor 2001 werken.

We willen hier zelfs nog verder in gaan. De nog op te richten muziekcentra moeten twee poten hebben : een klassieke en een populaire. De eigenheid van de klassieke en van de populaire sector verschilt zo grondig dat één centrum beide sectoren tekort zou doen. De muziekcentra moeten ten slotte ook worden ingebed in een natuurlijke, van muzikaal leven bruisende habitat.

We hopen dat de minister in zijn beleidstoelichting meer klaarheid omtrent zijn beleidsvoornemens zal geven, alsook duidelijkheid inzake de budgetten. Als in de begroting van 2001 geen substantieel budget voor popmuziek kan worden vrijgemaakt, dan sluit men dit hoofdstuk eigenlijk beter af.

Bij wijze van slot kunnen we stellen dat we met de voorliggende begroting tevreden zijn. Toch blijven we een beetje op onze honger zitten. We zien de eerste beleidstoelichting van de minister dan ook

met grote verwachtingen tegemoet. *(Applaus bij de SP, de VLD, AGALEV en VU&ID)*

De voorzitter : Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans *(Op de tribune)* : Ik ben blij dat ik eindelijk achter dit spreekgestoelte mag plaatsnemen. Dit is namelijk mijn eerste interventie. Ik weet dat de pers al wekenlang suggereert dat ik dit zingende zou doen. Ik moet u echter ontgoochelen : dat zal niet gebeuren. *(Rumoer)*

Ik heb immers gezien dat enkele collega's nu al moeite hebben om wakker te blijven, en ik zal dit niet erger maken. *(Gelach)*

Zoals iedereen wellicht weet, ben ik zeer nieuw in deze materie. *(Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt)*

Ik stap dit leven maagdelijk binnen. *(Gelach)*

Net omdat ik hier nog zo nieuw ben, heb ik niet de pretentie om even diep op deze materie in te willen gaan als mevrouw Van Hecke. De heer Verrijken, die ondertussen al vertrokken blijkt, omschreef de toestand van minister Anciaux daarnet als 'learning on the job'. Dit geldt ook voor mij. *(Opmerkingen van de heren Francis Vermeiren, Eric Van Rompuy en Gilbert Bossuyt)*

De Vlaamse regering maakte in de regeringsverklaring al duidelijk dat cultuur een prominente rol in het maatschappelijk leven moet spelen. Dat is niet nieuw. Het verheugt mij evenwel te kunnen constateren dat de regering de begroting ook in die richting heeft aangevuld. Investeren in creativiteit blijft steeds opnieuw nodig. Samen cultuur beleven brengt mensen dichter bij elkaar.

Daar waar ons onroerend erfgoed reeds eerder de nodige aandacht heeft gekregen, wil men deze tendens nu uitbreiden naar ons roerend erfgoed. Om het enorme Vlaamse patrimonium naar waarde te schatten, hebben wij een grote achterstand in te halen. Het kan hierbij gaan om muziekhandschriften, om de meubelkunst of om onze literaire schatten. We kunnen hier nu eindelijk werk van maken.

Er blaast tevens een frisse adem door het sociaal-cultureel werk. De oorzaak is een hernieuwde aandacht voor het werk op het terrein, veeleer dan voor de structuren. Niemand betwijfelt het nut van ondersteuning door landelijke verenigingen of het nut van een levensbeschouwelijke inspiratie. De doorgedreven koepelvorming op filosofische en op

Hermans

ideologische gronden is echter voorbijgestreefd. We vragen dan ook meer aandacht voor pluralistische initiatieven. Er wordt met andere woorden concreet werk gemaakt van de ontzuiling. Hiervoor werden reeds steunpunten opgericht : organisaties of instanties die voor een bepaald deel van het culturele werk ondersteuning verlenen. Het is de bedoeling dat de steunpunten in hun dagelijkse werking autonoom zijn en dat ze de beleidsintenties van de Vlaamse overheid uitvoeren. Het steunpunt moet een duidelijke tussenpersoon worden tussen beleid en werkveld.

Daarnaast is er nog plaats voor belangenorganisaties. Ze vertegenwoordigen hun sector in het overleg met de overheid. In deze begroting krijgt dit perspectief een eerste aanzet. Zonder dit perspectief uit het oog te verliezen, pleiten we ervoor dat een open gesprek wordt gevoerd met alle betrokkenen.

We hebben vertrouwen in dit beleid, dat de gedachte van decentralisatie naar steden en gemeenten genegen is. Het zijn de mensen aan de basis van de verschillende cultuurdisciplines die de uitwerking moeten bepalen van de doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

Het verheugt ons dat het internationale cultuurbeleid gegroepeerd is en dat de middelen daarvoor helemaal vanuit de culturele betekenis worden aangewend. De kunstensector was hier al lang vragende partij voor en ziet dit nu gerealiseerd. We moeten er wel op toezien dat deze middelen op een verstandige wijze worden besteed.

Het valt op dat heel wat aanzetten in deze begroting al aantonen dat er een nieuw beleid op komst is, waarin men duidelijk de verantwoordelijkheid op het terrein legt maar tegelijkertijd de lat hoger legt in de vraag naar kwaliteit. Dit stellen we vast in een financiële herwaardering van het museumdecreet waardoor men de erkende en te erkennen kwaliteitsmusea meer ontplooiingskansen kan geven. Ook de uitbreiding van de middelen voor de beeldende kunst draagt onze goedkeuring weg.

Als we de minister mogen geloven, dan zijn er in 2001 op een aantal cultuurterreinen nog inhaalbewegingen nodig. Dat is duidelijk. Wanneer hij de slogan 'minder maar beter' wil waarmaken, dan zal hij ook voor de muziek, de podiumkunsten en de letteren in nieuwe middelen moeten voorzien. We hopen dat die voorstellen even veelbelovend zullen zijn als die voor de begroting 2000.

Wat het jeugdbeleid betreft, valt het op dat creatieve en eigentijdse methodes een serieuzere kans krijgen door het invoeren van een budget voor experimenten. Rest natuurlijk de grote uitdaging, namelijk het bereiken van de niet-georganiseerde, individuele jongeren, naast deze in het gebruikelijke circuit. Er is op dat terrein nog heel wat te verwezenlijken. Misschien lopen we elkaar binnen enkele maanden tegen het lijf in een splinternieuwe, droge, niet-beschimmelde tent. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil in mijn korte uiteenzetting drie luiken behandelen : de handhaving van de mediawetgeving, de kwaliteit en deontologie van de media en de toekomst van de openbare omroep.

Tijdens de vorige legislatuur werd het regelgevend kader van de media in Vlaanderen ingrijpend hervormd. Belangrijk daarbij was de oprichting van het Vlaams Commissariaat voor de Media. Het is al een paar jaar duidelijk dat de Vlaamse decreten en besluiten inzake media onvoldoende worden gecontroleerd en nageleefd. De afdwingbaarheid van de regelgeving blijkt in het algemeen een bijzonder moeilijke opdracht.

We hebben vastgesteld dat de vorige minister een concreet antwoord heeft gegeven op deze evolutie door de oprichting van het Vlaamse Commissariaat voor de Media. Het heeft twee opdrachten : het verlenen van erkenningen en vergunningen en het uitvoeren van de mediaregelgeving enerzijds en het toezien op de naleving van de mediaregels anderzijds.

Wat het toezicht en de sanctionering betreft, doet het commissariaat uitspraak ambtshalve, op verzoek van de Vlaamse regering of naar aanleiding van een schriftelijke klacht van een belanghebbende. Wat de regels inzake reclame en sponsoring betreft, mag de klacht afkomstig zijn van om het even welke natuurlijke of rechtspersoon. Ik wil niet vooruitlopen op een grondige evaluatie van de werking van het Vlaams Commissariaat voor de Media. Daarvoor is het misschien nog iets te vroeg. Toch wil ik vandaag nog enkele kanttekeningen maken. Inzake de opdracht van het VCM met betrekking tot vergunningverlenende instanties lijkt alles goed te verlopen, hoewel men toch vragen kan stellen inzake de problematiek van de must-carry- en may-carryregeling. Tot mijn eigen verbazing is Kanaal Z onlangs erkend als een must-carryzender.

Decaluwe

Mijnheer de minister, wat het toezicht op de naleving van de regelgeving betreft, zijn er een aantal kinderziektes. Inzake de al dan niet vermeende overtredingen van elke actor in het medialandschap stellen we vast dat er wrevel bestaat tussen de openbare en de commerciële omroep en tegenover de regionale televisie-omroepen. De vrees voor een kettingreactie leidt ertoe dat de betrokkenen zelf geen klacht indienen. Op zichzelf zou dat geen probleem mogen vormen : er kunnen immers nog andere wegen worden bewandeld. Zo kan ieder van ons, als natuurlijk of als rechtspersoon, een klacht indienen bij het VCM, als hij meent dat een regel inzake reclame en sponsoring wordt overtreden. Dat dit niet gebeurt kan misschien worden toegeschreven aan de relatieve nieuwheid, en dus het onbekende karakter van het Vlaams Commissariaat voor de Media. De vraag is echter of hier ooit verandering in zal komen als de Vlaamse bevolking niet vertrouwd wordt gemaakt met het Vlaams Commissariaat. Dit lijkt me een duidelijke opdracht voor u, als minister van Media. Ik stel vast dat u draait als een kat om de hete brij, vooral naar aanleiding van de uitzending van 'De XII werken' van Rob Vanoudenhoven. De heer Vermeulen maakte daar reeds opmerkingen over. Iedereen die vertrouwd is met de mediawetgeving weet duidelijk dat dit een overtreding is van deze wetgeving. Toch tracht de minister daar geen uitspraak over te doen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, u stelt net dat men in de vorige zittingsperiode het Vlaams Commissariaat voor de Media heeft opgericht om de inhoudelijke beoordeling van programma's over te laten aan een onafhankelijk rechtsorgaan. Nu verwijt u me dat ik geen duidelijk antwoord heb gegeven in deze zaak. Ik heb steeds geprobeerd duidelijk te maken dat het dit Vlaams Commissariaat is dat daarover een oordeel moet vellen.

Voorts heb ik naar aanleiding van een vraag in de commissie contact gehad met de griffier van het Vlaams Commissariaat voor de Media, om hem te vragen of dit orgaan een initiatief zou nemen in deze zaak. Hij heeft ontkennend geantwoord. Ik nam inmiddels de kans te baat om de drie leden van het VCM op mijn kabinet te ontvangen. We hebben deze zaak besproken. Daaruit zijn twee dingen gebleken. Eén : de leden van het VCM hebben begin dit jaar een werkgroep opgericht om de

problematiek van reclame op de zenders te beoordelen. Twee : de voorzitter van het VCM heeft via de administratie Media de beelden opgevraagd van het programma in kwestie. Het VCM neemt ter zake dus zijn verantwoordelijkheid. Zoals mijn voorganger het ook stelde : het komt niet toe aan de uitvoerende macht om te pas en te onpas te gaan oordelen over de inhoud van programma's.

De heer Carl Decaluwe : Het gaat niet over de inhoud van de programma's. Het gaat over de toepassing van de wetgeving. Ik ben echter tevreden te constateren dat de parlementaire reacties toch iets hebben losgeweekt en er toch misschien iets op komst is.

Het VCM kan immers zelf het initiatief nemen om een overtreding te veroordelen en passende maatregelen te nemen. Het zou dus logisch zijn dat het VCM gebruik maakt van deze mogelijkheid. We stellen vast dat dit waarschijnlijk gaat gebeuren, onder wat parlementaire en misschien ook ministeriële druk : dit in afwachting van een meer performant optreden van de mediaspelers en een meer alerte reactie van de bevolking. We stellen echter tot op heden vast dat het VCM dit niet deed. Ik betreur die afwachtende houding. Het lijkt me dat het Vlaams Commissariaat voor de Media zijn bestaansreden als toezichhoudend orgaan nog moet bewijzen, zo niet zal het op termijn als een lachertje worden beschouwd. Ik stel echter vast dat men blijkbaar toch de nodige initiatieven zal nemen. Het VCM heeft mijns inziens toch de nodige moed gehad om een uitspraak te doen in het dossier van VT4 en heeft terzake dus een poging tot rechtsvorming gedaan. De Raad van State heeft daar blijkbaar een andere visie op. Het lijkt me in ieder geval belangrijk dat het VCM ook dergelijke initiatieven blijft nemen.

Mijnheer de minister, daarom moet u ten aanzien van de Vlaamse bevolking zorgen voor een bekendmaking en een duiding van de mediaorganen. Dit geldt in het bijzonder voor het Vlaams Commissariaat voor de Media. Het VCM moet zich proactiever opstellen om te vermijden dat terechte klachten uit opportuniteitsoverwegingen achterwege blijven. In het belang van Vlaanderen moet deze regering op Europees niveau ook ijveren voor een meer rechtvaardige en meer genuanceerde benadering van de vrijheid van diensten, zoals dit is uitgewerkt in de Europese televisierichtlijn. Op die manier kan misbruik van deze regelgeving worden verhinderd.

Ik wil ook een lans breken voor meer kwaliteit en meer deontologie in de media. Het verschil tussen

Decaluwe

die twee kan ik misschien illustreren aan de hand van enkele eenvoudige voorbeelden. Een voorbeeld van deontologie in de media blijkt uit een gezinsdrama dat zich afspeelt in het begin van de eindexamenperiode. Voor veel mensen is dat inderdaad een moeilijke periode. Men zou er dan ook beter aan doen om dit niet te breed in de pers uit te smeren. Volgens ingewijden is het immers klassiek dat een dergelijke uitgebreide berichtgeving ook anderen de stap doet zetten.

Een tegenvoorbeeld is de krantenkop die ik in augustus op de voorpagina van een kwaliteitskrant las: 'Jeugdcriminaliteit neemt toe: allochtonen voor 90 procent verantwoordelijk.' Als men het bijbehorende artikel las, bleek echter dat het enkel ging over cijfers van Brussel-Hoofdstad en dat de cijfers dan ook nog sterk dienden te worden genuanceerd.

Een voorbeeld van kwaliteit is het maken van een reportagereeks over de psychische gezondheid van de bevolking, waarbij een deskundig onderbouwd overzicht wordt gegeven van de meest voorkomende psychische aandoeningen, met inbegrip van hun achtergrond en hun behandeling. Toch hebben kwaliteit en deontologie met elkaar te maken. Een dergelijke reportagereeks kan maar deontologisch correct zijn als er zeer voorzichtig wordt omgesprongen met de privacy van de personen die in de reportage aan bod komen. Elke zucht naar sensatie en uitvergroting moet consequent worden geweerd. De vraag is of de media anno 1999 in staat zijn om voldoende deontologie op te brengen en of ze bereid zijn om te investeren in kwaliteit.

De openbare omroep kan hierin een voortrekkersrol spelen. De overheid kan hierbij via een beheersovereenkomst een impact uitoefenen op kwaliteit en deontologie. De discussie mag zich echter zeker niet beperken tot de openbare omroep. Bij de hervorming van de openbare omroep hebben we in de eerste plaats gekeken naar de kwantiteit. We wilden de openbare omroep opnieuw een behoorlijk marktaandeel laten verwerven. Dat is uiteindelijk ook goed gelukt.

We kunnen nu de volgende belangrijke vraag stellen. Wat is die kwaliteit? Wat houdt dit concreet in? Dit blijkt op een bijzonder subjectieve manier te worden ingevuld. Daarom herhaal ik hier nogmaals mijn pleidooi dat er naast kwalitatieve ook deontologische performantiemaatstaven moeten worden opgenomen in een volgende beheersovereenkomst. Een aantal experts moeten een rapport

maken, dat we in dit parlement bediscussiëren. Op basis van die conclusies kunnen we eventueel elementen aanbrengen in een nieuw of aangepast decreet of in een beheersovereenkomst.

Het resultaat van dit alles zal niet alleen voor de openbare omroep positieve gevolgen hebben. Het kan ook als hefboom werken voor de andere media. Veel media-actoren zijn immers privé-ondernemingen, maar ze vervullen wel een bijzonder belangrijke maatschappelijke rol. Bij veel mediaorganen is de stelling nu dat men moet geven wat de bevolking verwacht. Als men dit blijft doen, ondergraven de media op termijn de maatschappij.

De vraag naar kwaliteit wordt ook algemeen gesteld, ongeacht de programmacategorie. Het gaat dus niet enkel over deontologie en kwaliteit inzake informatie, het gaat ook over amusementsprogramma's. Dit moet effectief worden opgenomen. Dit betekent ook dat niet alles onder de noemer van de persvrijheid kan worden gebracht. Gelukkig moesten politici geen beslissing nemen om Brusselmannen uit de rekken te halen, de gerechtelijke uitspraak toont aan dat er wel degelijk grenzen zijn.

Als we kijken naar de geschreven pers, denk ik dat we de uitgevers meer middelen moeten geven. De communicatie tussen burgers en overheid moet verbeteren. Er moet ook aandacht worden besteed aan de vorming van journalisten. Dat is immers het begin van alle kwaliteit. Een evaluatie van de journalistieke opleiding dringt zich dan ook op. Desnoods moeten hiervoor middelen worden vrijgemaakt. Ook de uitgevers zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Oplagen en rendement zijn belangrijk, maar hoe vaak kunnen journalisten een scoop laten schieten om de zaak wat dieper uit te spitten?

Het laatste deel van mijn uiteenzetting gaat over de toekomst van de VRT. Het medialandschap staat ervoor bekend snel te evolueren. De VRT is opnieuw een belangrijke actor in dat medialandschap. Dat is een bijzonder grote verdienste van de minister die in de vorige regering bevoegd was voor het mediabeleid. Wie dacht dat de openbare omroep na de hervorming van de vorige regeringsperiode in rustig vaarwater is terechtgekomen, heeft het verkeerd voor, ten minste als we het artikel in Knack mogen geloven. Daarin wordt gesteld dat enkele mensen achter de VRT aan een privatisering of gedeeld aandeelhouderschap denken. Vandaag las ik nog in een artikel: 'VRT privatiseren: het mollenwerk gaat verder. Een verdoken agenda'.

Decaluwe

Mijnheer de minister, als bezorgd parlements lid zou ik toch wel willen weten welk standpunt u inneemt. Kan men aan de bevolking verantwoorden dat enorm veel middelen werden en worden geïnvesteerd in een dynamisering van de openbare omroep, wanneer men enkele jaren later een totaal nieuwe en onzekere koers wil varen? De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement moeten het roer in handen houden en erover waken dat mensen die geen bestuursverantwoordelijkheid dragen geen onomkeerbare beslissingen nemen. De bestaande beheersovereenkomst moet sowieso worden nageleefd en het kader vormen voor de toekomst. Voor het parlement is het belangrijk dat u hierover een duidelijke stelling inneemt.

Mijnheer de voorzitter, de CVP-fractie wacht op de beleidsbrief om het echte mediadebat te voeren.

Minister Dirk Van Mechelen : De regeerverklaring van deze Vlaamse regering is vrij duidelijk. De Vlaamse regering blijft het bestaan van een krachtige openbare omroep ondersteunen. Ikzelf heb het debat over de volgende meerjarenovereenkomst op gang getrokken om het aspect kwaliteit meer naar voren te schuiven. In de regeerverklaring staat ook dat we zullen streven naar een openbare omroep met minder reclame. Ik heb ook al herhaaldelijk bevestigd dat de meerjarenovereenkomst loopt tot en met 31 december 2001. Op dat ogenblik zullen we, rekening houdend met de evoluties in het medialandschap een tweede meerjarenovereenkomst sluiten met de openbare omroep, de NV VRT. Alles laat uitschijnen dat dit een moeilijk debat zal zijn.

De heer Carl Decaluwe : U staat niet achter een privatisering?

Minister Dirk Van Mechelen : Ik heb tot op heden nooit achter een privatisering van de openbare omroep gestaan. Ik zit twaalf jaar in de commissie voor Media, waar ik meestal schouder aan schouder met vele andere commissieleden heb gestreden voor een slagkrachtige openbare omroep. Ik heb er altijd voor gewaarschuwd dat een verdere commercialisering van de openbare omroep de maatschappelijke draagwijdte van de openbare omroep zou ondergraven en onderuit halen. Ik kan dit voor de toekomst alleen maar herhalen. (*Applaus bij de CVP*)

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Decaluwe, hebt u gedurende die twaalf jaar niet geluisterd?

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Vermeiren, het is niet de eerste keer dat een aantal leden van de meerderheid gewoon van standpunt veranderen.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Decaluwe, het verbaast me als parlements lid dat men dergelijke berichten de wereld instuurt wanneer men gedurende twaalf jaar – in uw geval vier jaar – samenwerkt, voortdurende contacten met elkaar heeft en elkaars standpunt kent. Ik vind het intellectueel oneerlijk dat u de indruk wekt dat de minister een ander standpunt zou hebben.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Vermeiren, ik verwijs naar een artikel in Knack en naar een aantal andere artikels die ik heb gelezen. Ik beweer niet dat de minister hier achter staat. Ik vraag enkel dat hij zijn standpunt nog eens duidelijk mededeelt.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Vermeiren, u bent als liberaal goed vertrouwd met de Persgroep, het Laatste Nieuws en de heer Van Thillo. De VLD heeft toch wel enkele bindingen met een bepaalde groep.

De heer Francis Vermeiren : Wat voor bindingen?

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Vermeiren, ik vind het normaal dat de heer Decaluwe deze vraag aan de minister stelt. In uw liberale krantenzuil verschenen editoriaals over de privatisering van de openbare omroep, bijvoorbeeld in het Laatste Nieuws en in De Morgen. In Knack lezen we dat een heel aantal mensen, ook binnen de liberale beweging, aan een privatisering denken. Premier Verhofstadt heeft trouwens in 1990 een nota geschreven over de privatisering van de openbare omroep. De heer Dewael heeft hem toen teruggefloten. In de pers wordt trouwens openlijk gesproken over het scenario-Van Thillo voor het privatiseren van de openbare omroep en de afschaffing van TV 1. Vandaar dat we die vraag stellen. De minister heeft ons nu gerustgesteld. Het is echter een normale democratische vraag, vooral gezien de berichten van uw persorganen en uw liberale zuil.

De heer Francis Vermeiren : Wat bedoelt u met onze zuil? Wat is uw zuil dan?

De heer Carl Decaluwe : Wij hebben geen zuil meer in de media. Alles is verkocht aan de heer Van Thillo. Het is me overigens niet ontgaan dat verschillende collega's zich al hebben afgevraagd wat nu nog het verschil is tussen TV1 en VTM.

De heer Marino Keulen : Dat heeft meer te maken met TV1 dan met VTM.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik protesteer formeel tegen de manier waarop hier hoofdredacteurs en journalisten verdacht worden gemaakt en krantengroepen worden verbonden met politieke partijen. Dat is bijzonder onheus. Wie kan lezen, heeft het standpunt van de heer Desmet over het privatiseren van de VRT waarschijnlijk anders begrepen dan u nu uitlegt. De teneur van wat de heer Desmet zegt, is hetzelfde als ik hier zeg.

Indien de VRT zich met TV1 verder op het pad van de commercialisering begeeft, dan dreigt hij zijn bestaansrecht te ondergraven. Die keuze zal in eerste instantie de raad van bestuur moeten maken, die toeziet op de werking van de VRT. Ik beloof u, zoals ik al heb aangekondigd in de commissie, dat de onderhandelingen over de volgende meerjarenovereenkomst keihard zullen zijn.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, u bevestigt gewoon onze hypothese. U probeert de VRT te dwingen een soort nichezender te worden. Dat zullen VTM en zijn aandeelhouders graag horen.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, probeer voor uzelf eens een consistente mediavisie uit te denken.

De heer Carl Decaluwe : We hebben een duidelijke mediavisie. We verdedigen de openbare omroep met alle middelen. Voor ons moet die omroep een breed publiek aanspreken. Hij moet alle groepen kunnen bereiken.

De heer Marino Keulen : Vindt u dan ook de tegenprogrammering en de kijkcijferwedren met VTM een goede gang van zaken ?

De heer Carl Decaluwe : De te halen cijfers staan duidelijk in de beheersovereenkomst. Kwantiteit is één zaak. De grote verdienste daarvan is dat de openbare omroep opnieuw zijn plaats heeft verworven in het medialandschap. De volgende stap kan zijn dat er meer aandacht gaat naar kwalitatieve aspecten. Er moet een gezond evenwicht worden gevonden.

Minister Dirk Van Mechelen : Daarmee zegt u me gewoon na. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

De heer Eric Van Rompuy : De openbare omroep heeft in Vlaanderen een marktaandeel van 22 tot

23 percent voor TV1, en 8 percent voor Canvas, samen 30 percent. In vergelijking met de Europese landen is dat vrij laag. Het gaat dus niet op te bewereren dat de VRT een populaire televisie is of populistisch werkt. We willen het debat ten gronde graag voeren in de commissie, maar wat de minister nu zegt, maakt ons wantrouwig.

Minister Dirk Van Mechelen : Wat de minister zegt, is heel duidelijk. Het is goed dat de VRT kijkers aantrekt, maar als hij de weg opgaat van de commercialisering haalt hij zijn maatschappelijk draagvlak weg.

De heer Carl Decaluwe : Wat is die commercialisering, mijnheer de minister ? Is dat Van Oudenhoven of Woestijnvis ? Er is een verschil tussen commercialisering en goede, populaire, creatieve programma's. U pleit zelf voor creatieve programma's op de openbare omroep, maar terzelfder tijd is dat een doorn in het oog van VTM, die inderdaad de zondagavond, als er populaire programma's zijn, een deel van zijn marktaandeel verliest.

Minister Dirk Van Mechelen : U bent het die mij hierover interpelleert ; draai nu de zaken niet om. Ik pleit voor creatieve televisie met programma's zoals Schalkse Ruiters of De Twaalf Werken. Alleen moet de VRT opletten voor commercialisering. Ik wil het desnoods nog drie keer zeggen. (*Opmerkingen*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik wil het kruisverhoor van de minister even onderbreken om duidelijk te maken dat er voor Agalev geen sprake kan zijn van een privatisering van de VRT, zolang we in de Vlaamse regering zitten. Verder volg ik de minister, wanneer hij zegt dat de VRT moet opletten met commercialisering.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Stassen, dat is weer stoere taal. We worden dit stilaan gewoon. We zullen zien bij de bespreking van de beleidsnota hoe stoer Agalev nog zal zijn ten aanzien van heel de problematiek van de openbare omroep en het reclamevrij maken ervan.

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal proberen even doorheen onze standpunten aangaande de media te wandelen. We evolueren pijlsnel naar een informatiemaatschappij. In de lagere scholen zoeken tienjarigen gegevens op het

Gysbrechts

internet en krijgen de wereld op hun scherm. In deze maatschappij zullen de media een steeds belangrijker rol spelen. Het is wenselijk dat Vlaanderen verder kijkt en rekening houdt met de Europese en mondiale context. Vlaamse standpunten dienen op Europees niveau verdedigd te worden en een referentiekader dient te worden vastgelegd.

Ik zal het hebben over drie specifieke facetten van het mediabeleid. Ongeveer 95 percent van deze mediabegroting beslaat de openbare omroep. Daarom begin ik met dit dossier. Daarnet hebben we al een ruime gedachtewisseling gevoerd over de VLD-standpunten en de ideeën van de minister. Ik wil er even op wijzen dat de VLD een van de eerste partijen is geweest die erop heeft gewezen dat het noodzakelijk was de VRT om te vormen tot een slagkrachtige omroep. De huidige beheersovereenkomst dient onverkort gehonoreerd te worden, wat ook de bedoeling is van deze Vlaamse regering. De VLD heeft daarom ook constructief meegewerkt aan de hervorming van de openbare omroep zoals deze tijdens de vorige bestuursperiode werd volbracht.

Vanuit die optiek is het duidelijk dat er geen grote veranderingen meer worden vooropgesteld. De VRT moet een omroep blijven die een programma-aanbod verzorgt dat gericht is op het bieden van informatie, vorming en ontspanning, dat gediversifieerd en evenwichtig is en een weerspiegeling vormt van de pluralistische maatschappij. Naast aandacht voor het brede publiek moet de VRT ook de nodige tijd blijven besteden aan specifieke doelgroepen en minderheden.

De VLD blijft maar één groot voorbehoud maken in verband met de openbare omroep, namelijk de financiering met reclame. Het reeds eerder aangehaalde voorval met 'De XII werken van Van Oudenhoven' en het weekblad Humo, alsook het antwoord van de minister met de verwijzing naar het Vlaams Commissariaat voor de Media, openen opnieuw het debat over de gevoeligheden aangaande commercialisering van de openbare omroep.

Het principe dient ons inziens te zijn dat een openbare omroep wordt gefinancierd door openbare middelen en een privé-omroep door privé-middelen. Het is de evidentie zelf dat deze middelen voldoende moeten zijn om de VRT toe te laten zijn taak en opdrachten naar behoren te vervullen. De VRT dient zich absoluut te blijven profileren als een kwaliteitszender, wat ook het uitgangspunt dient te zijn bij de onderhandelingen over het nieu-

we beheerscontract van 2002 tot 2007. Of de VRT dan reclamearm of reclamevrij moet worden gemaakt, laat ik nog even in het midden. Het zal onder meer ook afhangen van de middelen die de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking van de VRT kan stellen. Maar het blijft een liberale eis dat het reclameaanbod op de openbare omroep beperkt blijft. Zolang dit niet het geval is, blijft het enorme gevaar voor concurrentievervalsing tussen de openbare en de commerciële omroep reëel.

Een ander belangrijk item voor de komende maanden is de commerciële radio. Een grote hervorming kondigt zich aan op het vlak van de niet-openbare radio's, namelijk de liberalisering van het radiolandschap. Een trendbreuk staat voor de deur. De VLD is alvast verheugd over het feit dat de minister in het kader van de liberalisering van het radiolandschap de mogelijkheid voorbereidt tot het uitbouwen van twee landelijke privé-commerciële radio's. Een studieopdracht hiertoe is reeds gegeven door de minister, zoals hij ons meedeelde in de commissievergadering van 8 december. Er werd toen ook een gedetailleerde uitleg gegeven in verband met de mogelijke praktische uitwerking.

Mijnheer de minister, we rekenen erop dat een en ander nog voor het einde van het jaar 2000 zal worden verwezenlijkt.

Wat het geheel van het radiolandschap en het geheel van lokale, regionale en landelijke vrije radio's betreft, pleiten we voor een eenvoudig en controlebaar decretaal kader dat aan de radio-omroepen een zo groot mogelijke vrijheid laat.

Er dienen dus mogelijkheden te worden gecreëerd en dit niet alleen voor de lokale radio's, die op onze steun kunnen blijven rekenen, maar ook voor de regionale en landelijke commerciële omroepen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Gysbrechts, ik hoor u zeggen dat u een zo groot mogelijke vrijheid zult gunnen. Maar met betrekking tot de erkenningscriteria door het Vlaams Commissariaat voor de Media heb ik vernomen dat de minister het verwijt heeft geuit dat een en ander nog veel te vaag is.

U zegt hier dat alles moet kunnen, maar de CVP-fractie dringt wel aan op het behoud van de link tussen de lokale radio en het gemeenschapsleven die een toegevoegde waarde geeft aan sociaal-culturele organisaties en andere. Wilt u dan een eenheidsworst ? U weet toch dat dit betekent dat er

Decaluwe

dan bijvoorbeeld geen lokaal nieuws meer zal worden gemaakt en uitgezonden ? Ik neem akte van uw standpunt, maar neem aan dat daarover ook binnen de meerderheid nog zal worden gediscussieerd.

De heer Peter Gysbrechts : Ik heb het gehad over een zo groot mogelijke vrijheid, niet over een absolute vrijheid.

De heer Marino Keulen : Mijnheer Decaluwe, hoe ziet de realiteit er nu uit ? Wat is nu nog plaatsgebonden ? Dat slaat nog maar op een beperkt aantal radio's.

De heer Carl Decaluwe : Veertig percent van de lokale radio's behoort nog steeds niet tot een keten. En van de zestig percent die wel in een keten zitten, zijn er nog heel wat die ook nu nog aan lokale berichtgeving doen. Die laatste groep is echter tot een keten moeten toetreden om financieel te kunnen overleven.

De heer Peter Gysbrechts : U moet achter mijn woorden geen bedreiging zoeken. Ook wij willen die lokale radio's blijven ondersteunen en ook wij vinden dat die lokale berichtgeving en nieuwsuitzendingen behouden moeten kunnen blijven.

De heer Eric Van Rompuy : De moeilijkheid in het radiodossier zit hem precies in de beperktheid van de frequentieband. U zegt dat de vijf netten van de openbare omroep gevrijwaard moeten worden. U zegt voorstander te zijn van commerciële zenders en u zegt nu dat de lokale zenders hun vrijheid moeten kunnen behouden.

De heer Marino Keulen : U maakt er opnieuw een karikatuur van !

De heer Eric Van Rompuy : Neen, het probleem is dat we die band eigenlijk zouden moeten halveren, maar dan moeten we keuzes durven maken.

De heer Peter Gysbrechts : Mijnheer Van Rompuy, u weet dat dienaangaande er een studie-opdracht is gegeven waarvan de resultaten begin volgend jaar bekend zullen zijn. In de commissie is afgesproken dat we op basis van die resultaten zullen bekijken wat de mogelijkheden zijn en hoe we tot een zo goed mogelijk resultaat kunnen komen.

De heer Carl Decaluwe : De essentie van het verhaal is dat de band dezelfde blijft en dat we niet iedereen kunnen bedienen. Het is geen rekbare band

en u zult dus moeten kiezen. Mijn concrete vraag luidt dan als volgt : waarvoor zal de VLD-fractie kiezen ?

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Als commissievoorzitter wil ik graag even een opmerking maken. Veertien dagen geleden hebben we op vraag van de heer Decaluwe uitgebreid gedebatteerd over deze zaak. De minister heeft uitvoerig uitleg verschaft over het onderzoek en de beleidsopties. Het antwoord was zeer duidelijk. De heer Decaluwe was trouwens verslaggever. De discussie vandaag lijkt een beetje op het zoeken van spijkers op laag water.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Stassen, ik stel enkel vast dat de liberale fractie en de minister twee verschillende zaken verkondigen. Het is toch de taak van de oppositie om daarop te wijzen.

De heer Peter Gysbrechts : Mijnheer Decaluwe, ik zeg hetzelfde als de minister.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwe, in het verleden was u de auteur van een decreet over de lokale radio's. Het nieuwe frequentieplan uit dat decreet had in feite al in werking moeten zijn, waardoor dit debat overbodig zou zijn.

De vorige coalitie is er niet in geslaagd om op vier jaar tijd een overeenkomst te bereiken met de Franse Gemeenschap. Eerst werd het frequentieplan van de Franse Gemeenschap door de Vlaamse gemeenschap afgeschoten, later werd ons frequentieplan door de Franse Gemeenschap afgeschoten.

Ik kan kiezen : we kunnen nog vijf jaar lang aanmodderen of we kunnen zoeken naar een werkbare oplossing voor beide gemeenschappen. Ik bevestig dat het mijn bedoeling is om uit deze impasse te raken. Misschien verkiest u echter liever een bestendiging van de chaos.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, wij kiezen niet voor de chaos. Wij staan achter u als u tracht een win-winsituatie te realiseren tussen de Franse en de Vlaamse Gemeenschap. Het zou echter niet logisch zijn dat de Franstaligen winnen en de Vlamingen verliezen. Ik hoop dat we kunnen behouden wat we hebben. (*Opmerkingen van de heren Francis Vermeiren en Marino Keulen*)

Decaluwe

We worden weggespeeld, en daar moet iets aan worden gedaan.

De heer Peter Gysbrechts : Over de radio's wil ik enkel nog kwijt dat de huidige beheersovereenkomst met de VRT tot het einde van 2001 gevrijwaard en gehonoreerd dient te blijven.

Ten derde wil ik het hebben over de nieuwe media- en informatiemaatschappij. De VLD-fractie vraagt de nodige aandacht voor de rol van de media in die informatiemaatschappij. Als immens belangrijke informatie- en communicatiekanalen kunnen en moeten de media ervoor zorgen dat de mensen deel uitmaken van en participeren in de informatiemaatschappij. Elke burger moet toegang krijgen tot deze kanalen. Dit impliceert dat elke vorm van monopolie, openbaar of privé, moet worden tegengewerkt. Nieuwe multimediaprojecten moeten extra worden gestimuleerd en worden uitgebouwd.

De burger is niet langer de passieve ontvanger van informatie, maar iemand die kritisch nadenkt en participeert. Hij handelt interactief in plaats van passief. De technologische evolutie zorgt ervoor dat veel meer kanalen beschikbaar worden. Het programma-aanbod wordt steeds groter. Naast de algemene zenders bestaan er al heel wat thematische zenders. In Leuven wordt geëxperimenteerd met 'video on demand'. Andere nieuwe media zoals 'pay per view' zullen in de toekomst wellicht ook doorbreken.

Sommige instellingen blijven achter bij deze technologische en sociologische veranderingen. Zo moet het gebruik van de kabeldistributie verder worden geliberaliseerd om meer mogelijkheden te creëren voor de toegang op dit net. De VLD pleit dus voor meer flexibiliteit en meer autonomie voor de gebruiker. Bovendien is het aangewezen om meer concurrentie in de kabeldistributie tot stand te brengen. Ook hiervoor rekenen we op concrete stappen van de minister.

Ik verwijs ook even naar Telenet. De VLD heeft dit project altijd gesteund. Telenet blijft de uitgelezen kans om een hoogwaardige informatiesnelweg tot stand te brengen.

Mijnheer de minister, we zijn ervan overtuigd dat in de nabije toekomst de media in al zijn facetten nog vele ingrijpende evoluties zal kennen. Daarmee zullen vele besprekingen, hoorzittingen en discussies gepaard gaan. We hebben vertrouwen in deze regering en in de minister van Media om deze

evolutie in onze maatschappij van Vlaanderen over Europa tot de rest van de wereld in goede banen te leiden. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Ik wil het hebben over sport en cultuur. Daarom zou ik graag hebben dat de minister van Sport ook aanwezig is.

Ik zal beginnen met cultuur. Ik heb tijdens de Zesdaagse van Gent met een cultuurgoeroe gesproken, de heer Jan Hoet. Hij wees erop dat met betrekking tot het kunstpatrimonium er een groot verschil bestaat tussen de fiscale behandeling in de States en die hier. We hebben op dit vlak wel geen bevoegdheid, maar is het niet mogelijk dat de minister van Cultuur een samenwerkingsakkoord met de federale minister van Financiën sluit inzake de fiscale stimuli die in Amerika bestaan omtrent het verwerven van kunstpatrimonium door musea en verzamelaars ? Ik kaart dit aan omdat de fiscale hervorming op federaal niveau aan de orde komt.

Dan wil ik het hebben over een thema uit de sport, met name de voorstellen van minister Sauwens over de communautarisering van de nationale sportbonden.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Deze morgen kon mevrouw Van Hecke het niet over sport hebben omdat de minister niet aanwezig was. Ik vind het jammer dat hij er nu ook niet is.

De heer André Denys : Wat ik zeg, kan aan de minister worden overgemaakt.

Onze fractie huldigt het principe dat sport en politiek zoveel mogelijk uit elkaar moeten worden gehouden. De politiek moet zich ervoor hoeden om zich in de sportstructuren te mengen. Door de staatsvorming echter is sport onze bevoegdheid geworden. Vlaanderen is erin geslaagd om een eigen invulling aan het sportbeleid te geven, mede door het Strategisch Plan voor de Sport. Dat is door alle fracties in dit parlement tot stand gekomen. De Franstaligen hinken op dat vlak achter ons aan. De communautarisering is dus een goede zaak voor de sport.

Nu gaat men echter een stap verder door te stellen dat de twee resterende nationale sportbonden, de voetbal- en wielerbond en het BOIC ook moeten worden gedefederaliseerd. Ik kan daar gedeeltelijk

Denys

inkomen, maar ik wil er ook voor waarschuwen. Ik kan daar inkomen op vlak van de jeugdopleiding. We hebben daarin een eigen aanpak en willen die nog versterken. De overheid heeft de taak om de kwaliteit van de jeugdopleiding te verbeteren.

Ik vind het jammer dat de twee grote sporttakken, de voetbalbond en de wielerbond, zo weinig stimuli krijgen. De jeugdwerking van deze unitaire bonden moet worden geschoeid op een regionale ontwikkeling. Dat deel van het beleid steun ik ten volle.

De minister wil de sporttakken die het BOIC afvaardigt op de Olympische Spelen financieren via de federaties. Ik ben het ook daar mee eens. De subsidiëring via het BOIC leidt hier en daar tot rampzalige situaties waarbij niet de sporter maar het orgaan wordt gesteund. Het is positief dat deze rechtstreekse financiering tot enige sanering kan leiden.

Ik heb wel moeite met de toon van minister Sauwens. Hij wekt de indruk dat we de nationale voetbalploeg willen opdelen in een Vlaamse en een Waalse en dat we met een Vlaamse ploeg naar interlands en naar de Olympische Spelen zullen gaan. Ik wil daarvoor waarschuwen. Dit leeft niet bij de bevolking, integendeel : de mensen willen nog altijd een nationale voetbalploeg om ons in het buitenland te vertegenwoordigen. Er is nog een Belgisch gevoel bij euforie in de sport, als de heer Deburghraeve een medaille haalt bijvoorbeeld, of bij verdriet, toen koning Boudewijn overleed. Ik wil u waarschuwen om geen beeld te scheppen waar wij niet achter staan.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Ik ben het volledig met u eens, al zitten we wel in een patstelling sinds de jaren zeventig. Momenteel hebben 89 sportfederaties zich aangepast aan de staatsstructuur. Na het arrest-Bosman en om tal van maatschappelijke redenen kozen we voor een actiever Vlaams sportbeleid in samenwerking met de lokale besturen. We voorzien daarvoor in bijna 400 miljoen frank meer.

Dit geld komt vooral de jeugdsport ten goede en het zou dan ook jammer zijn als we maar 75 procent van de jongeren bereiken. De overige 25 procent zouden we niet bereiken omdat bepaalde sportbonden zich tot nu toe niet hebben aangepast aan de staatsstructuur, zodat we dus geen Vlaamse gesprekspartner hebben. En dat is meer dan ooit nodig. Ik verwijs hierbij naar de wielerbond, het

medisch verantwoord sporten en de problematiek over de leeftijdsgrenzen, de aanpak van de doping in Vlaanderen en in Wallonië, de wijze waarop onderwijs en sport met elkaar kunnen samenwerken. Samenwerking en een specifieke benadering in de gemeenschappen is hoe dan ook nodig. Dat is de boodschap die ik, met de steun van het parlement, heb overgebracht. Tegelijkertijd heb ik gezegd dat we de patsituatie van de afgelopen 10 jaar moeten doorbreken door de staatsstructuur te laten erkennen, ook door de grote bonden.

Ik heb een politiek feit willen creëren. Indien men ons niet volgt, zullen we andere wegen zoeken om de jongeren toch te bereiken. Ik denk daarbij vooral aan voetbal, omdat dit de populairste Vlaamse sport is, en aan de problematiek van de grote steden. De sociale integratiekracht die uitgaat van een ploegsport als voetbal moet men niet onderschatten. De wijze waarop allochtone en autochtone jongeren via voetbal in teamverband naar elkaar toegroeien en elkaar begrijpen, is zeer belangrijk. Immigranten krijgen hierdoor een bepaalde status. Daarom moeten we een Vlaams voetbalbeleid kunnen voeren. Ik heb in die zin signalen gegeven.

De volleybalbond werd al jaren geleden gesplitst. Er is een competitie in Vlaanderen en Wallonië en een landelijk kampioenschap. Dat werkt perfect. De internationale afspraken worden gemaakt via de koepelstructuur. Inzake de organisatie van de voetbalcompetitie wensen we op geen enkele wijze te interveniëren. Indien we die competitie zouden splitsen, dan doen we de Vlaamse clubs onrecht aan. De Franstaligen zullen dan immers de pariteit eisen in Bevordering en in Derde Klasse, waardoor het aantal Vlaamse ploegen sterk zou afnemen. We hebben daar geen enkel belang bij.

Men heeft het over sport als maatschappelijke opdracht. Er is echter ook een commerciële kant, waar enorme bedragen mee zijn gemoeid. We leven in een vrij land. Het Vlaams of Belgisch gevoel kunnen we decretaal niet bepalen. Als minister van Sport is dat alleszins niet mijn bedoeling.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, u voldoet volledig aan mijn vraag. In de pers heeft men de neiging het kind met het badwater weg te gooien. De goede, inhoudelijke bedoelingen, die we steunen, raakten overstemd door bepaalde emoties die men tracht te creëren. U hebt vandaag een klaar en duidelijk antwoord gegeven. Onze fractie zal u dan ook steunen. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me aan bij wat de heer Denys daarnet heeft gezegd over de aanpassing van de nationale sportbonden aan de Vlaamse realiteit. Met ons jeugdbeleidsplan en ons gericht werken kunnen we zorgen voor kwaliteitsverhoging.

Als men het over voetbal heeft, dan spreekt men vooral over de professionals. Ik merk echter dat bepaalde grote clubs zich in feite weinig aantrekken van een gericht jeugdsportbeleid. Provinciale clubs leveren waarschijnlijk meer inspanningen dan de grote ploegen. Op dat vlak kunnen we baanbrekend werk leveren. Dit zal echter ook als gevolg hebben dat we het decreet over de federaties gedeeltelijk moeten bijsturen.

Als er 30 percent bijkomt, betekent dit niet enkel dat de middelen stijgen, maar ook dat we de mogelijke organisatievormen op het veld moeten screenen. Men zal dan tot grotere entiteiten komen. We moeten erover nadenken hoe we die grotere entiteiten van misschien duizenden jongeren kwalitatief kunnen opvangen. Als we die operatie uitvoeren, moeten we ook structuur en begeleiding hebben. De bespreking van die middelen en van die structuur is voor dit parlement wellicht een uitdaging.

Ik vind het eveneens positief dat de huidige blinde vlekken in de gemeenten met een verhoging van middelen voor de sportdiensten worden aangepakt. De gemeenten vormen een draaischijf voor ons jeugdsportbeleid en voor de sportbeleving in het algemeen.

We moeten binnen de commissie voor Onderwijs, liefst samen met de commissie voor Sport, tevens de middelen en de inzet inzake de topsportscholen van nabij bekijken en stimuleren. Heel wat beloftevolle kinderen en jongeren beoefenen sport, maar zitten daarom niet in de topsportscholen. Zij zitten in verschillende branches omwille van de ondersteuning door de scholen, de directeur, de leerkrachten of op individuele basis. De aanpassingen van die scholen moeten in kaart worden gebracht en gehonoreerd.

Het is belangrijk dat we Bloso als een sturend instrument van de overheid beschouwen. Het is misschien mogelijk om binnen de administratie een beleidsvoorbereidende cel op te richten. Bloso

bezit zelf uiteraard veel knowhow. Ik ben evenwel een voorstander van de depolitisering van Bloso, wat voor mij een evidentie is. Bloso moet een efficiënt instrument worden.

Ik vind het dan ook triest dat de CVP nu op een kunstmatige wijze etiketten kleeft op de leden van de raad van bestuur die de regering nu heeft aangesteld. Het gaat concreet om de heer De Knop, een respectabel iemand die over de partijgrenzen heen wordt geconsulteerd. De SP heeft hem vorig jaar nog om advies gevraagd voor een studiebijeenkomst. Wij kijken op zo een momenten niet naar de partijkleur.

Dat men een dergelijke deskundige in het publiek en via een communiqué een label geeft, vind ik laag en onaangepast. Dit brengt heel het debat weer in de politieke sfeer. We hebben in de commissie voor Sport afgesproken om hiervan af te stappen, maar ik stel vast dat de CVP het oude spelletje blijft spelen. (*Applaus bij de SP en de VLD*)

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : De vorige regering heeft de raad van bestuur benoemd. Deze regering moet de voorzitter niet herbenoemen of vervangen. De huidige voorzitter, op wie u eventueel ook een kleur kan kleven, zou zijn taak perfect kunnen vervullen. Hij zou ook naar de Raad van State kunnen stappen om deze benoeming te laten vernietigen.

Deze regering moet mensen waarover vroeger een beslissing is gevallen niet vervangen. Is het onnodig ongedaan maken van beslissingen van de vorige regering misschien een voorbeeld van de nieuwe politieke cultuur ?

De voorzitter : Mag ik vragen om de sprekers niet teveel te onderbreken ? Wij staan op het ogenblik drie uur achter op ons tijdsschema. De sprekers moeten de kans krijgen om hun mening te zeggen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Misschien vindt de heer Coens het politiek wel verantwoord dat voormalig minister Martens na de ontbinding van het parlement in extremis nog een eigen raad van bestuur aanstelde. Dat is pas politisering.

De heer Joachim Coens : We kunnen hierover blijven discussiëren. De vraag is of het opportuun is om de decretale middelen die voor sport zijn uitgetrokken, toe te wijzen aan een wetenschappelijk

Coens

onderzoeker die op hetzelfde ogenblik voorzitter van een overheidsadministratie wordt.

Minister Johan Sauwens : Ik sluit me aan bij wat de heer Van Nieuwkerke heeft gezegd. Ik vind het goed dat mensen hun overtuiging hebben, maar er moet een einde komen aan de partijpolitieke benadering van het officiële Vlaamse sportlandschap. Ik draag de volledige verantwoordelijkheid voor de wijze waarop de raad van bestuur is samengesteld. (*Applaus bij VU&ID, de SP, de VLD en AGALEV*)

De heer André Van Nieuwkerke : Ik wil met deze boodschap mijn uiteenzetting afsluiten. (*Applaus bij VU&ID, de SP, de VLD en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, amper een paar maanden geleden, bij het aantreden van deze regering, werden we bedolven onder de goede voornemens en de nieuwe ideeën. De regeringsverklaring moest de aanzet vormen tot een volledig vernieuwd beleid. Nu zijn we een half jaar verder. De eerste begroting van deze regering werd ingediend en in de bevoegde commissie besproken. We stellen echter vast dat van vernieuwing niet veel te merken valt.

Tijdens zijn toelichting in de commissie heeft de minister trouwens verklaard dat men heeft geopteerd voor continuïteit. De Vlaamse regering heeft geen budgettaire omwenteling willen realiseren. In de begroting, die toch een volgend jaar beslaat, is niet eens een aanzet te bespeuren voor die aangekondigde vernieuwing. Het is verloren tijd op kalk-eieren te zitten broeden. Ik hoop dat de aangekondigde trendbreuk ook op het vlak van het binnenlands bestuur 'meer democratie' en een 'beter bestuur' zal meebrengen. Terecht worden op het vlak van het binnenlands bestuur en de bestuurlijke organisatie grote verwachtingen gesteld. In het regeerakkoord staat dat de gemeenten het eerste aanspreekpunt zijn van zowat iedereen die met de overheid in aanraking komt. Een positief beeld van de overheid moet groeien vanuit de gemeenten. Het is voor de gemeenten dan ook essentieel dat ze kunnen beschikken over voldoende middelen om een degelijke dienstverlening uit te bouwen. In dat opzicht is de volledige indexering van het Gemeentefonds en van het Provinciefonds, iets dat kon worden gerealiseerd door het budgettaire beleid

van de vorige regering, voor de lokale besturen niet zonder belang.

Voor het uitwerken van een adequaat toekomstig beleid is dit zeer positief. In dat verband valt evenwel te betreuren dat de doorstorting van de opcentiemen op de onroerende voorheffing andermaal ernstige vertraging oploopt. De VVSG stelt onomwonden dat heel wat gemeenten het jaar 2000 zullen beginnen met een miljardentekort.

Evenzeer valt te betreuren dat er geen versnelde doorstorting aan de gemeenten komt van de tegoden op de Belgische staat ten gevolge van het manuele verdeelsysteem. De federale overheid staat voor 9,5 miljard frank in het krijt bij de Vlaamse gemeenten. In het verslag dat minister Sauwens ons terzake heeft bezorgd staat : 'Zonder bijkomende ingreep zal deze schuld waarschijnlijk pas tegen het eind van de volgende gemeentelijke legislatuur helemaal weggewerkt zijn.'

Volgens die nota wordt er in de huidige federale regeringsverklaring geen aandacht besteed aan die problematiek, noch aan de verbetering van de belastinginning ten voordele van de gemeenten, noch aan de versnelde afbouw van de miljardenschuld van de staat tegenover de gemeenten. Het is bovendien bijzonder erg dat sinds het aantreden van de nieuwe federale regering ook het overleg inzake de gemeentefiscaliteit tussen de federale overheid, de gewesten en de gemeenten – vertegenwoordigd door de VVSG – is stilgevallen. Dit heeft bijzonder zware gevolgen. De gemeenten krijgen daardoor de middelen niet die hen rechtmatig toekomen, die ze nodig hebben om een degelijk beleid te voeren en die ze hebben ingecalculereerd bij de planning van hun beleid. Ik wil de minister dan ook vragen wat hij meent te kunnen of moeten ondernemen om duidelijkheid in deze zaak te scheppen, zodat de gemeenten hun rechtmatige middelen kunnen krijgen.

De aangekondigde herziening van het Gemeentefonds zal daar immers niet tegenop wegen, tenzij de minister ook de intentie heeft dit fonds op termijn jaarlijks bijkomend aanzienlijk te laten groeien, bovenop de indexering. Velen vermoeden echter dat de aangekondigde herziening, onder meer op basis van de bestuurskracht of wat men daaronder moet verstaan, een middelenverschuiving zal teweegbrengen in de richting van steden en centrumfuncties.

We zijn a priori niet gekant tegen een herziening. We zullen een positieve bijdrage leveren aan dat debat, maar dan wel vanuit het fundamentele ge-

Van der Poorten

ven dat dit fonds als instrument onontbeerlijk is voor de basiswerking van alle lokale besturen.

Als de gemeente het eerste aanspreekpunt is voor de bevolking bij de overheid, dan is een andere essentiële voorwaarde voor een goede dienstverlening de beschikbaarheid van kwalitatief personeel, het kunnen beschikken over een degelijk ambtenarenkorps. Dit is zeer belangrijk gezien de steeds groeiende eisen van de mondige burger en het steeds toenemende takenpakket dat de gemeenten moeten opnemen.

Goed en gemotiveerd personeel is inderdaad onontbeerlijk. Het wordt steeds moeilijker om voldoende gekwalificeerde en gemotiveerde mensen te vinden. Voor heel wat functies zijn thans steeds meer kwalificaties en specialisaties vereist. In de huidige conjunctuur, met de gangbare lonen in de overheidssector en het per definitie verdwijnen van de vastheid van betrekking, wat vroeger nog een compensatie vormde voor een geringere verloning, zijn dergelijke mensen thans niet meer zo snel geneigd de stap te zetten naar de openbare sector. We mogen dit niet veralgemenen, maar dat blijkt momenteel toch een waarneembare trend te zijn op het veld.

De minister kan dan wel denken aan systemen van extra financiële verloning voor bepaalde ambtenaren, maar ook daarbij moeten we enkele bedenkingen maken. Is dit altijd wel mogelijk? Kan een lokaal bestuur zomaar de nodige financiële middelen ophoesten om al die hogere lonen te betalen voor de diverse specialisten die men door dat toenemende takenpakket over zich heeft gekregen en waarvoor de hogere overheid niet steeds middelen ter beschikking stelde?

Men botst eveneens op grenzen in de gemeentewet. Die legt immers het loon vast van de gemeentesecretaris, die toch de hoogste ambtenaar is in de gemeente. Het is niet aannemelijk dat andere gemeentelijke ambtenaren, die hiërarchisch onder het gezag staan van de secretaris, uiteindelijk meer zouden worden betaald dan die hoogste ambtenaar, waarbij we uiteraard anciënniteit en dergelijke buiten beschouwing laten. Het is dus niet aangegeven dat men dergelijke denkpluisten formuleert als die niet in de praktijk kunnen worden verwezenlijkt.

Hetzelfde geldt voor al de berichten die de wereld werden ingestuurd inzake de regularisering van de zogenaamde nepstatuten. Minister Landuyt stelt

zaken in het vooruitzicht die veel meer vragen oproepen dan ze oplossingen aanreiken.

Zal bijvoorbeeld een regularisatie van de gescos, die sinds jaren waardevol werk verrichten in de gemeentelijke administraties, niet uitdraaien op een enorme financiële aderlating voor de gemeenten? Het is toch een illusie te denken dat de gemeenten de volledige financiële loonlasten van die mensen op zich kunnen nemen, want dat is onmogelijk. Zullen de gemeenten vanwege de Vlaamse overheid daartoe de nodige middelen ontvangen? Zo ja, voor hoelang? De gemeenten hebben immers al ervaren dat de hogere overheden niet altijd betrouwbare partners zijn. Kan de minister daarover absolute zekerheid geven?

Bovendien is het helemaal niet duidelijk hoe geregeliseerde gescos in dienst moeten worden genomen. Moet dat gebeuren via een examen, zoals dat voor de andere vastbenoemde ambtenaren het geval is, of leven er dienaangaande binnen de regering andere ideeën? Beschouwt men dus de personen of de functies? Daaromtrent wordt geen klaarheid gegeven. Intussen worden de lokale verantwoordelijken wel overstelpt met vragen waarop ze geen antwoord kunnen geven.

Als een minister de regularisering van de nepstatuten aankondigt, zou hij er beter onmiddellijk aan toevoegen waar de daarvoor benodigde financiële middelen vandaan zullen komen en volgens welke principes die regularisering zal gebeuren. Men moet immers ook beter al de gevolgen inschatten van de berichten die men de wereld instuurt en waarbij dan later blijkt dat er van al die maatregelen niets werd gerealiseerd.

Ik verwijs in dit verband ook naar de vorige minister van Ruimtelijke Ordening. Net voor de verkiezingen kwam die in alle media aankondigen dat er voor bepaalde kleine werken geen vergunning meer nodig was. Een burger die dergelijke berichten hoort en plannen in die richting heeft, gaat dan natuurlijk onmiddellijk aan de slag. Later pas moet hij ervaren dat de minister dat wel heeft aangekondigd, maar dat er in werkelijkheid niets is veranderd. Op die manier wordt de geloofwaardigheid van het beleid volledig ondermijnd.

Minister Johan Sauwens : Ik wil natuurlijk niet antwoorden namens de vorige minister van Ruimtelijke Ordening. Ik wil wel op deze opmerkingen antwoorden vanuit mijn eigen bevoegdheid en mijn eigen verantwoordelijkheid.

Sauwens

U hebt het over beloften, maar u zegt zelf dat deze regering voor het eerst de 100-percentindexatie van het Gemeentefonds en het Provinciefonds in de begroting heeft opgenomen. De bijkomende middelen ten bedrage van 130 miljoen frank werden daarvoor eveneens in deze begroting opgenomen. Dat zijn geen beloften, maar daden.

Ook nieuw is dat we hebben beslist dat de nieuwe middelen – als gevolg van de Dexia-operatie – vrij door de gemeenten kunnen worden gebruikt. Ze kunnen daar zelf over beslissen. We zijn dus niet van plan om te bepalen wat daarmee moet gebeuren.

Wat de gesco's betreft weet u dat de problematiek van de regularisatie van de nepstatuten binnen de gesubsidieerde sector in cultuur en welzijn anders ligt dan bij de lokale besturen. Het gaat over meer dan 30.000 personen, wat een belangrijke financiële operatie inhoudt. Het is dan ook niet vanzelfsprekend om deze mensen plots statutair binnen de bestaande kaders in te schrijven.

Daarom heeft men binnen de regering beslist om een werkgroep op te richten die specifiek de regularisatie van deze precaire statuten met betrekking tot de lokale besturen zal behandelen. Voor de lokale besturen zal dit geen enkele financiële weerslag hebben op de begroting 2000.

Intussen zijn er een aantal zaken in beweging, namelijk de trekkingsrechten en de federale kredieten die ook aan de deelstaten zullen worden toegevoerd. We hopen daarover in de loop van de volgende maanden klaarheid te krijgen. We zullen tijdig alle lokale besturen verwittigen op welke wijze en met welke financiële middelen de operatie eventueel kan worden doorgevoerd.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de minister, mag ik dan vragen of het dan gaat om de functies of om de mensen ?

Minister Johan Sauwens : Dat zal nog moeten worden uitgemaakt. Op dit ogenblik is er nog geen enkele andere beslissing genomen dan degene die ik u heb meegedeeld.

Ik wil toch ook nog op het volgende wijzen. Men zegt altijd dat die nepstatuten destijds zijn gegroeid. Er worden echter voortdurend nog mensen in deze functies aangeworven. Dat gebeurt in alle Vlaamse gemeenten. Men zou dit systeem misschien beter langzaam laten uitdoven. Dat lijkt me

de meest logische en vanzelfsprekende stelling. Dat is trouwens het standpunt dat ik zal verdedigen. Het probleem moet stapsgewijs worden opgelost. Men kan dat niet in één beweging oplossen. Financiële maar ook andere redenen maken dit onmogelijk. De gemeenten zullen wat dat betreft niet voor voldongen feiten worden geplaatst, dat zal in overleg met vertegenwoordigers van de gemeenten worden aangepakt.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Over de indexering van het Gemeentefonds heb ik mijn waardering uitgesproken, want daarvoor beschikt u over de budgettaire ruimte. Ik wou enkel illustreren dat dit een degelijk beleid op lokaal niveau ondermijnt. Neem het voorbeeld van de ruimtelijke ordening : er zijn toch veel mensen die denken dat vandaag nog altijd alles is toegelaten ? Hoe de vork aan de steel zit, is gezegd en geschreven in de media. De minister zelf heeft dat gedaan, maar de burger gelooft het niet als de gemeentelijke verantwoordelijken hem zeggen dat dit niet mag. Als men het imago en de geloofwaardigheid van de politiek wil herstellen, ook op gemeentelijk niveau, dan volstaat het niet om zomaar ideetjes te lanceren die verkeerde verwachtingen wekken.

Beseft men wel hoe pover het is gesteld met de kennis van de burger over het bestuurlijke apparaat ? Het onderzoek van het Interuniversitair Steunpunt Politiek Opinieonderzoek van twee jaren geleden heeft aangetoond dat de Vlaming bitter weinig weet over de overheid en haar werking. Daarin schuilt één van de grootste moeilijkheden voor die overheid. Die overheid wil een goed imago opbouwen en een goede dienstverlening aanreiken, maar botst steeds meer op een kritische, alsmaar mondige burger, die zijn rechten – zijn plichten is nog wat anders – en die denkt het gelijk aan zijn kant te hebben. De bestuurlijke organisatie en werkingsregels kent die burger echter niet. Dat tekent de verhouding van de burger met de overheid.

Of men dit kan oplossen met referenda, volksraadplegingen of grotere kieskringen, betwijfel ik ten zeerste. Of het aangekondigde éénloket dit kan opvangen, betwijfel ik evenzeer. Als het enkel om een cosmetische operatie gaat – loketten bevinden zich dicht bij de buitenkant -, zal het resultaat eerder magertjes uitvallen. Het is nog maar de vraag of een beter bestuur en een betere dienstverlening gebaat zijn met de installatie van klachtenbureaus, ombudsdiensten en de trend naar steeds meer be-

Van der Poorten

zwaarschriften, protesten en verklikking, en met de tendens tot verkleutering van de politiek. Een beter bestuur zal er echter bij winnen als men erin zou slagen duidelijke afspraken te maken over de kerntaken, zodat we weten wie, waarvoor, wanneer en waar verantwoordelijk is.

We staan amper tien maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen – voor dat belangrijke moment van de basisdemocratie. Waar blijven de initiatieven om de aantrekkelijkheid van het lokaal mandaat aan te zwengelen, om het opnemen van engagement voor zijn lokale gemeenschap aan te moedigen ! Ik verwijs bij deze naar de recente berichten over wat daaromtrent in Frankrijk aan de gang is, waar de intrede voor het burgemeesterschap fel is teruggevallen. We moeten ons daarover bezinnen. De met veel poeha aangekondigde oplossing van voormalig minister Peeters over de in feite gedoogde faciliteiten is afgevoerd. De aantrekkelijkheid van een mandaat is misschien wat opgevijseld via de verbeteringen aan het statuut, dat slechts in werking treedt bij het begin van de nieuwe legislatuur. Maar voor sommigen draait hun inzet voor de lokale gemeenschap uit op een regelrechte bestraffing. Ik verwijs naar degenen die leven van een vervangingsinkomen.

Er moeten meer inspanningen worden geleverd om het imago van het beleid en van de politiek te verbeteren, ook op lokaal niveau. Er zijn immers nog heel veel personen die zich willen engageren voor hun gemeenschap. Ze doen dat niet alleen om het financiële aspect of het huidige of toekomstige statuut. Ze doen dat ook los van de vele taken en ambtsverplichtingen. Voor hen is het zich verkiesbaar stellen, het uitoefenen van een lokaal mandaat en het participeren aan het beleid nog eerbaar en nobel. We mogen deze mensen niet langer ontmoedigen met het sfeertje dat vandaag wordt gecreëerd door de grotere aanspraken van zowel hogere overheden als individuele burgers. Door dat sfeertje lijkt besturen op zich zelfs electoraal en inzake persoonlijke waardering, niet langer meer te lonen.

Voorzitter, collega's, de grote trendbreuk naar een beter bestuur en een nieuw bestuurlijk beleid, is de grote slogan geworden van dit regeerakkoord. Dit heeft specifiek betrekking op de bestuurlijke organisatie, de lokale besturen, de gemeentelijke autonomie en het beleidsondersteunende ambtenarenkorps. Ook wij pleiten voor een kwalitatief bestuurlijk beleid en steunen dit opzet. Tot heden is echter nog niet veel merkbaar van enige verande-

ring die in gang zou gezet zijn. We stellen ons ook vragen over de concrete invulling en de uitvoering die deze meerderheid hieraan wil geven. Vaak lijkt men vooral randfenomenen te willen aanpakken, omdat men van het essentiële verstoken blijft zolang de regionalisering geen feit is.

We zijn en blijven nieuwsgierig. We moeten wel. Parafraserend op de Duitse vice-kanselier Fischer zou ik willen stellen : 'De zin om te veranderen zult u wellicht niet verliezen, maar uw rol is nu volledig anders dan die toen u mocht roepen. U zit nu in de fase waarin u uw ideeën moet omgezet krijgen. Die ideeën zijn uit dromen ontstaan maar moeten wel door het naalddoog van de realiteit'. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw De Maght-Aelbrecht heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zowel uit de regeringsverklaring van de Vlaamse regering als uit het regeerakkoord blijkt dat men in Vlaanderen de provincies, gemeenten en OCMW's als volwaardige bestuurspartners wil behandelen. Het pakt met de gemeenten en OCMW's en de afsprakennota met de provincies zal duidelijk uitgediept en bijgestuurd moeten worden. Voor een diepgaande toetsing van het onderdeel binnenlandse aangelegenheden aan het regeerakkoord is het, net als voor de andere departementen, wachten op de beleidsnota van de ministers.

We hebben daar begrip voor. Naast de opmerkingen en vragen die ik in de commissie heb geformuleerd, wil ik nu nog enkele specifieke punten naar voren brengen. Een van de belangrijkste positieve punten is dat de Vlaamse regering de beknotting van de indexering van het gemeentefonds tot 75 percent, ingevoerd in de vorige regeerperiodes, opheft, zodat de dotaties aan de lokale besturen in reële termen constant blijven. Ik durf hier te spreken van een echte trendbreuk.

Daarnaast zijn er uiteraard een aantal andere vraagtekens. Een daarvan gaat over het mandaat. Voor burgemeesters en schepenen wordt het mandaat financieel geherwaardeerd vanaf de volgende legislatuur. Een financiële herwaardering is belangrijk, maar de inhoudelijke herwaardering is nog belangrijker. Wellicht verdienen ook de gewone gemeenteraadsleden nog een extra inspanning om het politiek mandaat op lokaal niveau leefbaar te houden. Ik gebruik opzettelijk deze term.

De Maght-Aelbrecht

We moeten er zeker over waken dat de invulling van een politiek mandaat op lokaal niveau niet leidt tot een inkrimping van de sociale rechten. Ik vraag hiervoor bijzondere aandacht. Bovendien zal door het sterk toegenomen technisch karakter van het bestuur duidelijk meer moeten worden geïnvesteerd in de vorming en begeleiding van de mandatarissen. Men verwacht van hen dat ze werken voor de bevolking. Hun werk moet dan ook gewaardeerd worden, en niet alleen financieel.

Het mag niet worden ontkend dat de toepassing van de CAO's in tal van steden en gemeenten problemen heeft gegeven. Bovendien leidt het bestaan van verschillen in sociaal statuut tussen gemeente en OCMW, of onderling tussen gemeenten die in een IPZ moeten samenwerken, tot frustraties. Naast het financiële aspect moet er bij het opstellen van een CAO ook over worden gewaakt dat de sociale rechten van het personeel de lokale besturen niet in de problemen brengen bij de praktische organisatie van het werk, de verplichte en facultatieve taken. In ieder geval moeten de gemeentebesturen directer worden betrokken bij de onderhandelingen over een nieuwe CAO. Men moet ook maar eens afstappen van de piramidale opbouw, die in de CAO wordt gehanteerd. Als men efficiënt wil werken, kan men zich daar niet meer aan houden. Men moet kunnen belonen naar werk, en men moet de verantwoordelijkheden kunnen belonen.

De pensioenlasten zullen in de toekomst repercussies hebben voor velen, en zich in toenemende mate opdringen. Moeten er geen klare lijnen worden aangegeven, om te vermijden dat er te grote verschillen tussen de gemeenten ontstaan, en om een maximale zekerheid voor de toekomst uit te bouwen? Het beleid van de Vlaamse Gemeenschap of van de toekomstige gemeentebesturen mag niet worden gehypothekeerd doordat een of andere gemeente de pensioenrechten niet tijdig reserveert, volgens welk systeem dan ook.

De VLD zal nauwgezet toezien op de punten uit het regeerakkoord met betrekking tot de vermindering van de regelgeving. Niet alleen de burgers, maar ook de lokale besturen worden overstelpt met regels uit alle hoeken en kanten. Elke regel op zich is wellicht goed bedoeld, maar net als in het verkeer leidt een teveel aan wegwijzers en verkeersborden tot hetzelfde resultaat als een gebrek aan richtlijnen, met name tot anarchie en het recht van de sterkste. De sterkste was in het verleden al-

tijd de overheid. Dat leidde tot centraal bestuur, wat niemand hier wenst, zeker de bevolking niet.

Hoewel niet kan worden vermeden dat diverse ministers over de hun toegewezen bevoegdheid al dan niet wettelijke omzendbrieven en richtlijnen naar de gemeenten sturen, vragen we dat de minister van Binnenlandse Aangelegenheden als coördinator, en zo mogelijk ook als sluis, zou optreden. Uiteraard is het voor de vereenvoudiging van het bestuur daarenboven absoluut noodzakelijk dat de gemeente- en provinciewet eindelijk worden geregionaliseerd.

Hoewel de politiehervorming en de vorming van de IPZ's behoren tot de bevoegdheden van de federale overheid, verwachten we van de Vlaamse regering dat ze aandacht vraagt voor de financiële gevolgen ervan voor de steden en gemeenten, om problemen te vermijden.

We verheugen ons over het voornemen van de regering om het OCMW in samenwerking met de gemeente te laten uitgroeien tot een Sociaal Huis, en op termijn te streven naar een betere integratie van het OCMW in het gemeentelijk beleid. Het zou alles veel efficiënter en duidelijker maken voor de bevolking. Wees daarbij dan ook voorzichtig met allerlei nieuwe initiatieven of ideeën.

In de rand merk ik op dat we het zouden betreuren indien de vertrouwdheid van de ministers en van een groot aantal parlementsleden met het bestuur van gemeenten tot een stiefmoederlijke behandeling van het provinciale bestuursniveau zou leiden. Gezien de ervaring van de bevoegde minister, vertrouwen we erop dat de Vlaamse regering niet alleen de burgers, maar ook de lokale en regionale besturen als volwassen partners zal betrekken in het vormgeven van de Vlaamse res publica, de Vlaamse Gemeenschap.

Op basis van mijn ervaring, en die van velen van mijn fractiegenoten, zullen we er zorgvuldig op toezien dat de regering de gecreëerde verwachtingen dan ook snel hard maakt. Ik besluit met dit: onze thuis is waar ons loket staat, waar ons Sociaal Huis staat, en – geef dit mee aan uw collega – waar SIF niet suf maakt. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb een paar op-

De Lobel

merkingen bij de programma's huisvestingsbeleid en regionale en lokale besturen.

Het programma huisvesting werd in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden behandeld op 26 november. Bij de toelichting van de minister kon ik niet anders dan denken aan de vele brieven die kinderen rond diezelfde tijd plegen te schrijven, de aandoenlijk naïeve brieven vol wensen, dromen en goede voornemens gericht aan de goede Sint. Wie onze minister met hoog knuffelgehalte al zijn goede voornemens hoort debiteren, ontkomt nooit aan de indruk dat hij werkelijk een soort Sinterklaas denkt te zijn die alle kinderen tevreden kan stellen. Net zoals de Sint doet hij dat van op een afstand.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ik stel vast dat de minister niet aanwezig is en zich niet kan verdedigen.

Minister Johan Sauwens : Mijn aaibaarheidsgehalte is te laag.

Mevrouw Hilde De Lobel : De minister neemt zich voor om voor elke burger in een kwaliteitsvolle betaalbare woning in een aantrekkelijke omgeving te voorzien en daar bovenop via het beleidsdomein huisvesting een grote bijdrage te leveren aan het stedelijk beleid. 'Het kan niet op', zeggen ze in Antwerpen. Maar helaas kan het wel op en in de praktijk is het meestal nogal snel op, het geld.

677 miljoen frank ter verhoging van het investeringsvolume van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij is theoretisch goed voor ongeveer 650 nieuwe woningen. Op welke manier men aan dat tempo 15.000 nieuwe sociale woningen zal bouwen, die ons tegen het einde van deze regeerperiode werden beloofd, kon de minister na vele vragen uit zowat alle fracties niet uitleggen. Voor het gevoelig optrekken van de huursubsidie werd wel een bijkomende bron aangewezen, namelijk de 136 miljoen frank die vrijkomt door het afschaffen van de tussenkomsten in leninglasten. Voor de minister heeft dit besluit duidelijk alleen maar een vrolijke zonnekant : hopta, 136 miljoen frank meer in de kas. Dat de TIL zeer vaak werd aangewend voor de aankoop en renovatie van oude woningen en dat met het afschaffen ervan een weliswaar bescheiden maar reële stimulans wegvalt voor stadskernvernieuwing en tegen de stadsvlucht wordt blijkbaar even vrolijk vergeten.

Volgens het Vlaams Blok kan het Vlaams huisvestingsbeleid niet worden losgekoppeld van een grootstedelijk beleid en van de problematiek van leegstand, verkrotting en stadsvlucht. We willen het belang van de sociale huursector en de behoefte aan voldoende aantrekkelijke en betaalbare huurwoningen zeker niet ontkennen. Wat de herwaardering van de woonwijken in steden en grote gemeenten betreft, geloven we echter veel meer in de dynamiek die uitgaat van kleine eigenaars die hun eigen woning bewonen, renoveren en verzorgen dan in het neerpoten van een zoveelste sociale huurkazerne in steeds dezelfde wijken waar men liefst alle sociale probleemgevallen bij mekaar duwt. We zijn het dus niet eens met de verschuiving van een groot deel van de middelen van de koopnaar de huurmarkt.

Ik kan me ook niet scharen achter een aantal interventies in de commissie over het tekort aan en het onbetaalbaar worden van nieuwe bouwgronden, met in het verlengde daarvan de al dan niet expliciet uitgesproken vraag van een aantal commissieleden – die ook burgemeester, schepen of gemeenteraadslid zijn – om in hun gemeente of streek over nog meer nieuwe bouwgronden te kunnen beschikken. We leven met heel veel Vlamingen op een heel klein stukje Vlaanderen, en ook ik zou iedere Vlaming de realisatie van zijn ultieme droom willen gunnen : een eigen huis, het liefst met een niet zo erg kleine tuin errond en dit in een aangename, groene en niet al te vol gebouwde omgeving. Maar helaas geldt voor de beschikbare ruimte nog meer dan voor het beschikbare geld : op is op, en vol is vol. En in dit kleine land met veel mensen hebben we die ultieme grens zo langzamerhand bereikt.

Pleit ik nu voor een soort van volledige bouwstop ? Zeker niet, maar ik denk dat wij de Vlaming met de klassieke baksteen in de maag beter kunnen loslaten op het bestand van 300.000 slechte, leegstaande en verkrotte woningen, en ook op de vele onbenutte, vaak aartslelijke bouwsels die geen woningen te noemen zijn, liever dan op dat beetje mooie, groene en open Vlaanderen dat ons nog rest.

Dan wil ik het nu nog even hebben over de regionale en lokale besturen. 'Het statuut van de lokale mandatarissen : een processie van Echternach', zo luidt de titel van het voorpagina-artikel van de jongste nieuwsbrief van de VVSG. Die titel geldt mijns inziens niet alleen voor de drie punten die in het artikel worden aangehaald : de burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheidsregeling, het sociaal statuut en de compensatie voor verlies van vervangingsinkomens. Dit zijn drie punten waarvan de problematiek in principe door ieder-

De Lobel

een wordt erkend, maar waarvoor de plaatselijke mandatarissen nog steeds op hun honger blijven zitten.

Mijnheer de minister, inzake die compensatie hebt u het gedoogbeleid van voormalig minister Peeters moeten terugschroeven. U hebt gezegd dat u dat met grote spijt hebt gedaan, en ik geloof u. Maar u werd gedwongen door de nog steeds geldende wet en door uw én onze onmacht om aan die wet wat dan ook te veranderen. Dankzij een halfslachtige regionalisering mag u zich weliswaar voogdijminister voor lokale besturen noemen, maar eigenlijk bent u een machteloze minister. Zolang de gemeente- en de provinciewet niet geregionaliseerd worden, blijft de werkelijke en wezenlijke bevoegdheid in de handen van de federale schoonmoeder. Ik kom daar straks nog op terug.

In het pact met de gemeenten werd ook afgesproken dat de lokale besturen zelf voldoende middelen zouden vrijmaken voor vorming en bijscholing van hun mandatarissen. Ook in de omzendbrief van de vorige minister Peeters werden maatregelen waarvan de lokale mandataris materieel beter kon worden, gekoppeld aan een opdracht om inspanningen te doen om ook tot inhoudelijk betere mandatarissen te komen. Helaas hebben we gezien dat bijna alle gemeenten de omzendbrief van voormalig minister Peeters haast ogenblikkelijk hebben toegepast voor het verhogen van de zitpenningen en voor het toepassen van compensaties voor de uitvoerende mandaten. Voor de vorming en de bijscholing van de mandatarissen kregen we enkel een oorverdovende stilte te horen.

Door het inschrijven van 3 miljoen frank voor de vorming van lokale mandatarissen brengt u deze problematiek tenminste terug op de agenda, al is 3 miljoen frank om welgeteld 7.202 Vlaamse gemeenteraadsleden tot vorming te bewegen, natuurlijk niet echt wereldschokkend te noemen. Voor een sensibiliseringscampagne voor de gemeenten en provincieraadsverkiezingen wordt in diezelfde begroting 33 miljoen frank uitgetrokken.

In oktober 2000 zullen honderden nieuwe mensen in de gemeente- en provincieraden worden verkozen. Men mag verwachten dat ten minste bij deze nieuwe mandatarissen nog geen sprake zal zijn van de moeheid, ontgoocheling en desinteresse die vandaag bij sommige raadsleden wordt vastgesteld. Men mag verwachten dat zij tenminste bij het begin van hun mandaat nog iets hebben van dat 'heilige vuur' waarover de heer Vermeiren het in

de commissie zo plastisch had. Maar de ervaring leert dat – over alle partijen heen – tot één derde van deze nieuwelingen reeds binnen 12 tot 18 maanden ontslag neemt. We hebben dus nauwelijks twee zittingsperiodes de tijd om, althans wat de nieuwe lichterling betreft, het tij te doen keren. Ik vrees dat enkel het optrekken van geldelijke vergoedingen en compensaties daarvoor niet voldoende zal zijn.

Een van de dada's van het huidige politiek correct denken is het verspillen van enorm veel tijd en papier aan diepzinnige beschouwingen en eindeloze jammerklachten over de zogenaamde kloof tussen de burger en de politiek, en over de groter worden-de afkeer die de burger lijkt te kweken voor de politiek. Degelijke en geloofwaardige plaatselijke besturen met competente raadsleden zijn een absolute minimumvoorwaarde om het vertrouwen van de bevolking in politiek te behouden.

Om een doeltreffend beleid te voeren is het echter broodnodig dat Vlaanderen ook op het vlak van de organisatie van het lokale bestuursniveau eindelijk baas in eigen huis wordt. Tijdens deze regeerperiode moet de gemeente- en provinciewet bijgevolg volledig worden geregionaliseerd. Als ik de debatten in de commissie goed heb gevolgd, is zowat iedereen het daar roerend mee eens.

Het verbaast me dan ook dat we ondanks een dergelijke eensgezindheid nog steeds niet verder zijn geraakt dan het slaken van dezelfde verzuchtingen, en de belofte van een goedmenende Vlaamse minister dat hij op een volgende Costa-bespreking zal blijven aandringen. Mijnheer de minister, ik wens u daarbij alle succes toe. Ik hoop werkelijk uit de grond van mijn hart dat het iets zal opbrengen. Zonder de regionalisering blijft de Vlaamse bevoegdheid terzake een lachertje.

Ik vrees echter dat het wegschenken van 2,45 miljard frank voorafgaandelijk aan alle Costa-overleg en zonder de minste tegenprestatie u alle pasmunt waarmee u uw aandringen enig gewicht had kunnen geven, uit de hand heeft geslagen. Met lege handen kan men niet anders dan bedelen. Willem Elsschot wist meer dan 50 jaar geleden al dat 'uw stem door niemand wordt gehoord zolang gij stamelend bidt en bedelt bij de poort'. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, vandaag ontbreekt de beleidsnota. Dat is niet abnor-

De Loor

maal en conform het Reglement. De minister heeft ons een nota beloofd in de loop van de maand januari. Door het ontbreken ervan, blijft het echter enigszins gissen naar het beleid dat de minister wenst te voeren. Getallen zeggen wel iets, maar niet alles.

De bespreking van de begroting voor Binnenlandse Aangelegenheden blijft belangrijk, omdat ze na Onderwijs het grootste uitgavenpakket vormt in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, en omdat ze belangrijke gevolgen heeft voor de lokale besturen. Deze begroting heeft echter ook een handicap omdat belangrijke bevoegdheden voor het binnenslands bestuur nog steeds in handen zijn van de federale overheid. Sprekers die vóór mij kwamen, hebben er al op gewezen dat het de hoogste tijd is om de gemeente- en provinciewet te federaliseren. We hopen dat dit tijdens deze zittingsperiode zal gebeuren.

Deze begroting kan worden bestempeld als een overgangsbegroting, want ze is een terechte voortzetting van het beleid van de vorige Vlaamse regering. Belangrijke wendingen in het beleid vragen immers om een serieuze tijdspanne. De enkele maanden tijd na de parlementsverkiezingen van juni waren hiervoor een te korte periode.

Tijdens de vorige regeerperiode werd door de toenmalige minister van Binnenlandse Aangelegenheden, de heer Peeters, een beleid gevoerd waarop verder kan worden gebouwd. Ik denk aan de hervorming van het administratief toezicht met de integratie van het OCMW-toezicht en de reorganisatie van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden. Een ander voorbeeld is de indexering van het gemeente- en provinciefonds, dat vanaf het begrotingsjaar 2000 opnieuw aan 100 percent zal gebeuren. Verder werden er middelen vrijgemaakt voor de vorming van mandatarissen en ambtenaren, werd intergemeentelijke samenwerking bevorderd en gewerkt met convenants. We mogen niet vergeten dat een grote brok van de uitgaven naar de lokale besturen gaat. In functie van hun eigen begroting en beleid zijn zij terecht vragende partij voor een zo consistent mogelijk beleid.

We stellen vast dat de meeste uitgaven van de begroting Binnenlandse Aangelegenheden decretaal vastliggen : denk maar aan het gemeente-, het investerings-, het provinciefonds en het SIF. Eventuele wijzigingen in het beleid moeten worden besproken bij een evaluatie van deze decreten. Ik

denk aan het herbekijken van de herverdelingscriteria van het gemeentefonds om te komen tot een grotere fiscale solidariteit en met aandacht voor de specifieke problemen van stedelijke en landelijke gebieden, zoals trouwens staat in het regeerakkoord.

Vermeldenswaard is ook nog het feit dat de bijdragen in de pensioenlasten van Antwerpen, Gent en Oostende wegvallen. In de begroting 1999 waren ze nog goed voor 637,3 miljoen frank. Men zou zich kunnen afvragen of hiermee de problemen inzake de pensioenlasten zijn opgelost. Niets is minder waar, en in de toekomst moeten er zeker maatregelen worden getroffen om de zeer complexe pensioenproblematiek op te lossen, meer bepaald de aansluitingen bij de RSZPPO, de aansluitingen bij de verzekeringsmaatschappij OMOB en de steden die hun eigen pensioenfondsen hebben.

In de commissie heb ik gepleit voor meer solidariteit. Ik wil dit hier opnieuw doen. Ik ben heel erg voor gemeentelijke autonomie, maar de overheid zal moeten ingrijpen.

Bij het studiewerk vinden we een opvolging van de studies die de regionalisering van de gemeentewet voorbereiden. Ik denk aan het onderzoek naar de bestuurskracht en de democratische besluitvorming in de Vlaamse gemeenten. Ik wil er even op wijzen dat een derde van de Vlaamse gemeenten nog geen 10.000 inwoners telt. Men scheidt heel wat verwachtingen bij de gemeentebesturen. Is het moment niet gekomen om te denken aan fusies, liefst op vrijwillige basis ? Als dat niet kan, moeten ze misschien worden opgelegd. Er werd ook een proeve van een Vlaams gemeentedecreet opgemaakt. Er is ook een bestending van de aandacht voor de intergemeentelijke samenwerking en een verbetering van het administratief toezicht.

Verder stelt deze regering terecht de uitbouw voorop van een kwaliteitsvolle en klantvriendelijke dienstverlening. Voor de regering zijn de vereenvoudiging van de regelgeving en de eenloketgedachte in dit verband belangrijke functies. De uitbouw van een eenloketfunctie is duidelijk een nieuwe pijler.

Deze intentie is als aanzet in deze begroting terug te vinden, maar moet nog meer vorm krijgen. Concreet kan worden gedacht aan een hoger krediet voor de vorming van de ambtenaren. Sinds 1997 wordt daar 15 miljoen frank aan besteed. De eenloketgedachte zal nochtans maar kunnen worden gerealiseerd mits voldoende opleiding van de ambtenaren. Naast de eenloketgedachte voorziet het re-

De Loor

geerakkoord ook in de uitbouw van de OCMW's tot Sociale Huizen. Deze mooie ideeën verdienen onze aandacht, maar er moet nog veel werk worden verzet. Er is onder andere de noodzakelijke wetswijziging. Wie vandaag aanspraak wil maken op het bestaansminimum moet zich tot het OCMW wenden, voor een pensioendossier en voor de aanvraag voor een mindervalidenvergoeding moet men naar het gemeentebestuur.

In de begroting van een jaar met gemeenteraadsverkiezingen schrijft men een bedrag in om een sensibiliserings- en informatiecampagne te bekostigen. Dat wordt voor 2000 33 miljoen frank. Er wordt ook rekening gehouden met extra inspanningen zoals een campagne om de niet-Belgische burgers van de Europese Unie op hun rechten te wijzen.

Het bedrag voor 'de subsidies aan de lokale openbare besturen en aan de kerkfabrieken en andere rechtspersonen die voor de uitoefening van de erkende erediensten nodige onroerende goederen beheren, ten bate van de uitvoering van werkzaamheden' daalt al enige jaren. Nochtans kampen heel wat besturen op dit domein met problemen. Er is nood aan enige alertheid, studie en overleg.

Samen met de minister beamen we de positieve evolutie van de lokale financiën. Zonder ons te bezondigen aan doemdenken, moet echter ook rekening worden gehouden met enkele evoluties die de lokale besturen opnieuw onder financiële druk kunnen zetten. Ik som op : de pensioenlast van de gemeenten, een mogelijke stijging van de uitzonderlijk lage rentelast, de evolutie op de elektriciteitsmarkt, vele gemeenten halen uit hun dividenden extra inkomsten en de extra Dexia-inkomsten zijn eenmalig. Waakzaamheid blijft dus nodig. (*Applaus bij de SP, de VLD, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, dames en heren, ik wil enkele beschouwingen wijden aan het stedelijk beleid.

Ik ben zelf als stedeling geboren en heb er ook altijd bewust voor gekozen om in de stad te wonen. Toch moet ik vaak denken aan de woorden van Seattle, een Indiaans stamhoofd, die zei : 'Het zien van uw steden doet pijn aan onze ogen.' We zijn sindsdien een en ander gewend. Toch blijkt van-

daag nog steeds dat het zien van de steden soms pijn doet aan de ogen. Ik verwijs dan naar het gebrek aan open ruimte voor zowel kinderen als volwassenen, de leegstand en verkrotting, het verkeer dat strop loopt, de vuiligheid. In het opsommen van al die domeinen blijkt al dat een stedelijk beleid een aanpak op heel wat vlakken vereist.

De zin uit de toelichting waarin u, mijnheer de minister, verwijst naar de raakvlakken met andere beleidssectoren, is bijna de belangrijkste uit de hele begroting. U hebt het over tewerkstelling, onderwijs, huisvesting, ruimtelijke ordening, welzijn, minderhedenbeleid, leefmilieu, gezondheidszorg, cultuur en toerisme. Ik zou wel het woord 'raakvlak' vervangen door 'overlappenden'. In die zin is het een taak van de hele regering om bij het stedelijk beleid een geïntegreerde aanpak voorop te stellen. U noemt het zelf een inclusief beleid. We kunnen ook over een horizontaal beleid spreken.

Iedereen die enige bevoegdheid heeft op dat vlak, moet zich bewust zijn van het feit dat als men aan één draadje trekt, het hele stedelijke web in beweging komt, ten goede of ten kwade. Of het nu om een verkeers-, cultureel of sociaal draadje gaat, het zal steeds een impact hebben op het geheel. We moeten dit zien als een opgave, maar ook als een kans voor de hele regering.

In de commissie heb ik verwezen naar de financiële maatregelen die nodig zijn om een stedelijk beleid te voeren. Dat staat niet in de opsomming, omdat dat grotendeels een federale bevoegdheid is. Men heeft daar de instrumenten om het leven in de stad goedkoper te maken.

Naast het horizontale beleid is ook een verticale coördinatie nodig. Ik heb verwezen naar mogelijkheden omtrent het kadastraal inkomen, opcentiemen en fiscale maatregelen, die het leven in de stad beter en goedkoper maken. Elk niveau moet voluit de eigen bevoegdheden kunnen uitspelen.

Het siert de minister dat hij in grote mate heeft gekozen voor continuïteit van de bestaande projecten, en dat hij er niet voor heeft geopteerd om een aantal nieuwe zaken te lanceren of een aantal hoogstpersoonlijke initiatieven uit de grond te stampen. Continuïteit, bijsturing en overleg zijn belangrijk om een stedelijk beleid te voeren.

We mogen de stad echter niet zien als een probleemgebied. Seattle nodigde ons daar enigszins toe uit. We kunnen het ook zien als een vat vol kansen, krachten en opportuniteiten. Mijn partij heeft een aantal jaren geleden een congres gehou-

Vermeulen

den onder de titel 'Bruisende steden'. We moeten dat beeld aanhouden om het stedelijk beleid te sturen. In de toelichting verwijst u er trouwens zelf naar. We moeten een stedelijk beleid voeren, communiceren en daarbij realisaties en mogelijkheden in de verf zetten in plaats van pijnpunten te inventariseren.

Ik wil in die context even wijzen op het gevaar van leeftijdsindices en -barometers, die een zeer goed werkmiddel zijn en ook goed zijn bedoeld. Soms geven ze echter een pervers effect en leggen dan een stigma op een gemeente of een stad : die is leefbaar en die is onleefbaar. Zo een index kan dan een afschrikkingsmiddel worden in plaats van een lokmiddel en de stad moet vooral een aantrekkingspool worden.

In die zin ondersteun ik volledig de inspanningen die men via de begroting doet inzake positieve communicatie op basis van resultaten in plaats van op basis van intenties. Ik voeg eraan toe dat het belang van een preventief beleid zeer groot is. We mogen niet wachten tot wijken of regio's zijn verloederd. We moeten die plaatsen ondersteunen waar nog kansen zijn. Men kan beter voorkomen dan genezen.

Om te lokken moet een stad ook uitstraling hebben, en dat wil wel eens een probleem zijn want als Vlaming en, in mijn geval, als Antwerpenaar denken we daarbij nog veel te provincialistisch en te beperkt. Ik geef het voorbeeld van de ruimtelijke ingrepen in de stad. Heel vaak gebeuren die op basis van een moeizaam bereikt compromis, de optelsom van belangen. De politie, De Lijn, de bewoners, de middenstanders, enzovoort spelen daarin een rol. Ik kan die lijst nog aanvullen. Dit leidt dikwijls tot een eerbaar compromis. Beleidsmensen zijn altijd ontzettend blij wanneer er een compromis is. Dit is echter geen garantie voor een kwalitatieve oplossing.

Dat compromis mist vaak meerwaarde, het extraatje dat stedelingen inspireert en bezoekers aantrekt. Dit wordt soms kwaliteit, soms meerwaarde, soms zelfs iets visionairs genoemd. Ik wil mij op dit gebied niet enkel door Indiaanse stamhoofden laten inspireren, maar ook door buitenlandse steden. Barcelona is een veel geciteerd voorbeeld, maar zeker niet het enige.

Ik denk dat we op dit vlak de blik moeten verruimen. We moeten elke ingreep die zich aandient als een kans zien om dit provincialisme of die beperkt-

heid te overstijgen. We hebben deze week al vernomen dat de kunstenaars vooral in de steden wonen. Ik ben er rotsvast van overtuigd dat bijvoorbeeld zij voor een meerwaarde kunnen zorgen. Zij kunnen voor dat beetje extra uitstraling en kwaliteit van de leefomgeving en van de openbare ruimte zorgen. Zij kunnen een stap verder zetten dan het moeizaam bereikte compromis.

Een inclusief beleid van de minister van Stedelijk Beleid en de minister van Cultuur kan hier wellicht helpen. Er is enkel wat regelmatig overleg nodig.

Dit brengt mij tot de slotsom, een parafrase van de woorden van Seattle, waarbij het zien van de steden weer 'een lust' voor het oog moet worden. Dit is de politiek die wij vooropstellen. Onze fractie zal de voltallige regering hierin voluit steunen. (*Applaus bij AGALEV, de SP, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock (*Op de tribune*) : Ik wil hier enkele opmerkingen maken bij de begroting inzake Binnenlandse Aangelegenheden.

Wat de regionale en lokale besturen betreft, is de volledige indexering van het gemeentefonds en van het provinciefonds een krachtig signaal. In de praktijk betekent dit voor de gemeenten een extra toename van de dotatie van 133 miljoen frank.

De beoogde bestuurlijke vernieuwing tussen Vlaanderen en de lokale besturen steunt op twee pijlers. De eerste pijler behelst het uitdiepen van de bestaande structuren, zoals het pact met de gemeenten en de OCMW's en het maximaliseren van de openbaarheid van bestuur. De tweede pijler omvat naast een strakkere onverenigbaarheid inzake de uitoefening van mandaten – de zogenaamde cumulregeling – ook de herziening van het gemeentefonds en het provinciefonds, de uitbouw van het geïntegreerd loket en de uitbouw van het OCMW tot een sociaal huis.

Voor die geleidelijke uitbouw van een geïntegreerd loket in de gemeenten wordt in het volgende begrotingsjaar het nog niet zeer grote bedrag van 21 miljoen frank ingeschreven. We zullen echter veel kennis kunnen opdoen bij het opvolgen van de modelgemeenten waar het loket zal worden geïnstalleerd en uitgebouwd. Dit zal ons toelaten om het initiatief bij te sturen en te veralgemenen. Een geïntegreerd loket waar elke burger met zijn vragen terecht kan, zal de drempel naar het gemeentebestuur en naar de lokale overheid drastisch verlagen. Dit is de uitdaging voor de komende jaren.

De Cock

Die loketten kunnen de dienstverlening door de lokale besturen in belangrijke mate opwaarderen, op voorwaarde tenminste dat de personeelsleden die dat loket zullen bedienen een optimale opleiding krijgen. Die personeelsleden moeten immers haast superambtenaren worden, die de burger op een adequate wijze kunnen helpen of doorverwijzen inzake alle vragen die betrekking hebben op de gemeente, de provincie, het Vlaamse niveau en zelfs de OCMW-materies. De betoelaging voor de vorming van die lokale ambtenaren bedraagt 15 miljoen frank. Het is tevens de bedoeling om voor een aangepast vormingsaanbod te zorgen.

Het wordt een prioriteit om het vormingsrecht en de vormingsplicht van de lokale ambtenaren dicht bij het veld te brengen. Er wordt 3 miljoen frank uitgetrokken voor de vorming van de nieuwe gemeentelijke mandatarissen. De nieuw verkozenen in de gemeente- en OCMW-raden komen immers terecht in een poel van gemeentewetten en -decreten en dreigen soms door het bos de bomen niet meer te zien.

Om de kloof met de burgers te dichten wordt een sensibiliserings- en informatiecampagne georganiseerd met het oog op de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Het belang van die verkiezingen zal in een informatiecampagne worden toegeleucht. Om evenwel een optimale interactie tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen te bewerkstelligen, zal men de wetgeving met betrekking tot de lokale besturen hoe dan ook moeten regionaliseren. Nu is de federale overheid nog steeds bevoegd voor de organieke wetgeving op gemeenten en provincies wat een samenhangend beleid inzake de lokale besturen heel erg bemoeilijkt.

Ook in de biotoop van de lokale besturen, en niet enkel in het onderwijsdebat, zou het voor de doorstroming van de gelden beter zijn indien de Vlaamse deelstaat zijn eigen belastingen kon heffen. Immers, volgens sommige bronnen uit de administratie Financiën zou aan de gemeenten heel wat federaal belastinggeld zijn ontzegd vanwege een foute berekening. De vorige federale minister van Financiën, de heer Viseur, heeft dit een beetje willen toedekken. Ik trek in dat verband een parallel met Duitsland waar de Länder, de deelstaten, belast zijn met de heffing van bijna alle belastingen, met inbegrip van deze waarvan de opbrengst aan de federale staat, de Bund, wordt toegekend.

Wat de huisvesting betreft, is heel wat nieuwe beleidsruimte vrijgekomen. De verhoging met 1,1

miljard frank in het programma 62.4 enerzijds en de afschaffing van de TIL, de tussenkomst in de leninglast anderzijds maken heel wat mogelijk. Over de afschaffing van de TIL is heel wat te doen geweest maar het geeft voor het jaar 2000 een bijkomende financiële ademruimte van bijna 137 miljoen frank. De TIL wordt trouwens niet drastisch afgeschaft maar gradueel. De lopende dossiers worden volledig afgehandeld maar er komen geen nieuwe meer bij. De vorige regering had deze tussenkomst trouwens al gehalveerd. Dit betekent dat voor een maximaal bedrag van 2.000 frank per maand een heleboel administratie moest gebeuren. De tegemoetkoming van maximaal 36.000 frank per jaar in de leninglast was voor die gezinnen natuurlijk mooi meegenomen maar niemand beslist op basis van dat kleine bedrag om al dan niet een woning te kopen. De graduele toename van die vrijgekomen gelden zal pas volledig tot uiting komen na 2002.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : U zegt dat de afschaffing van de TIL gradueel gebeurt. Dat is niet waar, de TIL is van de ene op de andere dag afgeschaft.

U bent van mening dat niemand op basis van een tegemoetkoming van 36.000 frank per jaar beslist al dan niet een woning te kopen. U vergeet echter dat 36.000 frank per jaar een leningcapaciteit betekent van een paar honderdduizend frank extra. Men geeft de leningcapaciteit dermate verhoogd dat men gemakkelijker de stap zal zetten naar eigendomsverwerving. Ik stel echter vast dat VU&ID ermee akkoord gaat dat de eigendomsontsteuning inzake woningbouw systematisch verschuift naar de huursector. Nu horen we ook dat minister Anciaux het gratis wonen zal introduceren in Gent en Antwerpen. Dan zal men inzake sociale woningbouw verder staan dan ooit.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, de heer Decaluwe was op dat ogenblik niet aanwezig in de commissie, wat ik hem niet kwalijk neem, maar dat is daar uitdrukkelijk aan bod gekomen. Daarnet stelde het Vlaams Blok dat er een verschuiving zou zijn van kredieten van de koopmarkt naar de huurmarkt. Ik ontken dat ten stelligste. De koopmarkt moet absoluut geen gelden ontberen.

Ik ben het er wel mee eens dat er een flinke toename is van de huurmarkt. Vanaf 2001 zijn er binnen de huidige begroting kredieten die vrijkomen omdat er aflopende programma's zijn vanaf het

Anciaux

begin van 2001. Op dat ogenblik komt dat geld naar de koopmarkt. Het gaat over 314 miljoen frank.

Bovendien wil ik erop wijzen dat er nog andere instrumenten zijn om een huisvestingsbeleid te voeren. Dat werd reeds door een aantal leden gezegd. Er is het Vlaams Woningfonds. Dat fonds heeft mogelijkheden om binnen de koop- en renovatiemarkt nieuwe impulsen te geven. De Vlaamse regering zal daar te gepasten tijde een besluit over nemen, maar die overdracht is er dus niet.

Er wordt hier trouwens al de hele tijd een spelletje gespeeld over het aantal nieuwe woningen. Binnen de kredieten voor de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij is voorzien in 650 miljoen frank aan bijkomende kredieten binnen de huursector. Dat komt ongeveer overeen met 670 nieuwe woningen. We zullen zien in welke mate er terzake ruimte kan worden vrijgemaakt, maar in elk geval hebben we een cijfer van 15.000 woningen naar voren geschoven in het regeerakkoord.

De vraag wordt gesteld hoe we dat zullen realiseren. Als men van vandaag op morgen massaal bijkomende middelen, zowel in de koop- als in de huursector, aan de VHM ter beschikking zou stellen, dan zou dit een ontreddering van de prijzen tot stand brengen. Iedereen is het daarover eens. Ook zijn daar op dit ogenblik niet voldoende dossiers voor klaar, mijnheer Decaluwe, vraag het maar aan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik ben bijzonder goed geplaatst om dat te weten !

Minister Bert Anciaux : U bent voor alles goed geplaatst. Dat weten we ondertussen ook al. Wel heeft de VHM zelf gezegd dat ze voor 2000 inderdaad ernstige inspanningen zal moeten doen om die 670 bijkomende huurwoningen tot stand te brengen. Indien de regering elk jaar een verhoging van 1 miljard frank kan doorvoeren inzake huisvesting, dan zitten we op het einde van de rit met een bijkomend totaal bedrag van 15 miljard frank. Dat komt zonder enige twijfel overeen met 15.000 nieuwe woningen. Iedereen weet immers dat men dit cijfer van 15 miljard frank met 3 moet vermenigvuldigen, daar het hier gaat over een subsidiebedrag dat verder wordt bijgedragen vanuit de sociale huisvestingssector zelf.

Daarnaast zijn echter tal van andere initiatieven genomen. Hier werd reeds verwezen naar de aan-

zienlijke verhoging van de huursubsidie en van de gelden waarin voorzien is om het recht op voorkoop daadwerkelijk tot stand te brengen. Terzake bestaat immers ook de vraag van de VHM om aan grond- en pandenpolitiek te doen. Het is inderdaad niet de bedoeling van deze regering om grootse complexen tot stand te brengen, wel om veel meer te werken met invulprojecten. Daardoor moeten een aantal regels worden aangepast, want de kostprijs zal daardoor stijgen.

Bij al deze maatregelen moeten we de mogelijkheden van het Vlaams Woningfonds tellen. Dat alles zal ons toestaan om dat cijfer van 15.000 woningen tot stand te brengen. Bovendien zullen we erin slagen de krotten flink te renoveren. Men vraagt om zo snel mogelijk het recht op wonen voor een aantal mensen te realiseren. Iedereen is het erover eens dat dit het best gebeurt via de huurwoningsector. De Vlaamse regering zal echter maatregelen nemen opdat ook de sector van de koopwoningen bijkomende stimuli krijgt.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, minister Anciaux blijft me verwijten dat ik niet aan de commissiebijeenkomsten deelneem. Ik ben er één keer geweest. Ik ben daar ook maar plaatsvervanger, ik ga dus in de eerste plaats naar de commissies waar ik lid van ben.

Ik heb wel het verslag gelezen. Ik stel nu al voor de tweede of de derde keer op rij vast dat u in de loop van de tijd andere zaken vertelt. In de commissie hebt u gezegd dat er een verschuiving gebeurt van de koopwoningsector naar de huurwoningsector. U hebt ook gezegd dat de vrijgekomen middelen, komende van de TIL, ten dele worden gebruikt voor huursubsidies. De TIL hebben te maken met eigendomsverwerving, huursubsidies hebben te maken met de huursector. Er is dus sprake van een verschuiving.

Ik hoor het echt in Keulen donderen als u zegt dat het niet de taak is van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij om marktregulerend op te treden, want dat zou de markt alleen maar verstoren. Het behoort tot de essentiële taak van de sociale woningbouw in Vlaanderen om effectief marktverstorend te werken, en om de huurprijzen van de privésector te doen zakken. Als dat niet meer kan, dan begrijp ik er niets meer van.

U zegt dat de VHM geen of onvoldoende projecten heeft. Ik wil minister Anciaux toch zeggen dat ik tot vrijdag nog altijd lid ben van de raad van be-

Decaluwe

stuur van de VHM. Ik ben bijzonder goed geplaatst om te stellen dat er voldoende projecten zijn. Ik verwijs dan naar het initiatief van de heer De Batelier : grotendeels dankzij de VHM zijn er 10.000 woningen aangeboden. De VHM heeft uit eigen middelen daarboven nog eens 9 miljard frank opgehoest.

Ik ben het dus totaal oneens met uw stelling dat de VHM dat niet aankan. U stelt dat u met 15 miljard frank 15.000 sociale woningen zult bouwen. Daar zult u niet in slagen, want de VHM beschikt over onvoldoende gronden en panden die inbreidingsgericht liggen om dat te realiseren. We zullen dus eerst gronden en panden moeten kopen, en dat kost hopen geld. Bovendien moet er rekening worden gehouden met bodemsanering. Ik zou daar dus niet zo lichtzinnig over gaan.

Ik heb ook gelezen dat u niet enkel woningen wilt bouwen, maar ook afbreken. Naar Frans voorbeeld zouden bepaalde appartementsblokken in het geding komen. Ik hoop dat dit uw doelstelling van 15.000 woningen niet nog meer in het gedrang brengt.

Ten slotte : ik stel vast dat u het in de Septemberverklaring hebt over duizend nieuwe sociale woningen, maar het zijn er slechts 650. De wijze waarop de heer Vermeiren dat wil realiseren, staat haaks op uw opvattingen. De VLD wil een belangrijk gedeelte van die 15.000 woningen realiseren door de uitgekeerde huursubsidies voor de privé-sector in dat contingent op te nemen. U zegt iets anders. U moet me dus eens klaar en duidelijk uitleggen hoe u die 15.000 woningen zult realiseren.

Verder beloof ik u dat we in de commissie nauwlettend zullen toekijken hoe u leert tellen, want op dat vlak hebt u nog veel te leren.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, ik wil de minister een casuïstisch vraagje stellen in verband met die TIL-premie. Die premie heeft namelijk ook een zijeffect. In veel gevallen is de gemeentelijke bouwpremie bevestigd aan de Vlaamse bouwpremie. Met de afschaffing van dit stelsel komen die gemeenten in moeilijkheden. Of er moet een alternatief systeem worden ontwikkeld, of er moet een bericht worden verstuurd dat die reglementering moet worden aangepast. De gemeenten wachten daar momenteel op.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik had daarnet mijn betoog over het TIL-systeem afgesloten.

Ik kom nu bij de huursubsidies. Het geld dat daarvoor wordt vrijgemaakt, gaat naar de zwakste groep binnen onze samenleving. Het zal ook worden gebruikt om ongewenste neveneffecten van renovatie tegen te gaan. Een van die mogelijke neveneffecten is bijvoorbeeld een verhoging van de huurprijs waardoor de mensen worden verplicht om dikwijls te verhuizen. Een dergelijke huursubsidie kan er ook voor zorgen dat kansarmen in de toekomst niet meer in een soort van getto moeten samenklitten. Ze kunnen meer worden verspreid, waardoor ze ook deel kunnen uitmaken van de sociale structuur van een wijk of straat.

De huursubsidies zijn in de begroting 2000 met 335 miljoen frank opgetrokken tot een totaalbedrag van 576 miljoen frank. In het vorige dienstjaar ging het dus slechts om een bedrag van 241 miljoen frank. Het beleid moet uiteraard keuzes maken. Dat is inderdaad niet altijd gemakkelijk. In een volgende fase moet men nauwlettend volgen of de werking van de eigendomssector niet kan worden gestimuleerd met betere en meer aangepaste sanerings- en aanpassingspremies. Misschien moeten we meer denken in de richting van het uitbreiden van het bestaande stelsel. Het aanbod van goedkope sociale leningen moet ook meer in overeenstemming worden gebracht met de reële sociale noden. Op die manier kunnen gezinnen op een duurzame manier van voordelen genieten.

De totale begroting voor huisvesting bedraagt nu 12,758 miljard frank aan vastleggingskredieten. Dit is dus een verhoging van 12 percent ten opzichte van vorig jaar. Het grootste gedeelte van de bijkomende kredieten komt nu op rekening van de verhoging van het aantal sociale huurwoningen. Nu komen er jaarlijks gemiddeld zo een 2.000 op de huurwoningmarkt. In het regeerakkoord staat daarenboven dat men gedurende de huidige regeerperiode ongeveer 15.000 bijkomende sociale huurwoningen wil realiseren. In het jaar 2000 zijn er daarvan 650 gepland als nieuwbouw, waarvoor het investeringsprogramma van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij met 677 miljoen frank werd verhoogd. Als daar jaarlijks een miljard frank bovenop komt, dan kan men in antwoord op de resolutie van het Vlaams Parlement over de behoefte aan bijkomende sociale woningen, een heuse inhaalbeweging op gang brengen. In een raming heeft men het over een behoefte van 45.000 woningen.

De Cock

Als we dat allemaal iets ruimer durven bekijken, kan het over nieuw te bouwen woningen gaan. Het kan echter ook gaan over het opkopen van oude panden en de renovatie ervan. Het kan ook gaan over de afbraak van niet meer te renoveren gebouwen en de vervanging ervan door nieuwbouw. Het kan zelfs gaan over het herbestemmen van bestaande gebouwen die niet als woning worden gebruikt.

Een ander accent betreft de uitoefening van het recht op voorkoop ter ondersteuning van het grond- en pandenbeleid. Het betreft hier een recht dat kan worden uitgeoefend in 26 gemeenten, met name ook in de Vlaamse Rand. Met 250 miljoen frank als substantiële ondersteuning kunnen jaarlijks zo'n 400 tot 500 gronden worden verworven voor de bouw van woningen.

Er zijn momenteel 25 erkende kantoren voor sociaal verhuur, waarvan er tot op heden 13 gesubsidieerd zijn. De andere twaalf zitten nog in de pijplijn. Een bedrag van 32 miljoen frank is voorlopig echter een te gering krediet. Bij de begrotingscontrole in het voorjaar 2000 zou dat bedrag moeten verdubbelen.

Dan is er ook nog in 20 miljoen frank voorzien voor de uitvoering van een financiële audit binnen de huisvestingssector. We moeten inderdaad nagaan hoe de gewestelijke financieringsstromen in de sociale huisvesting zich gedragen op de uitdovende systemen, en welke impact de intrestlast heeft op dat geheel. De bedoeling van zo een audit kan nooit de studie om de studie zijn. Het moet een instrument worden om bijvoorbeeld over te gaan tot een herschikking van de schulden, om de besparingen bij te sturen en te vereenvoudigen. Alleen op die manier kunnen nieuwe beleidslijnen worden uitgezet. Dat er voor de problematiek van de huisvesting nu reeds voor 12 procent nieuwe initiatieven in de begroting zijn ingeschreven, geeft ons hoop voor de toekomst.

Voor de stadskernherwaardering zijn er twee heel belangrijke hefboomen : het SIF en het stadsvernieuwingsfonds. Voor het SIF wordt het bedrag voor het jaar 2000 begroot op 7,6 miljard frank. De bedoeling van het SIF om een publiek-privaatrechtelijke samenwerking te realiseren en op die manier de grote kankerplekken in onze samenleving aan te pakken en te saneren, wordt elk jaar belangrijker doordat de middelen beduidend toenemen. In het Vlaams regeerakkoord wordt het SIF beschouwd als een instrument voor stedelijk beleid.

Volgens het regeerakkoord moeten de middelen evenwel geheroriënteerd en verhoogd worden om het stedenbeleid te versterken. Voor de begroting 2000 is er opnieuw een toename in vergelijking met de vorige dienstjaren.

Voor de heroriëntering is het niet mogelijk om de zaken in enkele maanden tijd drastisch bij te sturen. De gemeenten en de steden waren voor hun driejarenplanning al veel te ver opgeschoten om de lokale besturen te belasten met de heropmaak van hun SIF-dossier. In elk geval zal heel wat denkwerk moeten worden verricht over meer gebruik van SIF-gelden voor preventie. De SIF-gelden moeten nog meer dan vandaag een sterker instrument worden voor de stedenbouw. De gelden moeten kunnen worden ingezet tegen de verloederende van stadskernen in een vroegere fase dan nu het geval is. Het blijvend saneren van panden en het menswaardig onderhouden van wijken is een van die absolute prioriteiten.

Behalve het bestrijden van kansarmoede en het bevorderen van het algemeen welzijn zal het SIF ook het derde onderdeel van zijn initiële opdracht, namelijk de leef- en omgevingskwaliteit van de achtergestelde buurten, moeten beklemtonen. Een versterkt stedenbeleid betekent dat van de tien criteria van kansarmoede zoals geïnventariseerd in de 'Atlas van de achtergestelde buurten' van professor Kesteloot er twee wat meer aandacht moeten krijgen, namelijk de bewoners van woningen zonder klein comfort -woningen zonder stromend water, bad of douche of waarin een WC met waterpoeling ontbreekt -, en de bewoners van achtergestelde buurten.

Voor de periode 2000-2002 zijn er van de 308 Vlaamse gemeenten 276 bij de waarborggemeenten en 32 bij de groep van SIF+. Die 32 gemeenten met een hoog kansarmoedepotentieel verdienen natuurlijk bijzondere aandacht. Er zullen middelen moeten komen om het SIF af te stemmen op een aantal andere beleidsinstrumenten zoals het jeugdwerkbeleidsplan, het cultuurbeleidsplan en het veiligheidscontract van de federale overheid. Dit zal een van de grote uitdagingen zijn bij de heroriëntering van het SIF.

Voorlopig is er een continu beleid nodig, aangezien steden en gemeenten hun SIF-beleidsplan indienen tot eind 2002. Misschien dringt zich een decreetswijziging op, maar die kan niet ten koste gaan van het houvast dat steden en gemeenten terecht menen te verwerven als hun beleidsplan tot eind 2002 wordt aanvaard. In elk geval moet om het even welke aanpassing worden aangegrepen om de

De Cock

administratieve rompslomp voor de lokale besturen tot een minimum te beperken. Dit zal de SIF+-gemeenten natuurlijk niet ontslaan van een degelijk uitgebouwd SIF-beleidsplan.

Voor het stadsvernieuwingsfonds werd een klein bedrag uitgetrokken voor onderzoek om na te gaan hoe de overheid en privé-instellingen het best kunnen samenwerken om de grote kankerplekken in de stedelijke urbanisatie aan te pakken. Zonder op deze studie vooruit te willen lopen, zijn we van mening dat een rollend fonds een van de mogelijkheden kan zijn. Het systematisch aankopen en renoveren en nadien terug verkopen van oude panden lijkt ons een van de meest aangewezen manieren om aan stelselmatige stadskernhernieuwing te doen. Daarnaast zouden herbestemmingsprojecten en economische revitalisering van bepaalde wijken impulsen kunnen geven aan de leefbaarheid van deelgebieden binnen die steden.

Een probleem hierbij zal zijn hoe de initiatieven op elkaar worden afgestemd. Als commissaris Picqué van de federale overheid zijn projecten uitvoert zonder coördinatie met het Vlaams Gewest, zorgt dat in elk geval voor een blinde vlek in het beleidsplan van dat Vlaams Gewest. Misschien moet er een interne coördinatie met dat doel ontstaan. Wie weet ligt hier niet de sleutel voor de financiering van de veiligheids- en samenlevingscontracten. In elk geval zou het in de bedoeling moeten liggen om die federale fondsen zoveel mogelijk inclusief te maken.

Er is nog heel wat werk aan de winkel. De toon is echter gezet, en we organiseren onze samenleving in elk geval niet volgens de structuur van de wolvenroedel. Eergisteren heb ik hier een uitspraak over Wies Moens gehoord, waardoor de naam van die stadsgenoot van u, mijnheer de voorzitter, en streekgenoot van mij, in een verkeerde context werd geplaatst. Wies Moens is een humanitair expressionist. Wie zich op mijn terrein begeeft, zal ik van antwoord dienen. Hij was een warm humanist, ten bewijze waarvan ik een vers uit zijn gedicht 'De jonge karavanen' citeer : 'Wie het mes van zijn haat sleep / op zijn handpalm, / ingaan zal hij tot den vijand / en reiken zijn mond hem ten zoen !'

Wies Moens bracht in de eerste plaats een boodschap van verzoening, broederschap en liefde. Ik ben ervan overtuigd dat deze tedere humanist in

die zin al heel wat minder compatibel zal zijn met het programma van de spreker die, mijns inziens, zijn naam heeft misbruikt. (*Applaus bij de CVP, de VLD en de SP*)

De voorzitter : De vergadering wordt geschorst tot 19.30 uur.

- *De vergadering wordt geschorst om 18.52 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 19.37 uur.*

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is een eer om als nieuwkomer namens mijn fractie het woord te mogen nemen voor dit tweede rechtstreeks verkozen parlement, naar aanleiding van de bespreking van de begroting 2000. Ik zou graag eerst enkele algemene bedenkingen willen formuleren, alvorens deze begroting te bespreken.

Ik sta hier inderdaad voor een rechtstreeks verkozen parlement, want na de drie fasen van de Belgische staatshervorming, beschikt Vlaanderen, niet in het minst dankzij de CVP, over een eigen rechtstreeks verkozen parlement, eigen bevoegdheden en financiële middelen om een goed Vlaams beleid te ontwikkelen. Dat is heel wat, maar de CVP wou nog verder gaan. In een nieuwe regering stappen zonder garanties daartoe, was voor de CVP niet denkbaar. (*Gelach en applaus*)

De kiezer heeft de kaarten echter geschud, en sinds 13 juni is er een nieuwe Vlaamse regering, zonder de CVP. Dat is nieuw. Er is een nieuwe coalitie, een nieuwe regering, met hoofdzakelijk nieuwe ministers. Ik moet eerlijk bekennen dat ook mijn verwachtingen hooggespannen waren, al zal dat de meerderheid wellicht verbazen.

Inderdaad, de CVP bestuurde reeds meer dan veertig jaar, en het was tijd voor verandering, zo heette het. VU&ID, Agalev, VLD en SP gingen samen op pad. De CVP ligt eruit en de tijd van de patenthouders van de nieuwe politieke cultuur was aangebroken. Sommigen werden er bijna lyrisch bij, en omschreven het als een hoogdag voor de democratie. Inmiddels zijn we zes maanden verder. Waar staan we nu met de nieuwe politieke cultuur ? Ik moet zeggen dat het een boeiende ontdekkingsreis is geweest.

De Smet

Het begon met de samenstelling van de regering. Voor paars-geel hoefde geen regering te worden samengesteld uit Vlaamse volksvertegenwoordigers. De heren Dewael en Landuyt werden uit de Kamer gehaald, mevrouw Vogels sprong uit het Antwerpse stadhuis via de Senaat onder onze koepel, en de heer Anciaux liet Europa voor wat het was en verkoos minister te worden in de Vlaamse regering. Het is niet onbelangrijk dat deze ministers voor de verkiezingen niet de wens hebben geuit om in het Vlaams Parlement te zetelen, om Vlaanderen boven elk ander niveau te verkiezen, laat staan om Vlaanderen te besturen als minister. Als nieuwkomer had ik me een ander beeld gevormd van de politiek, en van de nieuwe politieke cultuur in het bijzonder.

Tevens was er het onwaarschijnlijke verhaal van de aanstelling van de heer Bril tot Bijzonder Vlaams Vertegenwoordiger voor het Investeringsbeleid. Een parlamentslid werd bedacht met de rol van reizend ambassadeur. Voor mij is dat ongehoord, onvoorstelbaar en een sprekend voorbeeld van hoe het niet moet. Ik moet echter nog veel leren.

Dan is er ook nog het betere commissiewerk. Ik moet toegeven dat mijn kennismaking daarmee me met verstomming heeft geslagen. Men had me voorbereid met het advies me niet te veel aan te trekken van de plenaire vergadering, want in de commissies moet het gebeuren. Ik verscheen tijdig en fit in de commissievergadering en ontmoette daar minister Stevaert. Hij antwoordde op een vraag van de heer Decaluwe naar de doelstellingen van zijn beleid inzake basismobiliteit, met de woorden dat hij zichzelf die vraag ook al herhaaldelijk had gesteld.

De woorden van minister Anciaux stokten bij de bespreking van de begroting al na enkele minuten. Hij had het moeilijk met het geven van zijn toelichting, en verzocht de parlamentsleden om wat vragen te stellen. Hij zou er dan wel op antwoorden. Minister Landuyt las een korte tekst voor en zei dat het dat was, en dat hij het zou waarderen als er geen vragen meer werden gesteld.

In de ogen van de collega's van de meerderheid ben ik ongetwijfeld de zoveelste negatieve CVP'er, die zijn frustratie, voortgesproten uit de oppositie-rol, als het ware probeert weg te praten. Het tegendeel is echter waar. Ik haal deze zaken aan, omdat ik ervan overtuigd ben dat de nieuwe coalitie een enorme verantwoordelijkheid draagt inzake de herwaardering van de politiek en het beeld van de

politiek in de publieke opinie. U hebt bij de samenstelling van deze regering verwachtingen gecreëerd bij de bevolking, die nu van u ook daden verwacht. Precies die daden blijven uit.

Ik heb reeds meerdere collega's van de meerderheid horen verklaren dat ze tevreden zijn over het beleid van de regering. Ik vraag me af over welk beleid ze het hebben, want van maatregelen heb ik nog niet veel kunnen merken. Mijn boodschap aan deze coalitie en in het bijzonder aan Agalev en VU&ID, die de nieuwe politieke cultuur het meest belijden, is dat ze zich snel moeten herpakken en Vlaanderen opnieuw op een waardige en efficiënte manier besturen. Indien ze dat niet doen, zullen de gevolgen daarvan merkbaar zijn. Van een slecht beleid en een falend bestuur zal enkel de anti-politiek beter worden en dat is wel het laatste wat de CVP wenst.

De eerste toetssteen voor de nieuwe coalitie is de begroting 2000. De CVP-fractie heeft me gevraagd bijzondere aandacht te besteden aan het stedelijk beleid.

De voorbije regeerperiode werden belangrijke spanningen geleverd om aan de problemen van onze grote en middelgrote steden een antwoord te bieden. In budgettair moeilijke omstandigheden werden toch bijzonder veel middelen uitgetrokken om een degelijk stedelijk beleid te ontwikkelen. Aldus wordt getracht om het leven in onze steden terug aangenaam te maken en de stadsvlucht, die we vooral kennen bij de meer begoeden, een halt toe te roepen. De stadsvlucht heeft als rechtstreeks gevolg een verdunning van het sociale weefsel en van het verenigingsleven, alsook leegstand en verwaarloosde buurten. Door het uitwijken van de bewoners van de steden naar de groene rand rond die steden, krijgen we de dagelijkse woonwerkverplaatsingen die enorme mobiliteitsproblemen met zich brengen.

Al deze problemen vragen een totaalbeleid en een globale visie ten aanzien van de aanpak. De eerste resultaten van een volgehouden beleid in het verleden zijn er reeds, al dient te worden erkend dat ze de bewoners ze niet altijd in voldoende mate naar waarde schatten of zelfs herkennen.

Tot op heden heeft Vlaanderen slechts twee hefboomen voor het voeren van een stedelijk beleid. Enerzijds is er het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen dat een beperking van het aantal bijkomende woningen in het buitengebied vooropstelt en dus het wonen in de stad stimuleert, en anderzijds is er het Sociaal Impulsfonds.

De Smet

In hoofdstuk vier van het Vlaams regeerakkoord vinden we onder de noemer 'Wonen in de stad' de richting die de Vlaamse regering uit wil met het stedelijk beleid. Nu stelt u zich wellicht de vraag waarom ik hier vanuit de oppositie een stuk kom voorlezen uit uw regeerakkoord. Toch doe ik het, want ik denk dat het uiterst nuttig is, al was het maar bij wijze van opfrissing.

Het regeerakkoord vermeldt de verhoging en de heroriëntatie van de SIF-middelen om ook preventief te kunnen werken en de coördinatie van de SIF-middelen met de federale veiligheids- en samenlevingscontracten. De SIF-middelen moeten worden gebruikt voor een doorgedreven buurt- en wijkbeheer. Men zal bij de federale overheid pleiten om het wonen in de stad fiscaal aantrekkelijk te maken. De kindonvriendelijkheid van de steden met betrekking tot het ontbreken van speelruimte moet verbeteren. Er moet een stadsvernieuwingsfonds worden opgericht. Het economisch leven moet heropleven ter bevordering van de werkgelegenheid en de intergemeentelijke samenwerking moet worden gestimuleerd.

Mijnheer de minister, collega's, van al deze nieuwe ideeën die in het regeerakkoord werden opgenomen, is niets terug te vinden in deze begroting. Er is geen nieuw beleid, er zijn geen nieuwe impulsen ten aanzien van onze steden en dit ondanks de budgettaire ruimte waarover men vandaag beschikt. De minister heeft de kaas van zijn boterham laten halen. Terwijl u uw aandacht toespitste op het zorgvuldig cultiveren van uw imago als vlotte jongen – hetgeen vanuit uw gezichtspunt zeer begrijpelijk is : ieder legt zijn eigen prioriteiten – werden in Brussel de miljarden netjes verdeeld. Net nu de volgehouden inspanningen voor de steden vruchten beginnen af te werpen, wordt er gearzeld om verdere stappen te zetten en nieuwe impulsen te geven aan onze steden.

Dit staat in schril contrast met het beleid van de federale commissaris voor de steden, de heer Picqué. Hij stelde reeds een uitvoerige nota voor en is volop bezig met de besteding van de hem toegewezen middelen. Enkele weken geleden had hij nog een overleg met het stadsbestuur van Antwerpen. Toen zijn er afspraken gemaakt voor investeringen voor maar liefst 1,2 miljard frank. Wat mij oprecht verbaast, is hoe het mogelijk is dat een federale commissaris die bijklust – want deze job neemt hij er bij – meer presteert dan een Vlaams minister en dan nog op een domein dat volledig exclusief tot

de Vlaamse bevoegdheid behoort. Volgens mij staat hier de wereld op zijn kop !

Er is nochtans genoeg werk aan de winkel voor een jong, dynamisch minister. Naast het uitstippelen van nieuwe beleidspunten, zouden we het huidige beleid kunnen aanpassen aan de actuele situatie. Ik heb begrepen dat het beleid ten aanzien van de steden van de voorbije periode ook voor een actualisatie vatbaar is. Het evaluatierapport van het SIF geeft dit ook aan. Ik denk hier vooral aan de vraag naar het aandeel van de besteding van SIF-middelen voor personeel en infrastructuur, de werkoverlast waaronder de waarborggemeenten gebukt gaan voor de opstelling van hun jaarverslagen, enzovoort.

De CVP-fractie is voorstander van een doorgedreven stedelijk én plattelandsbeleid. Beide vragen een specifieke aanpak, maar zijn allesbehalve tegenstrijdig. Door een goed stedelijk beleid verhoogt men de kwaliteit van het leven in de stad, promoot men nieuwe inwijking, verlaagt men de druk op de groene rand rond de stad en vrijwaart men de kwaliteit van het platteland. Vandaag kennen we een standstill in het Vlaams stedelijk beleid en deze verklaring zou ik ook afleggen indien ik niet in de oppositie zat.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de voorzitter, de CVP heeft duidelijk een vernieuwingskuur ondergaan. We kunnen immers vaststellen dat er nu ook al stedelijke CVP'ers rondlopen.

Mijnheer De Smet, toen in de vorige regeerperiode voorgesteld werd om een miljard frank aan Antwerpen toe te kennen zoals de heer Piqué dat nu wenst te doen, dan kwam uw fractie met het idee om dat miljard in tien delen op te splitsen en aan tien kleinere steden te geven.

De heer Bart De Smet : Mijnheer Tobback, ik ben hier op 13 juni 1999 binnengekomen met de duidelijke bedoeling hier zeker mijn broek niet te verslijten. Er zullen naar alle waarschijnlijkheid de voorbije veertig jaar heel veel goede dingen zijn gebeurd, maar alles kan altijd beter.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Tobback, in 1995 hebben we een impulsprogramma voor de steden goedgekeurd. Dat programma werd door de heer Peeters uitgevoerd en kon op de steun rekenen van de minister van Begroting en Financiën, die uit Antwerpen afkomstig was.

Van Rompuy

Dat u geen oog hebt voor het platteland, kunnen we wel een beetje begrijpen. Socialisten hebben daar namelijk geen kiezers. Ik begrijp uw tussenkomst absoluut niet. Hoe kunt u beweren dat de CVP tegen de steden zou zijn ? Dat is absoluut niet waar.

Mijnheer De Smet, u hoeft u dus over de voorbije veertig jaar geen zorgen te maken. We hebben in die periode ook heel wat goede dingen gedaan.

De heer Bart De Smet : Mijnheer Van Rompuy, ik dank u omdat u mij van die schrik hebt bevrijd.

Aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000 laat deze minister onze steden aan hun lot over. De aankondiging in de pers van bepaalde op stapel staande maatregelen is daarbij niet voldoende, zeker niet wanneer er geen enkele indicatie is wanneer die werkelijkheid gaan worden.

Maar genoeg woorden. Graag daden nu ! Een regering kan niet alleen maar verwachtingen creëren, ze moet deze ook inlossen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer De Smet, ik vind uw tussenkomst absoluut positief. Ik geef in alle eerlijkheid toe dat wij in het kader van de begroting 2000 nog niet zijn kunnen overgaan tot het opstarten van nieuwe instrumenten. U mag niet vergeten dat het SIF bij decreet wordt vastgelegd zoals dit in dit parlement werd goedgekeurd.

Zoals ik reeds in de commissie heb gezegd, ben ik van oordeel dat het SIF op een aantal punten moet worden bijgestuurd met het oog op vereenvoudiging, preventie en een optimale benutting van het potentieel dat duidelijk in de steden aanwezig is. Ik heb aangekondigd dat we in 2000 zullen proberen om het SIF te wijzigen.

Ten tweede klopt het dat het stadsvernieuwingsfonds een belangrijk instrument voor stedelijk beleid is. In de commissie was iedereen het ermee eens dat we niet over één nacht ijs mogen gaan. Als we van het stadsvernieuwingsfonds een rollend fonds willen maken, met bijdragen van het Vlaams Gewest, de steden en gemeenten en eventueel van privé-instanties, moeten we eerst weten hoe we alles zullen organiseren. Dit decreet zal enige voorbereiding vergen. Ik geef toe dat ik niet zomaar

kan zeggen hoe de eigendomsverwerving zal worden bepaald, of hoe de PPS tot stand zal komen.

Ten derde bestond in de vorige regeerperiode naast het SIF evenmin een ander instrument voor stedelijk beleid. In 2000 zullen we een administratie Stedelijk Beleid oprichten voor het opvolgen van de eigen instrumenten, maar ook om het inclusief stedelijk beleid mogelijk te maken.

Naast het stedelijk beleid, behoren ook cultuur, jeugd en huisvesting tot mijn bevoegdheden. Vorige week heb ik in Antwerpen meegedeeld dat ik over vijf jaar niet zal kunnen zeggen dat ik het heb geprobeerd. Ofwel lukt het, ofwel niet. Ik ben zelf verantwoordelijk voor de belangrijke delen van het stedelijk beleid die ik in handen heb. Stedelijk beleid houdt echter veel meer in dan enkel cultuur, huisvesting en jeugd. De Vlaamse regering is op zoek naar de nodige instrumenten om het inclusief beleid mogelijk te maken.

Het klopt dat geen bijkomende middelen werden ingeschreven onder het hoofdstuk stedelijk beleid. Dat is ook niet mogelijk, want in de begroting komt dit hoofdstuk niet voor. Het is echter niet juist dat we geen voorbereidingen treffen.

De bijkomende middelen voor het SIF zijn niet onaanvaardbaar. Het parlement heeft beslist over deze verhoging van de middelen en over die voor Brussel.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, de minister heeft het magische letterwoord 'PPS' uitgesproken. Daarover hebben we ook lang gediscussieerd in de commissie voor Openbare Werken. Ik zou graag vernemen hoe de regering die samenwerking concreet zal invullen. Gaat ze ervan uit dat het een algemeen instrument onder Financiën zal worden zoals in Nederland, of zal men dit uitwerken per departement ?

Mijnheer de minister, wat zal er gebeuren met het SIF+, het stedelijk beleid en de kansarmoedebestrijding ? De middelen van SIF+ worden in Oostende vooral besteed aan infrastructuur en omgevingswerken, maar in Kortrijk aan wijkcentra en kansarmoedebestrijding. Bij een PPS zullen de privé-investeerdere rendabiliteit verwachten. Wat begrijpt u precies onder een PPS voor het stedelijk beleid ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Decaluwe, ik kan u vandaag nog geen sluitend antwoord geven. Dan zou ik ook geen jaar tijd nodig hebben. In de begroting is in een bedrag voorzien om te onderzoeken hoe we binnen het stadsvernieuwingsfonds de PPS kunnen realiseren. Binnen Openbare Werken wordt ook onderzoek naar PPS gedaan. Ik geloof niet dat dat hetzelfde kan zijn voor het rollend stadsvernieuwingsfonds : dat moet op een andere wijze tot stand komen. Ik heb daar vandaag nog geen antwoord op. Daarom willen we het onderzoeken.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : De heer Decaluwe is goed geplaatst om het antwoord te kennen. In Kortrijk is er binnen het SIF-programma en het kansarmoedebeleid een project, Kanaal 127, in samenwerking met privé-firma's. Zo wordt hier een meerwaarde aan gegeven, en wordt geprobeerd er commercieel rendabele firma's van te maken.

Minister Bert Anciaux : Bij PPS heb ik het enkel over het stadsvernieuwingsfonds. Ik denk er niet aan om PPS mogelijk te maken binnen het SIF als instrument. Ik heb het enkel over het nieuw te creëren stadsvernieuwingsfonds.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Verwachtingen creëren is één zaak, maar u zult ze ook moeten inlossen. Dat zal wellicht voor een volgende begroting zijn. We hebben een zaak gemeen : we zijn hier allebei nieuw. Elke frank kan echter maar een keer worden uitgegeven. Als minister Stevaert zegt dat hij een miljard frank uit het fysisch programma haalt en dat aan veilige fietspaden en schoolomgeving zal besteden, dan weet hij ook nog niet hoe hij dat zal invullen. Maar hij heeft wel zijn miljard. (*Applaus bij de CVP*)

Minister Bert Anciaux : Mijnheer De Smet, u moet eens kijken hoeveel van de vrijgekomen ruimte mijn departementen hebben binnengehaald.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, dames en heren, het is al meermaals gezegd, ook tijdens de commissiebesprekingen, dat deze begroting zowat door iedereen als een overgangsbegroting wordt beschouwd. Zonet heeft de heer De Loor dat nog gezegd, en we moeten hem bijtreden, zeker inzake het stedelijk beleid. We moeten

wachten op de beleidsnota om het debat ten gronde te voeren, en daarom is het voorbarig om vandaag al grote politieke verklaringen af te leggen. Dat wil niet zeggen dat onze commissie niets heeft gedaan en hierover niet van gedachten heeft gewisseld. We hebben een aantal eerste conclusies getrokken.

Een eerste belangrijke conclusie die over alle partijgrenzen heen werd gedeeld, is dat stedelijk beleid meer is en over meer bevoegdheden gaat dan die waarover de huidige minister beschikt. De heer Vermeulen heeft daarnet nog gezegd dat stedelijk beleid niet alleen te maken heeft met sociale uitsluiting en het remediëren daaraan. Stedelijk beleid heeft niet alleen te maken met sociale huisvesting en met de opwaardering van het huizenbestand in de steden.

Stedelijk beleid heeft met veel meer te maken, onder andere met het KMO-beleid. Het Mercuriusplan dat de vorige regering lanceerde, is daar het beste bewijs van. Een stad is pas leefbaar wanneer ze beschikt over een gezond weefsel van KMO's. Die maken de stad aantrekkelijk om er te komen of te blijven wonen.

Stedelijk beleid heeft te maken met mobiliteit : een stad is pas leefbaar wanneer ze bereikbaar is voor iedereen, wanneer het verkeer in de stadskern vlot verloopt en wanneer de stadskern beschikt over voldoende parkeerplaats. Ook over mobiliteit heeft deze minister niet onmiddellijk iets te zeggen.

Stedelijk beleid heeft te maken met financiën : een stad is pas leefbaar wanneer ze betaalbaar is. Middelhoge en grote steden draaien vandaag maar al te vaak op voorvoorzieningen met een regionale dimensie : zwembaden, theaterinfrastructuur, opera.

Minister Bert Anciaux : Voor de opera is dat nochtans niet het geval.

De heer Jan Penris : Antwerpen en Gent draaien voor een groot deel op voor de kosten van de opera. Het is niet billijk de stedelingen te laten opdraaien voor kosten met een bredere regionale betekenis.

Leefbare steden zijn veilige steden. Waarom is er in sommige steden een stadsvlucht ? Omdat de stedelingen worden geconfronteerd met onveiligheid. Jammer genoeg is dat niet onze bevoegdheid, dat verklaarde de heer De Cock samen met ons.

De heer Jan Loones : De heer De Cock heeft dat inderdaad beklemtoond, maar het gaat te ver om hem op te nemen in uw volledige discours.

De heer Jan Penris : De Volksunie is bezorgd over de veiligheid in onze steden. Ze zal dan toch op alle niveaus meewerken met alle partijen die daar iets willen aan doen.

De heer Jan Loones : Dat is uw conclusie.

De heer Jan Penris : Een leefbare stad is voor gezinnen aantrekkelijk om in te wonen. Dat valt wel onder de bevoegdheid van dit gewest.

Deze minister werkt aan het grootstedelijk beleid, maar heeft onvoldoende bevoegdheden om dat helemaal uit te tekenen. Een aantal bevoegdheden zijn jammer genoeg federaal gebleven. We pleiten voor een regionalisering daarvan. We bepleiten eveneens dat minister Anciaux woordvoerder en aanspreekpunt wordt voor de bevoegdheden van een aantal van de andere ministers. Als de minister van Mobiliteit maatregelen treft die de leefbaarheid van de steden raakt, zou minister Anciaux daarover verantwoording afleggen. Ik denk dat de minister deze visie met ons deelt.

We hadden het in de commissie uitvoerig over de aanwending van de SIF-gelden. Dat gebeurt niet altijd even politiek correct. SIF-gelden dienen niet voor eindeloze studies : er werden genoeg studies gemaakt, we weten waarvoor SIF-gelden dienen. Ze dienen om onze steden weer leefbaar te maken. Vaak worden de SIF-gelden gebruikt als een bijkomend tewerkstellingsfonds voor sociologen en studaxen allerhande. Veel commissieleden traden mevrouw De Maght bij toen zij dit voorbeeld gaf. Deze gelden mogen evenmin worden aangewend, zoals in één bepaalde stad, voor het organiseren van plaatselijke feestjes. Dat is ook niet de bedoeling van de SIF-gelden.

Minister Bert Anciaux : In Antwerpen gebeurt dat in samenwerking met privé-partners. In dat geval vind ik het niet zo onnozel dat men animatie organiseert om wijken leefbaar te maken.

De heer Jan Penris : Dat is uw mening, maar niet de onze.

SIF-gelden werden in een bepaalde stad ook aangewend om een belastingvermindering door te voeren. Ook dat kan niet de bedoeling zijn. In mijn eigen stad stellen we vast dat de SIF-gelden worden beheerd door VZW's. Op zich is daar niets mis

mee, zeker niet als de interne audit aantoont dat er financieel geen aanmerkingen kunnen worden gemaakt op de besteding van de middelen.

De fundamentele democratische vraag blijft echter bestaan. Als men SIF-projecten laat beheren en organiseren door VZW's die naast de stedelijke diensten staan, dan onttrekt men die middelen aan de normale, directe democratische controle van de gemeenteraad. Dat wordt ook door de andere partijen betreurd.

Ik kan nog andere voorbeelden aanhalen. In mijn eigen stad worden SIF-gelden toegewezen aan een project waaraan één van de leden van de meerderheid meewerkt, en dus ook betrokken partij is. Dat zijn zaken die niet kunnen. Ik kan zo nog 1.001 andere voorbeelden geven.

Mijnheer de minister, de commissie is vragende partij voor een betere controle van de aanbesteding en de toewijzing van de SIF-gelden. Ik bedoel daarmee niet enkel een financiële controle, want die gebeurt nu al, maar ik heb het meer bepaald over een politieke controle. In afwachting van de meer fundamentele debatten, kan onze commissie deze taken alvast op zich nemen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in de begroting kan men veel goede en concrete initiatieven inzake Brussel terugvinden.

Ik verwijs dan bijvoorbeeld naar het aanbod van Nederlandse taallessen. Ik heb vernomen dat de gids die het hele aanbod groepeerd, opnieuw zal worden uitgebracht. Dit is zeer belangrijk voor de bekendmaking van dit aanbod. Ik hoor dat er een studieopdracht van start zal gaan om het afstemmen van vraag en aanbod van het taallessensysteem in Brussel te verbeteren. We hopen natuurlijk dat dit de voorbode is van een uitbreiding van het aanbod.

Een ander goed initiatief is het voortzetten van de campagne 'Wonen in Brussel' en de daaraan gekoppelde oprichting van een doorgedreven informatie-, onthaal- en promotiebeleid. Daarnaast zijn er ook de initiatieven ter bevordering van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. Een verordenende of decreetgevende regeling zou daarbij trouwens niet overbodig zijn.

Gatz

De oprichting van een taalpromotiedienst is een zeer goed idee. Men laat ons nog enigszins in het ongewisse over wat dit precies zal worden. Indien het een dienst wordt die ook op het terrein van de privé-sector aanwezig zal zijn om de Brusselaar te sensibiliseren om bijvoorbeeld als handelaar schriftelijk maar ook mondeling het Nederlands te gebruiken, dan gaat dit in de goede richting. Veel inwoners zijn hier trouwens gevoelig voor en zijn vragende partij.

Ik heb hier maar een kleine bloemlezing gegeven van de beleidsvoorstellen die in de begroting terug te vinden zijn. Ik wil er enkel de nadruk op leggen dat die zaken het volgende kalenderjaar vorm moeten krijgen.

Het uitgangspunt van deze regering voor het Vlaams beleid in Brussel is dat de doelgroep zal worden uitgebreid tot 300.000 Brusselaars. Men mag zich niet vastpinnen op dat absolute aantal. Het gaat in elk geval om een derde van de Brusselse bevolking. Dit is belangrijk, want de Vlaamse regering verzet daarmee de bakens. Ik herinner me het laatste omvangrijke principe van die aard dat in 1991-1992 werd ingevoerd door voormalig minister Weckx. De Vlaamse regering pleitte toen voor het concurrentieprincipe. Men wilde ervoor zorgen dat in Brussel de Nederlandstalige Brusselaars – de Brusselse Vlamingen – op dezelfde voorzieningen kunnen rekenen als de Franstaligen. Vanaf 1999 zetten we een stap verder. We richten ons niet enkel tot de Brusselse Vlamingen. Deze groep moet natuurlijk worden gekoesterd ; dat spreekt voor zich. Maar we zullen ons ook expliciet richten op eenieder die banden heeft of wenst met de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad. Het kan dan gaan om mensen die in ons onderwijs school lopen ; die in de Gemeenschapscentra, KVS of Beursschouwburg van cultuur komen genieten ; of om de doelgroep die voor de Brusselse implementatie van het SIF-Fonds van onze voorzieningen gebruik kan maken.

We gaan ervan uit dat onze instellingen een Vlaams en Nederlandstalig karakter hebben en behouden, maar anderzijds een open houding hebben tegenover eenieder die daarvan wenst gebruik te maken en die dat karakter ook eerbiedigt. In feite is deze keuze van de Vlaamse regering een verankering van beleidskeuzen die de VGC in de vorige zittingsperiode heeft gemaakt. Ik zeg dat niet om het beleid van de VGC per se positief voor te stellen ; dat is een feit.

Verder wil ik nog iets zeggen over het probleem van de uitbetaling van de VGC-dotatie. We hebben lange tijd gedacht dat de overname van de vroegere provinciale onderwijsinstellingen de VGC met een structurele handicap heeft opgezadeld. In feite blijkt het verhaal iets genuanceerder te zijn. Tijdens de begrotingsbesprekingen in de schoot van de VGC heb ik vastgesteld dat het huidige tekort van de VGC – bijna 300 miljoen frank – voor de helft te wijten is aan de overname van oude plichten van de provinciale instellingen. Ik denk dan niet zozeer aan onderwijs, maar eerder aan alles wat de Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft moeten overnemen toen de provincie op het Brussels grondgebied heeft opgehouden te bestaan. Maar we moeten ook durven toegeven dat het reguliere beleid de andere helft van het tekort veroorzaakt heeft.

We vertrekken niet vanuit een particularistische of corporatistische invalshoek van de VGC zelf. Ons uitgangspunt is niet de vraag om die tien of elf kleine negers van de VGC te geven wat ze willen. Het gaat in wezen om een debat over wat Vlaanderen op korte en middellange termijn in haar hoofdstad wil investeren. Iedereen die het dossier van nabij kent, weet dat amper de helft van de middelen van de VGC in Brussel nog uit Vlaanderen komt. Een kwart komt van de dotatie ; het andere kwart vloeit voort uit Vlaamse decreten. Iets meer dan de helft bestaat uit trekkingsrechten op het Hoofdstedelijk Gewest. Sinds de Sint-Michielsakkoorden is daar met enthousiasme gebruik van gemaakt. Het is wellicht niet gezond dat meer dan de helft van de Vlaams-Brusselse middelen van Brusselse oorsprong is. We zijn nog altijd een voorhoede van de Vlaamse regering in Brussel, en een ondergeschikt bestuur van de Vlaamse Gemeenschap. Dat moet zich ook weerspiegelen in de financiering.

Uit dit dossier zijn twee lessen te trekken. De bestaande communicatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC is reëel, maar kan nog altijd worden verbeterd. Verder lijkt het nodig, ja zelfs noodzakelijk dat de minister op korte termijn in dialoog treedt met het Vlaams-Brussels werkveld. Men kan de instellingen moeilijk kwalijk nemen dat ze zich afvragen wat er zal gebeuren. Een brief waarin u uw engagement om een oplossing te vinden bij de begrotingscontrole herhaalt, en ook informatie verschaft, zou erg welkom zijn. Communicatie is altijd belangrijk, maar dat is zeker in Brussel het geval. Het gaat dus meer bepaald over de communicatie met de Brusselse allochtonen. Dat is cruciaal omdat de multiculturele samenleving niet een doel op zich is, maar al een feit is – met alle bijhorende problemen. We moeten die problemen oplossen.

Gatz

De situatie biedt echter ook uitdagingen die we moeten durven aangaan. We moeten daarom een ethisch en strategisch beleid durven voeren voor de allochtone gemeenschap in Brussel.

Een ethisch beleid houdt in dat wij als Vlamingen ons maatschappelijk aandeel ten aanzien van de allochtone gemeenschap in Brussel willen opnemen. Een strategisch beleid is nodig om ons in de toekomst, al was het maar demografisch, niet te isoleren van een groeiende Brusselse bevolkingsgroep.

Dit is niet enkel onze houding, dit is ook de houding die de allochtone gemeenschap van ons verwacht. Ik ben dan ook verheugd dat u, mijnheer de minister, daar in de commissie en in het regeerakkoord een punt van hebt gemaakt : u wilt hier duidelijk op inspelen. Zowel u als de minister van Welzijn willen een aantal initiatieven nemen op dit vlak.

Ik wil even stilstaan bij de noodzaak van een inburgeringstraject in Brussel. Ik had dit punt eigenlijk ter sprake moeten brengen bij de discussie aangaande het hoofdstuk welzijn. Dit traject heeft echter nauwe raakpunten met de Brusselse problematiek. Bijgevolg heb ik besloten het hier in het debat te brengen.

Het regeerakkoord vermeldt een duidelijk engagement om dit inburgeringstraject in de steigers te zetten. Onze fractie ziet dat liever vandaag dan morgen gebeuren. We zouden dat het liefst doen via het systeem dat tijdens de vorige zittingsperiode door onze fractie in een voorstel van decreet is voorgesteld. Hierbij worden allochtonen via de gemeenten kansen geboden. Ik leg de nadruk hierbij duidelijk op het bieden van kansen. In Brussel zou dit via de VGC en later misschien via de gemeenten kunnen gebeuren.

Onze fractie koppelt in de problematiek van de maatschappelijke participatie van allochtonen de generositeit van een aan voorwaarden gebonden stemrecht aan de duidelijkheid van het inburgeringsbeleid. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Dit standpunt is niet achterhaald. Vele mensen maken hierbij blijkbaar een denkfout. Wij zijn het niet eens met het voorliggende federale wetsontwerp. Ons standpunt draait rond het stemrecht. Dat het hier om een slecht wetsontwerp gaat, betekent echter niet dat een inburgeringsbeleid onmogelijk is. Het is net daarom dat de Vlaamse rege-

ring liever vandaag dan morgen initiatieven moet nemen. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Er is in het federale wetsontwerp nog steeds een termijn verbonden aan het bekomen van de Belgische nationaliteit. Dit geeft de lokale – of een hogere – overheid de mogelijkheid om een inburgeringstraject aan te bieden.

De heer Dominiek Lootens-Stael : Dit biedt voornamelijk de mogelijkheid om nog wat meer geld over de balk te gooien. (*Rumoer*)

De heer Sven Gatz : Wat dat betreft, kan ik enkel de heer Van Rompuy bijtreden. U wil geen inburgering. Het heeft dus geen zin om daar woorden aan vuil te maken.

Ik heb nog wel enkele vragen aan de regering. Hoever staat het nu met dit initiatief voor inburgering ? Welke finaliteit beoogt de Vlaamse regering en, vooral, welke timing legt zij zichzelf hierbij op ?

Ik sluit af met deze bedenking. Wat Brussel betreft, vertrekt deze begroting vanuit de juiste uitgangspunten. Het komt er nu gewoon op neer om dit ook concreet in te vullen. (*Applaus bij VU&ID, de SP, de CVP, AGALEV en de VLD*)

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren (*Op de tribune*) : Ik stel bij het beluisteren van de interventies en bij het doornemen van de begrotingsdocumenten één grote constante vast. Van de vele, in het regeerakkoord met veel verve aangekondigde nieuwigheden valt in de begroting slechts weinig terug te vinden.

Er is echter één uitzondering, namelijk het huisvestingsbeleid. Ik heb hier wel enkele vragen bij. Bepaalde verschuivingen zouden op termijn de sociale huisvestingssector en zelfs het woonbeleid in het algemeen ten goede moeten komen. Ik vraag me echter af of men dit zal kunnen hardmaken.

U hebt uw ambtsperiode, mijnheer de minister, een paar maanden geleden niet ingezet met de uitvoering van het regeerakkoord, maar met het zaaien van onrust in de sector. U hebt, met alle gevolgen, het nieuwe sociale huurbesluit ingetrokken. Ik ben van mening dat we ons op dit moment in een onzekere situatie bevinden. Bovendien hebben uw diensten van de Vlaamse Gemeenschap, die verantwoordelijk zijn voor de uitgaven van de Vlaamse

Heeren

Codex, deze week laten weten dat het oude besluit uit de Codex moet worden verwijderd.

Aan het nieuwe besluit dat door de vorige regering werd voorgelegd, is hard gewerkt. Ik wil daarmee niet beweren dat het perfect was. Geen enkel uitvoeringsbesluit is perfect. Het was echter een belangrijk instrument om de leefbaarheid in sociale huisvestingsprojecten te verbeteren.

Een eerste stap was de verhoging van de inkomensgrenzen. Daardoor konden mensen met een iets hoger inkomen – ik heb het dan over twee loontrekkenden met een modaal inkomen – toch terecht in de sociale huisvesting. Met de intrekking van dit besluit werden al die verworvenheden afgevoerd. We weten nog steeds niet wat in de plaats zal komen. Zal de verhoging van de inkomensgrens gehandhaafd blijven? Zullen maatregelen worden genomen die gericht zijn op een verhoogde leefbaarheid van de huisvestingsprojecten? Zal de versoepeling van de eigendomsvoorwaarde ingeschreven blijven zodat ouderen die vandaag een te grote woning hebben, zich toch kandidaat kunnen stellen voor een sociale woning? Op deze vragen hebben we tot nu toe geen antwoord gekregen.

Uit de begroting blijkt ook dat er een absolute miskenning is van de sociale eigendomssector. Mensen met een bescheiden inkomen die konden rekenen op een ruggensteuntje van de overheid om een eigen woning te kopen, kunnen dat nu wel vergeten. De TIL wordt volledig afgeschaft zonder dat er een alternatief voor komt.

Uit het commissieverslag blijkt dat de heer De Cock heeft gezegd dat de tussenkomst in de hypothecaire leningslast voor de volgende 3 jaar – het ging over bedrag van 2,4 miljard frank – volledig zou worden overgeheveld naar de huursubsidies. In 1988 investeerde de Vlaamse overheid nog 5,2 miljard frank in de bouw, koop of sanering van een woning. Vandaag komt daarvoor niets in de plaats. Bovendien las ik vorige week in de krant dat u dit geld zult gebruiken voor gezinnen die in de stad willen gaan wonen met een gratis lening.

Het beleid wordt nog versterkt door het uit elkaar groeien van kredieten, bestemd voor het realiseren van sociale huurwoningen en sociale koopwoningen. De laatste jaren bestond er een constante in het beleid waarin beide sectoren gelijk werden behandeld. Dat is nu voltooid verleden tijd. Deze regering wil investeren in de realisatie van sociale huurwoningen. Ik wil niet betwisten dat een verho-

ging van het sociale huurwoningpatrimonium een absolute noodzaak is. De vraag is alleen of dit op deze manier moet gebeuren.

De vrijgekomen middelen worden integraal overgeheveld naar de post van de huursubsidies. Daarmee wordt de aanzet gegeven tot het leegroven van de eigendomssector. Dit kan alleen nadelige gevolgen hebben. Een investering in een sociale koopwoning betaalt zichzelf immers grotendeels terug. U mag de financieringsmechanismen bestuderen: dat klopt als een bus. Doordat er een voldoende aanbod aan koopwoningen is, vermindert natuurlijk ook de druk op die sociale huursector, die vandaag al erg groot is. De wisselwerking die er voordien was, gaat volledig teloor wanneer beide sectoren te sterk uit elkaar groeien. Door het onevenwicht tussen de huur- en de koopsector te creëren, belemmert men een vlotte doorstroming van de ene sector naar de andere.

En dan is er de sociale mix. Iedereen wil die realiseren, maar in de praktijk is dit zeer moeilijk. Ook de huidige inspanningen dreigen te verdwijnen als het evenwicht tussen de huur- en de koopsector niet meer wordt gegarandeerd. De vraag rijst of er nog voldoende gemengde projecten kunnen worden gerealiseerd als de sociale koopsector geen gelijke tred kan houden. Ik wil hierbij de rol van heel wat lokale besturen aankaarten. Heel wat parlementsleden hier combineren hun mandaat met dat van gemeenteraadslid of schepen. Ze kunnen beamen dat de huiver van heel wat gemeenten tegenover de inplanting van sociale huisvestingsprojecten helaas steeds groter wordt.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Heeren, daarnet antwoordde ik al even op de opmerking over het verbreken van het evenwicht tussen de huur- en de koopsector. Ik verduidelijk dit nog verder. Ik had het over de huidige middelen voor de TIL voor het jaar 2000. Men moet geen verkeerde voorstelling van de zaken geven: als dit vandaag in het Staatsblad verschijnt, is het niet zo dat niemand binnen tien dagen nog een tussenkomst krijgt, maar wel dat er geen nieuwe aanvragen meer zijn. Door het niet meer verlengen zal er in 2000 een vrijkomende ruimte zijn van 136 miljoen frank. Die middelen zijn voor een groot deel overgeheveld naar de huursubsidie.

Betekent dit dat het totaal aan vrijgekomen kredieten binnen de 3 jaar en maximaal binnen de 6 jaar voor wie vandaag een aanvraag indient, naar de huursubsidie gaat? De indruk kan bestaan dat

Anciaux

dit bedrag van meer dan 2 miljard frank helemaal daarheen gaat, maar dat weet ik nog niet. Dat kan ik u vandaag niet zeggen. Dat zullen we samen moeten bekijken. We zullen ook moeten bekijken wat de invloed is van de verhoging en het instrument van de huursubsidie.

Een deel van het geld dat vandaag bij de huursector zit, zal trouwens worden overgeheveld naar de koopsector, doordat een aantal projecten afloopt vanaf 2001. Het gaat hier over ongeveer 314 miljoen frank. Mevrouw Heeren, we moeten het eens zijn over het volgende. Onder de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij is er de koopsector en de huursector. Voor mij is het op zich niet zo belangrijk om te weten of er een juist evenwicht is tussen die beide binnen de VHM. Wel is het belangrijk te weten of er nog voldoende middelen kunnen gaan naar renovatie, het verwerven van een eigendom, en dergelijke. Daar bestaan duidelijk nog andere posten voor. Daar moet er inderdaad een evenwicht bestaan.

Zoals ik net zei, geloof ik niet in die grote huurcomplexen. Ik geloof in de invulprojecten. De sociale mix kan men op twee manieren tot stand brengen. Sommigen proberen dat binnen de huursector zelf, maar men moet dan toch heel voorzichtig zijn om daar mechanismen van sociale mix in tot stand te brengen. Men kan dat echter ook tot stand brengen via kleine invulprojecten, of via een mengeling van koop- en huursector. Daar geloof ik ook in. Die doelstelling wil ik in ieder geval realiseren. Voor 2000 hoop ik nog extra middelen vrij te kunnen maken, maar daar heb ik vandaag nog geen zekerheid over.

Hoe dan ook, als blijkt dat we dat evenwicht wel degelijk tot stand kunnen brengen, hoeft dat voor mij niet noodzakelijk binnen de sector van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij te gebeuren. Wel is het nodig dat er een evenwicht tot stand wordt gebracht tussen de huursector en de eigendomsverwerving. Daar bestaan dan weer verschillende instrumenten voor.

Het is niet de bedoeling dat alles zou worden gedraineerd naar de huursector. Ik heb dus ook tegengesproken dat er een overheveling gebeurt. De heer Decaluwe heeft daarover een opmerking gemaakt. Ik heb zijn opmerking begrepen als zou er binnen de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij een overheveling van de huursector naar de koopsector plaatsvinden. Dat is niet juist. Het kan ook zijn dat u een overheveling bedoelde van de TIL – zijnde

de koopsector – naar de huursector, maar dan wel binnen de huursubsidie in plaats van binnen de VHM. In dat geval is dat inderdaad juist. Vandaag durf ik echter absoluut nog niet zeggen of dit voor de komende vijf jaar zo zal zijn. Ik hoop dat ik daarmee duidelijk ben geweest.

De heer Carl Decaluwe : Het is compleet onduidelijk.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik kan alleen maar vaststellen dat het investeringsprogramma voor de koopsector met 60 miljoen frank daalt terwijl dat voor de huursector met 1,2 miljard frank stijgt. U zegt dat u instrumenten wilt creëren om verwerven en nieuwbouw aantrekkelijk te maken. Het enige instrument dat daarvoor vandaag voorhanden is, is de verzekering tegen inkomensverlies. Datgene wat u had, de TIL, hebt u afgeschaft. De vraag blijft bestaan op welke manier u kandidaat-bouwers zult stimuleren om nog een woning te verwerven.

U geeft zelf al aan dat u voor gemengde projecten van koop- en huursector bent. Wij zijn daar uiteraard ook voorstander van. Iedereen van ons wil een sociale mix garanderen. Iedereen is tegen gettovorming. We zijn het er ook over eens dat dit niet moet worden opgelost binnen welzijn. U moet daar dan echter ook middelen voor vrijmaken.

Heel veel gemeenten in de regio waar ik woon, weigeren om nog een toelating te geven voor projecten inzake sociale huur. Ik veronderstel dat dit wel voor geheel Vlaanderen geldt. We kunnen natuurlijk wel betreuren dat die gemeenten hun maatschappelijke opdracht niet uitvoeren, maar dat verandert niets aan de feiten. Daarom moeten we echt iets aan doen.

Als u inbreidingsgericht werkt, moet u kandidaat-bouwers ook mogelijkheden geven. De heer Decaluwe had het daarnet over PPS. Waarom zou dat ook niet mogelijk kunnen zijn in de socialehuisvestingssector? Het is zeker de moeite waard om dat te onderzoeken.

Minister Bert Anciaux : Ik ga dat aan de VHM vragen. *(Opmerking van de heer Carl Decaluwe)*

U weet toch wat de VHM is, mijnheer Decaluwe?

De heer Carl Decaluwe : Natuurlijk weet ik wat de VHM is. Ik zou u nu toch eens de volgende vraag willen stellen. Leg me nu eens uit hoe u die 214 miljoen frank van de huursector naar de koopsector zult overbrengen. Hoe zal dat technisch precies

Decaluwe

gebeuren ? Ik praat namelijk graag met iemand die technisch zijn dossiers kent.

Minister Bert Anciaux : Het is toch eenvoudig ? Die overheveling gebeurt vanaf 2001.

De heer Carl Decaluwe : Hoe gebeurt dat dan precies ?

Minister Bert Anciaux : Dat is toch eenvoudig. Het wordt uit de ene post gehaald en op de andere post gezet.

De heer Carl Decaluwe : Is dat 214 miljoen frank in subsidie-equivalent ? U gaat dus 214 miljoen frank in subsidie-equivalenten van de huursector naar de koopsector overhevelen ? Is het inderdaad zo ? Ik vind het een zeer belangrijke verklaring wanneer de minister in plenaire vergadering zegt dat hij 214 miljoen frank subsidie-equivalent zal overhevelen van de huursector naar de koopsector. Is dat zo of is dat niet zo ? Of spreekt u misschien over iets anders ?

Minister Bert Anciaux : Ik heb gezegd dat vanaf 2001 314 miljoen frank wordt overgeheveld van de huursector naar de koopsector.

De heer Carl Decaluwe : Is dat een dotatie ?

Minister Bert Anciaux : Ik antwoord u dat het bedrag wordt overgeheveld.

De heer Carl Decaluwe : Met andere woorden, u weet het niet.

Mevrouw Veerle Heeren : De ambitie is zeer groot. In het regeerakkoord is sprake van 15.000 nieuwe sociale huurwoningen. Ik had ook begrepen dat het gaat om 15.000 nieuwe woningen. We hebben daar gisteren van de VLD een andere interpretatie over vernomen. In elk geval werd 667 miljoen frank ingeschreven voor 650 nieuwe sociale huurwoningen. Ik moet toegeven dat dit een aanzet is, maar te weinig om de 15.000 nieuwe sociale huurwoningen is wel te weinig om het doel te bereiken, zelfs tijdens de vijf jaar van deze legislatuur te realiseren. Dit geldt vooral omdat u in de Septemberverklaring zelf hebt aangegeven dat er 1.000 nieuwe sociale huurwoningen zouden worden gecreëerd in de begroting 2000.

In deze discussie wil ik duidelijk stellen dat de CVP zal blijven ijveren voor het bezit van een eigen woning. We maken ons hierover wel geen il-

lusies. Niet iedereen zal een eigen woning kunnen verwerven. Degenen die daar mits de nodige eigen inspanning wel toe in staat zijn, moeten volgens ons aangemoedigd worden. Het valt dan ook ten zeerste te betreuren dat de regering deze mensen de woestijn instuurt.

De regering ziet blijkbaar ook veel heil in het verlenen van huursubsidies. Het daartoe voorziene krediet van 300 miljoen frank betekent inderdaad een aanzienlijke verhoging, zonder dat duidelijk wordt gemaakt volgens welke criteria deze subsidies zullen worden toegekend. Huursubsidies bestonden al. Het is een instrument in de strijd tegen leegstand en verkrotting, waarbij de overstap naar een kwalitatief betere woning voor de betrokken bewoner of huurder wordt vergemakkelijkt.

Het is en blijft echter onze mening dat een veralgemeend systeem van huursubsidies uiteindelijk zal neerkomen op een subsidiëring van de eigenaar als er geen duidelijke criteria zijn. Maatregelen opdat dit niet het geval zou zijn, worden niet genomen. Hiermee krijgt de verschuiving van de middelen naar de huursector nog een bijkomende dimensie. Deze regering ziet blijkbaar meer heil in het ondersteunen van degenen die reeds eigenaar zijn en in staat zijn een woning te verhuren, dan diegenen te ondersteunen die nog eigenaar willen worden.

Mijnheer de minister, een belangrijk probleem waar jonge gezinnen mee worden geconfronteerd, is de sterke stijging van de bouwgrondprijzen. U kunt daar zelf van getuigen, want u woont in een regio die hiermee geconfronteerd wordt. Dit probleem deed zich alleen voor in de Rand en een aantal grensgemeenten van Brussel, maar doet zich nu in heel Vlaanderen voor. Bouwgrond wordt inderdaad schaars. De prijzen die op sommige plaatsen worden betaald voor een bouwgrond, evenaren bijna de prijs van de woning die erop moet worden gebouwd.

Het bouwen van een eigen woning wordt op die manier voor heel wat jonge gezinnen een onmogelijke opgave. Een fractie heeft hier verklaard dat dit niet zo belangrijk is en dat we daarvan moeten afstappen. Wij willen echter blijven vechten om zo veel mogelijk mensen de kans te bieden een eigen woning te verwerven. De uitwerking van een degelijk grond- en pandenbeleid is dan ook een absolute noodzaak, waar niet alleen u, maar de hele regering prioriteit aan moet verlenen.

De verhoging van de middelen bestemd voor de uitoefening van het recht op voorkoop, zal op dat vlak geen afdoende oplossing bieden, hoewel het

Heeren

een vrij aanzienlijk bedrag is van 250 miljoen frank. Het beperkte succes van het recht op voorkoop in de praktijk toont aan dat het instrument niet sterk genoeg is. Het is bovendien ver van zeker of de verhoging van de middelen voor dit recht op voorkoop resultaten zal afwerpen. In sommige streken is de prijs van de grond en de woningen zo hoog, dat men zich kan afvragen of het wel verantwoord is dat een socialehuisvestingsmaatschappij of de VHM hun schaarse middelen daar in steken.

Ten slotte wil ik iets zeggen over de Vlaamse Wooncode, een belangrijk document. De vorige regering heeft baanbrekend werk verricht met het uitschrijven van die wooncode en enkele uitvoeringsbesluiten. Daarin wordt klaar en duidelijk bepaald wie de huisvestingsactoren zijn, namelijk de VHM en het Vlaams Woningfonds. De realiteit is vandaag echter dat beide instellingen zich richten op dezelfde doelgroep. Ze doen dat ongetwijfeld met veel kennis van zaken, enthousiasme en doorzettingsvermogen. Heeft het echter nut dat meerdere instellingen zich met overheidsmiddelen richten op dezelfde doelgroep? Echt efficiënt is dat niet. Op de vraag hoe u dat ziet, heb ik in de commissie geen afdoend antwoord gekregen.

Tijdens de commissiebesprekingen is ook gebleken dat deze begroting heel wat vragen oproept, ondanks de goednieuwsshow over de stijging met 12 percent van de middelen in het onderdeel huisvesting. Op enkele vragen hebben we een antwoord gekregen. Voor heel veel vragen werd echter verwezen naar de beleidsbrief. We hopen dat de vele middelen die vandaag worden begroot, ook effectief zullen worden uitgegeven, opdat wonen, zeker in deze periode van het jaar, ook werkelijkheid mag worden voor iedereen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de situatie van de Vlamingen in Brussel blijft achteruit gaan. Steeds meer Nederlandstalige gezinnen verlaten Brussel. Dat is een drama, want Brussel is onze hoofdstad.

Nochtans bestaat er duidelijk eensgezindheid over de strategische doelstelling van de Vlaamse regering om de Vlaamse aanwezigheid en de Nederlandse taal in Brussel te versterken. Alleen blijkt het vertalen van deze doelstellingen in concrete initiatieven geen gemakkelijke zaak en blijft de extra impuls uit. De grootste uitdaging om het

Vlaams beleid ten aanzien van Brussel te coördineren, is de concrete uitvoering van het beleidsplan Brussel van 11 maart 1997. Het is dan ook opportuun om dringend de reeds doorgevoerde initiatieven in het kader van dit plan te evalueren, zodat er bijsturingen kunnen gebeuren.

De uitvoering van dit plan dient in principe te gebeuren via overleg op het niveau van de Vlaamse minister en de leden van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en eveneens op het niveau van de administratie. In de praktijk blijkt dat deze communicatie echter op een laag pitje staat. Daarom dient er dringend te worden nagedacht over de organisatie van een structureel overleg tussen de Vlaamse regering en het college van de VGC, het Vlaams Parlement en de raad van de VGC en tussen de betrokken administraties. Efficiënte samenwerking is noodzakelijk wil men in Brussel enig resultaat boeken en een coherent beleid voeren.

Bijdragen tot de vernieuwing van het stedelijk weefsel in Brussel via de beleidsdomeinen onderwijs, cultuur en welzijn is tevens een strategische doelstelling van de Vlaamse regering.

Graag wil ik even stilstaan bij deze problematiek en meer bepaald bij die van het onderwijs. Een kwaliteitsvol onderwijs is bepalend voor de overleving en de bloei van de Vlaamse gemeenschap in Brussel. Het onderwijs in Brussel is meer dan ooit een brug, en dus een must. Het is een brug naar de andere gemeenschap van de hoofdstad en naar de jeugdige Brusselaars. Het Nederlandstalig onderwijs heeft een belangrijke rol te spelen ten aanzien van de komende generaties Brusselaars. De aanwezigheid van Frans- en anderstaligen maakt de werksituatie in veel scholen niet gemakkelijk. Om die problemen op te vangen, dient extra aandacht te gaan naar de vorming en nascholing van leerkrachten, meer taalprogramma's en extra ondersteuning van kinderen die een extra duwtje nodig hebben. Zo kan de kwaliteit van het onderwijs voor alle kinderen worden gegarandeerd. Gelet op de belangrijke rol van het onderwijs meen ik dat maatregelen niet mogen uitblijven.

Iedereen is het eens met de strategische doelstellingen van de Vlaamse regering voor het Brusselbeleid alsook de initiatieven om deze doelstellingen te halen. Toch kan men vaststellen dat er nog een aantal knelpunten blijven bestaan die om een oplossing vragen. Ik zal me tot enkele van deze knelpunten beperken.

Platteau

Ten eerste is de hoofdstedelijke en internationale rol van Brussel van belang voor beide deelstaten. In dit perspectief is de regeling zoals voorzien in artikel 43 van de bijzondere Brusselwet ontoereikend. Aan de middelen die Brussel hiervoor vanwege de federale overheid ontvangt, zijn immers geen afspraken verbonden in verband met de wijze waarop de Brusselse instellingen deze rol vervullen ten aanzien van de beide deelstaten. De inbreng van Vlaanderen op dit vlak is niet verzekerd.

Een ander knelpunt is de vaak onevenwichtige participatie van beide gemeenschappen en de gemeentebesturen, de OCMW's en de intercommunales. De wet biedt hiervoor onvoldoende garanties.

Een derde knelpunt is de taalwetgeving. Het respect voor de taalwetgeving moet steeds primordiaal zijn. Het is schokkend om te horen dat mensen in nood in de Brusselse ziekenhuizen en OCMW's keer op keer botsen op artsen, verplegers en verpleegsters die geen woord Nederlands kennen of willen spreken. Alle Brusselaars hebben het recht om in hun taal te worden geholpen, en dat is ook zo voor de Brusselse Vlamingen die in de Brusselse ziekenhuizen terecht komen. Trouwens, het is een kwestie van mentaliteit. De mentaliteitswijziging zit er in Brussel nog steeds niet in, ondanks de wet.

Nochtans hebben de beide Brusselse gemeenschappen er alle belang bij. We zijn zo ver gekomen dat heel wat Brusselse Vlamingen reeds op heel wat domeinen – waaronder cultuur en gezondheidszorgen – de rug naar hun hoofdstad hebben toegekeerd, gewoon omdat die hoofdstad geen interesse en eerbied betuigt voor de Nederlandstalige of Vlaamse eigenheid. Gemeenten zoals Strombeek-Bever en Dilbeek hebben ondertussen zelf de nodige culturele en andere faciliteiten ingevoerd zodat de bewoners van die gemeenten Brussel niet meer nodig hebben. Hetzelfde geldt voor medische verzorging. De mensen uit de westrand laten de Brusselse ziekenhuizen links liggen en laten zich liever in Aalst behandelen. Ik betreur dit niet, maar stel enkel vast dat deze mentaliteit het gevolg is van het afwijzend gebaar van de Brusselaars.

Een ander knelpunt is de huidige bevoegdheidsafbakening tussen de gewesten en de gemeenschappen waardoor op sommige domeinen een coherent beleid voor Brussel wordt belemmerd. Indien we deze mentaliteit konden keren en deze en andere knelpunten konden oplossen, dan zouden we reeds heel ver staan.

De Vlaamse regering blijft tevens aandacht schenken aan de Vlaamse rand rond Brussel. Een efficiënt beleid in de Vlaamse rand kan echter enkel slagen door een afgestemd handelen van de belangrijkste actoren : de Vlaamse Gemeenschap, de provincie Vlaams-Brabant, de VZW De Rand en, waar mogelijk, de gemeentebesturen. De coördinerende taak van de minister staat hierin uiteraard centraal. Ik zal hier niet herhalen wat er dienaangaande in de betreffende commissie werd gezegd. Toch ben ik zo vrij enkele punten onder de aandacht te brengen.

Zo is er sprake geweest van een verlaging van de registratierechten. De betreffende amendementen zijn echter in de commissie verworpen. Ergens ben ik daar wel gelukkig om. Indien dit tot stand was gekomen, dan zou de zuigkracht van de Rand op de Franstaligen nog groter zijn geworden en dit zou natuurlijk nefast zijn voor de politiek die wij wensen te voeren.

Dan is er nog het fameuze voorkeepsrecht. Het moet me van het hart dat ik daar helemaal geen voorstander van ben, iets wat ik zelfs voor de verkiezingen nooit onder stoelen of banken heb gestoken. Het resultaat van dit nochtans nobel bedoelde initiatief, bedoeld om de verfransing van de Rand tegen te gaan, is werkelijk nihil. Van de circa 5.000 ingediende dossiers zijn er nauwelijks vier afgehandeld. De minister heeft gezegd dat hij deze actie zou steunen met een krediet van 250 miljoen frank, maar ik heb daar sterke twijfels bij. Ik sta achter het beleid en de begroting van de minister, maar meen toch het recht te hebben dat bepaalde punt kritisch te mogen benaderen. De pro's zijn zo enorm groot, dat we dit aspect er maar moeten bijnemen.

Ik ben tegen het voorkeepsrecht, in de eerste plaats uit respect voor het eigendomsrecht. Misschien ben ik op dat vlak wat ouderwets. Ten tweede heb ik altijd voorspeld dat het een slag in het water zou worden. Voorlopig heb ik gelijk gekregen. Ten derde brengt het voorkeepsrecht zo veel administratie en moeilijkheden met zich mee dat het een aversie teweegbrengt bij de mensen die ervan gebruik moeten maken. Na twee maanden wachten, komt nog het geschrijf en gewrijf van de maatschappijen en gemeenten. In plaats van de situatie makkelijker te maken, doet men er nog een schepje bovenop. Heel wat burgers delen mijn mening.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Platteau, ten eerste wordt het eigendomsrecht niet aangetast. De

Anciaux

mensen die willen verkopen, krijgen hun prijs. Het gaat niet over onteigeningen.

Ten tweede zijn we het allemaal eens dat het grond- en pandenbeleid een impuls nodig had, zeker in de Rand. Ten derde ben ik het met u eens dat de administratieve kant van de zaak moet worden vereenvoudigd. Ten vierde moet de VHM een deel van de administratieve taken overnemen en ondersteunen. Ten vijfde zal het bedrag van 250 miljoen frank een immense impuls zijn voor de VHM om het recht op voorkoop meer te hanteren.

Ik heb beloofd in het regeerakkoord dat we ten laatste eind 2000 een evaluatie zullen maken. Ik hoop dat ik gelijk krijg, maar als blijkt dat dit instrument niet voldoende wordt benut, kunnen we het inderdaad beter afschaffen. Laat ons ten minste nog één jaar wachten. Het recht op voorkoop ging pas van start in maart 1999, in mei werd het nog eens aangepast, en vanaf januari komt er 250 miljoen frank ondersteuningskrediet bovenop. Ik ken nogal wat mensen die blij zouden zijn als blijkt dat het wel een nuttig instrument wordt. Ik ben ervan overtuigd dat de twijfelaars vooral tot de VLD behoren, niet tot de SP, de CVP, VU&ID, of Agalev.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de minister, u kunt toch niet ontkennen dat de betrokken partijen niet vrij zijn. Als ik mijn huis wil verkopen aan mijn buurman, kan de gemeente daar een stokje voor steken.

Minister Bert Anciaux : U hebt het over de vrijheid van contracteren.

De heer Stefaan Platteau : Inderdaad, maar het blijft een beknutting van het eigendomsrecht. Ten tweede is er ook sprake van discriminatie. Het recht op voorkoop wordt immers beperkt tot 26 gemeenten. Als ik in de Kottestraat op grondgebied Dilbeek een huis wil verkopen, val ik onder het voorkooprecht. Als ik nog een huis heb aan de andere kant van de straat op grondgebied Lennik, kan het voorkooprecht niet worden toegepast. Dat is een enorme discriminatie. U hebt een evaluatieperiode van een jaar ingelast. We zullen deze periode afwachten, maar u zult zien dat ik gelijk heb.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Het gaat niet op om te stellen dat het eigendomsrecht absoluut is. Ik ben ook voor het eigendomsrecht, maar als men

dat in zijn absolute vorm toepast, moeten er sociale woningen worden gebouwd en dergelijke. De overheid moet er dan toch voor opdraaien. In de gordel rond Brussel moet men een uitzondering op het eigendomsrecht hanteren, zoals het voorkooprecht. Dat dat nu niet werkt, is een ander debat.

De heer Stefaan Platteau : Dat heb ik niet gezegd. Ik zeg dat het voorkooprecht het eigendomsrecht voor een stuk ondermijnt. Ik wil nog iets zeggen over mobiliteit. Brussel zou in elk geval aantrekkelijker zijn als het gemakkelijker bereikbaar was. Mobiliteit heeft ook met de veiligheid van de mensen te maken die in de Rand wonen. 's Morgens en 's avonds snellen de auto's door onze gemeenten. Daar moet dringend iets aan worden gedaan. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand hebben we een grondige bespreking gewijd aan deze begroting. In die mate dat het wellicht deze commissie is geweest, die berekend per schijf van tien miljoen frank, het langst heeft vergaderd. Niet omdat de vergadering zo lang heeft geduurd, maar omdat het om een relatief bescheiden budget gaat. Dit is voor een deel te wijten aan het feit dat een aantal belangrijke materies omtrent deze problematiek, zoals het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en Vlabinvest voor Vlaams-Brabant, onder de bevoegdheid vallen van de functioneel bevoegde ministers, en dus niet in deze begroting voorkomen. Ik blijf betreuren dat we tijdens de bespreking in de commissie geen volledig overzicht kregen van de inspanning die de Vlaamse regering zich getroost om de Vlaamse aanwezigheid in Brussel of het Vlaams karakter van de Rand op peil te houden. Mijnheer de minister, ik onthoud dat u dat voor de volgende begroting stellig hebt beloofd.

Welke initiatieven u ook neemt, welke financiële inspanningen u ook levert, in essentie doet u niet veel anders dan symptoombestrijding. De stadsvlucht van de Nederlandstalige Brusselaars duurt onverminderd voort. De verfransing en internationalisering van de Rand is al evenmin gestopt. Het actieplan Vlaams-Brabant 1994 en het beleidsplan Brussel 1997, welke u nog steeds volgt, hebben daar niets aan veranderd. Dat moet tot nadenken stemmen.

Van Nieuwenhuysen

Ik wil niet vooruitlopen op de evaluatie van die plannen, die er in de loop van volgend jaar komt. Maar ik heb aan de hand van een reeks vragen in de voorbije jaren vastgesteld dat op zijn minst een deel van de maatregelen zijn uitgevoerd. Dat betekent dat het beleid niet tot het verhoopte resultaat heeft geleid. Men kan hoogstens de illusie koesteren dat zonder die actieplannen de toestand nog erger was geweest.

Het dramatische van de situatie blijkt uit de verkiezingsresultaten van juni. Zowel in Brussel als in Halle-Vilvoorde boerden de Vlaamse lijsten verder achteruit. Dat heeft ons niet verwonderd. We hebben ervoor gewaarschuwd, net zoals we blijven waarschuwen voor het Eurostemrecht bij de komende gemeenteraadsverkiezingen. En vandaag waarschuwen we vooral voor de effecten van een verdere versoepeling van de naturalisatiewetgeving. Dit brengt de stemplicht mee voor mensen waarvan het overgrote deel voor Franstalige partijen zal stemmen. Ik verwijs naar de toelichting bij het belangenconflict dat we ter zake hebben ingediend.

Een 'Welkom in Vlaanderen'-gids, advertenties gericht aan de EU-burgers, een spotje op de regionale zenders, een stripverhaal of een nieuwe publicatie voor de zes randgemeenten, dit alles zal het debacle niet tegenhouden. Ik heb zelfs vastgesteld dat sommigen de internationalisering en dus denationalisering van Vlaams-Brabant positief vinden. Onder andere de heer Vandenbossche sprak in die trant. Ondertussen zien we dat de Brusselse Vlamingen minder dan ooit tevoren iets hebben te zeggen in de Brusselse gemeentebesturen. Dit staat bovendien niet op de agenda van de Brusselse Costa.

Het Vlaamse karakter van de Rand komt steeds meer in de verdrukking. Op termijn zullen we zelfs homogeen Vlaamse gemeenten, gemeenten zonder faciliteiten, verliezen aan de Franstaligen. Er is dus meer nodig dan 900 miljoen frank voor Brussel en 35 miljoen frank voor de Rand om deze pletwals tegen te houden. Het is, tussen haakjes, schizofreen dat de Vlaamse regering enerzijds 35 miljoen frank uitgeeft om het Vlaams karakter van de Rand te ondersteunen, maar anderzijds zo een 300 miljoen frank betaalt aan het Franstalig onderwijs in dezelfde regio. Dit onderwijs wordt niet gebruikt als middel om de Franstaligen in staat te stellen om zich te integreren. Het wordt integendeel al jaren door de Franstaligen als middel aangewend om de verfransing in die regio verder op te voeren.

Meer financiële middelen kunnen allicht van pas komen als men zich wil beperken tot het opdweilen van het water dat uit de open kraan loopt. Maar zelfs dan is het resultaat niet eens zeker. Als ik vaststel hoe weinig de modale Brusselse Vlaming zich aangesproken voelt door de bladen die door de Vlaamse regering worden betoelaagd, door het multiculturele aanbod van de gemeenschapscentra en door de eenzijdigheid van TV-Brussel, dan vraag ik mij af of meer middelen wel nut hebben.

De minister zei terecht dat het onmogelijk is zaken aan te bieden die iedereen aanspreken. Dat is natuurlijk zeer juist. Ik stel echter wel vast dat het altijd dezelfde zijn die zich goed voelen bij het aanbod, altijd dezelfde die het onverschillig laat en altijd dezelfde die zich eraan ergeren. Meer middelen om wat meer van hetzelfde te doen, is dus weggegooid geld.

Dat is trouwens de reden waarom onze fractie er geen voorstander van is om zomaar meer geld te geven aan de VGC. Meer middelen om een breder aanbod te creëren dat ook pluralistischer is gericht, zou een goede zaak zijn, al lijkt het me beter dat de Vlaamse regering op een directe manier zou investeren. Waar vooral nood aan is, dat is meer politieke wilskracht om ten gronde iets te veranderen.

Ik geef toe dat dit binnen de Belgische context geen gemakkelijke zaak is. Het is ook niet onze keuze. Onze fractie ziet onvoldoende meerwaarde in de Belgische constructie om ze te handhaven. Men kan niettemin wel degelijk opties nemen om de situatie van de Vlamingen in Brussel en in de Vlaamse Rand te verbeteren.

Voor wat Brussel betreft, denk ik onder meer aan een betere bestuurs- en machtsparticipatie van de Vlamingen, zowel in het Brussels Gewest, als in de lokale besturen, in de andere segmenten van het plaatselijk bestuursniveau zoals het OCMW, de politieraden, enzovoort. Dat geldt ook voor de voorgedijregeling voor plaatselijke besturen, de afdwingbaarheid van de naleving van de taalwetgeving en een strenge naturalisatiewetgeving.

Voor de Vlaams-Brabantse gordel denk ik aan de regionalisering van de gemeentewet, de afschaffing van de faciliteiten, de splitsing van het kiesarrondissement, het afdwingbaar maken van het respect voor de territorialiteit, het voorbehouden van het stemrecht voor de eigen ingezetenen, enzovoort.

De minister-president antwoordt steeds op deze opmerkingen dat dit niet tot onze bevoegdheid be-

Van Nieuwenhuysen

hoort. Deze regering neemt echter ook deel aan de Costa-onderhandelingen. Die zaken kunnen en moeten daar wel degelijk aan bod komen.

Ongeacht daarvan kan de regering binnen de eigen bevoegdheden wel degelijk maatregelen treffen en een beleid voeren dat tegemoetkomt aan de doelstellingen voor Brussel en Brabant. In Brussel moet eindelijk werk worden gemaakt van de uitbouw van een voldoende grote ziekenhuiscapaciteit voor Vlaamse patiënten, aan de uitbouw van een voldoende ruim net van Vlaamse bejaardentehuizen. Op dit ogenblik is er nog maar één in aanbouw. Ook moet er worden gezorgd voor het behoud van het Vlaams karakter van het Nederlandstalig onderwijs.

Gisteren heeft mevrouw Grouwels gesproken over de situatie in dat onderwijs. Ik vind niets terug in de begroting dat zou kunnen wijzen op een doorgedreven aanpak van die problematiek.

Er is ook het opzetten van specifieke woningbouwprojecten voor Vlaamse doelgroepen. Ik denk in de eerste plaats aan Vlaamse ambtenaren, enzovoort. U hebt zelf gezegd dat dit mogelijk is.

Minister Bert Anciaux : Ik zoek al lang een middel om in Brussel huisvesting te creëren.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : U kunt dat via VZW's aanpakken, zoals de Franstaligen dat doen. Ik stel vast dat de federale overheid ook niet bevoegd is voor woningbouwprojecten, maar wel woningen ter beschikking stelt voor rijkswachters. Waarom zouden wij dat ook niet kunnen doen ?

Mevrouw Brigitte Grouwels : Misschien kunnen we de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap die in Brussel wonen hetzelfde statuut geven als de ambtenaren van de VGC ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dit zijn maatregelen die krachtiger zijn dan deze die men vandaag onderneemt. Daarmee kan men zich op de doelgroep van 300.000 Vlaamse Brusselaars richten. De middelen en het beleid waarover we vandaag discussiëren, doen me eerder denken aan de muis die de olifant uitnodigt om te komen eten. Dat is lief, maar wel wat ongeloofwaardig – ja, zelfs belachelijk. Het doet mij denken aan 'het moazeke' van Renaat Grassin.

Ook in Vlaams-Brabant kan de regering heel wat meer doen dan nu het geval is. Er is hier al gespro-

ken over het recht op voorkoop. Het grote verloop in de Brusselse Rand staat toch toe om meer te doen dan vandaag het geval is. We staan met Vlabinvest nog ver van de duizend woningen die bij het begin van de jaren negentig werden vooropgesteld. De huidige criteria dwingen Vlabinvest om zich te richten tot de doelgroep die alsmaar kleiner wordt. Waarom kunnen we ons niet tot de Vlamingen van buiten de betrokken regio richten ?

Een ander oud zeer zijn de 300 miljoen frank die we aan het Franstalig onderwijs in Vlaanderen besteden, terwijl we weten dat Wallonië het vertikt om zelfs maar 10 miljoen frank voor de Vlaamse school in Komen op te hoesten. Ik vraag al jaren waarom de Vlaamse regering de faciliteitenwetgeving niet op dezelfde manier toepast als de Walen dat doen ? Dat is toch niet zo moeilijk ? En als men dat niet wil, moet men dan niet ten minste nagaan of de lessen Nederlands die worden verstrekt in die Franstalige faciliteitscholen wel beantwoorden aan de kwaliteitsnormen die men mag verwachten, en of de leerlingen wel voldoen aan de wettelijke bepalingen ? Ik weet dat men binnenkort zal onderhandelen met de heer Hasquin. Maar niets garandeert dat de Vlaamse regering erop zal staan om voortaan zelf de pedagogische inspectie uit te voeren.

Tijdens de voorbije zittingsperiode zijn er zoveel manifeste inbreuken geweest op de taalwetgeving vanwege Franstalige gemeentebesturen, zoveel manifeste pesterijen van Vlaamse inwoners van die faciliteitengemeenten en van de Vlaamse overheid. Maar er is slechts één tuchtdossier overgemaakt aan de federale overheid. Nergens heb ik aanwijzingen gevonden dat deze regering kordater zal optreden. Ik hoop dat ik me vergis.

Inzake ruimtelijke ordening stel ik vast dat er hele landelijke gebieden in de gordel rond Brussel staan ingekleurd als grootstedelijk gebied. Ik vrees dat met het gedwee volgen van het GEN-project die verstedelijking nog meer zal toenemen. De heer Van Hauthem zal het daarover ook hebben. Er is bij mijn weten nog geen echt debat gevoerd over de vraag of het GEN werkelijk een bijdrage levert tot het oplossen van het mobiliteitsprobleem. Er is al evenmin een debat gevoerd over de communautaire aspecten, die er in dit land onvermijdelijk aan verbonden zijn. Ik zie hier gedurende deze zittingsperiode ook geen aanzet toe.

Ik zie in deze begroting geen aanwijzing dat deze regering inzake Brussel en Vlaams-Brabant meer zal doen dan de vorige regering. Het is gewoon een voortzetting van het beleid. Dat beleid was – zoals

Van Nieuwenhuysen

ook dagelijks blijkt – veruit onvoldoende. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Kenzeler heeft het woord.

De heer André Kenzeler (*Op de tribune*) : Een gezonde en betaalbare woning voor iedereen moet de hoofddoelstelling van het gevoerde huisvestingsbeleid vormen. Om dit doel te bereiken zijn tijdens de voorbije zittingsperiodes talrijke initiatieven genomen, zowel op het vlak van de decreetgeving als op het vlak van de concrete realisaties op het terrein.

De voorliggende begroting huisvesting waarborgt de continuïteit in grote mate. Toch wil ik namens de SP-fractie een aantal aspecten uit deze ontwerp-begroting lichten die absoluut niet aan onze aandacht mogen ontsnappen en mijns inziens een kritische benadering behoeven.

De voorgestelde maatregel om tegen het einde van deze zittingsperiode 15.000 nieuwe sociale woningen te realiseren lijkt mij zonder meer een gezonde maatregel. Om het Europees niveau te evenaren zou dit aantal er in feite jaarlijks moeten bijkomen. Pas dan kan men spreken van een marktaandeel van 10 percent sociale woningen.

Ik stel me echter de vraag of het bouwen van 15.000 sociale woningen op vijf jaar wel haalbaar is. Ik ga ervan uit dat u, volgens de kredietvoorstellen voor het dienstjaar 2000, de beschikking hebt over 4,8 miljard frank investeringskredieten voor de bouw van sociale woningen. Ik ga er tevens vanuit dat de gemiddelde kostprijs per woning nog steeds 2,9 miljoen frank bedraagt.

Dit betekent dat de overheid in 2000 ongeveer 1.655 nieuwe sociale woningen kan bouwen. Indien dit tempo wordt aangehouden, zullen er tegen het einde van deze zittingsperiode ongeveer 8.275 nieuwe sociale woningen worden gerealiseerd. De voorgestelde kredieten lijken mij bijgevolg ontoereikend om de vooropgestelde doelstelling van 15.000 woningen te halen. Het bouwen van 15.000 woningen aan 2,9 miljoen frank per woning vereist immers 43,5 miljard frank of, omgerekend, 8,7 miljard frank op jaarbasis. Dit is beduidend meer, dan waarin momenteel wordt voorzien.

Minister Bert Anciaux : Het is belangrijk dat iedereen in het parlement beseft dat het in de begroting voorziene bedrag niet het beschikbare totaalbedrag is. Het gaat hier om de subsidiëring van de

huisvestingssector door het Vlaams Gewest. Ik ging ervan uit dat iedereen dat wist. Om het totaalbedrag te bekomen, moet men dit verdrievoudigen.

De heer André Kenzeler : Een tweede vraag die ik mij stel is hoe u dit programma wenst te realiseren. Denkt u dit met de reguliere programma's te kunnen realiseren ? Of is het de bedoeling om een nieuw orgaan op te richten, vergelijkbaar met het door toenmalig minister De Batselier opgerichte Domus Flandria, dat in een tijdsspanne van zeven jaar 9.812 nieuwe woningen heeft gerealiseerd ?

Ik maak mij ook bedenkingen bij het marktgegeven. Dit betreft dan niet enkel de grondmarkt, maar ook de arbeidsmarkt en de bouw- en prijzenmarkt.

Ik stel immers vast dat sommige bouwmaatschappijen koortsachtig op zoek zijn naar bouwgronden, maar er geen of onvoldoende vinden. Bouwgronden zijn schaars, hetgeen een prijsverhogend effect met zich meebrengt. Dit werkt dan weer negatief in op de bouwinitiatieven.

Een ander gevaar dat niet mag worden onderschat, is de oververhitting van de bouwmarkt en de daaraan verbonden prijsstijgingen. Dit gevaar is momenteel reëel. Wanneer de overheid op korte termijn een extra impuls geeft, moet men er goed op toezien dat er geen onverantwoorde prijsstijgingen optreden. Dit element werd in het bouwoverlegcomité van 21 oktober duidelijk naar voren gebracht. Ook de schaarste aan bouwvakkers mag niet worden onderschat. Hiervoor verwijs ik naar de bouwkliniek van 5 november. Het nijpend tekort aan bouwvakkers leidt nu reeds tot vertragingen in de uitvoering van projecten. Timing en budgetten zijn bijgevolg de bepalende factoren voor het realiseren van de vooropgestelde programma's.

Inzake timing juich ik uw voorstel toe om de procedures voor de realisatie van sociale bouwprojecten via beheersovereenkomsten te vereenvoudigen. Ook het voortzetten van de politiek van kleinschalige, inbreidingsgerichte invulprojecten krijgt de goedkeuring van mijn fractie. We zijn er immers van overtuigd dat een mix van huur- en koopwoningen enkel kan slagen wanneer nieuwe sociale huisvestingsprojecten kleinschalig zijn, wanneer ze worden ingeplant buiten achtergestelde of bedreigde buurten, wanneer ze voldoende gedifferentieerd zijn inzake woningtype en eigendomstitel, wanneer ze in achtergestelde buurten gepaard gaan met een buurtgebonden toewijzingsbeleid en wanneer er ook bestaande woningen uit de privé-markt worden opgekocht en opgeknapt.

Kenzeler

In dit opzicht sta ik achter uw voornemen om een programma op te starten via sociale verhuurkantoren om slechte woningen uit de privé-markt te renoveren. Betekent dit dat een systeem zal worden ontwikkeld waarbij sociale verhuurkantoren kunnen beschikken over renovatiesubsidies, waardoor ze eigenlijk net als de bouwmaatschappijen renovatieprojecten kunnen realiseren ?

Ook inzake het stelsel van de huursubsidies creëert u een opening voor particulieren die een woning huren op de privé-markt. Hoe en volgens welke voorwaarden u dit wil verwezenlijken, is me niet helemaal duidelijk.

Mijn fractie meent dat de basisfilosofie van het huidige stelsel van de huursubsidies, met name het vermijden van sociale verdringing, behouden moet blijven. Men moet voorkomen dat de huursubsidies enkel de verhuurders ten goede komen. Ook hier zal het marktgegeven spelen : privé-huren zullen door huursubsidies stijgen waardoor het positieve effect van de toegenomen koopkracht van de huurder gedeeltelijk verdwijnt. Voor ons is het dan ook duidelijk dat er een tweesporenbeleid moet zijn, met name een voldoende aanbod aan sociale huisvesting in combinatie met een voorwaardelijk gereguleerd systeem van individuele huursubsidies. Wanneer overheden niet of onvoldoende investeren in nieuwbouw, dan zijn er onvoldoende kwaliteitsvolle en aangepaste woningen. De privé-markt op zich zorgt niet voor voldoende kwalitatieve woningen. In Vlaanderen is het zelfs zo dat men nooit genoeg nieuwe woningen heeft opgericht om de oude en slechte woningen te vervangen.

Met de andere elementen uit de begroting zoals het behoud van de verzekering tegen inkomensverlies stemmen we volledig in. Ik stel wel vast dat in deze begroting geen rekening is gehouden met het probleem van wonen boven winkels. Ik hoop dat we daaromtrent nog initiatieven mogen verwachten. (*Applaus bij de SP, de VLD, VU&ID en AGA-LEV*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik wil uw aandacht vragen voor de situatie van Vlaams-Brabant. Ik ben zeer gelukkig dat in het verleden in dit parlement een Adviescomité voor Brussel bestond. Dit werd tijdens de vorige legislatuur uitgebreid tot een Adviescomité voor

Brussel en Vlaams-Brabant. Inmiddels is het een volwaardige commissie geworden, met name de Commissie voor Brussel en Vlaams-Brabant. Dit bewijst dat de belangstelling in het parlement voor het probleem van Brussel en Vlaams-Brabant is gegroeid. Ik stel wel vast dat de oplossingen die vanuit het Vlaams Parlement worden aangereikt haaks staan op de mogelijkheden die we hebben om ons ideaal te realiseren. Ik verwijs terzake naar de botsing met de taalwetgeving. Vlaanderen is bevoegd voor die wetgeving op zeer specifieke domeinen : het taalgebruik in de administratie, het onderwijs en de verhoudingen tussen werkgevers en werknemers. Maar voor de rest is het federale niveau bevoegd. In een zo labiel gebied als de Vlaams-Brabantse Rand is het duidelijk dat de faciliteiten op Belgisch niveau ruimschoots worden aangegrepen om daar gebruik van te maken. In een zichzelf respecterend land is dat onbegrijpelijk. Als een inwoner uit mijn gemeente Lennik of uit Oostende zich in het Frans richt tot de federale administratie, dan bepaalt de federale taalwetgeving dat hij in het Frans een antwoord moet krijgen. Dit hybride systeem is vooral in Vlaams-Brabant nefast voor wie daar een Vlaamse politiek wil voeren.

Een van de belangrijke zaken die in de toekomst moet gebeuren, is dan ook het uitbreiden van de bevoegdheid van dit parlement op taalgebied, zodat we volledig bevoegd zijn voor de volledige taalwetgeving in Vlaanderen en niet alleen voor de drie voornoemde elementen. We moeten dus bekijken of het in een volgende zittingsperiode, wanneer dat artikel in de Grondwet voor herziening vatbaar zal worden verklaard, mogelijk is hierop een antwoord te bieden.

Vorig jaar nog hebben we in het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant een aantal mensen ontvangen uit Québec. Zij hebben ons uitgelegd wat een taalpolitiek moet zijn en waarop die moet stoelen. Die kan maar een realiteit zijn en het Nederlandstalige karakter van die streek vrijwaren, als ze steunt op twee principe. Ten eerste moet men de wet voor zich hebben. In Vlaams-Brabant is dat op dit ogenblik niet het geval. Ten tweede moet men de mogelijkheid hebben om dit sociaal af te dwingen. Ook dat is op dit ogenblik niet mogelijk. Willen we Vlaams-Brabant dus beveiligen, dan moeten we in de toekomst verdere stappen zetten in de staatshervorming, ook wat de taalwetgeving betreft.

Inzake de toekomst van Vlaams-Brabant heb ik een paar jaar geleden reeds gepleit voor een initiatief voor Vlaams-Brabant naar analogie met het noodplan voor Limburg. Daar zouden dan geld en

Van Vaerenbergh

instrumenten aan moeten worden verbonden. Men moest toen vaststellen dat dit niet tot de mogelijkheden behoorde, evenmin als vandaag. Ik blijf ervoor pleiten dat men dit mogelijk maakt. Want Vlaams-Brabant wordt niet alleen geconfronteerd met die taalpolitiek, maar ook met het feit dat het deel uitmaakt van het gerechtelijk arrondissement Brussel, meer specifiek Vilvoorde, en van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde.

De Vlaamse regering moet zeer veel aandacht schenken aan wat er op gerechtelijk vlak gebeurt in Brussel. We weten allen dat de vorige minister van Justitie de bedoeling had de taalwetgeving in Brussel voor het gerechtelijk arrondissement, en dus ook voor Halle-Vilvoorde, te wijzigen voor de benoeming van de rechters. Hij kreeg toen zeer veel weerstand, niet alleen van de brede Vlaamse beweging, maar ook van de Vlaamse advocaten en rechters in Brussel. Zij voelden zich benadeeld door het ontwerp. Hij heeft dat dus niet kunnen doorvoeren.

De nieuwe minister van Justitie heeft nu wel een commissie opgericht om hem te adviseren. Ik zou niet graag meemaken dat deze commissie tot het besluit komt dat de taalwetgeving moet worden versoepeld zonder dat er ook initiatieven worden genomen tot de splitsing van dit gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Wat dat betreft, zou Halle-Vilvoorde dus moeten worden losgekoppeld van Brussel. In die zaak zou men dan met een nieuw conflict worden geconfronteerd, waardoor in dit Vlaams Parlement hoogstwaarschijnlijk onmiddellijk een belangenconflict of een bevoegdheidsconflict zou worden ingeroepen. Ik doe dus een oproep aan de Vlaamse regering om in dat verband zeer waakzaam te zijn.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Van Vaerenbergh, ik heb de indruk dat u weer een steentje aan het bijdragen bent om een muur rond Brussel op te trekken. Ik voel me niet helemaal op mijn gemak als ik u deze verklaringen hoor afleggen. Op gerechtelijk vlak is het heel belangrijk om bij eventuele splitsingen ook de juiste splitsingen te maken.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Daar heb ik natuurlijk geen enkel probleem mee. Ik zeg alleen maar dat ik niet zou willen terechtkomen in een tweetalig gerechtelijk arrondissement – zoals het nu bestaat – waar de taalwetgeving eens te meer

wordt teruggeschroefd ten nadele van de Vlamingen en ten voordele van de eentalige Franstaligen.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Daarin volg ik u volledig.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Bij de bespreking in de commissie heb ik ook aandacht geschonken aan de situatie van Halle-Vilvoorde. We stellen immers vast dat Halle-Vilvoorde wel degelijk deel uitmaakt van de Vlaamse Gemeenschap én van het Vlaams Gewest. Ik wil het in dit verband hebben over de welzijnsvoorzieningen. Ik herinner me nog de tijd toen de vroegere minister Steyaert bevoegd was voor welzijn. Zij liet toen studies uitvoeren door onder meer de KUL om na te gaan waar de blinde vlekken precies lagen op welzijnsvlak. Toen reeds moest men vaststellen dat die blinde vlekken vooral waren gesitueerd in Limburg, de Westhoek en Vlaams-Brabant.

In Limburg en de Westhoek is de situatie ondertussen veel verbeterd. Voor Halle-Vilvoorde is er echter weinig veranderd. Ik vraag dan ook een gelijke behandeling van Halle-Vilvoorde om een antwoord te bieden op de noden die zich ook daar voordoen. We wonen inderdaad misschien wel in een iets landelijker streek met kleinere stadskernen. Dat betekent echter niet dat er geen problemen zouden zijn, ook al werd dat vroeger beweerd door de ministers en hun administraties.

Ik heb ook nog een aantal specifieke vragen. Op 8 oktober zijn er provincieraadsverkiezingen. De provincie Vlaams-Brabant telt momenteel meer dan 1 miljoen inwoners. Weet men vanuit de Vlaamse regering of er een initiatief zal worden genomen om het aantal provincieraadsleden te verhogen? Wat het aantal stemgerechtigde inwoners betreft, vervullen we namelijk de voorwaarde om van 75 provincieraadsleden naar 82 tot 84 te gaan. Ik weet dat u daar niet onmiddellijk op kunt antwoorden. Ik vraag echter dat de bevoegde minister contact zou opnemen met de federale minister van Binnenlandse Zaken om dat te regelen.

Ik heb ook nog een heel specifieke vraag naar de faciliteitengemeenten. De vorige Vlaamse regering heeft onder meer een studie laten maken over de VUB-site in Sint-Genesius-Rode. Is daar al enig resultaat van bekend? Binnen het kader van huisvestings- en andere initiatieven die in Sint-Genesius-Rode kunnen worden genomen, zou men immers inplantingen kunnen doen die het Vlaams karakter van die gemeente kunnen benadrukken.

Van Vaerenbergh

Ik zal niet dieper ingaan op een aantal andere thema's. Het gaat dan bijvoorbeeld over de verkeersdruk in Halle-Vilvoorde en over de problematiek van het wonen in de Rand. Inzake Vlabinvest is er de problematiek van de uitbreiding.

Ik heb de nadruk gelegd op de taalwetgeving waarmee we geconfronteerd worden en op de welzijnsachteruitstelling in Halle-Vilvoorde. Ik doe opnieuw de oproep die ik ook in de commissie heb gedaan. Ik vind het prachtig dat de minister van Binnenlandse Aangelegenheden de zes faciliteitsgemeenten bezoekt. Ik zou het even prachtig vinden als hij ook een initiatief zou nemen om met alle burgemeesters uit Halle-Vilvoorde te praten en ook met die van buiten het arrondissement die behoren tot de Vlabinvestgemeenten. Waarom? Ik stel vast dat bepaalde administraties niet goed weten hoe ze de omzendbrieven uit het verleden die niet alleen gericht waren tot de zes faciliteitsgemeenten maar tot alle gemeenten in Vlaanderen, moeten toepassen. Ik stel vast dat een schepen uit een bepaalde gemeente die ook gemeentesecretaris is in een andere gemeente blijkbaar van oordeel is dat er ook in zijn gemeente in Vlaams-Brabant in het Pajottenland faciliteiten bestaan. Hij heeft dat ook openlijk in de krant verklaard. Ik neem dat niet. Ik vind dat men aan voorlichting moet doen ten aanzien van deze mensen, de burgemeesters en de gemeentesecretarissen. Ze zijn het hoofd van de administratie in hun gemeente. Ze moeten duidelijk instructies geven dat er in Vlaanderen voor niemand faciliteiten bestaan. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik had graag gezien dat minister Anciaux hier aanwezig was. Hij kan niet ver zijn, want hij was hier daarnet nog.

De voorzitter : Ik neem aan dat de minister toch even mag verpozen. Hij zit hier sinds vanmorgen op de banken. Ik vraag enige welwillendheid. Zijn collega's zullen meeluisteren.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Wij zitten hier ook sinds vanmorgen. Ik neem aan dat men de minister zal aansporen om snel hiernaartoe komen.

Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, het regeerakkoord dat de minister-president in juli vol trots in dit parlement heeft

voorgesteld, bevatte heel wat mooie beloftes voor Brussel die ik toen toejuichte. Ik was trouwens niet de enige. Ik herinner me dat ik hier spontaan heb geapplaudiseerd. Ik kreeg toen de banbliksems van mijn CVP-collega's over me heen omdat ik me niet als een versbakken oppositielid gedroeg. Eigenlijk hadden ze gelijk. Nu we over de harde begrotingscijfers beschikken, blijkt dat het toen in het regeerakkoord en de regeringsverklaring ging om beloftes. Er blijft op dit ogenblik niet veel meer over van die beloftes. Wanneer we de begroting voor Brusselse Aangelegenheden bekijken, is er weinig of geen sprake van dynamiek of nieuw elan. Integendeel, u lijkt gewoon de automatische piloot te hebben ingeschakeld.

Jammer genoeg ben ik ervan overtuigd dat die niet millenniumbestendig is. Op 1 januari 2000 zal hij crashen. Dat is dramatisch. U dreigt hiermee het langetermijnbeleid waarvoor de heer Platteau daarnet op welsprekende wijze een lans heeft gebroken en dat door de vorige regering werd vastgelegd in haar beleidsplan voor Brussel, te ondergraven. Dit terwijl een langetermijnstrategie en een langetermijnbeleid voor Brussel essentieel is voor de toekomst van de Vlaamse Gemeenschap. Brussel is immers meer dan de administratieve hoofdstad van Vlaanderen. Het is ook een Vlaamse woon- en werkstad die een vitale rol speelt in het sociaal, economisch en cultureel leven van de hele Vlaamse gemeenschap. Het is de plaats bij uitstek waar we ons profileren ten aanzien van andere cultuurgemeenschappen, niet alleen op Belgisch niveau maar ook op Europees en mondiaal vlak.

De meest concrete belofte over Brussel die in het regeerakkoord staat, is het structureel tekort waarmee de VGC vanaf 2000 wordt geconfronteerd. U kent die problematiek. U hebt beloofd daar een mouw aan te passen door de algemene dotatie van de VGC te verhogen. Dat formeel engagement is in het regeerakkoord opgenomen.

Mijnheer de minister, in de commissie heb ik de bewuste paragraaf uit het regeerakkoord willen voorlezen. U hebt me echter onderbroken en gezegd dat u de tekst zelf hebt geschreven. Maar waarom doet u dan niet wat u zelf hebt geschreven? Een begroting is toch het moment van de waarheid? In de begroting vinden we van uw verbintenis geen spoor terug. Sta me toe te stellen dat we in een merkwaardig land leven. De ongeschreven geheime akkoorden worden braafjes uitgevoerd, maar de geschreven verbintenissen worden naar de Griekse kalender verwezen.

Grouwels

U belooft het structurele tekort van de VGC aan verder onderzoek te onderwerpen, en er bij de eerstvolgende begrotingscontrole een mouw aan te passen. We zijn daar niet gerust op. We hebben tijdens de commissiebesprekingen vastgesteld dat alle ministers hun verlanglijstje voor de begrotingscontrole hebben. Enkel rekening houdend met wat nu reeds is becijferd, komen we uit op een begrotingsaanpassing van meer dan 7 miljard frank. Blijkbaar verwacht deze regering onder de kerstboom veel pakjes aan te treffen. Het is ontroerend dat u zo hard gelooft in de kerstman, maar we zijn geen kerstekinderen.

Daarom hebben de heer Vandenbossche en ikzelf namens de CVP-fractie opnieuw een amendement ingediend dat ertoe strekt de VGC-dotatie te verhogen met 300 miljoen frank. Dat amendement steunt op de echte behoeften van de VGC, zoals die tot uiting komen in de ontwerpbegroting 2000. Deze werd opgemaakt door collegeleden die tot de meerderheidspartijen van het Vlaams Parlement behoren. Ook in de regeringsverklaring is sprake van deze dotatieverhoging. We vragen dus alleen dat de VGC krijgt wat ze nodig heeft om haar huidige beleid voort te kunnen zetten. Eigenlijk zou de VGC, gezien de doelstellingen inzake Brussel in het regeerakkoord, over nog meer middelen moeten kunnen beschikken.

De minister van Brusselse Aangelegenheden belooft ons dat hij de VGC gedurende de eerste zes maanden van 2000 met voorlopige twaalfden zal laten werken. Dat is het nieuwe Brusselbeleid van deze regering ! Aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen, op het ogenblik dat we meer dan ooit onze inspanningen moeten opvoeren om de EU-burgers en de allochtonen bij de Vlaamse Gemeenschap te betrekken, moet de VGC het rooien met een ontoereikende begroting. Het zou lachwekkend zijn als het niet zo triestig was. De abdicatie van verantwoordelijkheden kadert in een begroting voor Brusselse Aangelegenheden die haaks staat op de beloften in het regeerakkoord.

U beloofde een groter doelpubliek in Brussel te bereiken. We hebben dit toegejuicht. Maar waar is dat vertaald in begrotingscijfers ? Over die éénderde norm van de Brusselse bevolking vinden we evenmin iets terug in de begroting van de andere ministers. Waar is bijvoorbeeld het bewijs dat u die norm ook inzake welzijn zult doorvoeren ? De heer Van Vaerenbergh heeft de blinde vlekken van de welzijnssector in Halle-Vilvoorde aangehaald. Men moet daar ook Vlaams-Brussel aan toevoe-

gen, want ook daar is er op welzijnsvlak nog zeer veel te doen.

De begroting voor Brusselse Aangelegenheden valt ook bijzonder mager uit op het vlak van het beleid ten aanzien van anderstaligen. Welke extra inspanningen zult u leveren om bijvoorbeeld de internationale gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap dichter bij elkaar te brengen ? In het jaar van de eerste gemeenteraadsverkiezingen met EU-stemrecht had men op dat vlak toch wel iets mogen verwachten, maar u hebt niets, zeker niets nieuws, te bieden.

Uiteraard kan de Vlaamse Gemeenschapscommissie niet de hoofdverantwoordelijkheid voor het Vlaamse beleid in Brussel overnemen van de Vlaamse Gemeenschap. Dat is ook niet wat ik hier betoog. Het is de Vlaamse Gemeenschap zelf die in haar hoofdstad, zoals in de rest van Vlaanderen, de bakens moet uitzetten voor cultuur, welzijn, gezondheid en onderwijs.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie speelt als gedecentraliseerd bestuur van de Vlaamse Gemeenschap een belangrijke en onvervangbare eerstelijnsrol ten aanzien van de Brusselse Vlamingen. Dezelfde rol wordt elders in Vlaanderen gespeeld door de provincies en gemeenten. Die rol te beknotten, door het veroordelen van de VGC tot het werken met voorlopige twaalfden, is onverantwoord.

Dat men nu niet afkomt met de doodoener dat voorlopige twaalfden een gekende en volstrekt legitieme techniek is. Als dit zo normaal is, dan stel ik voor om hier bij consensus te weigeren de nieuwe Vlaamse begroting goed te keuren en dus de Vlaamse regering te verwijzen naar de techniek van de voorlopige twaalfden. Ik neem echter aan dat dit niet de bedoeling van de meerderheidspartijen kan zijn.

Met nieuwe vage beloftes kunnen we geen genoeg nemen. Onze ervaringen met onderhandelingen met onze Franstalige partners hebben ons geleerd dat het beter is nu reeds een vogel in de hand te hebben, dan te wachten op de tien die nog in de lucht vliegen. Vandaag in de Costa hebben we daar nogmaals een voorbeeld van gezien.

Daarom doen we nogmaals een poging en vragen de meerderheidsfracties om consequent te blijven met de beloftes uit het regeerakkoord. De heer Gatz heeft hier op zijn gebruikelijke rustige manier, wijze woorden gesproken. Hij heeft u natuurlijk gespaard, mijnheer de minister. Laten we ech-

ter, collega's, ook voor Brusselse Aangelegenheden een echte begroting goedkeuren, in plaats van een doekje voor het bloeden.

Indien u wenst dat iemand nog de regeringsbelof-tes en het nieuwe regeringsbeleid inzake Brussel ernstig neemt, dan moet u ons amendement nummer 1 goedkeuren. De CVP-fractie zal dat in elk geval doen, niet zozeer omwille van het regeerakkoord, maar omwille van het belang van het Vlaams beleid in Brussel en van de band tussen Brussel en Vlaanderen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de voorliggende begroting 2000 bevat op het vlak van de sociale huisvesting en het stedelijk beleid ontegensprekelijk de nodige budgettaire grondslag om de belangrijkste beleidsintenties van de Vlaamse regering waar te maken. De VLD-fractie verheugt zich daarover.

Wat betreft het hoofdstuk sociale huisvesting is naar aanleiding van het investituurdebat reeds duidelijk gebleken dat deze Vlaamse regering een zeer ambitieus doel heeft vastgelegd. Tegen het einde van de regeerperiode moeten er 15.000 bijkomende sociale huurwoningen worden gerealiseerd.

De VLD-fractie stelt ook met voldoening vast dat in middelen is voorzien ter realisatie van een ander belangrijk beleidsdoel, namelijk het uitbouwen van de huursubsidie. Op die manier kan immers de particuliere huurder zelf bepalen waar hij zich wil vestigen, wat een positieve invloed zal hebben op de realisatie van de zogenaamde sociale mix. Bovendien kan de Vlaamse regering via deze weg de bouwsector een stimulans geven, aangezien het aantal huurders op de privé-markt de vraag naar kwalitatieve huurwoningen zal doen toenemen. Ook het streven naar een mengeling van huur- en koopwoningen vindt een eerste budgettaire basis in dit begrotingsdocument. De VLD steunt dan ook ten volle deze begroting.

Mijnheer de minister, waarde collega's, ik wens van deze gelegenheid gebruik te maken om u en in het bijzonder de Vlaamse regering enkele beschouwingen met betrekking tot de sociale huisvesting mee te geven. Deze beschouwingen zullen de Vlaamse regering bij de opmaak van de verschillende beleidsbrieven en de toekomstige begrotingen van pas kunnen komen.

In de eerste plaats wil ik het hebben over het instrument van de sociale huursubsidie. Onze fractie wenst het belang van dit instrument nogmaals te benadrukken. Op dit ogenblik worden door de huidige werkwijze op het vlak van de sociale huisvesting, namelijk het van overheidswege aanbieden van goedkope huurwoningen, vaak bijkomende problemen gecreëerd. Zo stelt men vast dat een deel van de huurders op de privé-markt verschuift naar het openbare aanbod : de prijzen van de woningen die door de socialehuisvestingsmaatschappijen worden aangeboden, zijn nu eenmaal veel lager ten opzichte van de privé-huurwoningen met als gevolg een groter wordende leegstand, verwaarlozing en verkrotting van de privé-huurwoningen.

Het simpelweg bestraffen van deze leegstand en verkrotting via de heffing op de leegstand gaat echter deels voorbij aan de fundamentele oorzaak ervan.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw Guns, ik heb met belangstelling geluisterd, maar ik hoor een tegenstrijdigheid in uw toespraak. Ik hoor de VLD aan de ene kant pleiten voor huursubsidies, en aan de andere kant pleit de Vlaamse regering voor 15.000 bijkomende sociale woningen. Mevrouw Guns zegt dat dit opnieuw een groot aantal mensen uit de privé-huursector naar de sociale huursector zal drijven, met als gevolg veel leegstand en verkrotting.

Voor welk beleid staat men dan ? De regering voert een tweesporenbeleid. De heer Vermeiren en de VLD zeggen iets totaal anders dan de Vlaamse regering. (*Rumoer*)

De voorzitter : Ik begrijp niet waarom sommigen de verdediging van mevrouw Guns op zich nemen. Ze is groot genoeg om dat zelf te doen.

De heer Carl Decaluwe : Ik zou graag het standpunt willen kennen van de VLD-fractie. Bent u voor bijkomende sociale huurwoningen of zegt u dat het grootste deel moet gaan naar huursubsidies ? Als er 5000 gezinnen huursubsidies krijgen op de particuliere markt, dan zitten die in het geheel van 15.000 woningen. Dat heeft de heer Vermeiren gisteren gezegd. Is dat het standpunt van de VLD-fractie ? Zo ja, dan hebt u een probleem met minister Anciaux.

Mevrouw Dominique Guns : Men kan de 15.000 bijkomende sociale huurwoningen eventueel realiseren via de PPS. Daarbij kan de huursubsidie een

Guns

bijdrage zijn voor mensen die ook in de privé-sector woningen willen huren.

De heer Carl Decaluwe : Als ik het goed begrijp pleit de VLD dus opnieuw voor het systeem-Walt-niel, de alternatieve financiering van 1990.

De voorzitter : Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns : Een positief bijsturend beleid dient dan ook te worden gevoerd door middel van een huursubsidie. Op die manier stimuleert men de woonbehoeftige om zelf op zoek te gaan naar een voor hem of haar geschikte en betaalbare woning. Dit stelt hem of haar ook in de mogelijkheid een woning te zoeken op de privémarkt die zichzelf daardoor genoodzaakt ziet in een kwalitatief en kwantitatief aanbod te voorzien. Kortom, het uitbouwen van een systeem van huursubsidies heeft een cascade van positieve effecten tot gevolg, gaande enerzijds van een verruimd aanbod voor de huurders tot het economisch stimuleren van de woningbouw en anderzijds de bevordering van de mobiliteit en flexibiliteit van de huurder. De VLD-fractie verzoekt de Vlaamse regering dan ook om dit instrument in de komende jaren verder uit te bouwen.

Een tweede bekommernis van de VLD-fractie betreft het aspect eigendomsverwerving. De VLD-fractie steunt ten volle de optie tot de realisatie van 15.000 bijkomende sociale huurwoningen. Wel vraagt de VLD-fractie om op middellange tot lange termijn ook binnen dit pakket te streven naar een ideale mix tussen huren en in eigendom hebben.

Men kan nu eenmaal niet blind zijn voor het feit dat het in eigendom hebben van een woning voor heel wat Vlamingen een belangrijk doel in het leven is. Eenmaal dit doel bereikt is, stellen zij dan ook veel in het werk om hun eigendom in stand te houden, te verfraaien, enzovoort. Dit heeft op het vlak van esthetiek, leefbaarheid, onderhoudskosten en dergelijke meer uiteraard ook een onmiskenbaar effect op de hele buurt. Met andere woorden : het in eigendom hebben van een woning zet de betrokken eigenaar aan tot meer sociale verantwoordelijkheid ten aanzien van de betreffende woning en buurt.

Vandaar dat onze fractie er durft op aan te dringen om het extra contingent aan sociale huurwoningen in de komende jaren niet uitsluitend voor te behouden voor huurwoningen. Maar binnen de inkomensgrenzen die van toepassing zijn op de sociale

huurwoningenmarkt moeten de sociale huurders de kans krijgen hun huurwoning in eigendom te verwerven. Ook op die manier kan een sociale mix worden verkregen, met alle positieve gevolgen van dien voor de leefbaarheid van de buurt en voor de budgettaire situatie van de socialehuisvestingsmaatschappijen.

Ter afronding van het hoofdstuk sociale huisvesting wens ik te stellen dat het proactief beleid dat ter zake in deze begroting is vastgelegd en waarmee wij ten volle kunnen instemmen, moet worden volgehouden. We zullen daar in de loop van deze zittingsperiode met bijzondere aandacht op blijven toezien. De VLD-fractie verwacht dan ook veel van de toekomstige begrotingen én van de beleidsbrief van de bevoegde minister.

Mijnheer de minister, ik wens ook nog even stil te staan bij het onderdeel stedelijk beleid. Het is duidelijk dat het voornaamste beleidsinstrument waarover de Vlaamse regering in dit verband beschikt, het Sociaal Impulsfonds is. Deze regering heeft immers de verbintenis aangegaan om de werking van het SIF voort te zetten met het oog op een versterkt stedenbeleid. Aangezien de huidige SIF-convenants met de gemeenten aflopen, zal zeer spoedig werk moeten worden gemaakt van de opstelling van de nieuwe convenants 2000-2002.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat in de voorbije jaren bijzonder veel SIF-middelen werden besteed aan het opleiden van eigen personeel en het oprichten van structuren met als opdracht de besteding van de SIF-middelen. Wat ontbreekt is echter een recente evaluatie rond de resultaten die deze manier van werken op het terrein zelf tot stand heeft gebracht. Misschien moet in de zeer nabije toekomst en met het oog op de opstelling van de nieuwe SIF-convenants met de gemeenten eens van gedachten worden gewisseld over de vraag of we niet te veel instellingen of organisaties subsidiëren en te weinig de doelgroepen zelf. Na drie jaar werking zou men immers mogen verwachten dat een en ander organisatorisch op punt moet zijn gesteld.

Men kan zich ook vragen stellen bij de verdeling van de SIF-gelden. De initiële bedoeling van deze middelen heeft immers betrekking op het bestrijden van kansarmoede in de steden. Op dit ogenblik worden bijzonder veel SIF-middelen toegekend aan kleine gemeenten waarbij het op zijn minst niet duidelijk is of iets dergelijks wel aan de doelstellingen van het SIF beantwoordt. Immers, dikwijls staan de administratieve kosten die worden veroorzaakt door de versnippering van deze mid-

Guns

delen, niet in verhouding tot het totaal te spenderen bedrag. De grootte van de in deze gemeenten te besteden bedragen is dikwijls zo klein dat men zich ook vragen kan stellen bij de effectiviteit en – zelfs nog meer – bij de noodzakelijkheid van deze toekenningen. Daarenboven gebruiken bepaalde gemeenten de SIF-gelden vaak als aanvulling op hun gewone begroting en voeren ze met deze middelen een aantal taken uit die men bezwaarlijk als bestrijding van de kansarmoede kan bestempelen. Op dit ogenblik heeft de Vlaamse regering daar zeer weinig vat op : er wordt een gemeentelijk SIF-plan opgesteld dat ter goedkeuring aan de regering wordt voorgelegd en dat pas na afloop van het contract wordt geëvalueerd. De Vlaamse regering beschikt dus over zeer weinig mogelijkheden om tijdens de duur van het contract in te grijpen of bij te sturen indien er iets zou ontsporen.

Ook het administratief beheer van de SIF-middelen door de gemeenten is vatbaar voor kritiek. Het is normaal dat de besteding van deze middelen wordt onderworpen aan een zo groot mogelijke democratische controle. Mijnheer de minister, de Vlaamse regering beschikt hiervoor over geen enkele garantie. In een aantal steden en gemeenten – en dat zijn niet altijd de kleinste – worden de SIF-middelen ondergebracht in VZW-structuren met eigen beheerraden die dikwijls op zeer selectieve wijze zijn samengesteld. Deze VZW's gaan dikwijls over tot het oprichten van neven-VZW's voor het uitvoeren van diverse deeltaken. Hierdoor hebben de betrokken gemeenteraden geen zicht meer op de wijze waarop de SIF-middelen worden besteed. Daarenboven ontsnapt ook het personeel aan de normale aanwervingscriteria en -methoden die van toepassing zijn op het gemeentepersoneel. Deze werkwijze staat de doorzichtigheid van de besteding van de SIF-middelen en de democratische controle erop, volledig in de weg.

Mijnheer de minister, ik verzoek u om in uw beleidsbrief de nodige aandacht te besteden aan deze beschouwingen. De VLD-fractie is er immers van overtuigd dat op deze wijze enerzijds de kredieten voor sociale huisvesting nog efficiënter zullen worden aangewend, en dat anderzijds de SIF-doelstellingen op accuratere wijze zullen worden gehaald. *(Applaus bij de VLD, de SP, de CVP, AGALEV en VU&ID)*

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, ik vestig even de aandacht op de mogelijke schadelijke gevolgen van de eventuele realisatie van het gewestelijk expresnet. Bij elke maatregel op het vlak van ruimtelijke ordening en mobiliteit moeten we op twee vlakken rekening houden met het specifieke karakter van de gordel rond Brussel.

Ten eerste ligt het Brussels Gewest midden in ons grondgebied, maar het bezit wel evenwaardige bevoegdheden. Daardoor kan het beleid dat door het ene gewest wordt gevoerd, compleet worden tenietgedaan door het beleid van het ander gewest. Hiermee wordt de absurditeit van het bestaan van Brussel als volwaardig gewest nog eens aangetoond. Ten tweede kunnen bepaalde ingrepen op het vlak van mobiliteit en ruimtelijke ordening in onze regio communautaire verschuivingen en dus politieke gevolgen hebben, of men dit nu wil of niet.

Dat is ook het geval inzake het dossier van het gewestelijk expresnet. De beslissing om een GEN naar Brussel aan te leggen zal van meer factoren moeten afhangen dan de beslissing om bijvoorbeeld een GEN naar Antwerpen aan te leggen.

Tijdens de vorige legislatuur heeft de Vlaamse regering zwaar geblunderd door in het RSV – tegen alle adviezen en waarschuwingen in – zowat heel Halle-Vilvoorde te beschouwen als grootstedelijk gebied. Dat was een knap staaltje van politieke onkunde, waarbij de hele gordel op vlak van ruimtelijke ordening de facto werd geannexeerd bij Brussel, met alle politieke gevolgen vandien. De Vlaamse regering was toen blijkbaar vergeten dat wat onze regio betreft, ruimtelijke ordening ook een instrument was om het Vlaams karakter van onze streek te vrijwaren tegen een uitdeinende olievlek die verfranst en verstedelijkt.

Ik vraag me trouwens af of de minister van Brusselse Aangelegenheden, die ook bevoegd is voor de coördinatie van het beleid inzake de Vlaamse Rand, binnen de regering op een herziening van dit statuut zal aandringen.

Hetzelfde dreigt zich voor te doen met het op stapel staande GEN. Het GEN-dossier is een van de elementen die kan bijdragen tot de verstedelijking en de verfransing van onze regio. De passage in het regeerakkoord over het GEN is bijzonder lapidair. We hopen daar toch wel wat meer over te vernemen als de beleidsnota's ter zake worden ingediend.

Van Hauthem

Het GEN is niets meer dan een poging om de massa's pendelaars sneller naar Brussel te brengen en op die manier te pogen wat te doen aan het reusachtige fileprobleem in en rond Brussel. Als men dit louter vanuit het oogpunt van mobiliteit beschouwt, moet men dit toejuichen. Wie is er nu niet voor een vermindering van de files en sneller en beter openbaar vervoer ?

Het gaat echter niet alleen om mobiliteit. Wanneer zal men het geheel bekijken ? De industriële activiteit in Brussel daalt grondig, terwijl aan de andere kant de tertiaire sector toeneemt. Brussel dreigt niet alleen een waterhoofd te worden, het is het ook al. Moet de dienstverlenende sector in Brussel niet worden ontvet ?

In Brussel daalt de industriële activiteit, maar onze regio doet het goed. De gouverneur van Vlaams-Brabant stelt zelfs voor om de werkloze jongeren uit Brussel te halen en die in Vlaams-Brabant te laten werken, omdat de bedrijven daar problemen hebben om nog werkkrachten te vinden. Aan de andere kant is de dienstensector opnieuw in expansie in Brussel. De overheid moet er dan maar voor zorgen dat al die bedienden die in de dienstensector werken netjes op tijd in hun kantoor geraken. Men komt van Dendermonde, Geraardsbergen en verder naar Brussel om te werken in de dienstensector. Moet men bepaalde economische activiteiten niet eerder naar de mensen brengen in plaats van omgekeerd ? Het is een absurde situatie om alle pendelaars naar Brussel te brengen en de arbeidskrachten naar Vlaams-Brabant.

Als men het GEN enkel beschouwt vanuit het oogpunt mobiliteit, dan ziet het er positief uit, maar we moeten het breder bekijken. Men beweert dat meer wegen niets oplossen want dat er dan meer auto's komen. Daar zit een kern van waarheid in. Men kan dezelfde redenering ontwikkelen over het GEN : hoe meer openbaar vervoer naar Brussel, hoe meer de industrie daar zal op inspelen, zich in Brussel zal vestigen en hoe meer pendelaars er komen. Ik zie hierin een objectief bondgenootschap tussen de promotoren die Brussel willen volbouwen met kantoren en degenen die geld zullen verdienen met de aanleg van het GEN.

Hoe moet het dan met de leefbaarheid van Brussel ? Ongewild werkt men de leegloop van Brussel en de verfransing van de gordel in de hand.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik begrijp uw bezorgdheid, mijnheer Van Hauthem. Maar pleit u ervoor alle mogelijke Vlaamse instellingen uit Brussel weg te trekken ? Pleit u voor minder Vlaamse ambtenaren in Brussel ?

De heer Joris Van Hauthem : Neen, dat wil ik niet. Voor de realisatie van het GEN krijgen twee gewesten met evenwaardige bevoegdheden maar tegenstrijdige belangen met elkaar te maken. Het Brussels Gewest heeft er alle belang bij om de tertiaire sector nog meer te ontwikkelen. U weet dat zeer goed. De ondernemingen blijven Brussel volbouwen met kantoren. Men kan hen niets verbieden, maar men kan de omgevingsfactoren aanpassen. In Brussel hebben we dat echter niet in handen. En dan moeten zoveel meer pendelaars maar in Brussel raken.

Ik pleit ervoor dat de dienstensector zich min of meer spontaan decentraliseert zodat Brussel ontzet wordt, want het wordt stilaan een waterhoofd, en dat weet u. Het gevolg zou kunnen zijn dat de leegloop van de stad ongewild wordt gestimuleerd.

Minister Bert Anciaux : Het overaanbod aan diensten in Brussel is juist een probleem, het massale verkeer in de binnenstad, hoe wilt u dat aanpakken ? Wat wilt u met die tienduizenden Vlaamse ambtenaren die in Brussel werken ? Ik heb liever dat ze met het openbaar vervoer komen.

De heer Joris Van Hauthem : Dat is slechts een deel van het probleem. Beschouw het GEN niet als een louter mobiliteitsaangelegenheid. Ik geef een voorbeeld. In Halle is de treinverbinding naar Brussel enorm verbeterd. Dat is op zich een goede zaak, met het ongewilde resultaat dat in Halle voornamelijk in de stationsbuurt een hoop Franstaligen uit Brussel komen wonen. Brussel is immers niet meer leefbaar en vanuit Halle zijn ze met de trein op 10 minuten in de hoofdstad. (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Dat is niet onbegrijpelijk. Zal men Brussel verder laten uitgroeien tot het administratief waterhoofd ? De overheid moet dan nog tientallen miljarden in het GEN steken.

De heer Eric Van Rompuy : De heer Vermeiren kan bevestigen dat het moeilijk is om in Halle-Vilvoorde industriegrond te vinden.

De heer Joris Van Hauthem : Ik heb het juist niet over industriegrond.

De heer Eric Van Rompuy : Er loopt nu een openbaar onderzoek in het gewest Halle-Vilvoorde. In de vorige regering heb ik daar 70 hectare voorbehouden. Mevrouw Jambers, het gemeenteraadslid van Agalev, heeft vandaag overal een brief gebust waarin ze mij aanvalt omdat ze het schandalig vindt dat ik als minister industriegronden, die aansluiten bij de door de heer Vermeiren verkavelde gronden, heb aangeduid.

Waar zult u nog industriegrond vinden ? Ik vind het beter dat men in de stad voorzieningen treft.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Van Rompuy, u hebt niet goed geluisterd.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb zeer goed geluisterd. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Van Hauthem, u zit op een verkeerd spoor. U hebt een zeer defaitistische visie. Uiteraard zal het GEN niet alles oplossen. We proberen de verkeerscongestie die Halle-Vilvoorde, maar ook Brussel onleefbaar maakt, op te lossen. Die problemen vormen op dit ogenblik een reden om Brussel als woonstad te verlaten.

We moeten uiteraard een tweesporenbeleid voeren waarbij de Vlaamse regering in Brussel misschien niet voldoende mogelijkheden heeft. De uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt immers bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De heer Joris Van Hauthem : Dat is inderdaad het probleem.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Maar u ziet Brussel enkel als de vijand. Voor mij is Brussel geen slagveld. Er zijn misschien nog een aantal gemeenschappelijke belangen die we moeten verdedigen. De SERV heeft een zeer interessante studie gemaakt over de belangengemeenschap Brussel-Vlaanderen. Laten we daarrond werken. Het GEN moet er komen in het kader van een tweesporenbeleid. Brussel moet worden uitgebouwd tot een leefbare stad. Tegelijkertijd moet het GEN de door de wagens veroorzaakte verkeerscongestie oplossen.

Ik ben ook geen voorstander om overmatig meer kantoorgebouwen in Brussel neer te poten. Hoe dan ook zijn er heel wat jonge Vlamingen werk-

zaam in de nieuwe dienstensector. Zij zouden wel eens de nieuwe bewoners van Brussel kunnen worden. Dat lost misschien een deel van het probleem op.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Van Rompuy, u hebt me niet goed begrepen. Wanneer ik zeg dat de industriële activiteit in Brussel erop achteruit gaat, voeg ik eraan toe dat men die moet stimuleren. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Ik stel dat juist vast. In Brussel zelf zijn er immers veel jonge werklozen. Het is dan toch een contradictie wanneer de gouverneur van Vlaams-Brabant zegt een deel van de werklozen naar zijn provincie te willen halen. Daar zit men immers met een tekort op de arbeidsmarkt. Wij stellen dat men enerzijds de industriële activiteit in Brussel moet stimuleren. Anderzijds mag men de dienstensector niet helemaal uit haar voegen laten barsten.

De heer Eric Van Rompuy : In Halle-Vilvoorde is er zeer weinig industriële activiteit. Het is daar allemaal dienstenactiviteit. Er is misschien nog één industrieel bedrijf, namelijk ASCO. Noem eens één groot industrieel project ?

De heer Joris Van Hauthem : Ik spreek niet over grote industriële projecten. Ik zeg enkel dat men het GEN niet louter vanuit het oogpunt van de mobiliteit mag bekijken. Men moet dat – en daar heeft mevrouw Grouwels op ingepikt – bekijken in het kader van de leefbaarheid van Brussel. Men moet ongewenste neveneffecten, zoals de verstedelijking en de verfransing van Halle-Vilvoorde, vermijden. De vorige Vlaamse regering heeft op dit vlak een bok geschoten met het RSV.

Ik heb het dan nog niet over de financiering gehad. Dit zal tientallen miljarden kosten. We moeten hier toch goed over nadenken, zeker als we zien hoe de financiering nu verloopt.

Ik vrees voor een sluipende besluitvorming. Niemand weet goed wat er met dat GEN zal gebeuren. Er staat enkel een lapidaire passage in het regeerakkoord. Ikzelf heb na lang wachten eindelijk een moeilijk te verkrijgen studie in handen gekregen. Als ik de cijfers mag geloven, is er aan Vlaamse zijde nu al 22 miljard frank geïnvesteerd. De investeringsmiddelen van de NMBS zijn verdeeld, waarbij Vlaanderen 60 percent betaalt en Wallonië 40 percent. Die 22 miljard frank zouden in die 60 percent worden opgenomen. De Franstaligen eisen nu echter dat dit bedrag buiten hun 40 percent wordt gehouden. Ook dat aspect van de zaak moet in het oog worden gehouden.

Van Hauthem

Ik wens hier geen definitieve uitspraken te doen. Om een sluipende besluitvorming te vermijden, stel ik voor om die hele problematiek grondig te bespreken in de verenigde commissies voor Openbare Werken en Mobiliteit en voor Brussel en de Vlaamse Rand, vooraleer hierover een definitieve beslissing te nemen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : We zijn aan het laatste hoofdstuk gekomen. Gezien het gevorderde uur en de weeromstandigheden stel ik voor om de voorziene spreektijden te halveren. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb begrip voor de tijdslimiet, maar ben het niet eens met het halveren van de spreektijden.

De voorzitter : Aangezien er geen eensgezindheid kan worden bereikt, gaan we door tot het bittere einde.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Ik zou eigenlijk een toespraak kunnen houden over de nieuwe topprioriteit van de administratie Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw, namelijk de veldkappen. (*Gelach bij de CVP*)

Ik zal dat evenwel niet doen. Ik zou de CVP tegen onze wil in weer in een bepaalde hoek duwen. Ik zal mij echter wel uitspreken over de elementen van de begroting die ons inziens niet voldoen.

De begrotingen van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu worden hier voor het eerst samen besproken. Dit is een goede zaak. De christen-democraten staan voor een kwaliteitsvolle omgeving voor de mens, en deze beide begrotingen hebben daar betrekking op. Wij willen die kwaliteit op een coherente, evenwichtige en duidelijke manier tot stand zien komen en verbeteren.

Een kwaliteitsvolle omgeving is niet iets wat men in één dag opbouwt. Een zekere continuïteit is bijgevolg belangrijk, zowel voor de mens in de omgeving als voor de omgeving zelf. Het beleid moet niet enkel worden voortgezet. Hier hoort ook een systematische evaluatie bij van de efficiëntie van de ingezette middelen en de bereikte resultaten. Drie zaken verdienen in dit kader onze aandacht : het regeerakkoord, de Septemberverklaring en de begroting.

De nieuwe regering was in haar regeerakkoord bijzonder ambitieus op het vlak van de ruimtelijke kwaliteit. In de Septemberverklaring en in de verklaringen van een aantal ministers werd reeds voor de eerste maal teruggekrabbeld. In deze begrotingsteksten is nu amper nog iets van deze oorspronkelijke ambities terug te vinden. De begroting is voor ons geen vertaling van de ambities van het regeerakkoord, en brengt geen duidelijkheid over een aantal beleidsopties. Bovendien is ze niet evenwichtig en niet coherent. Ik zal dit met een aantal elementen illustreren.

De bodemsanering, het afvalbeleid en het natuurbeleid waren grote prioriteiten in de regeringsverklaring. Er staat inderdaad letterlijk : 'Er moet in extra middelen en mensen worden voorzien, in het bijzonder voor het afvalbeleid en de bodemsanering. Daarnaast moeten meer middelen worden vrijgemaakt voor het uitvoeren van ambtshalve saneringen om een versnelde sanering te realiseren. Hierdoor zal het aantal beschikbare gesaneerde industrieterreinen toenemen.' Verderop staat : 'Voor de afval stonden preventie en hergebruik voorop. Stimuli worden gegeven om de economie op een meer milieubewuste manier te laten werken.' Inzake natuur bleken de verwerving van 15.000 hectare bos-, duin- en natuurgebied nodig, dat is dus 3.000 hectare per jaar.

In de Septemberverklaring was het enthousiasme al wat geluwd. Er werd met geen woord meer gerept over bodemsanering. Men wist wel waarom : de hectare waren verdwenen en de 'stimulans' van preventie werd verschoven naar 'extra klemtonen' op het vlak van preventie.

In de begroting is elke euforie inzake de nieuwe middelen voor afvalbeleid en bodemsanering verdwenen. Er is dus geen coherentie tussen woord en daad. De minister kondigt weliswaar voor 220 miljoen frank nieuwe initiatieven aan in de sector afval en bodemsanering, maar wie de tabellen en de toelichting goed uitpluist, vindt slechts 72,6 miljoen frank terug. Tegelijkertijd wordt 80 miljoen frank geschraapt uit de middelen voor de preventie-stimulerende programma's gericht op het bedrijfsleven.

Voor de bodemsanering is het beleid nog strenger. OVAM krijgt zoals beloofd 37 miljoen frank extra voor nieuwe initiatieven maar verliest tegelijkertijd 410 miljoen frank op het budget voor de uitvoering van saneringen en het opruimen van black points. Zijn er dan geen black points meer in Vlaanderen ? Is er geen probleem van vervuilde industriegronden die niet langer kunnen worden gebruikt, waar-

Coens

door steeds weer nieuwe terreinen worden gezocht ? En wat met de duizenden stookolietanks die langzaam in de Vlaamse bodem lekken en daar voor honderden miljoenen schade veroorzaken ? De minister kan zich niet blijven verbergen achter een administratie die teveel verstrikt zit in de zware procedures van het bodemsaneringsdecreet.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Coens, ik herhaal wat ik in de commissie heb gezegd. Ik heb de kredieten ingeschreven die door OVAM werden opgegeven als enige mogelijke kredieten. Blijkbaar heeft OVAM onvoldoende saneringsprojecten klaar. Het had dan ook geen zin om 1 miljard frank op de begroting in te schrijven. We hebben bijgevolg voorzien in bijkomende kredieten voor OVAM om via een personeelsuitbreiding een versnelling van de procedure te laten uitwerken voor de bodemsaneringsprojecten. Ik vind dit even spijtig als u.

De heer Joachim Coens : Uw antwoord is duidelijk. U geeft impulsen opdat het sneller zou gaan maar geen middelen om het sneller uit te voeren. Deze discussie wordt ongetwijfeld nog voortgezet tijdens de begrotingscontrole.

We moeten proberen het probleem van de bodemvervuiling versneld aan te pakken. Waar zijn de bodemsaneringsfondsen ? Waar is de waarborgkas sanering ? Waarom geen subsidies of goedkope leningen om onschuldige bezitters te stimuleren de ernstige historische bodemverontreiniging vrijwillig te saneren ? De minister trekt hiervoor geen extra middelen uit. De bodemsanering blijft stilstaan tot eind 2000.

Maar wat dan met het aangekondigde nieuw bos- en natuurbeleid ? Ook hier werden in de regeringsverklaring hectare genoemd : 15.000 hectaren over de hele zittingsperiode, dus 3.000 hectaren per jaar. Er zouden ook 1.000 extra banen komen in de bos- en natuursector. In de begroting is er van die extra banen geen spoor. Wat de verruiming van natuurgebieden betreft rekent de onverdachte bron die de Bond Beter Leefmilieu is uit dat we met het huidige budget jaarlijks 777 hectare aankunnen. Dat ligt ver beneden de 3.000 hectare die u aankondigt. Bovendien zegt de BBL dat de terreinbeherende organisaties veel kosteneffectiever kunnen werken dan de overheid in het verwerken van het beheer van natuurgebieden. Niettemin krijgen

ze nauwelijks meer middelen dan vorig jaar om dit te doen.

Voorlopig is het dus wachten op het nieuwe milieu-beleid. Want hoe zit het nu eigenlijk met de verwerking van ons afval ? Heel wat mensen doen plichtbewust moeite om te selecteren, containerparken af te dweilen en betalen er uiteindelijk ook wel behoorlijk voor. Dat gebeurt toch niet om het restafval te laten storten ? Dit is toch wat er gebeurt als Isvag stilligt. Hoe zat het trouwens weer met Isvag ? Gaat u die oven sluiten ? Als u die sluit, wat gaat u dan doen met het afval ? Toch niet storten ? In deze begroting vinden we terzake geen beleidsmatige duidelijkheid.

En wat gaat men doen met de afvaloven in Drogenbos ? Wanneer scheppen de minister en de regering duidelijkheid voor alle betrokken gemeenten die momenteel hun afval naar een stort moeten voeren ? Moeten zij op zoek gaan naar een alternatief ? Wordt er gekozen voor de oude verbrandingsoven in Brussel ? Terzake zijn er vrijblijvende gesprekken. Niemand scheidt duidelijkheid over de cryptische zin in het regeerakkoord : 'geen nieuwe ovens op nieuwe locaties'. Hoort Drogenbos daarbij of niet ? Er is geen duidelijkheid over het alternatief. Ondertussen exporteren wij ons afval verder, wegens een gebrek aan verbrandingscapaciteit in Vlaanderen. Wij vinden het beleid terzake niet duidelijk.

Ik kom tot het domein van minister Van Mechelen. Is het beleid duidelijker, coherenter of evenwichtiger op het vlak van ruimtelijke ordening ? Helaas, het is nog slechter ! (*Gelach ; opmerking van minister-president Patrick Dewael*)

De heer Eric Van Rompuy : Dat is een typische reactie van de minister-president. Naast hem zit de vorige minister van Ruimtelijke Ordening en hij maakt een verwijt aan ons. (*Opmerking van minister-president Patrick Dewael*)

Met minister Stevaert ? Iedereen kan daarmee leven. (*Gelach*)

De heer Joachim Coens : Ik verklaar me nader. Het regeerakkoord stelt : 'Het evenwicht van de ruimtelijke ordening is te vinden in de principes en de doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan en het nieuwe decreet.'

Kort daarna werd alles echter opgeschort, zowel het decreet als het RSV. Ik citeer opnieuw het regeerakkoord : 'De subsidiëring van de lagere overheden moet borg staan dat de gemeentelijke over-

Coens

heden hun taken inzake planning op het terrein kunnen waarmaken.' Er werd nog steeds geen frank aan subsidies uitbetaald. In de kredieten voor het volgend jaar zijn ze zelfs verminderd, want dit beleid is niet evenwichtig.

In het regeerakkoord stelt men een versnelde uitvoering van het RSV voor, waarbij men zegt dat de nodige materiële, personele en financiële middelen prioritair ter beschikking moeten worden gesteld. Maar als we de uitvoering daarvan evalueren, dan zien we dat het wachten is op één of ander strategisch plan voor de economische aspecten. Het is wachten op een mobiliteitsplan in 2001 voor de bindende bepalingen van de infrastructuur van De Lijn. Men begint wel met de stedelijke gebiedsafbakening, maar men doet geen versnelde inspanningen voor de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuren. Daarin legt men zelfs nog verschillende tijdschizonten. Hiermee miskent men tweemaal het principe van de gelijktijdigheid en de gelijkwaardige afbakening van de diverse ruimtebehoevende sectoren zoals bepaald in het RSV.

Geloof men nu in het RSV, of heeft men het opzigezegt? Het regeerakkoord voorziet echter in een evaluatie die als basis zal dienen voor de start van het nieuwe RSV. Dit loopt immers ten einde in 2007, dus moet men vlug nog een nieuw maken. Ondertussen wordt echter in veel kredieten voorzien voor de evaluatie, die in feite niet dient voor de start van het tweede RSV, maar eigenlijk voor de bijsturing van het huidige. De uitvoering van het RSV wordt op die manier onderuit gehaald.

Ik ben blijkbaar niet de enige die niet meer weet hoe het nu zit met deze regering. Ik citeer een onverdachte bron, namelijk mevrouw Vertriest. In een vrije tribune in De Morgen stelde ze: 'Minister Van Mechelen vindt het RSV te stroef, maar jarenlang hebben verschillende professoren en studie bureaus gewerkt aan het RSV. Hebben deze professoren en studie bureaus dan geen degelijk werk verricht?' Verderop zegt ze: 'Het Ruimtelijk Structuurplan is niet te stroef, maar naar ruimtelijke normen juist te gul, vindt Agalev.' Omdat men nu eigenlijk nog niet weet of het te gul of te stroef is, zit men vast.

Wij pleiten voor een gelijktijdige en evenwichtige uitvoering van het RSV, waarbij zowel het buitengebied als het stedelijk gebied wordt afgebakend. Tegelijk kan men bij de uitvoering van het RSV het

volgende voorbereiden. Het is echter totaal onlogisch om de voorbereiding aan te wenden om dat wat nog moet worden uitgevoerd, al gedeeltelijk bij te sturen. Op die manier weet niemand nog waar men aan toe is: noch het Vlaams Gewest, noch de provincies, noch de gemeenten en noch de bevolking.

Misschien is er wel grote duidelijkheid over de oplossing voor de zonevreemde bedrijven. Het regeerakkoord is ter zake in ieder geval zeer duidelijk. De zonevreemde bedrijven kunnen blijven. Als het ruimtelijk verantwoord is, kunnen ze eventueel ook uitbreiden. Het geëigende instrument is een uitvoeringsplan: een uitvoering van het gemeentelijk structuurplan. In afwachting is er het sectoraal BPA. Voor de opmaak van het structuurplan krijgen de gemeenten een startsubsidie.

Die startsubsidie is in ieder geval al uitgesteld. In de Septembeerklaring konden we ook al dingen horen die verschilden van de zaken die in het regeerakkoord stonden. Ik citeer even: 'De efficiëntie van het instrument sectoraal BPA zal worden verhoogd.' De verklaringen van de minister evolueren echter ook in de tijd. Eerst lanceert hij de snellere vergunningsprocedure. Vervolgens lanceert hij het versneld invoeren van het planologisch attest. Als wij dat voorstellen, wordt het dan nog niet eens onmiddellijk behandeld. Ten slotte is er ook nog het mini-BPA. Wat is het nu eigenlijk? Wat is nu eigenlijk de realiteit inzake zonevreemde bedrijven?

Tot nader order staat men nog steeds nergens. Er is geen decreet op de stedenbouw. Er is dus ook geen planologisch attest. Er zijn geen werken en handelingen op basis van het attest. Er is geen regeling voor overmacht. Er is evenmin een subsidieregeling om de gemeenten te stimuleren om een oplossing te vinden binnen een structuurplan of binnen het kader van een sectoraal BPA. Er is geen besluit inzake kleine werken om de dringende nood te verhelpen. Er is geen richtlijn aan de administratie. Er is geen bijsturing van de omzendbrief om de sociaal-economische afweging mogelijk te maken. Noch uzelf noch uw voorganger hebben ook maar iets kunnen bereiken.

In de praktijk wordt er dus niets gedaan om een eerlijke oplossing, die een ruimtelijke afweging vereist, te doen slagen. Natuurlijk komt men dan tot nieuwe denkpistes. Op het terrein wordt men nerveus en vraagt men antwoorden. Ook wij hebben gezegd dat het systeem na een jaar geëvalueerd diende te worden. Onze vraag is nog steeds:

Coens

wanneer komt nu eindelijk dat duidelijke, coherente en evenwichtige beleid ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Coens, ik begrijp dat u al enige tijd met zekere frustraties rondloopt. Ik wil toch wel duidelijk zijn in mijn replek.

Ten eerste, u mag er zeker van zijn dat het RSV wordt uitgevoerd. Als u de gewestplanwijziging Oudenaarde nauwkeurig zou bekijken, zou u merken dat we een evenwichtige implementatie van de doelstellingen van het RSV nastreven. We hebben 950 hectare landbouwgebied omgezet in natuur- en bosuitbreidingsgebied. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Mijnheer Van Rompuy, dat staat in het RSV. U hebt dat mee opgesteld en goedgekeurd. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)* Dat zullen we zien. We zullen die oefening maken. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Mijnheer Van Rompuy, ik heb aan de commissie de nieuwe teller ruimtelijke ordening meegedeeld. De cijfers zullen bij ieder gewestplan worden aangepast. We zullen die op het juiste moment in de commissie meedelen. Dat is misschien ook een trendbreuk. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Ten tweede, met betrekking tot het nieuwe decreet inzake ruimtelijke ordening zijn we gestoten op de moeilijkheden van de praktische implementatie. Ik kan wel zeggen dat we er alles aan doen om dit decreet op 1 mei ordentelijk in werking te laten treden.

Ten derde, met deze coalitie hebben we ook de afspraak gemaakt dat we voor twee bijzondere punten – de zonevreemde bedrijven en de planbatenheffing – een verfijning nastreven in een poging om een derde weg te zoeken. We bereiden deze denkpiste voor. In het voorjaar komen we met een aanpassing van dit decreet naar het parlement. Mij maakt het niets uit of u nu zegt dat dit te snel dan wel te traag is. Ik zoek gewoon een goede oplossing, die voor de problematiek van de zonevreemde bedrijven een planologische weg volgt die ruimtelijk verantwoord is. Dat is mijn verantwoordelijkheid. Voor het overige staat het u vrij om te lanceren wat u wilt.

De heer Carl Decaluwe : U hebt het gelanceerd.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister, u hebt enkele weken geleden voorgesteld om het mini-BPA te laten aanvragen door de bedrijven. U geeft interviews in de Bouwkroniek.

De heer Joachim Coens : U had beloofd dat u met iets nieuws zou komen, maar we hebben nog altijd niets gezien. Ik ben niet gefrustreerd. Maakt u zich geen zorgen. Het wordt voor mij wel bijzonder onduidelijk. De verklaringen zijn legio. Het RSV zal worden uitgevoerd, maar we moeten wachten op het strategisch plan, het mobiliteitsplan, de afbakening van de stedelijke gebieden en de natuurlijke structuren. De gelijktijdigheid en evenwaardigheid van de afbakening staan in het RSV.

Minister Dirk Van Mechelen : Dit is niet ernstig. Ik heb in de commissie de gedetailleerde opsomming aangebracht van de stand van zaken van de afbakening van de stedelijke gebieden en de versnelling die we willen doorvoeren. U kunt dit gedetailleerd in het verslag terugvinden. Het lijkt me niet zo zinvol om het commissiedebat over te doen.

De heer Joachim Coens : De antwoorden in commissie hebben ons geleerd dat het niet duidelijk is dat het RSV wordt uitgevoerd. Het is vooral duidelijk dat er nog altijd geen oplossing is voor de zonevreemde bedrijven. Dat spijt ons. Er was nochtans in een oplossing voorzien, bijvoorbeeld een aantal elementen in het decreet, het planologisch attest, de subsidieregeling, het besluit kleine werken en het sectorale BPA. Het heeft geen eerlijke kans gekregen. Hierdoor komt men inderdaad tot nieuwe denkpijlers die planologisch minder verantwoord zijn. Dat is onze conclusie.

Zowel in het milieubeleid als het beleid inzake ruimtelijke ordening is er heel wat onduidelijkheid. We hebben dan nog niet eens gesproken over het handhavingsbeleid. We zullen daar volgende week over interpellieren in commissie. We hebben ook niet gesproken over het grondbeleid of het kerntakendebat op het vlak van leefmilieu. Hoe kan men ernstig blijven met een regeerakkoord dat een algemene reorganisatie, herstructurering en taakverdeling van de milieusector vooropstelt en met een begroting die alle administraties en VOI's op zijn wenken bedient met meer dan 500 miljoen frank extra middelen voor werking en personeel, zonder ook maar de minste evaluatie ? We wachten nog altijd op een coherent, evenwichtig en efficiënt beleid. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille (*Op de tribune*) : Mevrouw de minister, mijnheer de minister, eerst de visie en dan de structuur is de vuistregel die ik van anderen heb geleerd en waarvan ik denk dat hij in de politiek het best wordt toegepast. Ik wil een aantal zaken meedelen over het milieu- en natuurbeleid. Ten eerste gaan we volmondig akkoord met de ambitie om een gezond en resultaatgericht natuurbeleid te voeren en met de stijging van 9 percent in vergelijking met de aangepaste begroting van 1999.

Ik dacht dat het milieu- en natuurbeleid niet meer mag kosten dan nodig. Het heeft geen zin tweemaal te betalen omdat men bijvoorbeeld aan de structuren te veel aandacht heeft besteed of er te veel engagementen heeft aangehangen. Ik heb ervoor gekozen om het vandaag enkel over de structuren te hebben. De hulpstructuren die men gebruikt om het beleid tot stand te brengen, moeten ook passen in de ambitie van een matig maar vooruitstrevend beleid. Wanneer het over hulpstructuren gaat, is het evident dat er sprake is van duidelijke doelstellingen, een gedegen personeelsbeleid, en een duidelijke maatschappelijke en politieke controle. Dit lijkt me evident, maar ik weet niet of het milieu- en natuurbeleid zoals het de vorige jaren is ontwikkeld, eigenlijk op zo een vanzelfsprekende manier zijn structuren heeft gekozen.

Ik heb ook een aantal kritische bedenkingen bij de begrotingstechniek van de totale dotatie aan het MINA-fonds. Ik stel niet de grootte van het bedrag in vraag, maar wel de techniek. Er is gebleken dat tijdens de vorige jaren een visie werd ontwikkeld, maar dat de uitvoering van het beleid is achter gebleven, waardoor men telkens een saldo in een grote pot heeft gestopt. Op zichzelf zou dat niet erg zijn, maar begrotingstechnisch is dat volgens mij niet de goede manier.

De discussie over wat te doen en met welke structuren, is volgens mij des te belangrijker omdat onder meer de waterzuivering en de bodemsanering al voor een dermate zware financieringsnood zullen zorgen, dat het goed is om ons van bij het begin van de regeerperiode kwantitatief en kwalitatief, in functie van de middelenbesteding, het beleid duidelijk te maken en ten uitvoer te leggen. Ik mocht twaalf jaar het milieubeleid mee bepalen in een ondergeschikt bestuur. Op zeer korte tijd was er een zeer grote verschuiving van de beleidscontrole naar de bevoegde milieucommissie en de provincieraad. Ik heb daar nooit problemen in gezien, maar heb dit integendeel gestimuleerd : ik acht het primaat van de politiek belangrijk.

In de korte tijd dat ik in het Vlaams Parlement zit, voel ik inzake milieu- en natuurbeleid helemaal niet aan dat men het principe huldigt van de controle en van het primaat van de politiek. Dit parlement heeft absoluut nood aan inzicht in en controlemogelijkheden op het totale beleid, maar ook op de structuren inzake milieu en natuur. Dat heeft het nu te weinig.

Ik illustreer dit door een verwijzing naar de Vlaamse Milieuholding, sinds 1990 een dochtermaatschappij van de GIMV. Gelet op het korte tijdsbestek bespaar ik u de uitleg hierover. Zij speelt de rol van holdingmaatschappij, waarin wij niet de expertise aanbrenge maar eindverantwoordelijkheid dragen ; en de rol van investeringsmaatschappij, waar wij rond een geaccordeerd businessplan meewerken.

Ik had verwacht dat men de participaties na vijf tot tien jaar zou evalueren, althans dat stond in de teksten. Het is dus nu de tijd om dat te doen. Mevrouw de minister, kunt u binnenkort aan het Vlaams Parlement zo een evaluatie bezorgen van alle vennootschappen en activiteiten ?

Een tweede problematiek die ik wil aankaarten, is die van het toezicht en de controle. In het decreet van 13 juli 1994 heeft men aan het Rekenhof een controlerende functie opgedragen. Men bepaalde dat de GIMV, de VMH, de mijnen, Gimvindus en de LRM, investeringsmaatschappijen zijn met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap, waarvan de handelingen geacht worden daden van koophandel te zijn. Er is bepaald in artikel 10 paragraaf 2 dat de NV VMH zich zal toeleggen op investeringen in milieuprojecten en op participatie in nutsbedrijven in de milieusector, zowel in binnens als buitenland, inbegrepen de drinkwatervoorziening. Artikel 10 paragraaf 3 van het decreet zegt dat de opdracht en de financiële doelstellingen worden bepaald door beheerscontracten met het Vlaams Gewest bij besluit van de Vlaamse regering.

Ik heb daarover drie vragen. Kan de minister het Vlaams Parlement binnenkort alle beheerscontracten in verband met de VMH en de Vlaamse regering ter beschikking stellen ? Zijn deze beheerscontracten meegedeeld aan de Europese Commissie ? Zo ja, wat was de reactie van de Europese instanties ? Zo nee, waarom niet ? Kunnen opdrachten aan de VMH of haar dochtermaatschappijen op een wettelijke manier worden toevertrouwd aan dezelfde die bij wet of decreet openbare besturen of instellingen van openbaar nut zijn ?

Wille

Ik ben geen jurist, maar de algemene regel is dat een Europese richtlijn een hogere hiërarchische norm is dan een wet of een decreet. Er zijn diverse Europese richtlijnen : over de uitvoering van werken, over de diensten, over de leveringen, enzovoort. Volgens deze allemaal eensluidende bepalingen wordt de volgende interpretatie gegeven aan publiekrechtelijke instellingen die onder de toepassing vallen van de wet op de overheidsopdrachten.

Het gaat om : 'Elke instelling die, opgericht door zijn specifiek doel tegemoet te komen aan de behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn, rechtspersoonlijkheid heeft, en waarvan de werkzaamheden hoofdzakelijk gefinancierd worden door de staat, de territoriale of andere publiekrechtelijke instellingen, of waarvan het beheer onderworpen is aan het toezicht van deze laatste, of waarvan de leden van de directie, van de raad van bestuur, of van toezicht voor meer dan de helft door de staat of op territoriale of andere publiekrechtelijke instellingen benoemd zijn.'

Men kan daar niet over discussiëren. Het is evident dat de taken en opdrachten waarvoor de VMH is opgericht – ik bekijk dat kritisch, maar ik ben niet tegen de VMH – zich duidelijk situeren op het domein van het openbaar nut en van het algemeen belang, ook al kan men niet ontkennen dat er commerciële en industriële neveneffecten zijn. Dat is echter ook het geval als men bijvoorbeeld een brug bouwt. Het is ook evident dat de meerderheidsfinanciering van overheidswege gebeurt. Bijgevolg is de overheidsopdrachtenwet van toepassing op die opdrachten voor het aannemen van werken. Mijns inziens wordt deze wet niet altijd toegepast.

De vraag is waarom dat niet gebeurt. In genoemde wet is groot belang gehecht aan onverenigbaarheden, namelijk in het artikel 10, het vroegere artikel 6. De tekst is zeer duidelijk. Als rechtstreeks of onrechtstreeks een of meer aandelen of deelbewijzen ter waarde van ten minste vijf percent van het kapitaal in gemeenschappelijke handen zijn, dan wordt het belang geacht te bestaan – lees de belangenvermenging. Elke persoon of rechtspersoon die zich in één van de toestanden van belangenvermenging bevindt, is ertoe gehouden zichzelf te wraken.

We hebben een zeer recent voorbeeld waar ik me zorgen over maak en waarvan ik vraag dat men dat goed zou onderzoeken. Het gaat over de beslissing van de NV Indaver om de werken van de bijkomende verbrandingsoven aan Seghers-Engineering toe te wijzen, dat sedert kort verbonden is met de GIMV. Is de minister het met mij eens dat firma's die een meerderheid van aandelen bij de NV VMH hebben, onderworpen zijn aan de wet op de overheidsopdrachten ? Is het niet hoog tijd dat deze firma's van de VMH worden verplicht om deze wetgeving stante pede toe te passen ? Vindt de minister niet dat een ernstig onderzoek zich opdringt ? Ik laat het aan uw wijsheid over om na te gaan welk type van onderzoek dit moet zijn.

Ik heb enkele vragen met betrekking tot het beheerscontract tussen de VMH en het Vlaams Gewest met een looptijd van drie jaar en dat was afgesloten op 1 januari 1995. Op 31 december 1997 had het moeten zijn opgevolgd door een nieuw. We zijn half december 1999 en er is geen nieuw contract. Het Rekenhof stelt dat zulke overeenkomsten worden afgesloten in het kader van bedrijfsvoering en politieke sturing van overheidsorganisaties, precies om de kwaliteit, de effectiviteit en de efficiëntie ervan te verbeteren en om een verschuiving te weeg te brengen van proceduregerichtheid naar productiegerichtheid en van rechtmatigheid naar doelmatigheid. De vraag is : is er duidelijkheid waarom de vorige bevoegde minister dit niet heeft uitgevoerd ?

Wanneer en door wie is een ontwerp van nieuwe beheersovereenkomst opgemaakt en waar liggen de pijnpunten ? Als er een ontwerp is opgemaakt, moeten er problemen zijn die aan de basis liggen van het feit dat het niet is uitgevoerd. Waarop wachten we eigenlijk ? In ieder geval kan men niet zeggen dat de vertraging bij het Rekenhof ligt, want dat heeft suggesties gedaan over een nieuwe overeenkomst. Ze hebben ook betrekking op het inschakelen van operationeel meetbare normen, naast de bestaande, zijnde marktconform rendement en jaarlijks dividend.

Het is in ieder geval duidelijk dat deze criteria totaal onvoldoende zijn om na te gaan waarvoor de VMH eigenlijk is opgericht, namelijk de ondersteuning van het Vlaams milieubeleid. Dit is trouwens een goede opdracht.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Wille, de problemen die u hebt aangehaald, zijn een urenlang debat waard.

Ik zal het nu enkel hebben over die verlenging. Dit is iets wat ook ik heb vastgesteld toen ik dit ambt opnam. Er is helemaal geen werk gemaakt van de

Ik zal het nu enkel hebben over die verlenging. Dit is iets wat ook ik heb vastgesteld toen ik dit ambt opnam. Er is helemaal geen werk gemaakt van de

Dua

verlenging van het contract, tenzij dit achter de schermen gebeurd zou zijn. Maar zowel de opmerkingen van het Rekenhof als de vele zaken die u hier hebt aangehaald, zijn voor mij stuk voor stuk argumenten om het contract niet hals over kop te verlengen. Ik denk trouwens niet dat u dienaangaande vragende partij bent.

Ik stel dan ook voor dit rustig aan te pakken en uw kritische formuleringen mee te nemen als wij opnieuw onderhandelen over het beheerscontract.

De heer Paul Wille : Ik verwacht geen overhaasting, maar ik sta er wel op dat het er komt en dat dit gebeurt op grond van het principe van het primaat van de politiek.

Dit moet trouwens ook gebeuren bij de dochtermaatschappij. Ik heb immers vastgesteld dat de NV VLAR drie jaar lang geen jaarrekeningen heeft ingediend, wat nochtans een boekhoudkundige en wettelijke verplichting is. Hoe kan het dat dit parlement zich daar nooit vragen bij heeft gesteld ? Zien de minister en het parlement er geen graten in dat de absorptie van de zwakke NV VLAR door Indaver is gebeurd zonder dat daarover – voor zover ik weet – door de regering of in het parlement of de commissie beslissingen zijn genomen ?

Ik heb natuurlijk begrip voor de vertrouwelijkheid, iets wat steeds wordt aangebracht om een aantal zaken niet te bespreken. Maar als de federale premier er wel toe bereid is de plaats van de kernketten te onthullen aan een beperkte groep, waarom kan dit dan niet voor dit dossier ?

Ik heb nog heel wat vragen, maar ik neem aan dat ik nog enkele jaren de tijd heb. Ik zal die vragen over die structuren dan ook blijven stellen tot we opnieuw van een sereen klimaat kunnen spreken.

Ik kom nog even terug op Aquafin. Dit bedrijf werd eerst opgericht als dochteronderneming van de GIMV. Daarna werd dit decretaal geregeld, waarbij men niet van plan was de wet op de overheidsopdrachten toe te passen. De Europese Commissie heeft Aquafin daar dan toe verplicht. Waarom moet openbare waterzuivering worden toevertrouwd aan een privaatrechtelijke opdrachthouder ? En waarom moest Aquafin van de vorige regering zulke harde garanties krijgen inzake financieel rendement ? Waarom heeft men voor die specifieke partners gekozen ?

Is de minister niet van oordeel dat het ingaat tegen de elementaire beginselen van behoorlijk bestuur en tegen het algemeen belang om een privaatrechtelijke vennootschap een monopolie te verlenen in de sector van de waterzuivering die zich uitsluitend van overheidsmiddelen moet bedienen ? Is het niet logischer hier op termijn te streven naar een klassieke instelling van openbaar nut ?

Mevrouw de minister, ik verwacht nu nog geen antwoorden van u. Ik wil enkel dat een debat wordt gestart zodat we opnieuw van een democratische controle op het milieubeleid en -structuren kunnen spreken met de meest efficiënte besteding van de ingezette middelen. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, na meer dan 200 dagen paarse regeringscoalitie druk ik de ontgoocheling van het Vlaams Blok uit over een aantal negatieve feiten, die mee mogelijk werden gemaakt door het groene beleid.

Zo werd een omstreden verbrandingsoven heropend onder het beleid van een groene minister. De oven kan nog wel enkele jaren doorgaan met het verbranden van afval ten koste van de volksgezondheid. En vooraleer minister Vogels ging lopen uit Antwerpen, bepleitte ze in het Antwerpse schepencollege de keuze om de HSL-lijn langs de duurste en meest milieu-onvriendelijke route aan te leggen : doorheen het Peerdsbos. De minister heeft ook een milieuvergunning afgeleverd aan het afvalverwerkend bedrijf NV Rometa in Westerlo, ondanks de negatieve adviezen van de bestendige deputatie en OVAM.

Mevrouw de minister, het is wel positief dat u zich als vakdeskundige laat omringen door een aantal prominente en zeer bekwame kabinetsmedewerkers. Als we denken aan het belangenconflict van uw kabinetschef en ook aan zijn bouwovertreiding, is het van het allergrootste belang dat u van uzelf en uw medewerkers dezelfde politieke correctheid eist op het vlak van de vergunningen voor milieu en ruimtelijke ordening, als van de Vlaamse burger.

Zowel u als het Rekenhof dringen aan op de doorlichting van diverse diensten, gaande van Aquafin tot de VLM. Wanneer komt die er ? Het lijkt ons verstandig om er snel mee te starten, en ze onmid-

Van den Eynde

dellijk te laten volgen door een evaluatie. Het is van het grootste belang dat u daarna ook handelt naar de resultaten. Voor Aquafin mogen we ons niet beperken tot een evaluatie.

Een degelijke kosten-batenanalyse voor de buitenlandse projecten is meer dan ooit gerechtvaardigd. Het Rekenhof heeft trouwens een zeer gegronde opmerking over het 'Hongarijeproject', omdat het commerciële gevolgen zou hebben. Dat is in strijd met de statuten van de NV. Volgens het Rekenhof is er zelfs sprake van een 'concurrentievervalsende aard van activiteit'. Ook volgens het Rekenhof 'diende het Vlaams Gewest van de NV het terugvloeien van opbrengsten uit het te gelde maken van deze knowhow te eisen'.

Mevrouw de minister, deze opmerkingen van het Rekenhof zijn heel zwaarwichtig, en ook de andere dienen te worden onderzocht. We vragen u dan ook om dringend werk te maken van uw doorlichtingen. U zult een harde hand nodig hebben in de overheidsbedrijven die activiteiten uitvoeren die het Vlaams Gewest grote financiële schade berokkenen.

Ook de efficiëntie-effectiviteit voor het bouwen van waterzuiveringsinstallaties moet grondig worden aangepakt. Het gaat niet op dat de bouw van de installatie in Ninove als een spijtige zaak zou worden afgedaan. Het moet dringend worden onderzocht hoe men in godsnaam zo een miljardenproject kon uitvoeren, zonder op voorhand de nodige onderzoeken te doen inzake de kwaliteit van het afvalwater in de regio.

Volgens het Vlaams Blok moet afvalpreventie worden gestimuleerd aan de bron. Grote campagnes, waar men miljoenen tegenaan gooit, hebben volgens ons weinig zin. De beste afvalwatercampagnes kunnen door de gemeenten worden gevoerd. Het is daarom nuttig om de milieuconvenants te gebruiken, en daarvoor ook in de nodige subsidies te voorzien.

Ik heb mijn bedenkingen bij uw sensibiliseringsplan tegen het gebruik van wegwerpluiers. Het lijkt wel of u de klok wilt terugdraaien. Iedereen moet zelf kunnen kiezen voor katoenen of andere luiers. Het lijkt me logischer dit aanzienlijke deel van de afvalberg structureel aan te pakken. Ik veronderstel niet dat u de terugnameplicht zoals voor witte bruingoed wilt invoeren. Het moet wel mogelijk zijn om de producenten een solidariteitsbijdrage aan te rekenen. Op die manier kan de werkgele-

genheid in deze sector worden gewaarborgd. We verwachten hierover nog een uitvoerig debat.

In het hoofdstuk over afvalpreventie ontdek ik slechts een kort stuk over verbrandingsinstallaties. Waarschijnlijk komt dat doordat u daaraan uw handen al hebt verbrand in uw korte ambtsperiode, wat door uw eigen fractie wordt betreurd. 'Verbrandingsinstallaties die niet aan de wettelijke normen kunnen voldoen, zullen worden gesloten.' Dat zijn we uiteraard met u eens, mevrouw de minister. Over welke ovens hebt u het hier? Om welke tijdspanne zou het gaan? Wat zijn de alternatieven voor de gesloten ovens?

Het wordt hoog tijd voor een eenduidig beleid inzake de verbrandingsovens. Enkel door een compensatieregeling in te voeren, kan men een grote kuis houden: een oven die niet aan de normen voldoet en niet vrijwillig sluit, betaalt. Op deze manier zullen de gemeentes die bij een afvalintercommunale zijn aangesloten, niet financieel worden gewurgd. Tegelijk zullen de politici die in een raad van beheer zetelen, hun verantwoordelijkheid opnemen.

In hoeverre is verbranding nog te verdedigen als we alternatieven kennen zoals vergisting, verdroging en gescheiden verbranding? Wanneer zullen de studies hierover worden omgezet in daden? Ik denk aan de studie van de GOM Antwerpen in opdracht van het provinciebestuur, en aan de onderzoeken van de VITO. Hoe en wanneer zult u dit ernstige probleem eindelijk aanpakken? Hopelijk kunnen we binnenkort de realisatie van nieuwe afvalbehandelingstechnieken verwachten.

Het verheugt ons dat u althans op één vlak breekt met het verleden. U wilt komaf maken met de inbreuken op de Europese milieuriichtlijnen. Ik vrees echter dat uw federale en Brusselse collega's niet dezelfde positieve intenties hebben. De Brusselse minister van Leefmilieu Gosuin ontsnapte nauwelijks aan een rechtszaak omdat hij de Europese richtlijn in verband met de rookgaswasinstallatie te Neder-Over-Heembeek niet naleefde. Hij maakt al evenmin werk van de bouw van het waterzuiveringsstation in het noorden van Brussel, waardoor tot op vandaag het Zennewater ongezuiverd Vlaanderen binnenstroomt. Onze fractie is zeer benieuwd wanneer u deze kwestie zult aankaarten.

De OVAM heeft een lijst met black points, de zwarte punten van sites waar bodemverontreiniging werd vastgesteld. U wilt extra personeel om deze gronden te saneren. Dat lijkt me een bijzonder goed idee. Als u dit nu ook nog aan uw collega

Van den Eynde

van Ruimtelijke Ordening laat weten, dan moet hij minder nieuwe gronden zoeken. Er moet dringend werk worden gemaakt van een inventaris van de sites die vermoedelijk vervuild zijn. Uw plannen zijn ambitieus, maar we moeten realistisch blijven. U wil de naar schatting 100.000 bedrijven klasse-I controleren. Als tachtig ambtenaren dit moeten uitvoeren, moeten ze elk 150 onderzoeken op jaarbasis verrichten. Dat lijkt ons onmogelijk, uw budget zal ontoereikend zijn, u komt er niet tegen 2004.

– *De heer Luk Van Nieuwenhuysen, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Bovendien is Vlaanderen één van de bosarmste regio's in Europa. Een inhaaloperatie voor de verwerving van 3.000 hectare bijkomend bosgebied lijkt ons dan ook dringend nodig. We zijn echter zeer benieuwd naar uw projecten en vrezden dat u dan ook wel dringend van start moet gaan om die inhaaloperatie met uw budget van 1.587 miljoen frank te kunnen verwezenlijken.

Wat het MIRA-project betreft, bent u wel zeer onduidelijk en geeft u geen concrete planning aan wanneer u de milieudatabank zult opstarten. Door deze bank zal men veel ongemakken bij de administratieve geplogenheden kunnen verhelpen en de vervuiler tevens vlugger opsporen.

Mevrouw de minister, we zoeken echt naar uw eigenlijke visie, uw werkingsconcept. Wij menen dat u vele plannen hebt, maar u bent zeer onduidelijk en vaag. Waar zit het doorzettingsvermogen binnen het groene beleid? Een antwoord hoef ik vandaag niet te krijgen, maar ik hoop en verwacht dat we tijdens deze zittingsperiode, samen met u, de nodige maatregelen kunnen en durven nemen om te streven naar de kwaliteit van het leven. Die kwaliteit is niet enkel zo belangrijk voor de groene, maar voor elke partij en mens hier op aarde. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het zou mogelijk zijn u allemaal persoonlijk te begroeten. Ik zal het deze keer echter niet doen. Wegens het late uur zal ik mijn toespraak enigszins inkorten.

De begroting voor Ruimtelijke Ordening is een beetje het ondergeschoven kind. Het gaat niet over

miljarden, maar over enkele tientallen miljoenen. Bijgevolg gaat het om een departement waar de principes belangrijker zijn dan de middelen. Aangezien de heer Coens het al over die principes heeft gehad, zal ik daar kort over zijn. Hij stelde zich vragen over zowel het handhavingsbeleid als over de uitvoering van het RSV.

In de afgelopen maanden heb ik dat ook gedaan. Mijnheer de minister, in de commissie en elders heb ik een aantal correcte antwoorden gekregen. Ik ken u al lang genoeg om niet te twijfelen aan uw woord. Door uw daden lokt u de controverse echter wel een beetje uit. Inzake het handhavingsbeleid hoeven we bijvoorbeeld nu niet te discussiëren over de vraag of er regels moeten zijn inzake ruimtelijke ordening. Dat is een principiële vraag waarover men van mening kan verschillen.

Waarover men niet van mening kan verschillen, is dat als er strenge dan wel soepele regels zijn, men die wel moet toepassen. Het enige principiële aspect bestaat erin of men in een rechtsstaat wil leven. Ik veronderstel dat dit voor de meesten in dit parlement het geval is. Dat betekent dat als er overtredingen zijn waarover een vonnis is uitgesproken, men die zonder enige discussie moet uitvoeren. Mede door het systeem van de dwangsom worden in de praktijk hoe langer hoe meer vonnissen effectief uitgevoerd. Deze trendbreuk is begonnen onder de vorige regering.

Het discussiepunt neemt steeds meer in omvang af. Indien men geen verkeerd signaal wil geven waardoor over een aantal jaren opnieuw problemen ontstaan, moet men zeer duidelijk zijn. Mijnheer de minister, tot op vandaag bent u dat niet echt geweest. Ik zeg niet dat u dat niet doet. Maar ik hoor en zie het niet. En ik roep u op om het te laten horen en te laten zien.

Dat geldt ook een beetje voor de uitvoering van het RSV. In de commissie werd gezegd dat het correct en zelfs versneld verloopt. De situatie van verschillende ministerposten en verschillende departementen in handen van één minister leidt soms tot eigenaardige toestanden, maar dat is misschien niet echt uw verantwoordelijkheid. Als de minister van Economische Aangelegenheden oproept om 7.000 hectare bedrijventerreinen te realiseren, dan vind ik dat hij gelijk heeft. Ik vind ook dat de minister van Ruimtelijke Ordening daar onmiddellijk moet op reageren. Hij moet er dan op wijzen dat er ook prioriteiten in verband met de natuur moeten worden gerealiseerd. Alles moet worden afgemeten aan de bepalingen van het RSV, waarin alles goed

Tobback

is afgewogen. De economie moet rationeel omspringen met de gronden die ze krijgt toegewezen.

Ik heb begrip voor de situatie, en voor het feit dat de discussie met de minister van Economische Aangelegenheden soms niet gemakkelijk is. Maar u mag er gerust op zijn : in deze staan we als één man achter u. Ik wil met evenveel enthousiasme mijn steun uitspreken voor de minister van Leefmilieu in haar soms niet zo gemakkelijke verhouding tot de minister van Landbouw.

Ik moet hier eerst herhalen wat ik sinds enige jaren over de milieubegroting altijd zeg. Mevrouw de minister, als er op één vlak nog geen fundamentele trendbreuk is, dan is het wel hier : er is geen geld genoeg. Dat is een obligate opmerking. Dat verwijt kan men niet aan de minister alleen, of zelfs niet aan de gehele regering maken. Het gaat om een historisch gegroeide situatie, die men niet in een handomdraai kan rechtzetten.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Coens, heb ik in de commissie gezegd dat ik begrip heb voor de argumenten van de minister, als hij het heeft over de verlaagde begrotingspost voor bodemsanering. Dat neemt echter niet weg dat dit een pijnlijke vaststelling blijft. We kunnen ons daar niet nog jaren achter verstoppen. Er was berekend dat we met 1,5 miljard frank per jaar ongeveer 40 jaar zouden nodig hebben om de gekende black spots in Vlaanderen te saneren, op voorwaarde dat de verantwoordelijken voor de vervuiling driemaal zo veel zouden betalen. Als we het met het huidige bedrag moeten doen, en ervan uitgaande dat er nog onbekende spots zijn, zullen we het in de komende eeuw niet afgewerkt krijgen. Ik hoop dat de toekomst iets rooskleuriger mag worden, en dat is in de eerste plaats uw verantwoordelijkheid. U moet instellingen als OVAM en ook het tot in den treure gevraagde bodemsaneringsfonds op de goede sporen zetten.

Ook water en Aquafin hebben de voorbije jaren nogal wat middelen opgeslorpt. We steunen de investeringen om via grootschalige waterzuiveringsprojecten tot een aanvaardbare zuiveringsgraad te komen. We stellen wel vast dat die grootschalige initiatieven hoe langer hoe meer de limieten van de efficiëntie benaderen. We moeten erover waken dat we zo zuinig en rationeel mogelijk onze centen besteden. Zoals ik het vandaag zie, betekent dit een verhoging van de aandacht voor kleine waterzuiveringsinitiatieven. Dit was eigenlijk al van in het begin bepaald. Vlareem voorziet in de opdeling

van Vlaanderen in drie soorten rioleringszones : A, B en C. Het was uitdrukkelijk de bedoeling dat er in die fameuze zones C geen sprake zou zijn van grootschalige rioleringsinstallaties, collectoren en waterzuiveringsstations, maar wel van alternatieve technieken, van zelfzuivering op kleine schaal. Men heeft de afgelopen jaren terecht de nadruk gelegd op de grootschalige initiatieven. Die waren in veel gevallen het dringendst. De zonering is hierdoor in grote mate naar het achterplan verschoven. De zones C zijn momenteel nog steeds niet afgebakend.

Ik wil u, mevrouw de minister, oproepen om snel voor die zones te zorgen. Er moeten allereerst alternatieven komen voor de huidige waterzuiveringsstations in de landelijke gebieden. De overheid zou dit moeten stimuleren. Ik vind het dan ook spijtig dat de begrotingspost voor het stimuleren van de kleinschalige waterzuivering is gedaald. Misschien hebt u hiervoor elders in middelen voorzien. Ik heb ze alleszins nog niet gevonden. Ik zou wel graag zien dat u ze gedurende de komende maanden gebruikt.

We gaan heel deze discussie in het licht van het Aquafinsysteem opnieuw voeren, zeker wanneer we in de commissie beginnen over de opmerkingen van het Rekenhof inzake het Aquaplusverhaal. Ik vermoed dat we daar in de komende maanden nog ruimschoots op zullen terugkomen.

Wij hebben in de commissie even gediscussieerd over de grondwaterheffing. Ik vind het nog steeds spijtig dat het qua heffingen goedkoper is om grondwater op te pompen dan om oppervlaktewater uit waterlopen te capteren. Dit kan eenmalig, zou op korte termijn toch moeten worden verholpen. Dit kan bijvoorbeeld in het kader van het integraal waterbeleid. Ook die discussie zullen we binnenkort voeren.

Het watergebruik brengt me bij de landbouw. Ik had daarnet al aangekondigd dat ik op de verhouding tussen milieu en landbouw nog even zou terugkomen. Ik heb het advies van de MINA-raad over uw projectnota inzake de plattelandsverordening van de Europese Unie gelezen. Het is lang geleden – de ambtstermijn van uw voorganger meegerekend – dat ik nog een MINA-advies heb gelezen waarin de termen onvoldoende en ontoereikend zo vaak voorkomen.

Ik begrijp dit niet zo goed. De plattelandsverordening betekent een streven naar een leefbare omgeving op het platteland, zowel op economisch als op ecologisch vlak. Twee cruciale uitgangspunten

Tobback

daarbij zijn de noodzaak van een bijsturing van de landbouw op basis van ecologische criteria, en de reconversie van de landbouw naar een aantal aanverwante plattelandssectoren die een economische activiteit kunnen garanderen. Die doelen zijn in het Vlaams regeerakkoord overgenomen.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Ik zou iets willen opmerken over die plattelandsverordening. Ik heb dit ook al in de commissie gemeld. Men heeft zich teveel illusies gemaakt over wat men in die plattelandsverordening kon onderbrengen. Dit is een Europese verordening, waarin alle klassieke Europese landbouwfondsen werden ondergebracht. Dit betreft ook zaken die bij het constant beleid horen. We kunnen deze niet zomaar van tafel vegen. De verwachtingen van de hele sector waren enorm hoog gespannen.

Ten tweede leek het me een goede zaak om de eerste ontwerp teksten van de administratie door te sturen naar de adviesorganen. We zouden anders niet meer de kans hebben gehad om nog advies te vragen aan de MINA-raad en aan de SERV. Momenteel is men nog steeds bezig met het herschrijven van de teksten, rekening houdend met het advies van de MINA-raad. Toch zullen in de teksten nog een aantal zaken staan die niet aan uw en mijn verwachtingen zullen beantwoorden. Het is echter een evolutie in de goede richting. Ik zal voor het parlement een lijst opmaken over wat continu beleid is en wat aan nieuwe initiatieven zal worden opgenomen. Zodra de regering de tekst heeft goedgekeurd, wordt hij doorgestuurd naar het parlement. Hij zal ook worden voorgelegd aan de commissie Landbouw. Misschien kan ook de commissie voor Leefmilieu hierbij worden betrokken.

Tot slot mag u niet denken dat het plattelandsbeleid van de Vlaamse regering slechts datgene is wat in het kader van de plattelandsverordening wordt ingediend. Voor deze projecten vragen we een Europese cofinanciering. Een plattelandsbeleid moet veel gediversifieerder zijn dan wat Europa ons via de plattelandsverordening aanreikt.

De heer Bruno Tobback : U neemt me de woorden uit de mond. Ik wilde u namelijk vragen om de nota in een gemengde commissie te bespreken en deze grondig te herschrijven.

Ik ben het niet helemaal eens met uw analyse. In die nota staat dat een bepaalde lijn zal worden ge-

volgd in het kader van het VLIF. Ik wil u toch even wijzen op wat daarover in het regeerakkoord staat, namelijk dat een grondige bijsturing van het VLIF zal plaatsvinden, onder meer in de richting van ecologische criteria. In de verstuurde nota wordt daar met geen woord over gerept. De nota, zoals die is ingediend, laat toe dat een jonge, beginnende boer het maximale steunpercentage van 40 procent krijgt om investeringen binnen het Vlaams ecologisch netwerk af te bakenen in bijvoorbeeld veehouderij voor kalveren. Er is niets dat dit uitsluit. Er is zelfs geen enkele ecologische randvoorwaarde opgelegd in dat soort gevallen. Dit beantwoordt dus niet aan onze afspraken in het kader van het VLIF.

De MINA-raad heeft uitgerekend dat men met de cumuleerbaarheid van verschillende ondersteuningsmechanismen via beheersovereenkomsten, als landbouwer een inkomen kan verwerven dat dubbel zo hoog ligt als wat gemiddeld wordt aangegeven als inkomen uit de landbouw. Ik ben een groot voorstander van beheersovereenkomsten die ecologisch verder gaan dan de basiskwaliteit, maar men moet natuurlijk realistisch blijven. Ik begrijp dat u bereid bent om terzake een aantal zaken bij te sturen.

Ik was een beetje teleurgesteld over de inhoud van de beleidsbrief. Ik had gehoopt dat met u als minister van Landbouw en Leefmilieu, een stap in de goede richting zouden worden gezet. Deze beleidsbrief is dat nog niet.

De heer Carl Decaluwe : Is er al een beleidsbrief ?

De heer Bruno Tobback : Ik bedoelde de projectnota. Als ik een dergelijk document van uw hand lees, en ik zie de term 'agrarisch natuurbeheer' opduiken, dan maak ik me zorgen. Ik weet immers waar die term vandaan komt. In die tekst staan ook zinsneden als 'de noodzaak van financiële compensaties om de aanwezigheid van de landbouw in bepaalde gebieden veilig te stellen.' Men heeft het dan wel degelijk over groengebieden. Deze termen zijn rechtstreeks afkomstig uit het vocabularium van mijn geachte stadsgenoten uit de Minderbroederstraat. Ik had gedacht dat we daarvan bevrijd zouden zijn in deze coalitie.

Minister Vera Dua : Mijnheer Tobback, ik vind dat we een aantal allergieën en vooroordelen van ons moeten afzetten. Het zal een uitdaging zijn om op een andere manier aan landbouw te doen. Dat is waar. Ik heb steeds gezegd dat we moeten evolueren naar een duurzame landbouw. Dat impliceert drie dingen : kwaliteit in het kader van de volksge-

Dua

zondheid, rekening houden met milieugrenzen, maar ook een volwaardig inkomen geven aan de boeren. Want als we dat laatste niet doen, dan hebben we geen duurzame landbouw. Ik vind dat we die drie dingen moeten samenvoegen. (*Applaus bij de CVP en AGALEV*)

Dat betekent dat sommige mensen een mentale omschakeling moeten maken. Als we het evenwicht willen vinden tussen de eisen van het milieu en de eisen van de landbouw, zullen we daar inspanningen voor moeten leveren. Ik hoop dat u een bondgenoot zult zijn als ik dat wil doen.

De heer Bruno Tobbac : Mevrouw de minister, ik heb net gezegd dat ik uw bondgenoot ben. Maar ik ben dit niet als dit erop neerkomt dat we jaarlijks 70.000 frank per hectare moeten betalen aan iemand die maar 40.000 frank zou verdienen met gewone landbouw. Zo subsidieert men blijvend de landbouw in kwetsbare gebieden. Ik ben bereid om die landbouwer een inkomen te geven : dat is een nuttige en principieel geen verkeerde zaak. Maar in ruil voor dat inkomen wil ik een aantal prestaties, die niet alleen nuttig zijn voor die landbouwer, maar ook voor diegene van wie hij dit inkomen krijgt.

Ik wil geen blanco cheques en cadeaus, die uiteindelijk nog duurder zijn dan andere maatregelen. Ik steun u dus wel in uw streven naar een duurzame landbouw in het kader van een duurzaam milieubeleid. Maar ik steun u niet als dit betekent dat men voor exuberante prijzen minimale prestaties gaat afkopen om enige rust te hebben. Laat dat duidelijk zijn.

Minister Vera Dua : We zitten op dezelfde golflengte.

De heer Bruno Tobbac : Ik wil heel ver gaan in de richting van compensaties, maar het moeten compensaties zijn voor prestaties. We mogen geen zinloze cadeaus willen geven om ruzie te vermijden.

Minister Vera Dua : Inderdaad. Dat is trouwens het principe van de cross compliance, dat door Europa wordt opgelegd.

De heer Bruno Tobbac : De voorstellen in deze nota rond plattelandsontwikkeling beantwoorden daar op dit ogenblik niet aan. Ik ben echter bijzonder blij met uw belofte dat u ze zult aanpassen.

Minister Vera Dua : Ze zijn nu aangepast.

De heer Bruno Tobbac : Daar zullen we dan een discussie over hebben. In die discussie staan we vierkant achter u. (*Applaus bij de VLD, AGALEV, de SP en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mevrouw de minister, collega's, mijnheer Tobbac, ik ben niet van plan een lange uiteenzetting over leefmilieu en bodemsanering te geven. Toch wil ik nog eens herhalen wat ik in de commissie al heb gezegd. We moeten inderdaad vragende partij blijven voor een bodemsaneringsfonds. In feite gaat het zelfs om een ruimere problematiek. Het gaat over de volledige problematiek van de financiering van het milieubeleid. Er zou dus een algemeen milieuschadefonds moeten komen.

Op korte termijn is het probleem echter dat de OVAM voldoende mensen en middelen moet krijgen om de blackpoints in Vlaanderen aan te pakken. Er zijn momenteel heel wat blackpoints, maar we kunnen in onvoldoende mate met projecten starten. Inzake bodemsanering moet dat de eerste zorg zijn.

Ook de kritiek van het Rekenhof moeten we kunnen invullen. Er is geen 1,3 miljard frank, maar wel 2,3 miljard frank nodig om tegen het jaar 2038 alle blackpoints aan te kunnen pakken die een ernstige bedreiging voor de gezondheid vormen.

Ik wil echter vooral aandacht vragen voor de problematiek van de verkeersonveiligheid. Het aantal doden op onze wegen is opnieuw toegenomen. In 1998 vielen er in het verkeer in België 1.500 doden. In Vlaanderen vielen er in het verkeer 855 doden. Op Belgisch niveau is dit een toename van 10 procent. Op Vlaams niveau is het een toename van maar liefst 13,8 procent. Daarmee wordt de trend van de laatste jaren spijtig genoeg bevestigd.

Tot 1995 kenden we een constante daling van het aantal verkeersdoden en van het totale aantal verkeersslachtoffers. Sindsdien is er jammer genoeg een trendbreuk van cynische aard. Het gaat opnieuw de verkeerde kant op. Het aantal doden en slachtoffers op onze wegen neemt weer toe. Er is ook het cijfer van de Britse automobilistenvereniging. België is het meest verkeersonveilige land van Europa, met het hoogste aantal doden per totaal aantal afgelegde kilometers.

Daarnaast zijn er de verkeerstellingen van ons eigen departement LIN. Hieruit blijkt dat het ver-

Malcorps

keer in 1998 op één jaar tijd met maar liefst 8 procent is toegenomen. We hebben met z'n allen 86 miljard kilometers bij elkaar gereden. Een jaar eerder waren dat nog maar 83 miljard kilometers. Ondertussen echter verplaatsen veel meer mensen zich met de wagen. Ze doen dat ook in hun vrije tijd en voor ontspanning. Ze gebruiken de wagen ook om inkopen te doen. Ook hier is er dus weer een trendbreuk in de verkeerde richting. We rijden met z'n allen steeds meer met de wagen, met alle gevolgen van dien : meer files, meer vervuiling en meer slachtoffers.

Twee jaar geleden konden we nog hopen dat de congestie ten minste één positief aspect zou hebben : we hoopten dat er minder doden zouden vallen als er meer auto's zouden stilstaan. Ook deze illusie zijn we nu kwijt. De congestie had tijdelijk wel een milderend effect op de ongevallencijfers, maar nu gaat de onveiligheid opnieuw in stijgende lijn.

Ook het aantal auto's blijft aangroeien, wat Febiac ook moge beweren. We zitten nu op 5,5 miljoen wagens in België. Op één jaar tijd is er een stijging geweest van 5 procent. Er zijn dus meer auto's, waarmee we meer rijden en bijgevolg ook meer slachtoffers maken. De cijfers van het vrachtvervoer komen van de SERV. De voorbije vijftien jaar is het vrachtwagenverkeer met 86 procent toegenomen, en 73 procent van alle vrachtvervoer gaat over de weg.

Mijnheer de minister, als we dit allemaal op een rijtje plaatsen, zijn er maar twee voor de hand liggende conclusies mogelijk. Ten eerste, verkeersveiligheid moet de absolute prioriteit van ons mobiliteitsbeleid blijven. Dit moet dus ook gelden voor ons investeringsbeleid. Het vermijden van verkeersdoden en -slachtoffers is onzes inziens nog belangrijker dan het oplossen van de congestie. Beide hangen soms samen, maar soms ook niet. We moeten dan fundamentele ethische keuzes maken.

Ten tweede, het keren van de negatieve trend naar steeds meer autokilometers is eveneens een grote uitdaging. Als we dit niet durven aan te pakken, zal elk mobiliteitsbeleid gedoemd zijn om jammerlijk op de klippen te lopen. Elk beleid dat direct of indirect nog meer autoverkeer aantrekt, moet vanaf nu dus wijselijk worden vermeden. Dat was trouwens ook al een van de conclusies van de werkgroep Mobiliteit in de vorige zittingsperiode.

Het gaat hier vandaag uiteraard over de begroting. De vraag is dan of we deze bekommernissen terugvinden in de begroting voor 2000. Op die vraag kan ik gelukkig met veel overtuiging 'ja' antwoorden. Jammer genoeg komt er straks ook nog een 'maar'.

Ja, er werd meer geld uitgetrokken voor fietspaden, doortochten en veilige schoolomgevingen. Met de nieuwe tachtig-twintigregeling wordt de verantwoordelijkheid gedeeld met de gemeentebesturen, wat een heel wijze maatregel is. Het uitgangspunt van de verdeling van de kredieten in het meerjarenprogramma blijft de objectieve behoeftenanalyse. Gemeenten die met objectieveerbare dringende noden zitten, kunnen nu zelf meer vat krijgen op de investeringsbeslissingen. De samenwerking tussen gemeente en gewest via de mobiliteitsconvenants wordt onverkort voortgezet. Ook hier is veiligheid een belangrijke prioriteit. Toch kan men niet voorbij aan de vraag of dit alles zal volstaan. De cynische trend die we uit de cijfers aflezen, schijnt erop te wijzen dat al onze inspanningen onvoldoende zullen blijken te zijn.

Als het aantal autoverplaatsingen in een jaar tijd met 8 procent toeneemt, terwijl iedereen doordrongen is van het probleem dat we te veel met de wagen rijden, dan moeten we onder ogen zien dat de zachte sensibiliserende maatregelen misschien alleen niet baten. Het is een essentiële taak van de overheid om in dergelijke uitzichtloze situaties waarin de som van individuele belangen het algemeen belang fundamenteel schaadt, snel en efficiënt – het motto van paars-groen – in te grijpen.

Ik voeg even een korte filosofische uitweiding in. Verkeersonveiligheid en -congestie zijn het gevolg van wat ecologen en filosofen soms de tragedy of the commons noemen. Het is het belang van allen dat er minder met de auto wordt gereden. Dat kan zelfs van levensbelang zijn voor zichzelf en de eigen kinderen. Anderzijds is het voor iedereen individueel interessant met de auto te rijden in de hoop dat alle anderen de auto niet nemen. Op die manier kan men de anderen de loef afsteken. Als iedereen zo redeneert, staan we met zijn allen in de file. Efficiënte maatregelen zijn maatregelen die het fysiek onmogelijk maken om een bepaalde rijstijl te ontwikkelen.

Ik wil even stilstaan bij de mogelijkheden van de verkeerstematica. Recent werd een samenwerkingsakkoord afgesloten tussen Nederland en Vlaanderen om informatie over files sneller door te geven. Autoproducenten zijn druk bezig om wagens uit te rusten met elektronische snufjes, zodat men straks computergestuurd de minst drukke weg

Malcorps

kan uitkiezen. In feite is dit een geraffineerde toepassing van hetzelfde principe van the tragedy of the commons. In plaats van louter op het gevoel sluiptwegen te kiezen, pakt men nu de zaak professioneel, elektronisch gestuurd aan, in de hoop een concurrentievoordeel te verwerven op andere automobilisten die misschien met minder dure wagens rijden.

Een nog vernuftiger vorm is de toepassing van rekeningrijden via telematica. Er treedt dan een wisselwerking op tussen de wagen en apparatuur langs de weg. Men wordt op een bepaalde plaats en tijd geregistreerd en krijgt daar nadien de rekening voor gepresenteerd. Men hoopt dat dit een ontradend effect zal hebben op filegevoelige plaatsen en tijdstippen. Ook hier is het hoofdbezwaar dat grote stromen sluiptverkeer zullen ontstaan, zeker in de Vlaamse verkeerssituatie met een kriskraswegenet met eindeloos veel op- en afritten en een bijna onbestaande hiërarchie van wegen. Dit zal nog kwalijkere gevolgen hebben voor de verkeersveiligheid. Dit is trouwens reeds gebleken uit verkennde studies in Nederland.

Als we toch moeten denken aan nieuwe telematische toepassingen, moeten we vooral denken aan de toepassingen die rechtstreeks ingrijpen op het rijgedrag zoals het ISA-systeem of de intelligente snelheidsaanpassing, die momenteel in Nederland wordt getest. De snelheidsbeperking wordt elektronisch opgelegd, zeker in de bebouwde kom, in de plaats van een bordje 'u rijdt te snel' of camera's. In eerste instantie zouden vooral vrachtwagens met dergelijke apparatuur kunnen worden uitgerust. Na verloop van tijd zouden enkel aangepaste voertuigen in bepaalde zones kunnen worden toegelaten. De mogelijkheden zijn legio.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Malcorps, ik sta volledig achter uw uitgangspunt en benadering. Ik dank u omdat u het mobiliteitsprobleem niet verengt tot het fileprobleem, en het veiligheidsprobleem erin betreft. We leven wel in een federaal land. De instrumenten om het aantal verkeersslachtoffers te verminderen zijn voor de Vlaamse regering erg beperkt. Tal van sturende instrumenten bevinden zich op federaal vlak.

Er kan daarover gediscussieerd worden, maar experts gaan ervan uit dat 80 percent van de ongevalen te maken hebben met het rijgedrag. De resterende 20 percent kan nog worden opgedeeld tussen de staat van het voertuig en de staat van de infrastructuur. Heel royaal genomen, is de infrastruc-

tuur verantwoordelijk voor 10 tot maximaal 15 percent van de verkeersslachtoffers. Dat is nog altijd een gigantisch percentage, dat we kunnen drukken. Het grootste aantal is natuurlijk die 80 percent, die we alleen door een strenge regelgeving en een handhavingsbeleid kunnen bestrijden. Uiteraard moeten we ervoor zorgen dat de omgeving optimaal is ingericht.

Die strenge regelgeving moet van de hogere overheid komen. Dit heeft te maken met mentaliteit en inzicht, die in het andere landsgedeelte geheel anders zijn. Ik heb een paar schuchtere pogingen gedaan om mijn bevoegdheden zo ver mogelijk uit te putten. Denk maar aan de voor de hand liggende maatregel van het inhaalverbod voor vrachtwagens. Dit kan beter op het federale niveau worden geregeld. Via een omweg kunnen we het ook op het Vlaamse niveau doen, maar er is een groot spanningsveld.

Ik ben blij dat u er aandacht voor hebt. We verschillen hierin duidelijk van de andere Europese regio's, en hebben opvallend meer verkeersslachtoffers. Dat heeft te maken met onze slechte ruimtelijke ordening en met ons handhavingsbeleid.

De heer Francis Vermeiren : Door de vergelijking van ons land met uitgestrekte landen als Duitsland en Frankrijk, ontstaan verwrongen statistieken. U hebt echter wel gelijk dat het met het rijgedrag te maken heeft. Als de mensen in het algemeen meer burgerzin aan de dag zouden leggen, zouden we minder milieuproblemen hebben en minder ongevallen. We kunnen dat doortrekken op verschillende domeinen.

De heer Johan Malcorps : Ik ontken zeker niet dat een aantal essentiële sleutels op het federale niveau liggen, en ik wil dat daar ook ter sprake brengen. Met de instrumenten die we wel in handen hebben, bijvoorbeeld investeringen in de infrastructuur, kunnen we echter de beslissing nemen dat verkeersveiligheid voor ons de eerste prioriteit is. We moeten daar dan de consequenties uit trekken. Die discussie zal niet altijd gemakkelijk zijn. Soms moeten er moeilijke keuzes worden gemaakt.

Het ISA-systeem, intelligente snelheidsaanpassing, hebben we eventueel ook zelf in handen. Daar moet dan eerst mee worden geëxperimenteerd. In elk geval is het de moeite waard omdat er aan handhaving ook grenzen zijn. Het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid heeft een overzicht gegeven van maatregelen die op federaal niveau in voege zijn getreden, zoals snelheidsbeperkingen, zone dertig, enzovoort. Het is cynisch dat dit alles

Malcorps

weinig weerslag heeft op het aantal verkeersongevallen. Natuurlijk kunnen we een sterker handhavingsbeleid bepleiten, maar anderzijds moeten we ook alternatieve mogelijkheden bekijken.

Het prijzenbeleid is fundamenteel. Dat situeert zich ook op het federaal niveau, maar we kunnen zelf initiatieven nemen. Als we ervan uit gaan dat rekeningrijden geen goede oplossing is, dan zitten we op gewestelijk niveau eigenlijk vast. Wat rest, is de mogelijkheid van tolheffingen voor bepaalde toepassingen. Dat doet niet zozeer denken aan regulering, maar aan financiering. Dat is echter geen goede oplossing. Er wordt bijvoorbeeld in Antwerpen steeds meer gesuggereerd om vrachtwagens die door de Kennedytunnel rijden, tol te laten betalen, in plaats van de vrachtwagens die de Liefkenshoek tunnel nemen te belasten. De praktische problemen ervan zijn nog niet te overzien en de toepasbaarheid van tolsystemen is toch al beperkt. Daardoor is en blijft ook de onderbouw van systemen met PPS problematisch.

De financiële instrumenten zitten op dit moment dus feitelijk op het federale vlak. Ik heb nog niet gehoord dat dit een bijzondere verzuchting zou zijn in de strijd voor meer fiscale autonomie, tenzij ik me vergis. We spreken al lang over variabiliseren van de autokosten, maar er komt weinig van in huis.

We moeten komen tot een mobiliteitsakkoord of -pakt tussen het federale niveau en de gewesten om een oplossing te vinden voor de mobiliteitscrisis. Er moet een financiering komen, maar ook een sturing, met een regulerende heffing en het opdrijven van de variabele kosten van het autorijden, zodat het wordt ontraden. Daarbij zijn ook sociaal gerichte compensaties nodig, zodat er geen asociale neveneffecten worden gegenereerd. Dat moet gebeuren in overleg met de federale overheid.

Terug naar de Vlaamse begroting. Hoe zetten we ons Vlaams geld nu in? Het is duidelijk dat de minister de kaart trekt van het openbaar vervoer. Dat steunen we van harte. De discussie over gratis en goedkoper openbaar vervoer heeft het openbaar vervoer in de aandacht gebracht.

We zijn gelukkig dat een aantal maatregelen nu worden veralgemeend voor alle Vlamingen, en niet langer afhankelijk zijn van aparte onderhandelingen tussen gemeenten en het Gewest. Gemeenten kunnen aanvullend rekening houden met lokale noden en convenants afsluiten met het gewest en

De Lijn. We zijn erg gelukkig met het feit dat de minister werk wil maken van een beleid gericht op de trouwe gebruikers van het openbaar vervoer. Voor het eerst komt er begin 2000 geen tariefverhoging. Dit is een breuk met het verleden.

Ook hier zijn er nog belangrijke vragen. Er worden stappen gezet, maar zijn ze voldoende? Goedkoop openbaar vervoer is belangrijk omwille van sociale redenen. Gezien er nog een grote vervoersarmoede in Vlaanderen bestaat – één op vijf gezinnen beschikt niet over een wagen – is een beleid gericht op het verzekeren van basismobiliteit voor allen zeker noodzakelijk.

Onze fractie wil ook een sociaal geëngageerd mobiliteitsbeleid, maar dit is niet voldoende. Een progressief openbaar vervoersbeleid moet vooral gericht zijn op de twee grote uitdagingen: de toenemende verkeersdruk en de toenemende verkeersonveiligheid. Een aantal mensen en gezinnen kunnen zich nog altijd te weinig verplaatsen, maar het grootste probleem is ons inziens dat er teveel verplaatsingen zijn die de leefbaarheid van ons allen bedreigen. Gratis of goedkoop openbaar vervoer valt niet noodzakelijk samen met een beleid gericht op meer veiligheid en meer leefbaarheid, of een antifilebeleid.

We zijn er nog lang niet, tenminste als het de ambitie is dat het openbaar vervoer een sleutelrol krijgt bij het realiseren van een trendbreuk in het hele mobiliteitsbeleid. Een merkbare structurele verschuiving van auto naar bus of trein zal men maar krijgen als er een zichtbare verbetering komt van het aanbod van het openbaar vervoer en als trein, tram en bus echt concurrentieel worden ten opzichte van de auto; als men sneller of even snel met de tram in het centrum geraakt dan met de auto en bovendien goedkoper omdat men geen parkeergeld moet betalen; als er bussen zijn en als de stations aangenaam zijn om te toeven; als men vlot zijn auto of fiets kwijt kan aan transferia, overstap-punten naar het openbaar vervoer.

Maar voor dit alles zijn er tientallen miljarden franken nodig. Men moet ook keuzes maken, want de miljarden die men hieraan besteedt, kunnen niet worden besteed aan bijvoorbeeld nieuwe auto-wegen. Daarom hebben we voor de verkiezingen, en we doen dat ook erna, gesproken over een Marshallplan voor het openbaar vervoer. We gebruiken die term om duidelijk aan te geven in welke orde van grootte we denken, een orde die een stuk groter is dan de inspanningen die nu al gebeuren in deze begroting. Het gaat niet om enkele

Malcorps

kruimels die van de investeringstafel vallen, integendeel.

Of u het graag hoort of niet, het rendement van dit soort investeringen in stedelijke gebieden ligt stukken hoger dan dezelfde investeringen in het buitengebied. Juiste investeringen tegen haalbare kosten kunnen hoger mikken dan het garanderen van enkel basismobiliteit. We moeten de ambitie hebben om ook vervoersrijken te laten kiezen voor bus, tram en trein in plaats van aan te schuiven in de file. Enkel daar kunnen we het verschil maken. Het gaat niet over irreële droombeelden over auto-vrije steden, het gaat over het aftoppen van het aantal files, het terugdringen van lawaai en roetuitstoot op spitsuren, het ombuigen van een voldoende aandeel van de nieuwe verkeersstromen naar niet-auto-alternatieven.

Het zijn eigenlijk bescheiden doelstellingen, maar ze zijn toch goed voor ettelijke miljarden franken aan kosten en zijn absoluut noodzakelijk. Dit is de echte uitdaging waar we voor staan. Durven we investeren in een modern, flitsend, dynamisch openbaar vervoer of houden we krampachtig vast aan oplapinvesteringen in het systeem auto dat zichzelf elke dag meer onherroepelijk vastrijdt? Gratis tickets en voordeelprijzen kunnen een goede smaakmaker vormen, op voorwaarde dat het hoofdrecht echt te smaken valt en wordt opgediend in een geruststellende hoeveelheid.

We hebben een vliegende start genomen, maar de komende jaren moeten we nog op kruissnelheid komen, zodat we aan de eindmeet kunnen zeggen dat we werk hebben gemaakt van de invulling van de missing links inzake openbaar vervoer.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik hoor de heer Malcorps pleiten voor het openbaar vervoer en ik denk dat iedereen in het parlement dit doet. U pleit er sterk voor om het aanbod uit te breiden. U zegt dat gratis openbaar vervoer een smaakmaker is, maar als ik de gewone begroting bekijk, gaat de stijging van de dotatie aan het openbaar vervoer puur naar de tarieven en weinig naar het aanbod. Dat is een probleem : u en ook de heer Denys legt er sterk de nadruk op, maar we zien het niet in de begroting. Welke prioriteiten stelt Agalev op dat vlak : eerst uitbreiden, of eerst alles gratis maken ?

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Decaluwe, ik zal het u nog eens uitleggen, want u blijkt telkens dezelfde fout te maken. Het budget voor het gemeenschappelijk vervoer is met 2,238 miljard frank gestegen, en de maatregel voor het gratis openbaar vervoer voor 65-plussers kost ons ongeveer 380 miljoen frank. De basisdotatie voor De Lijn stijgt met 879 miljoen frank. Dit is een gigantische stijging. Alles wat niet-tarifair is, is aanbod. De mobiliteitsconvenants zijn goed voor 200 miljoen frank. Er zijn de aanzienlijke investeringen in tramlijnen, en ga zo maar door.

De begroting van openbare werken en openbaar vervoer stijgt met ongeveer 4 miljard frank. In de vorige regeerperiode werd nochtans uitgegaan van 'slechts' 2,5 miljard frank. Dit is een enorm verschil. En toch doet u alsof het aanbod niet stijgt !

Binnenkort is er het decreet op de basismobiliteit. Ik zal u maar niet uit de doeken doen welke lijdensweg dit mij reeds heeft bezorgd.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik denk dat er geen tegenstelling is tussen beide. De inspanningen inzake basismobiliteit zullen we in elk geval steunen, en dit zowel om ecologische als om sociale redenen. We zullen dit in het bijzonder in de grote steden nauwlettend opvolgen.

We hebben er echter nooit een geheim van gemaakt dat we meer input wensen op het vlak van aanbod van openbaar vervoer. De minister heeft trouwens zelf gezegd dat de geleverde inspanningen niet zullen volstaan. We moeten dan ook de vraag durven stellen of we in het kader van de gewone begroting wel over voldoende middelen zullen beschikken.

In de commissie wordt veel gesproken over alternatieve financiering, waarbij men vooral aan investeringen in wegen denkt. Zou die alternatieve financiering niet in de eerste plaats naar een ruimer aanbod van openbaar vervoer moeten gaan ? Ik denk bijvoorbeeld aan het voorstedelijk vervoer in Antwerpen en Gent, waar men nu reeds volop werk van maakt.

Het moet voor ons in ieder geval veel sneller gaan, zo niet zullen we er niet in slagen de fundamentele problemen op te lossen.

De heer Joachim Coens : Als de heer Malcorps het over alternatieve financiering heeft, bedoelt hij dan

Coens

de tolheffing en het rekeningrijden, waartegen de minister zich reeds heeft verzet ?

De heer Johan Malcorps : Ik ben daar in mijn uiteenzetting zeer duidelijk over geweest. Net als de minister geloof ook ik niet in het rekeningrijden. Inzake het prijzenbeleid moeten we beslissingen durven nemen, maar we moeten dan wel de juiste instrumenten kiezen. Rekeningrijden is geen goed instrument, want het stimuleert het sluipverkeer.

We moeten wel duidelijk maken dat we de auto-kosten moeten aanpakken en hierover onderhandelen op federaal niveau. Als deze operatie niet fiscaal neutraal is, dan moeten de opbrengsten deels gewestelijk zijn : zo maken deze inkomsten een sturend beleid mogelijk. Dit is maar één mogelijkheid, maar wel die die wij in eerste instantie zullen verdedigen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb slechts tien minuten spreektijd en zal bijgevolg een opsomming moeten geven. Ik wil het immers over de drie departementen Leefmilieu en Natuurbehoud, Ruimtelijke Ordening en Openbare Werken hebben.

Ik begin met een woord van waardering aan het adres van de regering. Het ergert me dat sommigen nog steeds blijven beweren dat de begroting beperkt blijft tot losse flodders en nummertjes. In de drie verslagen zijn de beleidslijnen voor de komende vijf jaar reeds duidelijk te zien. Ik merk dat deze begroting aanleiding geeft tot opmerkingen en rijke besprekingen.

Openbare werken heeft als hoofdthema's mobiliteit en verkeersveiligheid. In een tweesporenbeleid staat als eerste punt de optimalisering van de infrastructuur met respect voor het RSV. Voor mijn streek moet dit dan bijvoorbeeld betekenen dat de A19 niet wordt doorgetrokken.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer Loones, u pleit bijgevolg voor een wijziging van het gewestplan. Deze regering voert de bindende bepalingen van het RSV niet uit, maar u beweert enthousiast dat het RSV wel wordt uitgevoerd, en daarna hebt u het over een schrapping. Er zal echter niet worden geschrapt, want minister Van Mechelen heeft verklaard dat hij geen rekening houdt met de binden-

de bepalingen omdat hij wacht op het mobiliteitsplan van de minister van Mobiliteit. De bindende bepalingen werden in 1997 door dit parlement goedgekeurd.

De heer Jan Loones : Mijnheer Coens, u weet net zo goed als ik dat het RSV kan worden uitgevoerd zonder dat het de onmiddellijke schrapping van dat tracé in het gewestplan tot gevolg heeft.

Het tweede spoor betreft meer en beter openbaar vervoer. 50 percent van de Vlamingen bezit geen auto. We kampen dus nog steeds met een groot probleem van vervoersarmoede.

Mijnheer de minister, wij willen dit debat graag uitbreiden tot domeinen die nog niet tot de Vlaamse bevoegdheden behoren. U verwoordde hetzelfde daarnet zeer treffend.

De basismobiliteit is een zeer grote ambitie. Het houdt voor de gebruiker een afdwingbaar recht op een minimaal aanbod van openbaar vervoer in. De uitvoering zal worden geëvalueerd, zowel tussentijds als over de regeerperiode van vijf jaar. Zelfs al zou het gratis vervoer het openbaar vervoer niet stimuleren, het zal in elk geval het welzijn verhogen. Het is dus zeker een goede maatregel.

We kunnen telematica inzetten om te onderzoeken hoe een file ontstaat. Ook de uitbouw van het Vlaams verkeersbeheerscentrum is een goede zaak.

Ik wil nog even opmerken dat wel aandacht wordt besteed aan fietsen, maar niet aan motorfietsen. De telematica vormt één van de grote angsten van de motorfietsers : de motor kan immers plots blokkeren. Ik vind het een wonder dat de CD-speler in mijn auto plots kan overschakelen op de nieuwsberichten dankzij de telematica. Diezelfde technologie kan echter nog veel ingrijpender tussenkomen, wat voor motorfietsers gevaarlijk kan zijn.

Het is goed dat volgende zaken zullen worden onderzocht : thuiswerk, telewerk, PPS, rekeningrijden, fietssubsidies, een fietspadennetwerk en de bevordering van het gebruik van de motorfiets. We sluiten niets definitief uit en een verscheidenheid aan middelen zal nodig zijn.

De privatisering van de regionale luchthavens via de huidige concessieprocedure zal wellicht niet de goede oplossing zijn, alleszins niet voor Oostende. U hebt ons een bijkomend debat beloofd wanneer het dossier verder gevorderd zou zijn. Aandacht

Loones

voor de omgevingsstorende factoren moet prioritair zijn.

Alternatieve energie vormt voor ons geen taboe. We hadden een aangenaam gesprek over asfaltverwarming. Ik ben gematigd voorstander van offshore-windmolens. Dat lijkt me een goed idee voor Knokke. De stad zelf zal er wellicht ook heil in zien als ze tegelijk een bijkomende jachthaven kan realiseren.

Duinen verwerven is de beste manier om de kust te verdedigen. U hebt daarvoor 50 miljoen frank ter beschikking. We wensen u geluk met uw plannen voor de aanleg van een slufte in de Westhoekduinen.

Het Vlaams regeerakkoord wil 'komen tot een gezond en resultaatgericht milieubeleid.' Mevrouw de minister, VU&ID steunt u hierin met volle overtuiging. Mijn opmerkingen zijn totaal ondergeschikt aan die grondhouding. Ik vraag aandacht voor het publieke draagvlak voor het milieubeleid. We staan voor de uitdaging van een toenemende vrije tijd en de behoefte aan het recreatief medegebruik van de natuurgebieden. Ik heb u een vraag gesteld over het verbod om op een afgebakend wandelpad in de duinen met een hond te wandelen. De mensen begrijpen dat moeilijk.

Niet alle sensibiliseringscampagnes bereiken de juiste doelgroep. Ze moeten worden gecontroleerd op hun effectiviteit. Daarover was u het met ons eens.

Ik kom nog eens terug op de Beneluxconferentie inzake Natuur- en Milieu-Educatie in De Panne. Ik heb u daarover een schriftelijke vraag gesteld, waarop u verwijst naar het antwoord van de minister van Toerisme. Dat was niet de bedoeling en dat stelt me teleur.

Minister Vera Dua : Dat antwoord stemt overeen met de realiteit, mijnheer Loones. Ik moest tot mijn verbazing vaststellen dat de administratie helemaal niet op de hoogte was van alle elementen die u aanhaalde. Men ging ervan uit dat dit iets was voor de toeristische sector. Ik heb u wel geantwoord dat het de bedoeling is om met de vraag ook iets te doen. U zegt terecht dat men uit zijn eigen administratief hokje moet durven treden, en dat men de verbinding moet maken met de andere departementen.

De heer Jan Loones : Mevrouw de minister, u geeft meer dan een formeel antwoord. Het afdelingshoofd van Aminoal heeft op de conferentie een aantal zaken over deze problematiek gezegd.

We vragen dat de uitvoering van het regeerakkoord inzake verwerving van natuurgebieden volledige uitvoering krijgt. Onze prioriteiten leggen wij op de aankoop van kustduinen en de aanleg van bossen.

Ik wens het ten slotte te hebben over de verhouding tussen landbouw, natuurbehoud en ruimtelijke ordening. Ik stel vast dat in een waardevol natuurgebied een heel kloostercomplex wordt toegelaten, en dat in een niet waardevolle agrarische strook een veldkapelletje de zegen niet krijgt. In een toeristisch kerngebied zoals de Westkust, is het voor velen nog altijd een vloek om te spreken over een golfterrein in een agrarische zone, zelfs als het gaat om een publiek terrein en het gebied daardoor wordt geherwaardeerd.

Er is dus nood aan veel gezond verstand. VU&ID is ervan overtuigd dat deze Vlaamse regering bulkt van het gezond verstand. We ondersteunen dan ook met vertrouwen dit beleid. (*Applaus bij VU&ID, de VLD, de SP en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, tijdens de vorige zittingsperiode werd een parlementaire commissie opgericht, die onder leiding van de heer Tobback bijna een jaar keihard werk heeft gemaakt van het opstellen van een langetermijnvisie inzake mobiliteit. Tientallen belangstellenden werden gehoord. In de commissie werd open gediscussieerd.

Er werd in zeer grote mate unanimititeit bereikt over een aantal belangrijke beleidsopties die door de volgende regeringen zouden moeten worden uitgevoerd. Enkel op het gebied van de missing links en de privatisering van De Lijn, sloten respectievelijk Agalev en de VLD zich niet aan bij het standpunt van de toenmalige meerderheid.

De volgende minister wachtte dus in feite een eenvoudige taak. Het volledige denkwerk was reeds gepresteerd. Misschien werd wel vanuit deze optiek gekozen voor minister Stevaert. Hoe goed het gaat met het mobiliteitsbeleid, moge blijken uit de vier beleidsdoelstellingen en aanbevelingen die door de commissie voor Mobiliteit naar voren werden geschoven.

Decaluwe

Het aantal verkeersdoden moest jaarlijks met tien percent dalen. De bereikbaarheid van de steden en de economische centra moesten minstens op het huidig peil worden gehandhaafd, en waar mogelijk verbeterd. Eenieder moest de kans krijgen om, los van de individuele verplaatsingsmogelijkheden, volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk leven. De milieuhinder van het verkeer ten slotte moest minstens op het huidig peil worden gehandhaafd, en waar mogelijk verbeterd.

Met elk van deze doelstellingen gaat het momenteel de verkeerde kant uit. Het aantal verkeersdoden is in 1998 voor het tweede jaar op rij gestegen. Waar tussen 1989 en 1996 het aantal verkeersdoden met meer dan 600 daalde, is het vorig jaar opnieuw met 100 eenheden toegenomen. Volgens de Britse automobilistenvereniging is België het meest verkeersonveilige land in Europa : het haalt het hoogst aantal doden per totaal aantal afgelegde kilometers.

Ook de files zijn vorig jaar spectaculair toegenomen. Op één jaar steeg de verkeersdruk met meer dan 8 percent. Dit was na ruim één jaar Stevaertbeleid. Het einde van de ochtendspits is niet ver meer verwijderd van het begin van de avondspits. Landelijke gebieden kampen nog altijd met een groot tekort aan vervoersmogelijkheden. Het rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij toonde bovendien aan dat het met de uitstoot van broeikasgassen en fijne stofdeeltjes van het verkeer, de verkeerde kant op gaat.

Minister Stevaert verklaarde in Het Laatste Nieuws dat dit allemaal de fout is van de socialisten. Wellicht is dit waar, want socialisten beheerden toch de voorbije zittingsperiode alle departementen die te maken hadden met mobiliteit en verkeersveiligheid ?

Minister Steve Stevaert : Tijdens de voorbije zittingsperiode beheerde minister Demeester de financiën. We zouden de nota's kunnen openbaar maken waarin staat vermeld wat we vroeger, tijdens de begrotingsbesprekingen hebben gevraagd, en wat uiteindelijk is toegestaan.

De heer Carl Decaluwe : Men heeft toen vooral meer middelen willen verwerven.

De heer Eric Van Rompuy : In de regering was er collegiale besluitvorming, mijnheer Stevaert. U was vrij om daaruit uw besluiten te trekken. Ik heb daar nooit iets van gezien.

De heer Jacques Timmermans : Het is niet correct hier een discours te houden en beschuldigingen te uiten in een zaak waarvoor men medeverantwoordelijk is. Wees wat consistent. U bent totaal ongehoorzaam.

De heer Eric Van Rompuy : Dit beleid is improvisatie.

De heer Carl Decaluwe : Pas nu, na vijf jaar, komt men tot het besluit dat er eindelijk een overkoepelend en geïntegreerd mobiliteitsplan nodig is. De uitwerking van dit plan en het opmaken van de nodige studies duurt nog minstens twee jaar. Ten vroegste in 2001 zal duidelijk worden wat deze regering wil. Wie denkt dat er dan nog veel belangrijke beleidsopties zullen worden genomen ? Dat zal niet het geval zijn. Het leeuwenaandeel van de bijkomende middelen die de regering voor mobiliteit vrijmaakt, zal tegen dan al opgesoupeerd zijn. Volgens de meest optimistische raming zou tijdens deze zittingsperiode ongeveer 45 miljard frank kunnen worden vrijgemaakt voor nieuwe initiatieven inzake mobiliteit.

Minister Stevaert heeft dit jaar reeds voor 1,8 miljard frank aan cadeautjes uitgereikt. Dat bedrag is maar een benaderend cijfer. Niemand weet wat het gratis vervoer van bejaarden zal kosten. Het cijfer dat in de begroting is vermeld, is maar een eerste schatting. Ook het Rekenhof stelt dat. Het gaat om 100 frank per inwoner, maar het kan ook meer of minder zijn.

Minister Steve Stevaert : Bent u voor of tegen gratis openbaar vervoer voor 65-plussers ?

De heer Carl Decaluwe : Ik zal direct een antwoord geven.

De minister introduceert in deze begroting de basismobiliteit, volgens zijn eigen normen en criteria. Wie zal hem binnen deze coalitie stoppen ? Kritische geesten ramen de bijkomende kosten op ongeveer 8 miljard frank voor een volledige realisatie. Een geleidelijke invoering, in een periode van vijf jaren, kost ongeveer 15 miljard frank, bijkomende voertuigen niet inbegrepen. Ondertussen liggen convenantprojecten, voor een bedrag van ongeveer 2 miljard frank, te wachten op een uitvoering. Het gaat om jaarlijkse exploitatiekosten, de bijkomende investeringskosten niet inbegrepen.

Als op termijn de voorstadsnetten rond Antwerpen, Brussel en Gent worden gerealiseerd, zal dat jaarlijks en bijkomend meer dan 1,4 miljard frank aan exploitatiekosten vergen. De investeringen

Decaluwe

hiervoor bedragen 14 miljard frank. Agalev heeft in de commissie de vraag gesteld of daarvoor nog wel de nodige middelen zullen beschikbaar zijn. De Lijn stelde vorig jaar een strategisch plan op, maar de meeste initiatieven van de minister komen niet uit dit plan.

Maar mijnheer Malcorps, ook zonder een Mars-hall-plan voor het openbaar vervoer zullen de tientallen miljarden snel zijn opgebruikt. De vraag is of het openbaar vervoer op lange termijn daarmee is gediend, en welke effecten dat op de mobiliteit zal hebben. Over de organisatie van het openbaar vervoer in Vlaanderen werd door de heren Van Aepren en Denys duidelijk gepleit voor het zogenaamde Deense model ; ook de CVP-fractie heeft dat gedaan. Bovendien heeft de VLD toen terecht gesteld dat er op het vlak van het gemeenschappelijk vervoer een onevenwicht bestaat tussen de geplande investeringen en de exploitatiekosten.

U, mijnheer de minister, voert bovendien met uw doelgroepenbeleid een politiek van herverdeling. U bent eerder minister van Sociale Zaken dan van Mobiliteit.

U hebt recent een aantal onervaren parlementsleden in enkele geheimen ingewijd. De kunst bestaat er blijkbaar in dat een politicus zich volledig laat identificeren met één thema en met één begrip, in uw geval met bussen en met gratis. In Het Belang van Limburg stond onlangs tot wat dit zoal kan leiden. De dienstdoende burgemeester van Hasselt, u wellicht niet onbekend, heeft verklaard enkel geïnteresseerd te zijn in een gratis goede busverbinding tussen Hasselt en Genk.

Ik daag u uit om een objectieve analyse van de mobiliteitseffecten van het gratis openbaar vervoer te maken.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : De burgemeester van Genk, u wellicht niet onbekend, gaat het gratis openbaar vervoer voor 60-plussers invoeren.

De heer Carl Decaluwe : Ik verwijs naar de burgemeester van Hasselt, niet naar die van Genk.

In opdracht van de mobiliteitscel van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is een eerste poging tot objectieve toetsing ondernomen. Hierbij is gebleken dat jongeren tussen de 10 en de 20 jaar geïnteresseerder reageren op het vernieuwd aan-

bod van het openbaar vervoer dan oudere mensen. In diezelfde studie staat ook dat het aantal verminderde autoverplaatsingen van de Hasselaren als gevolg van het gratis openbaar vervoer ongeveer acht percent bedraagt. Het heeft dus meer te maken met het aanbod zelf dan met het financiële aspect.

Ik heb eveneens berekend wat het gratis project in Hasselt tussen medio 1997 en medio 1999 heeft gekost, rekening houdend met de exploitatiekosten, de investeringen in rollend materieel en de bijdrage van de stad Hasselt. Voor een periode van 24 maanden heeft dit 314 miljoen frank gekost. De mobiliteitseffecten zijn echter te verwaarlozen. Dit roept ernstige vragen op inzake de problematiek van de mobiliteitseffecten.

De andere begrotingsposten blijven al even verweesd achter. In het regeerakkoord staat dat de nieuwe regering bijkomende aandacht zal schenken aan verkeersveiligheid, aan de uitbouw van moderne telematica, aan het afwerken van de missing links en aan het aanmoedigen van het vervoer over water en spoor.

Deze posten stijgen echter niet in de begroting. De binnenvaart, die voor enorme kosten staat en de capaciteit van het waterwegennet wil verhogen om de competitiviteit ten overstaan van het wegverkeer te verbeteren, krijgt geen frank meer. De belasting inzake telematica komt jaar na jaar terug opduiken, maar we blijven het Europees niveau achternaahollen.

U hebt ons het fysisch programma voor volgend jaar bezorgd. Ik heb dat laten vergelijken met wat u vorig jaar hebt ingediend. Beide programma's zijn met objectieve maatstaven opgemaakt. Mijn streek wordt echter geplunderd. Als men daar uitleg over vraagt, zegt minister Landuyt op de regionale televisie doodleuk dat er geen reden is tot klagen. De streek heeft immers de Leiewerken. Die moeten blijkbaar volstaan. De opgemerkte verschillen verraden evenwel duidelijk subjectieve maatstaven.

De overstromingsperikelen liggen nu ruim een jaar achter ons. Bijgevolg kan het budget voor het integraal waterbeheer met maar liefst 600 miljoen frank worden teruggeschroefd. Het heeft net twee dagen geregend en de helft van Vlaanderen is weer overstromd.

Er zitten nog lijken in de kast. De minister schrijft al lang in zijn eigen begroting dat er te weinig middelen zijn voor het structureel onderhoud van de bruggen en de wegen. Het fysisch programma

Decaluwe

voorziet echter slechts in 2,1 miljard frank voor het structureel onderhoud. Uw bloedeigen administratie zegt dat er minstens 5 miljard frank nodig is om de achterstand over een periode van 10 jaar in te lopen.

Ik heb trouwens contact opgenomen met de Europese diensten om eens uit te zoeken welke prijs u hebt gekregen voor het goede onderhoud. U hebt hier in de commissie toen iets over laten vallen. Men heeft dit echter nergens teruggevonden, noch bij de Europese Unie, noch bij de Raad van Europa. Ik stel gewoon vast dat dit parlement vorig jaar unaniem om een structureel onderhoud heeft gevraagd.

Mijnheer de minister, u bent de trendsetter van het postmoderne beleid. Postmodernisme was een reactie op het functionalisme. Façade en indruk werden belangrijker dan een stevig gebouw. Het postmodernisme negeerde het onderscheid tussen de hoge en lage cultuurvormen, zoals de minister het onderscheid negeert tussen werkelijke expertise en gewone ideetjes. Postmodernisme combineert op een anarchistische wijze elementen uit velerlei stromingen, genres en stijlen. De minister verklaart in een autoblad dat iedereen recht heeft op een auto, terwijl hij in het blad van de fietsenvereniging verklaart dat we van diezelfde auto af moeten. Hij wil underdog zijn, iedereen bekoren en zoveel mogelijk grote groepen laten delen in zijn manna voor zo weinig mogelijk kosten. Daarom mogen de gepensioneerden binnenkort gratis reizen terwijl voor gehandicapten het mobiliteitsprobleem onopgelost blijft. In Nederland reizen senioren niet gratis maar wordt wel 1 miljard frank uitgetrokken voor het gehandicaptenvervoer.

De minister wil de touwtjes zoveel mogelijk in eigen handen houden. Geen miljard in het fysisch programma met de objectieve behoefte-analyse, wel een miljard voor de convenants volgens de criteria van het kabinet ; geen onafhankelijke vervoersmaatschappij met een sluitend beheerscontract en een onafhankelijke raad van bestuur, wel een minister die eigenhandig beslissingen neemt en ze door De Lijn laat uitvoeren. Het liberale idee van het efficiënt, geprivatiseerd openbaar vervoersbedrijf is heel ver weg.

Agalev en de VLD hadden in de commissie scherpe kritiek op deze begroting. Hun kritiek had geen effect. Noodgedwongen verwijzen ze hun achterban naar de beleidsbrief en het grote mobiliteitsplan van 2001. Ook de CVP gelooft niet in deze be-

groting. Onze fractie kan ze gelukkig ook eerlijk afwijzen. (*Applaus bij de CVP*)

Minister Steve Stevaert : Bent u nu voor of tegen het gratis vervoer voor 65-plussers ?

De heer Carl Decaluwe : Wie kan daar tegen zijn ? Maar we vragen nu al twee jaar wat de mobiliteits-effecten zijn van gratis openbaar vervoer. Als u in uw regeerakkoord zegt dat het aantal verkeersdoden met een derde zal afnemen, dan zult u daar ongetwijfeld in slagen. Over 5 jaar zal iedereen op de Vlaamse wegen stilstaan zodat er geen ongelukken meer kunnen gebeuren.

Ik volg de heer Malcorps wanneer hij pleit voor een uitbreiding van het aanbod. In het weekend rijden in de Westhoek bijvoorbeeld geen bussen. Bovendien moet een objectieve analyse worden gemaakt van de buskosten per kilometer. Zowel zichzelf als het Rekenhof vragen reeds lang een kostenraming, maar krijgen die niet.

De heer Bruno Tobbac : Als ik de heer Decaluwe goed begrijp, is hij tot zijn spijt voorstander van gratis openbaar vervoer.

De heer Eric Van Rompuy : Wie kan er nu tegen zijn dat de mensen minder belastingen moeten betalen ? De vraag is of een belastingverlaging het gewenste doel bereikt. Creëert gratis busvervoer een mobiliteitseffect ?

De heer Carl Decaluwe : Er wordt 314 miljoen frank besteed voor 24 maanden gratis openbaar vervoer in Hasselt. Mijnheer de minister, uw carrière is daar schitterend mee geslaagd, maar u zou zich moeten schamen.

Minister Steve Stevaert : Ik was op dat moment geen minister in de Vlaamse regering. Ik weet wel dat toenmalig minister-president Van den Brande dit heeft goedgekeurd.

De heer Carl Decaluwe : Minister Baldewijns heeft de raad van bestuur van De Lijn dit in de maag gesplitst, zo eenvoudig is het. De heer Van den Brande heeft daar niets mee te maken.

Minister Steve Stevaert : U hebt dat mee goedgekeurd. Ik was toen een gewone burgemeester.

De heer Eric Van Rompuy : Minister Stevaert, de echte test voor u zal zijn of u inderdaad die missing links of dat voorstadsnet kan realiseren. U geeft zelf toe dat het verkeersprobleem voor 80 percent een kwestie is van federale reglementering. De

Van Rompuy

vraag is of u er samen met uw fantastische federale collega's in zal slagen om het gebruik van de auto te ontmoedigen. Op een bepaald ogenblik zult u keuzes moeten maken. Er zullen lasten moeten worden opgelegd. Er zullen investeringen moeten gebeuren. U zult onpopulaire maatregelen moeten nemen. U moet niet denken dat u die problemen zult oplossen met wat cadeaus. In Nederland is men daar al 15 jaar mee bezig.

De heer Carl Decaluwe : En ze staan nog in de file.

De heer Eric Van Rompuy : De files zijn nog nooit zo groot geweest. Minister-president Kok heeft toegegeven dat hij niet is geslaagd in zijn opzet. U geeft de mensen echter de illusie dat u dit zult oplossen. Dat zal als een boemerang op uw hoofd terecht komen als over vier jaar het aantal verkeersdoden blijft toenemen, net als de files. Ondertussen hebt u slechts een aantal symbolische dingen gedaan. Daar zijn we tegen gekant.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Van Rompuy, bent u er tegen of bent u ervoor ? Want daar spreekt u zich nooit over uit.

De heer Carl Decaluwe : Als we dat doen, dan gaat u onmiddellijk een persmededeling verspreiden dat de CVP hiertegen gekant is.

De heer Eric Van Rompuy : Wat mij interesseert, is de vraag of men daarmee de problemen gaat oplossen.

Minister Steve Stevaert : De burgemeester van Genk voert dit in.

De heer Eric Van Rompuy : Wat de burgemeester van Genk doet, interesseert me niet. De heer Denys heeft gezegd : 'U voert een socialetarievenpolitiek en geen investeringspolitiek.'

De heer Carl Decaluwe : Hij zegt dat inderdaad zo, mijnheer Vermeiren.

De heer Eric Van Rompuy : Hij heeft het schitterend samengevat. Mijnheer de minister-president, u kunt het misschien doen de volgende jaren. Maar u zult een beleid moeten voeren. Dat beleid zien we echter niet. Ik zeg niet dat u het niet kunt, maar u zult het moeten bewijzen.

De heer Bruno Tobbac : Mijnheer de voorzitter, in tegenstelling tot de leden van de CVP heb ik geen enkel probleem met het feit dat er een socia-

letarievenpolitiek zou worden gevoerd. Ik juich dat zelfs toe. Ik neem aan dat we dit, met uitzondering van de CVP, eigenlijk allemaal toejuichen.

De heer Carl Decaluwe : Alle streken hebben het recht op bussen, mijnheer Tobbac.

De heer Bruno Tobbac : Mijnheer Van Rompuy, u verwijt ons dat we trachten met dit soort initiatieven een tekort aan een ander beleid te verbergen. Maar als ik uw fractie keer op keer op de tribune het hele mobiliteitsbeleid hoor reduceren tot het verwijt dat we het busvervoer gratis maken, dan doet u eigenlijk net hetzelfde. Want zoals de heer Decaluwe aan het begin van zijn betoog heel terecht opmerkte : over de grond van de zaak inzake autoverkeer en wegeninvesteringen zijn we in die commissie inderdaad tot vrijwel unanieme standpunten gekomen. Ik stel vast dat deze regering die uitvoert. Alles wat u nu doet, is zeggen dat u voor de rest niet veel weet, maar toch een tegenstander bent van gratis busvervoer, hoewel u dat niet goed durft zeggen. (*Rumoer*)

U reduceert keer op keer op de tribune en om het even waar dit hele mobiliteitsbeleid tot gratis vervoer !

De heer Carl Decaluwe : Uw eigen minister doet dat ! Hij deelt altijd mee dat het gratis is. Dat is het enige woord dat hij kent.

De heer Bruno Tobbac : Deze regering doet dat niet, mijnheer Decaluwe. U hebt daarnet nog de cijfers gehoord, tenzij u ze niet hebt willen horen. Dat gratis vervoer is een kleine fractie van het volledige bedrag dat wordt besteed aan mobiliteitsbeleid. Maar u valt keer op keer over dat heel kleine bedrag om te verbergen dat u het met de rest van het mobiliteitsbeleid niet oneens kunt zijn. Dat waarmee u het oneens bent, daarvoor hebt u zelf ook geen andere oplossingen. Zo simpel is het eigenlijk.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Collega's, het is uiteraard positief dat men de problematiek van de verkeersonveiligheid op de politieke agenda plaatst. Men mag echter niet de indruk wekken dat mandatarissen op welk niveau ook daarvoor de eerste verantwoordelijkheid zouden dragen. Zo een opvatting wil ik dus wel enigszins relativeren.

Minister Stevaert heeft zopas verwezen naar gegevens van het Verbond van Belgische Verzekeraars.

Vermeiren

Daaruit blijkt dat de verkeersongevallen in zeer hoge mate te wijten zijn aan het gedrag van de bestuurders. Als politici hebben we natuurlijk de verplichting om daar de aandacht op te vestigen. Het is onze taak om er voortdurend op te wijzen dat burgers meer burgerzin aan de dag moeten leggen. Dat geldt uiteraard ook voor onszelf. Ik kan in dit verband een vergelijking maken met de ons omringende landen. Ook daar zijn er soortgelijke problemen. We zijn dus zeker geen alleenstaand geval. Ik verwijs ook naar het volgende autosalon. Men verwacht 800.000 bezoekers. Men verwacht ook dat men 200.000 nieuwe wagens zal verkopen.

Mijnheer Decaluwe, u hebt overschot van gelijk als u zegt dat men oog moet hebben voor het algemene beeld met alle problemen die daarbij een rol spelen. U hebt terecht gewezen op de verschillende aspecten van het mobiliteitsbeleid en op de verschillende bedragen, fondsen en kredieten die daarvoor moeten worden aangewend. Ik heb die bedragen niet gehoord, maar het gaat in elk geval om enorm veel geld.

Gisteren heb ik gezegd dat we allemaal samen – dus zowel meerderheid als minderheid – moeten zoeken naar alternatieve methodes en nieuwe middelen om de problemen op te lossen. Ik heb daarvoor het woord niet gevraagd toen ik de spreker van het Vlaams Blok hoorde praten over het GEN. Gewoon door al die argumenten naast elkaar te leggen, lost men de problematiek als zodanig nog niet op.

We zullen dus inderdaad naar alternatieve middelen moeten zoeken. We hebben er dan ook op aangedrongen dat er in de beleidsbrief duidelijke antwoorden zullen worden gegeven. Dat zal niet gemakkelijk zijn. Het zal niet volstaan om enkele volzinnen te schrijven om kredieten te zoeken. Binnen de andere beschikbare middelen zal men ook samen met de privé-sector naar oplossingen moeten zoeken.

Collega's, daarom ben ik een beetje ongelukkig dat we de discussie herleiden tot de vraag of die gepensioneerd al dan niet gratis op de bus mag.

De heer Carl Decaluwe : Dat hebben wij niet gedaan ! Mijnheer Vermeiren, u zegt dat het niet de taak is van politici om de problematiek van de verkeersdoden op zich te nemen.

De heer Francis Vermeiren : Ik zeg net het omgekeerde !

De heer Carl Decaluwe : In het regeerakkoord betoneert men dat precies. Men is er dus juist wel verantwoordelijk voor. Wij horen ook uw warm pleidooi voor het GEN. Ook wij zijn daar voorstander van. We moeten echter vaststellen dat daar in de begroting geen frank voor is vastgelegd.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de voorzitter, ik wil één kleine opmerking formuleren. Ik heb vastgesteld dat minister Stevaert op zoek is naar iemand die tegen gratis openbaar vervoer is. Ik heb gelezen dat er zo iemand is, namelijk de SP- staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is misschien nuttig dat de minister dit eens met hem bespreekt. Misschien heeft hij redenen om tegen te zijn.

(De heer Lachaert begeeft zich naar de tribune.)

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Lachaert, er zijn in Vlaanderen zonevrije bedrijven. U hebt gezegd dat u dit probleem zou oplossen indien er een paars kabinet kwam. Nu wil ik de oplossing van u vernemen. We zijn hier speciaal voor gekomen. *(Gelach)*

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, ministers, collega's, u, mijnheer Van Rompuy, hebt me vanmiddag om 16 uur aangekondigd dat u zo lang op mij zou wachten. Ik vind dat enorm lief en vriendelijk van u. Ik ben ontroerd. Indertijd was er wel nog geen sprake van een paars-groen kabinet, maar van een VLD-oplossing. Budgettair is dit een bescheiden zaak in de ruimtelijke ordening. Ik moet dan ook overgaan tot een aantal belangrijke aandachtspunten voor de VLD in het kader van de beleidsbrief die we van onze minister mogen verwachten. Ten eerste is er de verfijning van het decreet op de ruimtelijke ordening. Dit is een delicate oefening. Het is een spijtige vaststelling dat dit decreet in de loop van de maanden april, mei 1999 in een recordtempo door de commissie en het parlement werd gejaagd, met alle gevolgen vandien, zowel op technisch als op inhoudelijk vlak. Het is zonder meer duidelijk dat het huiswerk gedeeltelijk opnieuw moet worden gemaakt, evenwel zonder dat aan de essentie van het decreet wordt geraakt. De technische aanpassingen die zich opdringen zijn legio.

De heer Joachim Coens : Mijnheer Lachaert, u spreekt van technische aanpassingen, maar zegt tegelijk dat het decreet inhoudelijk op niets trekt en volledig moet worden bijgestuurd.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer Coens, u moet niet zo opgejaagd zijn. Er zijn al een aantal technische aanpassingen gekend via de administratie. We hebben ook teksten van de minister gekregen. Ook inhoudelijk moeten een aantal zaken worden bijgewerkt in overeenstemming met het regeerakkoord.

Mijnheer Coens, ik vind het overigens schizofreen van de CVP om nu voorstellen van decreet in te dienen, terwijl deze partij slechts zes maanden geleden zelf de teksten vanuit haar meerderheidspositie kon bijsturen. Bovendien is het al te goedkoop om klakkeloos enkele toenmalige VLD-amendementen op het ontwerp van decreet over te nemen – dit is intellectuele diefstal – en nu als voorstel van decreet in te dienen. Dergelijke goedkope rechtsvinding draagt geenszins onze instemming.

Ik veronderstel dat de minister van Ruimtelijke Ordening, Economie en Media er intussen werk van maakt om, zoals hij heeft beloofd, in het voorjaar 2000 een afgewerkt dossier met aanpassingen aan het decreet aan dit parlement voor te leggen. Met het oog op de rechtszekerheid verdient het de voorkeur dat ook deze aanpassingen samen met het decreet zelf op 1 mei 2000 van kracht zouden kunnen worden. Ik hoop ook dat alle andere randvoorwaarden opdat het decreet op 1 mei 2000 in werking kan treden, vervuld zullen zijn. Daarnaast moeten nog een aantal andere zaken worden ingevuld. De minister kan ons dienaangaande wellicht een antwoord en stand van zaken meedelen.

Het is een feit dat dit parlement hard zal moeten werken om dit decreet en de aanpassingen ervan voor 1 mei volgend jaar klaar te krijgen. De ondergeschikte besturen moeten gemotiveerd blijven via financiële en andere kanalen. Dit betekent dat niet alleen geldelijke impulsen bij de uitwerking van de structuur- en uitvoeringsplannen noodzakelijk zijn, maar ook de geschikte ambtelijke begeleiding. Ten slotte moet ook de administratie ervan overtuigd worden om dit decreet in een correcte samenwerking met het beleid te vertalen.

Met betrekking tot de administratie zouden een drietal opmerkingen moeten worden geformuleerd. Ten eerste is er het oude zeer in de achterstand van de behandeling van de bouwdoSSIERS. Tot op heden kent dit probleem geen oplossing. Het is vooral nijpend in de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen. Het bijkomend benoemen van een aantal personeelsleden, ten minste als die voorhanden zijn, is slechts een doekje voor het bloeden. Structureel dringen zich fundamentele ingrepen op, bijvoorbeeld door bepaalde uitvoeringen van werken vrij te stellen van het advies van de

gemachtigd ambtenaar. Op deze manier krijgen de gemeenten een duidelijk gedefinieerde en controleerbare verantwoordelijkheid. Daardoor zal de werklast voor de administratie ongetwijfeld lichter worden, zodat ze zich beter op haar kerntaken kan richten, zoals onder meer de controle op de uitvoering van de bouwwerken. Niet alleen de achterstand in de behandeling van de bouwdoSSIERS, maar ook de klantvriendelijkheid van de administratie is ver te zoeken. De burgers, architecten en gemeentebesturen beklagen zich terecht over de weinig klantvriendelijke aanpak, als er al een mogelijkheid bestaat om de administratie zelfs maar te bereiken. In sommige provincies weigert men gewoon de mensen te woord te staan.

De minister moet dan ook dringend werk maken van een loketfunctie per provincie. Dat moet een aanspreekpunt zijn voor iedereen die een beroep wenst te doen op de informatieverstrekking van de administratie. Daar is ook de herwaardering van het ambt van gemachtigd ambtenaar mee verbonden. Dat is overigens een oude benaming, die in het decreet kan worden vernieuwd. Vooral de gemeentebesturen zijn vragende partij.

Een derde uitdaging voor de administratie is het probleem van de sluipende besluitvorming, of de besluitvorming op een dubbel spoor. Men durft zich hier maar al te dikwijls aan bezondigen. Een typisch voorbeeld met verstreckende gevolgen kan dit staven. Artikel 166 van het decreet op de ruimtelijke ordening, dat voorziet in een regeling voor de zonevrije woningen en waarvoor reeds talloze dossiers werden ingediend in de luttele tijd dat het decreet van kracht is, is samen met artikel 165 het enige artikel dat vandaag reeds van kracht is. Korte tijd na het van kracht worden, op 18 juni 1999, stuurde de administratie een omzendbrief die de toepassing van artikel 166 toelichtte. Deze omzendbrief werd naderhand echter ingetrokken, en was eigenlijk geen omzendbrief, maar leidt nog steeds een eigen bestaan.

In die bewuste omzendbrief wordt de toepassing van artikel 166 totaal uitgehold, door het gebruik ervan afhankelijk te maken van een aantal weinig realistische voorwaarden, bijvoorbeeld of de postbode al dan niet aan de woning komt. Zo een administratieve benadering op een dubbel spoor is nefast. Terecht rijst dan de vraag waarom de decreetgever in dit artikel heeft voorzien, en waarom de administratie een eigengereide houding aanneemt.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Lachaert, artikelen 165 en 166 van het nieuwe decreet op de ruimtelijk ordening over de zonevreemde woningen zijn bijna onmiddellijk na de stemming van kracht geworden. Nu, ongeveer zes maanden later, is nog geen enkel dossier over een zonevreemde woning goedgekeurd. U geeft kritiek, maar wie is de bevoegde minister ? Dit is een toespraak van voor de verkiezingen.

De heer Patrick Lachaert : Ik kom dadelijk tot een antwoord op uw vraag. Dit alles geeft slechts aanleiding tot verwarring, rechtsonzekerheid en tegenstrijdige berichten, zelfs bij de administratie, om dan nog van de andere actoren te zwijgen. Voor een goede gang van zaken is het zonder meer noodzakelijk dat de administratie uitvoert wat decretaal en via omzendbrieven of ministeriële besluiten wordt vastgelegd.

Men moet ophouden met eigen willekeurige interpretaties aan deze regelgeving te geven. Het is van prioritair belang dat spoedig een uitvoeringsbesluit wordt uitgevaardigd, dat klaar en duidelijk aangeeft wat al dan niet kan op basis van artikel 166. Dit alles heeft te maken met het beginsel van behoorlijk bestuur. Het is niet juist dat er nog geen enkel dossier is goedgekeurd. Er zijn er wel degelijk al goedgekeurd, maar het zijn er veel te weinig.

Verder verwacht u uiteraard van mij dat ik ook de problematiek van de zonevreemde bedrijven aankaart. Het regeerakkoord is daarover duidelijk, en voorziet in een geëigende procedure om voor dit probleem een oplossing te bieden.

De VLD verwacht zeer spoedig de concretisering van dit regeerakkoord in concrete teksten. Welke procedure daartoe wordt angewend, of dat nu via de uitbouw van de planologische attesten of via een bedrijfsgericht BPA geschiedt, is van minder belang en bekommert me niet. Wel essentieel is dat de aanvrager daartoe het initiatief kan nemen en niet uitsluitend van de goodwill van de overheid afhangt, zoals nu het geval is. Bovendien dient de procedure kort gehouden. Uitsluitend en te veel overheidsbeslag is hier totaal misplaatst. De uitdaging is dwingend en dient om velerlei redenen spoedig ingevuld.

Tot slot wil ik nog het moeilijke thema van het handhavingsbeleid aanraken.

De heer Eric van Rompuy : Verdedigt u nu het zogenaamde mini-BPA van minister Van Mechelen dat de bedrijven zelf zouden kunnen indienen ?

De heer Patrick Lachaert : Het bedrijf moet het kunnen indienen. De formule kan een mini-BPA zijn maar ook iets anders. Ik pleit ervoor dat de procedure zo vlug mogelijk wordt vastgelegd en verwerkt samen in één pakket met de aanpassing op het decreet op de ruimtelijke ordening.

De heer Eric van Rompuy : Kan het een particulier zijn ?

De heer Patrick Lachaert : Het is de bedoeling dat een particulier het moet kunnen indienen, anders is er geen enkele vooruitgang tegenover de huidige situatie. Waarom stremt de huidige situatie ? Omdat de particulier of het bedrijf afhangt van de goodwill van de gemeentelijke overheid, die eerst moet beginnen met het opstarten van het ruimtelijk structuurplan en daar de uitvoeringsplannen op moet laten volgen. Dit betekent een periode van vier à vijf jaar waarin zeer weinig zou kunnen gebeuren.

De heer Eric van Rompuy : Het NCMV zegt vandaag : 'Wanneer elke bedrijfsleider de mogelijkheid krijgt zelf een BPA op te maken voor zijn eigen bedrijf, leidt dit tot zogenaamde zakdoek-BPA's die qua procedure even lang zullen duren als de gewone BPA's nu en door de hogere overheid veelal zullen worden afgewezen, omwille van niet-verenigbaarheid met goede ruimtelijke ordening en het niet-stroken met de beginselen van het RSV. De bedrijfsleiders zijn immers niet op de hoogte van eventuele globale plannen van gemeenten of principes van het RSV.' Het bedrijfsleven verwerpt het dus totaal.

Minister Dirk Van Mechelen : Het wordt verworpen door het NCMV, maar dat is voor mij geen probleem. Het NCMV wil eigenlijk terug naar het systeem waarbij men dit soort zaken regulariseert door middel van een bouwvergunning. Eigenlijk is dit een veredeld minidecreet-Akkermans. Daar ben ik niet toe bereid. We zoeken een oplossing die past binnen de filosofie van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Dat gaat uit van een planologische visie op de ordening op gemeentelijk niveau.

We blijven erbij dat het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan het uitgangspunt is en dat het sectoraal BPA daartoe de geëigende weg is om dit te versnellen. We stellen vast dat men in een aantal gemeenten niet komt tot dat sectoraal BPA. In dat

Van Mechelen

geval zeggen we dat we naar een planologische oplossing moeten zoeken waarbij het initiatief kan uitgaan van het betrokken bedrijf.

Daartoe vallen we terug op de bestaande procedure van het nieuwe decreet waarbij een bedrijf via een planologisch attest kan aanvragen of het zonevreemd kan blijven op de huidige locatie en of het uitbreidingsmogelijkheden heeft. Als het college daar gunstig op antwoordt, kan door middel van het formuleren van bijlagen bij het planologisch attest een bedrijfs-BPA worden ingediend dat dan de normale weg volgt. De ultieme kwaliteitsbewaking op het ruimtegebruik zal gebeuren door de afdeling Ruimtelijke Planning van de centrale administratie in Brussel. Dit moet snel gaan en daarom zullen we dwingende termijnen inschrijven. Daardoor blijven we binnen de planologische visie die geconcipieerd is in het nieuwe decreet ruimtelijke ordening. Ik ben er absoluut niet mee akkoord om dat te proberen via ad-hocbouwvergunningen te regulariseren, zonder enige bredere visie.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Coens, ik ben best bereid met u het debat aan te gaan over het uitstel met zes maanden van het decreet op de ruimtelijke ordening.

Sta me toe deze problematiek met een voorbeeld te illustreren. Gisteren was ik op werkbezoek in Antwerpen en daar bleek dat de diensten voor de ruimtelijke ordening nog maar voor de helft geïnformatiseerd zijn. U kunt zich dus voorstellen welke moeilijkheden zij zullen ondervinden om dat vergunningenregister op 24 maanden klaar te krijgen. Precies dat is de reden voor het uitstel.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik had het niet over het uitstel in zijn geheel, maar over de oplossing voor de zonevreemde bedrijven.

De heer Patrick Lachaert : Dat heeft er juridisch niets mee te maken !

Het sectorale BPA loopt door, ongeacht de werking van het decreet op de ruimtelijke ordening. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan is gesteund op het decreet op de ruimtelijke planning. Dat is vandaag nog steeds van toepassing en dat wordt tekstueel overgenomen door het decreet op de ruimtelijke ordening dat op termijn het decreet op de ruimtelijke planning zal volgen.

Het is dus vandaag perfect mogelijk een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan én een sectoraal BPA op te maken. Daar wringt het schoentje niet.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer Lachaert, heb ik het dan goed begrepen als ik hoor zeggen dat er nog veel aanpassingen komen aan het in mei goedgekeurde decreet op de ruimtelijke ordening ? Maar zit iedereen binnen de meerderheid daaromtrent wel op dezelfde lijn ? Op 27 september heb ik hier immers horen verklaren dat daar zelfs geen komma aan gewijzigd mag worden.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Ik wens toch ook te benadrukken dat de voorgaande minister van Ruimtelijke Ordening nagelaten heeft zijn eigen administratie grondig voor te bereiden op dit nieuwe decreet. Ook dat is één van de essentiële elementen waarom het misschien uitgesteld moet worden.

We hebben het gedurende tweeënhalve jaar voorbereid, maar toen het in het Belgisch Staatsblad verscheen, bleek de eigen administratie totaal onvoorbereid te zijn. Ook de vorige minister draagt een grote verantwoordelijkheid in die nalatigheid.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans : Wat de minister daarnet als voorstel met betrekking tot de zonevreemde bedrijven heeft geformuleerd, kadert volledig in het gestemde decreet. Het betreft enkel een bijsturing naar het planologisch attest waarin wordt voorzien met het oog op een betere afdwingbaarheid. De SP is dan ook bereid deze weg in de commissie verder te bewandelen en goed te keuren.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : U probeert hier de huidige minister tegen de vorige uit te spelen. Bespaar u die moeite, want ik zal dat spel niet meespelen.

Het decreet werd goedgekeurd op 18 mei, dus nog geen maand voor de verkiezingen. De betrokkenheid van de vorige minister met betrekking tot de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten was dus bijzonder gering.

Van Mechelen

Vervolgens heeft de administratie Ruimtelijke Ordening onmiddellijk werk gemaakt van de inventarisatie van de nodige uitvoeringsbesluiten. U mag niet vergeten dat de vakantieperiode op dat moment in zicht of reeds aangebroken was.

Op 16 juli, dus drie dagen na mijn aantreden, heb ik met de administratie uitvoerig een nota en stappenplan besproken. We onderzochten alle mogelijkheden. De regering was immers vast van plan alles te doen wat binnen de mogelijkheden lag.

Het gezond verstand heeft ten slotte in dit dossier gezegevierd. Geen enkele ideologische of fundamentele invalshoek lag aan de basis van het uitstel met 6 maanden. We probeerden enkel te komen tot een behoorlijk bestuur. Ik begrijp niet dat uw partij, die ook voldoende gemeentelijke mandatarissen in haar rangen telt, daartegen zo sterk blijft fulmineren.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Het uitstel kwam opnieuw ter sprake door de discussie over de zonevreemde bedrijven. De VLD kantte zich tijdens de vorige regeerperiode keihard tegen dit decreet, omdat er geen oplossing zou zijn geweest voor de zonevreemde bedrijven. De nieuwe regering vroeg onmiddellijk om uitstel. Zes maanden later vertelt u dat het decreet wel een oplossing biedt en toch kan worden ingevoerd. Over een jaar zullen op het terrein nog steeds geen stimulansen zijn gegeven voor een planologische oplossing voor de zonevreemde bedrijven.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Coens, u staat te veel in contact met mensen uit uw streek, voornamelijk met mensen van het NCMV. U onderschrijft hun standpunten. Ik lanceer opnieuw een oproep om bij de grond van de zaak te blijven en te zoeken naar oplossingen die de burger dienen, in plaats van te proberen om gelijk te halen op dit nachtelijke uur. (*Applaus bij de SP*)

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer Coens, de CVP is gefrustreerd omdat niet uw partij het artikel 166 van het nieuwe decreet op de zonevreemde bedrijven hebt kunnen realiseren. U kon dit immers niet samen met de SP. Wij hebben onze verkiezingspropaganda op dit thema gericht, omdat we een nieuwe oplossing wilden vinden. Dit alles werd in de regeerverklaring vertaald. Ik kan begrijp-

pen dat u gefrustreerd reageert, maar staat u ons toe om een oplossing aan te reiken. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : The proof of the pudding is in the eating. We zullen wel zien. Agalev zit er trouwens maar stilletjes bij.

Mijnheer Lachaert, in volle verkiezingsstrijd verklaarde u dat 10.000 bedrijven niet konden uitbreiden en dat daardoor tienduizenden jobs op de heling kwamen te staan.

De heer Carl Decaluwe : Minister Stevaert heeft trouwens beweerd dat er voor 99 percent van de zonevreemde bedrijven een oplossing zou komen. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : Minister Stevaert heeft ons verteld dat we voor het einde van het jaar al heel wat zouden merken. Vandaag zag ik statistieken van het NCMV waaruit blijkt dat drie gemeenten over een sectoraal BPA beschikken en dat voor 39 bedrijven van de 10.000 een oplossing bestaat.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer Van Rompuy, als u op 26 februari het artikel 166 erdoor had gekregen, zou ook u onderhandeld hebben over de zonevreemde bedrijven, en was u vandaag niet zo gefrustreerd, maar dat is toch niet mijn schuld.

De heer Eric Van Rompuy : Ik merk inderdaad dat de SP samen met u een aantal zaken tot stand heeft gebracht die ze met ons niet wilden waarmaken. Ik voel me ook een beetje bedrogen omdat de SP de liberalen gunt wat ze ons niet wilde gunnen. (*Rumoer*)

Ik hoop dat u het kunt oplossen. Ik hoor Agalev niet ! (*Gelach en geroep*)

De heer Francis Vermeiren : Wat wilt u nu eigenlijk ? Eerst zegt u : u hebt me bedrogen want wij hadden een oplossing. Intussen zet u Agalev aan om de oplossing niet te bieden. Dat is hypocriet.

De heer Eric Van Rompuy : Die twee dames daar zeggen niets !

De voorzitter : Die willen anders gaan leven, het wordt te laat op de avond voor hen.

Mevrouw Veerle Declercq : We luisteren, dat is ook belangrijk in de politiek.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik zal u wat deparneren, mijnheer Van Rompuy, en u andere informatie geven dan die van het NCMV. Op dit moment zijn 59 gemeenten gestart met de opmaak van een BPA voor zonevreemde bedrijven. 42 gemeenten hebben een analyseerbaar document ingediend. 23 gemeenten hebben een voorontwerp ingediend. 1.136 bedrijven blijven over voor mogelijke toepassing van het instrument. *(Gelach en geroep)*

De heer Patrick Lachaert : Het is niet makkelijk, nietwaar mijnheer Van Rompuy ?

De heer Carl Decaluwe : U hebt beloofd dat de dossiers inzake zonevreemde bedrijven in orde zouden zijn tegen 1 september, toen werd het eind 1999 en nu wordt het voorjaar 2000.

De heer Francis Vermeiren : De heer Van Rompuy beweerde daarnet dat jullie een oplossing hadden. *(Gelach en geroep)*

De heer Eric Van Rompuy : Minister Stevaert heeft ons dat nooit gegund. *(Gelach)*

Ik had verwacht nog tien jaar met minister Stevaert te regeren. Ik was daar zelfs van overtuigd ! Ik dacht : dat is de man van de toekomst. Hij maakte ons wijs dat er aan het eind van het jaar een regeling zou komen, en we geloofden hem. *(Gelach)*

En nu zit ik hier ! *(Gelach)*

Ik ga slapen !

De heer Francis Vermeiren : Dit is de eerste keer in twintig jaar dat ik de heer Van Rompuy grappen hoor vertellen.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : In de sector ruimtelijke ordening staat ons heel wat werk te wachten. De rest hou ik voor een volgende keer. *(Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID)*

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in tegenstelling tot de heer Loones ben ik er wel van overtuigd dat de begroting voor mobiliteit een samenraapsel van losse elementen is. Er zit geen afgelijnde, doordachte toekomstvisie in.

Er liggen, en dat zal iedereen moeten toegeven, mijnheer de minister, wel enkele ambitieuze voorstellen op tafel. De resultaten van deze voorstellen zullen bij de begrotingscontrole een grondige evaluatie ondergaan. Ik ben benieuwd of er dan nog positieve geluiden te horen zullen zijn.

Bij een aantal zogenaamde krachtlijnen kan men bedenkingen formuleren. U opteert voor een verdoorgedreven liberalisering van de energiemarkt. We zullen dit initiatief toejuichen als het gebeurt onder strenge voorwaarden opdat de nefaste gevolgen van dergelijke privatisering niet tot de regel gaan behoren. Voor ons is de huidige monopoliepositie van een aantal producenten en leveranciers even onaanvaardbaar als een volledig losgeslagen liberalisering. Denk maar aan de privatisering van de spoorwegen in Groot-Britannië. De vrijmarkt-economie zal een prijsverlaging inhouden. We hopen dat die ten goede komt van de gebruiker.

In dit systeem opteren we voor de onafhankelijkheid van de drie actoren, namelijk de producent, de transporteur en de verkoper. We hopen dan ook dat in ieder van deze sectoren de vrije markt ten volle kan en mag spelen. De huidige situatie en de lopende contracten plaatsen echter de producenten in een gunstige uitgangspositie bij de onderhandelingen. Het zal bij de discussies die u zult voeren geen gemakkelijke klus worden om gunstige resultaten te bekomen.

Energie is een elementair recht van iedere inwoner. De overheid moet deze voorzieningen dan ook waarborgen. Het is aan de overheid om via een zeer goed beheerscontract de organisatie en de verplichtingen van de maatschappijen tot in de details te controleren. We vragen dan ook een optimale energiedienstverlening aan correcte en sociale prijzen.

In dit verband wijs ik erop dat u meer de nadruk moet leggen op de daling van het verbruik in plaats van het stimuleren van goedkopere leveringen. Ik wens dit te illustreren aan de hand van een voorbeeld uit de moderne wiskunde. In de jaren '60 had ik een leraar die aan de cursisten steeds dezelfde vraag stelde over de eindige en oneindige verzameling. Hij vroeg of het aantal zandkorrels op het strand van Blankenberge of het aantal punten op een lijnstuk van 10 centimeter tot de oneindige verzameling behoorden.

De meeste cursisten zagen voor zich een uitgestrekt strand met die nietige zandkorreltjes tegenover het klein lijnstukje dat ze op hun blad hadden getekend. Ze verwarden de theorie van de wiskun-

Geraerts

de met de realiteit van de aardrijkskunde en trappen in de val. Het aantal zandkorrels aan het strand van Blankenberge is een eindige verzameling.

Mijnheer de minister, ook de energie van deze aardbol is een eindige verzameling. Op een zeker ogenblik zullen de oliebronnen in het Midden-Oosten zijn opgedroogd. Daarom is het dringend tijd dat men op zoek gaat naar andere energiebronnen. We moeten ook die maximaal aanwenden.

In de commissie heb ik de opmerking gemaakt betreffende de natuurlijke rijkdommen van de ondergrond in Vlaanderen. Ik vraag niet dat men terugkeert naar de klassieke wijze van steenkoolwinning, hoewel ik vermoed dat het met de moderne technieken mogelijk moet zijn. Ik vraag ook niet dat men met de huidige methodes van steenkoolvergassing of steenkoolontgassing aan gaswinning gaat doen. Ik vraag u wel om meer geld vrij te maken om studies uit te voeren zodat we op een veilige en milieuvriendelijke wijze gebruik kunnen maken van de enorme rijkdom die nog in de ondergrond van Limburg ter beschikking is.

Uw voorstel om 100 kilowattuur gratis ter beschikking te stellen van gezinnen draagt onze volledige goedkeuring weg. Volgens u is het een begin om de elektriciteitsprijzen, die tot de hoogste van Europa behoren, te verlagen. Het is een prachtig initiatief. Toch twijfelen we sterk aan een snelle uitvoering van de liberalisering.

Mijnheer de minister, in uw algemene uitzetting over mobiliteit en openbare werken hebt u het steeds over een tweesporenbeleid. Ook buiten deze begrotingsbespreking schernt u nogal met deze term. U wilt een degelijke uitgebouwde infrastructuur waarbij u verwijst naar de zogenaamde missing links. Hiervan is echter weinig terug te vinden in uw begroting. Zoals de term zelf zegt, betekenen 'missing links' niet meer of minder dan de ontbrekende schakels om optimaal van bepaalde wegen en vervoerselementen gebruik te kunnen maken.

Ik hoop dat deze ontbrekende schakels niet de vluchtweg worden om alle mogelijke infrastructuurwerken te kunnen verantwoorden. Het was oorspronkelijk de bedoeling om in het kader van het RSV een minimum aan nieuwe wegen te kunnen en mogen verwezenlijken. Ik denk evenwel dat er door de steeds stijgende verkeersdruk op de weg een missing link is ontstaan tussen de verschillende vervoermiddelen.

Als gevolg van het dichtslippen van de wegen is er op dit ogenblik vooral behoefte aan andere, evenwaardige transportmogelijkheden. De tijd die men nu verliest tijdens de omschakeling tussen het wegvervoer, de binnenvaart en het spoor, is veel te groot, en doet de meeste transporteurs afhaken. Een betere coördinatie tussen deze verschillende vervoersmogelijkheden zou het gebruik van dit aanbod aanmoedigen. Een toepassing van deze missing links zou tot een optimale en efficiënte benutting van het goederenverkeer kunnen leiden. U kan de congestie van het verkeer enkel op deze wijze tegengaan. Wij vinden hiervan echter zeer weinig terug in de begroting.

U bent een voorstander van de privatiseringen van de energiedistributie en het openbaar vervoer. In verband met de infrastructuurwerken had u dan ook meer aandacht kunnen besteden aan de zogenaamde PPS. Zo zou u grote werken sneller en efficiënter kunnen aanbesteden.

U verwijst ook graag naar uw inspanningen op het gebied van het fietsverkeer. In uw begroting voorziet u maar liefst in een budget van één miljard frank voor de aanleg van fietspaden en voor de verbetering van het huidige netwerk. U stimuleert het fietsverkeer niet enkel als vervoermiddel voor het woon-werkverkeer, maar ook voor het woon-schoolverkeer en voor kleine verplaatsingen binnen de al dan niet verstedelijkte agglomeratie. Daarnaast stimuleert u ook het huidig fietsroutenetwerk, dat, zeker in Limburg, zijn succes in het toerisme ruimschoots heeft bewezen. Deze bijakte bij het mobiliteitsconvenant kan op onze steun rekenen.

Een andere bijakte bij dit mobiliteitsconvenant heeft als doel de veiligheid van jonge fietsers en voetgangers te bevorderen. Ik stel mij hier toch vragen bij. Het verslag zegt dat 'een bijakte bij de mobiliteitsconvenants zal worden ingevoerd met als doel de schoolomgevingen langs gewestwegen opnieuw in te richten met het oog op de verkeersveiligheid van de schoolgaande jeugd en de alternatieve verplaatsingswijzen voor de auto in het kader van het woon-schoolverkeer te bevorderen. Hierbij staat het herstel van het evenwicht tussen de verschillende verkeersdeelnemers centraal. Concreet betekent dit onder meer snelheidsbeheersing, verhoging van de oversteekbaarheid, een betere bescherming van de fietser ter hoogte van de schoolpoorten en het creëren van veilige afzetmogelijkheden aan de scholen'.

Geraerts

Ik zou in deze context toch een voorbeeld willen aanhalen. U hebt verleden week in Bilzen de St.-Lambertuslaan ingehuldigd. Hier is net het tegenovergestelde uitgevoerd van wat u propageert. Deze laan is ongeveer 300 meter lang. Er bevinden zich een school, die ongeveer 800 kinderen lager en middelbaar onderwijs aanbiedt, een grootwarenhuis, een feestzaal, een dokterspraktijk en een tiental woningen. De weg vormt verder de voornaamste verbinding tussen Beverst, Diepenbeek en Bilzen. Hier passeren dagelijks honderden fietsers. De laan is opnieuw aangelegd en omvat nu twee voetpaden en twee rijen parkeerplaatsen. Er is echter geen fietspad. De fietser wordt hier gebruikt als verkeersremmer.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Geraerts, deze analyse is niet juist. Het stadsbestuur van Bilzen heeft de laan opnieuw aangelegd. Men heeft er inderdaad voor gekozen om langs de laan geen fietspad aan te leggen. Langs de achterzijde is echter in een alternatief fietspad voorzien.

Het is niet mogelijk om langs elke gewestweg in Vlaanderen een fietspad aan te leggen. Dit is zelfs niet altijd wenselijk. Het stadsbestuur heeft ervoor gekozen om, in het kader van een globale aanpak, Bilzen met een lusverbinding te ontsluiten.

In sommige, erg verstedelijkte kernen is geen ruimte voor een fietspad. Men opteert dan soms voor een vermenging van het autoverkeer en het fietsverkeer. In Bilzen heeft men alle opties afgewogen. Men heeft uiteindelijk, in overleg met de auditcommissie en de experts, voor een alternatief fietspad gekozen.

De heer Jean Geraerts : Het stadsbestuur heeft inderdaad deze keuze genomen. Als ik echter de reacties van kinderen, ouders en fietsers uit Beverst en Diepenbeek hoor, blijkt dit toch wel niet de juiste oplossing te zijn. Een maand na het openstellen van de weg schermt men met een vermindering van het autoverkeer. Door die werkzaamheden is sluipverkeer ontstaan. Zodra echter dat sluipverkeer wordt afgeremd, wordt deze weg opnieuw één van de grootste verkeersaders van Bilzen.

Het tweede deel van uw tweesporenbeleid betreft het optimaliseren van het openbaar vervoer, niet zozeer door een verbetering van het aanbod, maar wel door een tariefverlaging tot zelfs het gratis maken van het openbaar vervoer. U neemt inderdaad een aantal maatregelen ter bevordering van het openbaar vervoer : gratis bussen in bepaalde

regio's, gratis bussen voor 65-plussers, gratis bussen voor kinderen jonger dan 12 jaar, goedkopere en zelfs gedeeltelijk gratis jongerenabonnementen. Al deze maatregelen moet de overheid aan De Lijn compenseren.

Een aantal maatregelen zijn reeds in uitvoering. Een ervan is ingevoerd op het moment dat u nog burgemeester was van Hasselt, en dit om de volgende twee redenen. U wilde minder mobiele mensen de kans geven zich gemakkelijker te verplaatsen. Bovendien wilde u vermijden dat Hasselt zou dichtslibben waardoor een derde omleiding rond de stad nodig zou zijn. We zijn vragende partij voor een studie die de resultaten van beide opties kan weergeven.

Er is inderdaad een stijging van het aantal passagiers, maar gaat het dan wel om de doelgroep die u wenste te bereiken ? Zo gebruikt de jeugd de bussen tijdens schoolvakanties vaak als amusement. Misschien zijn er wel een aantal voetgangers en vroegere fietsers dit van dit aanbod gebruik maken, maar vermindert daardoor het autoverkeer in Hasselt ? Is hierover reeds een studie gemaakt ?

Hoewel u vaak spreekt over de liberalisering en de privatisering van het openbaar vervoer, vinden we hierover weinig terug in de begroting. De concurrentie tussen de verschillende vervoersmaatschappijen zal de kwaliteit van het openbaar vervoer ten goede komen. Daardoor zal de overheid meer vat krijgen op het openbaar vervoer. Het beleid en de infrastructuur moeten in handen blijven van de overheid. Concurrende maatschappijen moeten de lijnen uitbaten op basis van strenge criteria. Zo kan de overheid het openbaar vervoer leiden en ontwikkelen met de grootst mogelijke aandacht voor de gebruiker. Een dergelijk beleid zou zowel voor de overheid als voor de gebruiker veel gunstiger zijn dat de huidige Sinterklaaspolitiek. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, één van de vier groene bakens om in de toekomst kwaliteit te garanderen, is ecologische duurzaamheid. Deze begroting zet volgens mij een aantal eerste stappen in de groene richting. Het mengsel van initiatieven inzake natuurbehoud, landbouw en bosuitbreiding kan Vlaanderen een stevige portie zuurstof opleveren en ook gezonder voedsel voor de Bourgondiërs die we zijn. Daartoe zal echter een gezamenlijke inspanning nodig zijn, zowel vanuit ruimtelijke ordening als vanuit leefmilieu en

Vertriest

landbouw. De afbakening van de agrarische, de bos- en de natuurlijke structuur moet de nog schaars overblijvende open ruimte vrijwaren van verdere inkapseling en bebouwing. De invulling van VEN en IVON via het decreet betreffende het natuurbehoud zal de kwaliteit verzekeren. Naast de verankering van de natuur- en bosgebieden is het bij de afbakening van landbouw-, natuurlijke en bosstructuur belangrijk om een structurele stap te zetten naar integraal waterbeheer.

Bossen en natuur verzachten immers niet alleen de zeden, maar ook de regen. We zullen ons er wel bij moeten neerleggen dat Vlaanderen, of het nu door een aubergine-, een groene of een wafelkleur wordt geregeerd, overvloedig beregend zal blijven. Dit is één zijde van de medaille. De andere zijde is het probleem van de verdroging. Sommigen noemen de 21ste eeuw de eeuw van het water : te veel en te weinig water. Ik was niet van plan hier uitgebreid op in te gaan. Maar de ondraaglijke lichtheid waarmee bijvoorbeeld de mensen met illegale weekendhuizen en permanente bewoners tijdens de hoorzitting in de commissie Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening over de bebouwing in bron- en infiltratiegebieden heen gingen en de nood aan overstromingsgebieden negeerden, heeft me ertoe aangezet mijn thema's van vandaag te beperken en dieper in te gaan op het thema water.

Vandaar ook, ministers Van Mechelen en Dua, dat de afbakening van die natuurlijke landbouw- en bosstructuur me zeer na aan het hart ligt. In dit kader is de opdracht vanuit Ruimtelijke Ordening belangrijk. Twee plantermijnen lopen echter door elkaar bij waterbeheer : de korte en de lange termijn. Waterbeheer is voornamelijk een langetermijnproces. De besluitvorming vindt echter vaak plaats op korte termijn, niet zelden naar aanleiding van rampen. De ontregeling van ons hydrografische systeem is dermate dat er een strategie op langere termijn nodig is. Alweer de afbakening kan daarin een grote rol spelen.

De Europese stroomgebieden drogen langzaam maar zeker uit. Hiervoor bestaan diverse oorzaken. Ten eerste wordt een steeds groter wordend stedelijk en agrarisch milieu via riool- en drainagesystemen zo snel mogelijk tot de gewenste diepte ontwaterd en afgewaterd. Ten tweede is er de substantiële onttrekking van grondwater voor irrigatie-, drink- en industriewater. Ten derde verlaagt de ontbossing het vermogen van de grond om water vast te houden. Ten vierde verlaagt de inkorting van rivieren door regulering en kalibreren de tota-

le watermassa in de rivier. Ten vijfde zijn grote delen van de overstromingsgebieden ingepolderd of volgebouwd. Ten zesde zijn ook grote delen van de infiltratiegebieden volgebouwd.

In die zin moeten bij die afbakening de stroomgebieden en de systeemecologische functie van bos en natuur worden opgenomen. Bossen hebben een specifieke functie in het evenwicht tussen water en grond. Geen enkele vegetatie laat insijpeling van regenwater ter bevoorrading van rivieren en grondwater zo toe, zowel qua kwaliteit als qua kwantiteit. Dit is niet alleen belangrijk in waterwingebieden, maar ook in de waterscheidingsgebieden en de bovenlopen.

Omgekeerd zal bij de toewijzing van woon- of industriegebied rekening moeten worden gehouden met het belang van het gebied voor de waterberging, en is bijvoorbeeld regularisatie van zonevreemde bouwsels in infiltratie- en brongebieden niet te verdedigen. Rekening houdend met het wateropbergvermogen van de grond is er ook nood aan het sparen van ruimte, ruimte die wordt bebouwd. Daarom pleit ik voor een spaarplan dat het sparen van bebouwde ruimte beoogt. Dit spaarplan kan vijf stappen bevatten. Ten eerste is er nood aan sensibilisering. Op dit ogenblik neemt de oppervlakte industrieterrein per arbeidsplaats en woonoppervlakte per individu nog steeds toe. Vaak is dit geen kwade wil, maar de meeste inwoners en bedrijfsleiders zijn niet bezig met ruimte en de schaarsheid ervan. Inbreiden en compacteren hoeft, zowel voor de industrie als voor de bewoning, niets extra te kosten, maar kan wel de druk op de resterende open ruimte verminderen.

Ten tweede moeten meer toepasbare instrumenten worden ontwikkeld om hergebruik van leegstaande gebouwen, verlaten woningen en industrieterreinen te stimuleren en speculatie te verminderen.

Ten derde kan samenwerking tussen bedrijven en tussen bewoners en bedrijven en/of administraties ruimte sparen. Het gaat dan vooral om de ruimte die wordt ingenomen voor de omkadering. Het meest voor de hand liggende voorbeeld zijn de parkings. Hoeveel parkings zijn er 24 uur op 24 bruikbaar ? Hoeveel parkings worden enkel voor één functie gebruikt, ook in drukbezochte stadscentra ?

Ten vierde moeten we rekening houden met de beperkte oppervlakte waar we in Vlaanderen over beschikken. We moeten dan ook het meervoudig ruimtegebruik in al zijn facetten uitwerken. Dit meervoudig ruimtegebruik is niet enkel toepasbaar voor de buitengebieden, maar ook voor bedrijven-

Vertriest

terreinen, voor wonen en voor recreatie. Dit kan op vier manieren worden ingevuld.

Om te beginnen is er de mogelijkheid tot intensivering van het ruimtegebruik. Vervolgens is er de verweving van het ruimtegebruik, waarbij op eenzelfde ruimte verschillende functies kunnen doorgaan. Voorts kan er ook meer gebruik worden gemaakt van ondergrondse en bovengrondse ruimte. De meeste huizen en bedrijven zijn fermettebedrijven, met alles op het gelijkvloers. Verdiepingen zijn in die zin niet alleen ruimtebesparend voor woningen, maar ook voor bedrijven. Ten slotte is er de tijdsdimensie, waardoor eenzelfde infrastructuur naargelang de tijd anders kan worden gebruikt. Dit meervoudig ruimtegebruik vraagt inderdaad nog wat onderzoek. Het is belangrijk dat we daar tijd en ruimte voor maken.

Naast het vrijwaren van de open ruimte moet ook de kwaliteit ervan verbeteren. Een belangrijke uitdaging hierin is om ook in de landbouw de puur sectorale aanpak om te turnen tot een meer geïntegreerde aanpak. De uitvoering van de plattelandsverordening, ook al is die vanuit Europa toch nog grotendeels een landbouwverordening, geeft een aantal kansen. Ik hoop dat we in de commissie, in samenwerking met de minister, een trendbreuk kunnen bewerkstelligen in de uitvoering van de richtlijnen van de Europese Unie inzake landbouw. De periode van de bewust inefficiënt gemaakte invullingen, zoals de bebossing van landbouwgronden, is hopelijk definitief voorbij. Daarnaast zullen er ook andere instrumenten nodig zijn. De plattelandsverordening zal ons niet alle kansen geven om de landbouw om te zetten tot een duurzame landbouw. Het stimuleren van de biolandbouw is in dit verband zeker een belangrijk aspect.

Ten slotte wil ik ook bekijken wat de Vlaamse bevolking over een aantal aspecten denkt. Dit jaar is er een bevraging geweest. Een van de interessante indicaties uit die bevraging is dat 75 percent van de Vlaamse bevolking vindt dat er te weinig aandacht gaat naar de natuur. Bovendien blijkt dat bij navraag van de stadsvlucht het grootste deel van de bevolking verklaart uit de stad weg te trekken bij gebrek aan groene ruimte en ruimte voor kinderen. In de tweede plaats trekt men weg bij gebrek aan verkeersveiligheid. In die zin wil ik ervoor pleiten om binnen het grootstedenbeleid en binnen de afbakening van de stedelijke gebieden belang te hechten aan de afbakening van een multifunctionele groene structuur. Willen we jonge gezinnen met kinderen in de stad houden en liefst ook terughal-

len, dan is binnen het stedelijk beleid aandacht voor groen nodig. Meer ruimte betekent hier minder zorg.

Tegelijkertijd is er een terechte vraag vanuit de jongeren en hun organisaties om ruimte en bruikbare speelruimte en bossen in hun omgeving te kunnen gebruiken. Als daar gebrek aan is, moet dit worden gecreëerd. In deze optiek ben ik heel blij met de voortzetting van het project Groene Ruimte en de prioriteit die wordt gegeven aan stadsbossen.

Tot besluit wil ik nog eens herhalen dat 75 percent van de bevolking mee aandacht voor natuur vraagt. Ik heb er goede hoop op dat deze regering hieraan tegemoet zal komen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, ik mis op dit vroege uur de minister tot wie ik me in de eerste plaats zou willen richten. Ik zal even op hem wachten. Ik wil enkele opmerkingen formuleren bij de begroting voor verkeer en infrastructuur en het begeleidingsdecreet. Ten eerste betreur ik dat we in dit decreet een artikel moeten goedkeuren waarin we het oude subsidiesysteem met betrekking tot de havens opnieuw in werking moeten laten treden. In het Vlaams Parlement werd op het eind van vorig jaar het nieuw havendecreet goedgekeurd, waarbij men een nieuwe subsidieregeling wilde invoeren.

Ik veronderstel dat het niet zo eenvoudig is om tot een nieuw financieringssysteem te komen. De minister kon op dat ogenblik wel al naar voren brengen dat het bijzonder moeilijk zou zijn om dit in één jaar uit te werken. Dat is toen niet gebeurd. Mijnheer de minister, u kunt zeggen dat er een nieuwe regering is gekomen, maar ook dat kon men voorzien. Aangezien dezelfde minister deze bevoegdheid is blijven uitoefenen, kan dit dus moeilijk als een excuus tellen. Ik betreur het dat het oude subsidiesysteem opnieuw moet worden ingevoerd in het begeleidingsdecreet.

Bovendien stel ik vast dat niet enkel het uitvoeringsbesluit over het subsidiesysteem er nog niet is, maar dat nog geen enkel uitvoeringsbesluit van het nieuw havendecreet werd uitgevaardigd, noch met betrekking tot de havencommissaris, noch met betrekking tot alle andere aspecten. Er zouden zes tot acht uitvoeringsbesluiten moeten worden uitgevaardigd.

Caluwé

Morgen zal worden goedgekeurd dat het oude subsidiesysteem opnieuw in werking treedt. Ik wil de minister tot spoed aanzetten. We moeten vermijden dat hierover in het kader van het volgende begeleidingsdecreet bij de begroting 2001 opnieuw moet worden gestemd en dat dit een steeds terugkerend artikel is in de begeleidingsdecreten. We moeten in elk geval van een dergelijke situatie af.

Ten tweede wordt in het begeleidingsdecreet een vergoeding ingevoerd in verband met het uitzonderlijk transport. U weet dat momenteel een procedure loopt bij het Arbitragehof tegen de bepalingen uit het vorig begeleidingsdecreet waarvoor in een boetesysteem werd voorzien. Volgens mij is dat een terechte procedure, aangezien degenen die het uitzonderlijk transport vervullen van de federale overheid een vergunning krijgen maar vervolgens door het Vlaams Gewest worden beboet. Dit wordt ondervangen door het nieuwe artikel dat in het begeleidingsdecreet wordt voorgesteld, maar eigenlijk blijven we in een dubbelzinnige situatie zitten. Degenen die uitzonderlijk transport willen doen, halen een vergunning bij de federale overheid en betalen daarvoor.

Minister Steve Stevaert : Dit is in feite een onrechtvaardige voorstelling van feiten. Het gaat hier over het aslastendecreet. Vlaanderen put hieruit een van zijn eigen bevoegdheden. Dit is een voorbeeld van eigen beleid. Er zit één kwalijk detail in dat we trachten op te vangen. Ook voor het aslastendecreet an sich is men naar het Arbitragehof gestapt. U haalt er een problematiek uit, maar het aslastendecreet is een heel goed decreet.

De heer Ludwig Caluwé : U zult niet kunnen vermijden dat men dit bij het Arbitragehof zal aanklaarten. Hoe dan ook heeft men voor uitzonderlijk transport een vergunning van de federale overheid nodig. Men moet daarvoor betalen, maar men moet ook nog een vergoeding betalen aan de Vlaamse overheid. Ik zou de minister willen vragen zich in te spannen om deze aangelegenheid in zijn geheel te laten regionaliseren, zodat de betrokken bedrijven slechts één vergoeding moeten betalen.

Minister Steve Stevaert : Het gaat over verkeersveiligheid, wat echter niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse overheid behoort. Onze invalshoek is de schade die aan de Vlaamse wegen wordt aangebracht. Het bijzonder vervoer waarover u het hebt, is slechts een klein onderdeel van de gehele problematiek.

De heer Ludwig Caluwé : Het is niet echt een klein verhaal, maar een specifiek artikel in het begrotingsdecreet.

De voorzitter : De heer Van Aperen heeft het woord.

De heer Jul Van Aperen : Uitzonderlijk vervoer mag niet automatisch worden gelijkgesteld met het overbeladen van de assen. Voertuigen die voor uitzonderlijk vervoer zijn uitgerust, zijn dikwijls meerrassige voertuigen, waarbij de druk per vierkante centimeter in het algemeen niet hoger is dan bij een normaal voertuig. U mag in het besluit dus hoge tonnage niet gelijkstellen met overbelading.

De heer Ludwig Caluwé : Ik heb nog enkele opmerkingen over twee belangrijke kredieten die volgend jaar moeten worden uitgegeven, maar die als dusdanig niet zijn opgenomen in de begroting. Het gaat om de vergoedingen aan Nederland in het kader van de werken aan het kanaal Gent-Terneuzen. De administratie raamt dit op 1,2 miljard frank, maar in de begroting is daarvoor slechts 485 miljoen frank vastgelegd. Ook het Rekenhof heeft gezegd dat er bijkomend 714 miljoen frank moet worden vastgelegd.

Een tweede probleem zijn de onderhoudsbaggerwerken. De Schelde is in belangrijke mate verdiept, dankzij grote diplomatieke inspanningen en zware investeringen. Om de diepte te behouden, is echter een toename van de onderhoudsbaggerwerken nodig. Volgens de administratie kost dit volgend jaar 1 miljard frank, maar in de begroting is daarvoor slechts 260 miljoen frank uitgetrokken.

De optelsom leert ons dus dat er 1,5 miljard frank aan kredieten ontbreken. Het gaat nochtans om geld dat volgend jaar moet worden uitgegeven. In de commissie zei u dat dit tijdens de begrotingscontrole zal worden besproken. Ik had hier graag van u een duidelijk antwoord gekregen. Is het de bedoeling de werken stop te zetten, en de Schelde te laten verzanden ? Of zult u bij de minister van Begroting aankloppen voor bijkomende middelen ?

Ik neem aan dat die oplossing er komt, maar ik vraag me ook af ten koste waarvan ze er komt. Een verzanding of dichtslibbing aan de waterzijde zal er dit jaar niet komen, maar ik ben er niet zo zeker van dat de dichtslibbing die zich op dit ogenblik voordoet aan de landzijde, zich niet zal versterken.

Door de dichtslibbing in het autoverkeer moet er maar een klein incident gebeuren, en Antwerpen

Caluwé

staat stil. Nochtans is in de begroting niet voorzien in maatregelen om daar iets aan te doen. Het klopt dat dit niet kan worden opgelost met alleen maar nieuwe wegen. Er moet veel gebeuren, door het verplaatsen van wegtransport naar transport via de binnenvaart en de spoorwegen, en door het personenautovervoer te verschuiven ten gunste van het openbaar vervoer.

Recente cijfers hebben aangetoond dat de Antwerpse ring het drukst bereden stuk weg is van België of zelfs van Europa. Die specifieke problematiek kan niet worden opgelost met al deze maatregelen alleen. Zelfs als we erin slagen de maatregelen voor de verbetering van het spoorvervoer, binnenvaart en openbaar vervoer uit te voeren, dan nog zullen er extra inspanningen nodig zijn. Het transport zal immers alleen maar toenemen.

In 2001 zal het Deurganckdok klaar zijn. In oktober 2001 komen de eerste containers daar aan. Daardoor zal het bestaande systeem nog bijkomend transport moeten slikken. Er moeten dus keuzes worden gemaakt. Er is nood aan extra voorzieningen, zoals het sluiten van de kleine ring, het werken aan de Singel, al was het maar het verbreden van de brug van Temse. Al die zaken kunnen de problemen voor een stukje oplossen.

Op dit ogenblik is er echter nog niets concreets klaar. Oorspronkelijk was wel voorzien in onderhoudswerken aan de ring. Dat is echter verschoven naar de begroting van 2001. Er is dus een gemis. Er wordt veel over gepraat, en er zijn plannen, maar die worden niet concreet gemaakt. Men denkt dit op te lossen met PPS. Dat lijkt echter slechts een tovermiddel, want uiteindelijk moet er altijd iemand betalen.

Er leeft onvoldoende besef van de dringendheid van de problematiek. Het VEV heeft onlangs een studie uitgevoerd naar de sterktes en zwaktes van regio's. Uit die studie bleek Vlaanderen op heel veel punten een sterke regio te zijn, maar ook zwaktes te hebben. Een van de zwaktes is het mobiliteitsprobleem. In de studie werd er ook op gewezen dat Vlaanderen wordt gekenmerkt door een onvoldoende vastberadenheid bij het oplossen van dringende problemen. Men noemde dat een gebrek aan sense of urgency. Ook in deze begroting vind ik met betrekking tot infrastructuur onvoldoende sense of urgency. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Aperen heeft het woord.

De heer Jul Van Aperen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, collega's, het beleid dat door de nieuwe Vlaamse regering bij haar aantreden naar voren werd geschoven, heeft vandaag een concreet gezicht gekregen. De begroting 2000 zet duidelijke bakens uit voor de toekomst, ook op het vlak van de mobiliteit, zoals in het Vlaams regeerakkoord werd ingeschreven.

Deze Vlaamse regering is de eerste in de politieke geschiedenis die een ambitieus mobiliteitsplan wil opmaken. Het regeerakkoord stelt duidelijk dat tegen het voorjaar van 2001 een mobiliteitsplan aan het Vlaams Parlement moet worden voorgelegd. Dit plan zal zich toespitsen op volgende aandachtspunten : verkeersveiligheid met de uitbouw van fietspaden en voetpaden, uitbouw van een klantvriendelijk concurrentieel en multimediaal gemeenschappelijk vervoer waarbij ook aandacht gaat naar de tarieven, de uitbouw van voorstadsnetten, het afwerken van missing links, het ontlasten van de wegen voor goederenverkeer door het aanmoedigen van vervoer via water en spoor, het in concessie geven van de luchthavens van Deurne en Oostende en het uitwerken van een definitieve beslissing omtrent de leefbaarheid van Doel.

Het is dan ook duidelijk dat in dit land alle relevante aspecten zullen worden opgenomen : personen- en goederenvervoer, verkeersleefbaarheid, verkeersveiligheid, leefmilieu, ruimtelijke ordening, economie, infrastructuur en andere. Dit plan betekent een echte trendbreuk met het verleden, een verleden van gefragmenteerde beleidsinitiatieven.

In deze begroting zijn de eerste kredieten te zien ter ondersteuning van de vernieuwende weg die deze ploeg wil inslaan. Voor sommigen is dit een reden om te stellen dat er weinig nieuws onder de zon is. Het gaat nu eenmaal om kredieten die in verhouding tot het totale budget van de Vlaamse overheid klein uitvallen. Laat ons daarbij een minimum aan intellectuele eerlijkheid aan de dag leggen. Elke nieuwe bewindsploeg moet bij haar aantreden trouwens tot een bepaalde hoogte en binnen een bepaald tijdsbestek engagementen die de vorige ploeg heeft aangegaan, respecteren en tot een goed einde brengen.

Op het vlak van investeringen en infrastructuur en uitvoeren van mobiliteitsconvenants is dit niet in het minst het geval. Het nu al afschieten van de

Van Aperen

nieuwe ploeg omdat ze binnen het bestek van haar eerste begroting de vooropgestelde beleidsdoelstellingen die over een periode van vijf jaar moeten worden gespreid, niet realiseert, is totaal ongeloofwaardig. Gezien het middellange tot lange tijdsbestek waarop het toekomstige mobiliteitsplan betrekking heeft, moet deze begroting een eerste aanzet geven en daarom zijn niet alle bekommernissen van het regeerakkoord onmiddellijk terug te vinden in de verschillende programma's.

De VLD-fractie steunt ten volle de vrijgemaakte kredieten voor mobiliteit en openbare werken, omdat onze fractie ervan overtuigd is dat de eerste stappen gezet zijn en volgende stappen zeker en vast zullen volgen.

Wel wil de VLD-fractie vandaag aan de Vlaamse regering enkele bekommernissen meegeven over de kredieten die inmiddels werden vrijgemaakt ter realisatie van bepaalde punten van het regeerakkoord. Meer bepaald gaat het daarbij om de investering in infrastructuur en het optimaliseren van het gemeenschappelijk vervoer in Vlaanderen.

In grote lijnen komt het regeerakkoord erop neer dat de grootste aandacht zal uitgaan naar het ontwikkelen van alternatieven voor het autogebruik, zoals het gemeenschappelijk vervoer, het gebruik van de fiets of verplaatsingen te voet en naar het beter beheersen van de huidige vervoersstromen met bijkomende infrastructuur, het inzetten van telematica enzovoort.

In de begroting 2000 is ter ondersteuning van het gemeenschappelijk vervoer 2,359 miljard frank uitgetrokken. Dat juicht de VLD toe. Daarnaast is op de begroting van het Vlaams Infrastructuurfonds 1 miljard frank van het oorspronkelijk budget afgesplitst voor investeringssubsidies aan de lokale overheden voor fiets- en doortochtenbeleid en veiliger schoolomgevingen. Het totale budget voor investeringen en infrastructuur is evenwel ongewijzigd gebleven.

Dit impliceert dat de begroting 2000 zich in eerste instantie uitsluitend richt op doelstelling a van het regeerakkoord, zijnde het bevorderen van het gemeenschappelijk vervoer en dat doelstelling b inzake het infrastructuurbeleid niet onmiddellijk uitvoering krijgt – enkele kredieten voor studie-opdrachten niet te na gesproken.

Hieruit kan men de zeer voorlopige conclusie trekken dat men bij de begroting 2000 alles inzet op

het gemeenschappelijk vervoer en de verplaatsingen per fiets en te voet en daardoor het aspect infrastructuur uit het oog dreigt te verliezen.

Collega's, ik trap wellicht een open deur in als ik zeg dat het infrastructuurdebat geen gemakkelijk debat is. Het gaat niet zomaar om het aanleggen van een nieuw rijvak, om het verbreden van een waterweg of het doortrekken van een bestaande spoorlijn. Het gaat om investeringen met soms zware budgettaire, sociale, ruimtelijke, ecologische en culturele gevolgen waarvan men op voorhand slechts een zeer voorlopige inschatting kan maken. Deze moeilijkheden mogen ons er echter niet van weerhouden het debat te voeren in het kader van het aangekondigde mobiliteitsplan. De VLD verwacht er veel van omdat het de krijtlijnen zal vastleggen van waar we heen willen met de Vlaamse mobiliteit.

Het is omwille van deze ambitieuze doelstelling en finaliteit van het mobiliteitsplan dat onze fractie extra aandacht vraagt voor het infrastructuurdebat. De VLD-fractie vraagt dat de Vlaamse regering naast de extra kredieten voor het ontwikkelen van een concurrentieel en performant gemeenschappelijk vervoer op een evenwaardige manier kredieten vrijmaakt voor het investeren in infrastructuur.

Voor alle duidelijkheid : het gaat de VLD daarbij niet om investeringen in nieuwe en bestaande wegen alleen. Een algemeen infrastructuurbeleid omvat immers ook de spoor- en waterwegen. Door evenwel in de begroting 2000 geen significante verhoging van deze kredieten te voorzien, dreigt Vlaanderen een bijkomende achterstand op dit vlak op te lopen.

In de voorbije regeerperiode hebben verschillende debatten en hoorzittingen duidelijk gemaakt dat het onderhoud van de bestaande infrastructuur en het wegwerken van enkele zeer cruciale missing links even goed een oplossing kunnen bieden voor bepaalde structurele congestiepunten in Vlaanderen. De Antwerpse regio is daar een sprekend voorbeeld van.

Vanuit die optiek bekeken kan men niet anders dan ook investeren in infrastructuur voor wegen, spoorwegen en binnenvaart. Bovendien mogen we in ons gezamenlijk streven naar het verminderen van het autogebruik, ten einde Vlaanderen mobiel te houden, niet voorbijgaan aan een zeer harde realiteit, namelijk dat de auto en de vrachtwagen de belangrijkste vervoersmodi zijn en meer dan waarschijnlijk zullen blijven. Het negeren van het in-

Van Aperen

frastructuurdebat zou betekenen dat we voorbijgaan aan deze realiteit.

De reden waarom vandaag het infrastructuurdebat in het slop zit, heeft alles te maken met de beschikbare middelen. Deze zijn in Vlaanderen te beperkt om in alle behoeften te voorzien. Het inzetten van publiek-private samenwerkingsverbanden als alternatieve financieringsmethode kan hier soelaas brengen. Voor het inzetten van deze alternatieve financieringen wordt echter vandaag nog naar het opmaken van studies verwezen, terwijl het opzetten van een eerste experiment heel wat meer informatie zou kunnen opleveren dan een zoveelste studie.

Vandaar dat de VLD-fractie vanuit deze bekommernissen de Vlaamse regering wil vragen om een bijzondere aandacht te besteden aan deze problematiek, zowel op het ogenblik dat het mobiliteitsplan Vlaanderen een concrete vorm dient te krijgen, als in de komende weken wanneer we het zullen hebben over de beleidsnota van de minister.

De tweede bekommernis van de VLD-fractie heeft betrekking op het gemeenschappelijk vervoer in Vlaanderen. Terecht stelt het regeerakkoord dat alleen een comfortabel, frequent en stipt gemeenschappelijk vervoer een alternatief voor het auto-gebruik kan vormen en aldus heel wat verplaatsingen met de wagen kan vervangen.

Om dezelfde budgettaire bekommernissen als deze die men in het infrastructuurdebat inroept, moet men de organisatie van het gemeenschappelijk vervoer en meer bepaald van de rol van de overheid in dit geheel herdenken.

Voor de VLD-fractie is het duidelijk : de overheid dient in het mobiliteitsdebat de belangrijkste rol te vervullen, namelijk de rol van organisator en controle-instantie. Het is een overheidstaak bij uitstek om te bepalen welke rol het openbaar vervoer moet vervullen in de algemene mobiliteit en aan welke voorwaarden – in termen van tarieven, basis-mobiliteit, arbeidsvoorwaarden, enzovoort – de aanbieders van het gemeenschappelijk vervoer moeten voldoen.

Het aanbieden van verbindingen zelf is evenwel een taak die efficiënter en effectiever kan gebeuren dan nu het geval is via een overheidsmonopolie. De realiteit dat de overheid jaarlijks alsmear meer middelen moet pompen in vervoersmaatschappijen zonder dat daardoor het aandeel van

hun aanbod in het globale mobiliteitsgebeuren groeit, is omwille van het budget en de mobiliteit onhoudbaar.

Voorbeelden uit het buitenland hebben aangetoond dat het uitbesteden van het gemeenschappelijk vervoer heeft geleid tot enerzijds een groter aandeel van het gemeenschappelijk vervoer en anderzijds een daling van de kostprijs van dat gemeenschappelijk vervoer. Gezien de vergelijkbare structuur van Vlaanderen kan een dergelijk systeem vrij snel en met eenzelfde resultaat worden geïmplementeerd.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Van Aperen, ik hoor u nu reeds voor de tweede keer – eerst in de commissie en nu opnieuw in de plenaire – een pleidooi houden voor het Deense model. Dit gaat toch regelrecht tegen de visie die de minister hier op nahoudt ?

Net zoals ik reeds aan de voorganger van de huidige minister heb gevraagd, vraag ik hier opnieuw dat de unanieme beslissing in het kader van de subcommissie voor Financiën over de problematiek van de transparantie bij De Lijn zou worden opgevolgd. We kunnen dit debat pas voeren als we duidelijk weten wat De Lijn kost in termen van kilometer per lijn, zowel voor de eigen regie als voor de pachters. Hierover wilt u het blijkbaar niet hebben, want ook in de commissie hebt u dit thema ontweken. Ik zou graag zo snel mogelijk horen wat uw visie is op het Deens model.

De heer Jul Van Aperen : Mijnheer Decaluwe, ik heb niet gesproken over het Deens model. Daarenboven heeft de minister in de commissie duidelijk gezegd dat hij De Lijn de opdracht heeft gegeven een duidelijke kostprijsstructuur op te stellen. De heer Van Rompuy zei daarnet dat de CVP in tegenstelling tot de VLD een aantal zaken niet kon bekomen van de socialisten. Misschien zullen wij ook op dit vlak kunnen realiseren wat u niet kon. (*Rumoer*)

In de nabije toekomst zullen we een aantal duidelijke knopen moeten doorhakken inzake de volgende punten : het eventueel afsplitsen van de exploitatie-eenheid De Lijn van de ontwikkelings-eenheid, het vastleggen van de concessievoorwaarden, het uitbesteden van bepaalde lijnen bij wijze van experiment, en het uitwerken van beschermingsclausules op het vlak van loon- en arbeidsvoorwaarden voor het personeel.

Van Aperen

Het is duidelijk dat zo een systeem een kans moet krijgen. Deze optie werd duidelijk overgenomen in het regeerakkoord. De VLD wenst het belang van de realisatie ervan ook bij de Vlaamse regering te benadrukken.

Voor de VLD ligt de toekomst van een performant gemeenschappelijk vervoer in een grondige beleidsvoorbereiding, voorwaardenbepaling door en controlefunctie van de overheid, en een uitvoerende taak voor de privé-vervoersoperatoren.

Deze mix tussen de privé-sector en de publieke sector zal een oplossing bieden voor de bestaande budgettaire beperkingen, en voor het dalend aandeel van het gemeenschappelijk vervoer in het algemene mobiliteitsgebeuren. Door op voorhand duidelijk de krijtlijnen van het systeem vast te leggen, is het ook zeker dat de overheid haar onmiskenbare rol in het gemeenschappelijk vervoer moet blijven spelen. We verwachten dat de Vlaamse regering dit ambitieuze doel met verve zal realiseren.

Collega's, ik wou u nog iets vertellen over het havenbeleid en de regionale luchthavens, maar gezien het late uur zal ik deze thema's overslaan. Ik wou het ook nog hebben over het energiebeleid, maar ik meen dat het bijna tijd is om de lichten uit te doen, en dus zal ik ook dat punt overslaan. (*Applaus*)

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, om af te ronden wil ik namens de VLD-fractie nogmaals duidelijk stellen dat we achter deze begroting staan omdat de basis voor een trendbreuk wel degelijk is gelegd. De VLD heeft er alle vertrouwen in dat de Vlaamse regering er via het vooropgestelde mobiliteitsbeleid in zal slagen om Vlaanderen op sociaal, economisch, ecologisch en cultureel vlak mobiel te houden zodat we er met z'n allen op vooruit kunnen gaan. (*Applaus bij de VLD, de SP, de CVP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, minister Stevaert was de enige minister van wie ik had verwacht de overgangsbegrotingstendens voort te zetten, en wel omdat hij op zijn stoel is blijven zitten.

Minister Stevaert, u zult blij zijn het te horen, maar net bij u zie ik een voorzichtige aanzet naar verandering van politiek. In de begroting die u hebt

voorgelegd merk ik een aantal elementen die me hoopvol stemmen. Het eerste is uw ambitieuze en vooruitstrevende spoorwegpolitiek. U wilt niet enkel een vertegenwoordiging van de gewesten in de NMBS, maar vraagt ook een afstemming van het NMBS-net op ons eigen RSV, en garanties voor de minimumbedieningsnormen. U stelt zelfs voor om op lange termijn een eigen Vlaamse spoorwegmaatschappij uit te bouwen. Als nationalist doet dat me enorm plezier. Dit idee koesteren wij al lang en we zijn zeer blij dat u het wilt realiseren. Ik zou alleen graag weten in hoeverre de rest van de regering dit ook steunt.

De heer Francis Vermeiren : Dat is de prijs die u moet betalen voor uw populariteit, mijnheer de minister.

De heer Jan Penris : Een tweede hoopvol element in uw begroting is uw houding tegenover de IJzeren Rijn. Ik moet toegeven dat deze regering, in tegenstelling tot de vorige, in overleg met de federale regering een meer consequente, minder buigzame politiek voert ten aanzien van onze Nederlandse gesprekspartners. Dat was hoognodig, maar ik denk niet dat we al victorie mogen kraaien.

De Nederlandse Tweede Kamer heeft onlangs een resolutie goedgekeurd die stelt dat het historische tracé onder geen enkele voorwaarde in aanmerking komt voor realisatie. We moeten uiterst voorzichtig blijven in onze onderhandelingen met de Nederlanders. We mogen niet met lege handen naar de onderhandelingstafel stappen, mijnheer de minister.

Wij zijn vragende partij voor de IJzeren Rijn en voor de tweede fase van de Scheldeverdieping. Deze was krachtens het verdrag van 17 januari 1995 gepland, maar wordt niet uitgevoerd. Tegenover onze twee eisen kunnen we vier eisen van de Nederlanders verwachten. De Nederlanders zijn vragende partij voor de aanleg van de HSL, voor een aantal aanpassingen van de loodsentarieven, voor een ontsluiting over de weg van hun Westerscheldetunnel en voor een spoorwegontsluiting van hun nieuwe Moerdijkhaven. We moeten die eisen tegen elkaar kunnen uitspelen.

U voert voor het eerst een geloofwaardig binnenvaartbeleid. In de vorige regering legde u plechtige verklaringen af en nu maakt u die hard. U verlaagt de binnenvaarttarieven, wat wij toejuichen. Dat is een stimulans. Wij hadden gevraagd om ze af te schaffen, maar dat was niet mogelijk door een aantal federale obstakels.

Penris

U hebt beslist om de loodsentarieven voor de tra­fi­ek stroomopwaarts van Antwerpen te verlagen met 80 percent. Ook dat is een aanzienlijke stimu­lans voor de "short sea shipping", de kustvaart.

U doet ook lovenswaardige pogingen om de aan­loopkosten naar onze havens te verlagen. U zet uw inspanningen inzake helikopterloodsing verder en u bouwt het loodsen op afstand verder uit. U bent ook zeer pragmatisch in het zoeken naar oplossin­gen voor het uitblijven van de ontsluiting in het kader van het havendecreet. U hebt voorgesteld om de bestaande subsidieregeling voor infra­struc­tuurwerken, de 60-40-regel, verder te zetten. Dat juichen we toe en we hopen dat de definitieve uit­voeringsbesluiten niet te lang op zich laten wach­ten.

Voor­al de aanstelling van de havencommissaris is dringend, al was het maar omdat hij in het haven­decreet de bevoegdheid heeft gekregen om op te treden als beroepsinstantie bij onder andere CAO­con­flicten en het er naar uitziet dat dergelijke con­flicten eraan komen. We stellen dus voor de haven­commissaris zo snel mogelijk aan te stellen. De ma­nier waarop dat gebeurt, interesseert me minder. Of hierover in de commissie discussies worden ge­voerd, of dit moet gebeuren via headhunting of een examen is van minder belang. Zaak is dat het om een bekwaam en neutraal iemand gaat. Ik ben er zeker van dat men zo iemand in Vlaanderen kan vinden.

Mijnheer de minister, er zijn ook een aantal minder goede punten, zoals bijvoorbeeld het luchthaven­dossier. Vandaag hebben we hieromtrent een vrij pijnlijke ontwikkeling kunnen waarnemen. Over ongeveer twee weken wordt er misschien een de­finitieve beslissing genomen. Gedurende de hele vorige legislatuur hebben we dit dossier bestu­deerd en zijn we uiteindelijk tot de conclusie geko­men dat de privé-sector moest worden aangespro­ken om een inspanning te doen. Die sector heeft nu een aanbod gedaan dat de bevoegde instan­ties hebben geëvalueerd. Het belandt nu op de minis­tertafel.

Net nu het dossier bijna klaar is, stel ik vast dat één van uw regeringspartners een beetje ontrouw wordt, u begint te chanteren, de politiek die u voor­staat de rug toekeert. Ik betreur deze negatieve tendens. Het zal van uw standvastigheid afhangen of we uw uiteindelijk beleid positief dan wel nega­tief moeten evalueren.

Het moet mij ten slotte van het hart dat uw poli­ti­ek ten opzichte van de missing links ons helemaal niet aanstaat. U zegt dat u die schakels zult realise­ren, echter pas nadat er een oplossing is gevonden voor de financiering via de PPS. Dat moet u nog eerst bestuderen. Mijnheer de minister, we weten wat dat wil zeggen. We zijn dan vertrokken voor een hele regeerperiode en zoveel tijd hebben we niet. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wens drie punten aan te halen : de subsidiëring van gemeentelijke rioleringsprojecten, het MAP en het 5b-gebied Meetjesland.

Mevrouw de minister, ik heb in de commissie voor Leefmilieu aandacht gevraagd voor de subsidiëring van rioleringsprojecten door de Vlaamse overheid, waarvan de uitvoering door onvoorziene omstan­digheden al jarenlang op zich laat wachten. Die projecten worden ondertussen aangepast aan re­cente beleidsvisies.

Gemeenten en steden die rioleringsprojecten uit­voeren, konden genieten van een door de VMM toegekende subsidiëring van 50 percent. Recent werd deze toelage gedifferentieerd van 50 naar 75 percent en dit naargelang de besturen al dan niet een algemeen oppervlaktewaterbeleid uitvoeren of niet. De meeste kiezen daarvoor.

Ondanks de belofte van een toelage van de over­heid, wegen die rioleringsprojecten zwaar door op de budgetten van de steden en gemeenten. In som­mige gevallen laat de effectieve uitwerking van die projecten jaren op zich wachten, buiten de wil van de opdrachtgevers om. Gedurende die periode kan bovendien de visie op het openbare rioleringsnet sterk wijzigen. Ik denk hierbij aan het afkoppelen van het regenwater, het bouwen van infiltratiebek­kens, het herwaarderen van grachten en het schei­den van het afval- en regenwater.

Het getuigt van een behoorlijk bestuur dat de ont­werpen die reeds jaren op uitvoering wachten, bij de uiteindelijke planning worden aangepast in functie van deze nieuwste inzichten en beleidsop­ties. De VMM belooft bijvoorbeeld een vaste subsi­diëring voor een project met een gemengd stelsel dat reeds jaren op het programma staat. De wer­ken moeten worden uitgevoerd langs een gewest­weg, die tegelijkertijd zal worden geherprofileerd. Hiervoor moet een mobiliteitsconvenant worden afgesloten tussen de gemeente en het gewest en

Matthijs

moet de gemeente een mobiliteitsplan opmaken. Ook dat neemt jaren in beslag.

Nieuwe visies inzake het omgaan met regenwater dringen ondertussen tot de besturen door. Tijdens de bespreking van het wegenisproject komt het rioleringsstelsel weer naar voren. Het afvalwater zal gescheiden worden afgevoerd. Grachten worden geherprofileerd en opnieuw aangelegd in functie van de afvoer van zuiver regenwater.

Het project wordt hierdoor heel wat duurder. Het oorspronkelijke bedrag van de toelage blijft echter behouden. Ik heb in de commissie reeds gevraagd of het mogelijk is de subsidiëring van dergelijke rioleringswerken te herberekenen op basis van het reële investeringsbedrag.

Mijnheer de minister, u denkt misschien dat ik om meer middelen vraag. Ik heb mijn twijfels bij de verhoging van het budget met 114 miljoen frank. U hebt toen geantwoord dat dit nog aan bod kan komen bij de begrotingscontrole.

De ambtenaar van de afdeling Water, die in de commissie aanwezig was, heeft echter verklaard dat de administratie geen reden heeft om van een overschrijding van het budget uit te gaan. Hij heeft hierbij ook verwezen naar de stimulerende maatregelen die de gemeentelijke rioleringsprojecten zouden moeten versnellen. Volgens hem gaat het niet noodzakelijk om een blijvende stijging van de kosten van die investeringsprojecten.

Een herschikking van het MINA-fonds kan een eventueel tekort opvangen. Gelet op de grote inspanningen van vele steden en gemeenten zou ik toch willen vragen of het mogelijk is om het subsidiëringbedrag voor de rioleringsprojecten die aan de laatste visies zijn aangepast opnieuw te bekijken in functie van het effectieve aanbestedingsbedrag. Dit zou best worden opgetrokken tot 75 procent van de totale kosten van de rioleringswerken.

Een tweede punt betreft de uitvoering van het MAP-2. Hieromtrent heerst de grootste onduidelijkheid. Een behoorlijk bestuur is een absolute must. Allerlei verklaringen tijdens vergaderingen en in de pers verstoren dit echter.

Ik geef een paar voorbeelden. Het bericht wordt de wereld ingestuurd dat de vergoedingen van MAP-1 in januari 2000 zullen worden uitbetaald. Een week later wordt dit dan weer tegengesproken. Na verloop van tijd weten de mensen niet meer hoe de

vork aan de steel zit. Misschien moest deze uitspraak de mensen wel sussen. Misschien moest dit de implementatie van het in mei 1999 goedgekeurde MAP-2 aanvaardbaar maken.

Vervolgens wordt op diverse plaatsen verklaard dat de vergoedingen toch zullen worden uitgekeerd. Het is daarbij niet duidelijk hoe en wanneer dit zal gebeuren. Het is al evenmin duidelijk of de landbouwers die in het verleden inspanningen hebben geleverd en investering hebben gedaan, hiervan rechtstreeks zullen kunnen profiteren.

Minister Vera Dua : Mijnheer Matthijs, dit is een tijd geleden onder de vorm van een actuele vraag reeds aan bod gekomen. Ik denk dat ik dit toen allemaal heb weerlegd, maar nu zegt u weer identiek hetzelfde.

De heer Erik Matthijs : Ik geef gewoon een chronologisch overzicht. Het dubbelzinnig taalgebruik brengt enkel verwarring voort. Dit moet ophouden. Dit is geen teken van behoorlijk bestuur.

U kondigt aan dat MAP-2 voor het einde van januari 2000 in werking zal treden. We weten echter dat de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten nog niet klaar zijn. Ze zijn zes weken voordien nog steeds niet voorhanden. Ze werden bijgevolg ook nog niet met de sector besproken, terwijl die sector het plan op het terrein moet waarmaken.

Die uitvoeringsbesluiten zijn van fundamenteel belang voor de vertaling van het beleid op het terrein. De sector moet zich kunnen voorbereiden op een nieuw reglementair kader en op de concrete uitvoeringsbesluiten. Voldoende tijd voor de voorbereiding van de nieuwe bepalingen is mijns inziens een absolute must.

U verklaart dat u MAP-2 in werking wilt laten treden om Europa gunstig te stemmen. Op hetzelfde moment verklaart u evenwel in interviews dat het plan binnen enkele maanden al ernstig zal worden bijgestuurd. U kondigt dus tegelijkertijd de implementatie en de herziening van een nieuwe wetgeving aan. Dit betekent dat de landbouwers op een seizoen twee verschillende reglementeringen zullen moeten verwerken en toepassen. Hoe wilt u dat de sector in deze omstandigheden een ernstig bedrijfsbeleid kan voeren en nog gemotiveerd blijft ?

U wilt MAP-2 in werking laten treden terwijl Europa nog geen uitspraak heeft gedaan over het vergoedingensysteem. U wilt dus dat de landbouwers hun engagement nakomen, zonder zekerheid te bieden dat de overheid de corresponderende ver-

Matthijs

goedingen zal kunnen uitbetalen. We pleiten er dan ook voor bij Europa aan te dringen op een spoedige behandeling van MAP-2. MAP-2 mag slechts worden gestart mits een gunstige beoordeling door Europa en de bespreking van de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten met de sector.

In het kader van MAP-2 vragen we geen verdere uitbreiding van de kwetsbare zones. De huidige zones en het goed uitgebouwde VMM-meetnet moeten volstaan. Via doorgedreven onderzoek en stimulerende overheidsmaatregelen moet de mestverwerking zowel op grote schaal als op bedrijfsniveau van de grond komen. De overheid speelt daarin een belangrijke rol, meer bepaald voor het stimuleren van onderzoek.

Tot slot wil ik de minister herinneren aan haar beloftes in de commissie van 25 november.

Minister Vera Dua : Ik heb beloofd dat we u op de hoogte zouden brengen zodra de antwoorden klaar zijn. Als u het advies hebt gelezen, zult u beseffen dat het niet mogelijk is om die brief in 2 dagen te beantwoorden.

De heer Erik Matthijs : Ik wil de minister ook nog herinneren aan het 5b- en het Leader II-project van het Meetjesland. Deze projecten zijn goedgekeurd inzake Europese subsidiëring, maar tot op vandaag is er nog geen Vlaamse cofinanciering. Het gaat meer bepaald over 23 landbouwprojecten in het kader van het 5b-project en 19 landbouwprojecten van Leader II.

Minister Vera Dua : Het gaat vooral over projecten van 5b-gebieden die de administratie me vandaag heeft doorgestuurd. Ik denk dat we in dit soort zaken wat selectiever zullen moeten zijn in de toekomst als het gaat over de besteding van het overheidsgeld.

De heer Erik Matthijs : Deze projecten werden goedgekeurd door een comité van deskundigen en afgevaardigden van administraties, politieke partijen en ministeriële kabinetten. U kunt vragen hebben bij het nut van sommige projecten, maar we kunnen niet ontkennen dat men voor die procedure hadden gekozen. Men moet daar dan ook de gevolgen van dragen.

Minister Vera Dua : Het is niet wettelijk vastgelegd dat de minister alles moet tekenen wat door het managementscomité wordt goedgekeurd.

De heer Erik Matthijs : Als een adviesorgaan bepaalde adviezen uitbrengt die worden gedragen door een grote meerderheid, dan kan de minister die toch niet negeren. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, onder het motto 'de laatsten zullen de eersten zijn' wil ik het nog even hebben over de bebossingsmaatregelen van minister Dua. In de Vlaamse regeringsverklaring van 8 juli 1999 staat dat het RSV, dat 10.000 hectare ecologisch verantwoorde bosuitbreiding en 38.000 hectaren extra natuurgebied plant, en het decreet betreffende het natuurbehoud volledig worden gerealiseerd. Op het vlak van de verwerving van bos-, duinen- en natuurgebieden zou een aanzienlijke inhaalbeweging worden doorgevoerd. De verwerving van 15.000 hectare bos, duinen- en natuurgebieden, dus 3.000 hectare per jaar, werd in deze zittingsperiode vooropgesteld.

Iedereen was het erover eens dat dit een ambitieus programma is. Er werden maatregelen aangekondigd om de bosuitbreidingsdoelstellingen efficiënter en sneller te verwezenlijken. Waar hebben we dat nog meer gehoord? Op het vlak van tewerkstelling werd gewag gemaakt van het realiseren van 1.000 extra jobs, vooral voor laaggeschoolden, tegen 2004. In de Septemberverklaring van de minister-president lezen we dat de Vlaamse regering in de begroting 2000 in extra middelen voorziet voor de aankoop van duinen-, bos en natuurgebied. Concreet stellen we vast dat dit slechts 566 miljoen frank extra bedraagt. Iedereen kan meteen zien dat dit bedrag geenszins in overeenstemming is met de aangekondigde inhaalbeweging inzake natuur, bos en groen.

Toen ook de heer Tobback tijdens de commissiebespreking vond dat er in de huidige begroting onvoldoende kredieten zijn om de beoogde uitbreiding van bos- en natuurgebieden te realiseren, antwoordde de minister dat het niet de bedoeling is dat de inhaaloperatie enkel door het Vlaams Gewest wordt gefinancierd, maar dat er ook overleg zou worden gepleegd met de lokale besturen – provincies en gemeenten – om samen de beoogde uitbreiding te realiseren. Het heette dat deze besturen vaak beter op de hoogte zijn van de mogelijkheden op het terrein.

Blijkbaar wordt hier met opzet geen onderscheid gemaakt tussen de financiering van het zogenaamde bossenproject van deze regering en het overleg

Kindermans

hierover met de gemeenten. We stellen vast dat de Vlaamse overheid haar nobele doelstellingen niet zelf wil financieren, maar hiervoor ook rekent op de reeds zwaarbelaste begrotingen van de gemeenten. Het is nogal gemakkelijk en vrijblijvend om met veel poeha een groot nieuw beleid inzake bebossing aan te kondigen, om er vervolgens op te rekenen dat dit zal worden betaald door de lokale besturen.

Heeft de minister trouwens onderzocht of kleine landelijke gemeenten, waar de bosuitbreidingen het gemakkelijkst te realiseren zijn, wel voldoende middelen maar ook de knowhow hebben om de vooropgestelde doelstellingen te realiseren? In de commissie voor Economie verklaarde de minister trouwens dat de administratie een plan klaar heeft over de plaatsen waar die bosuitbreidingen zouden moeten komen. Waarover valt er dan nog te overleggen met de gemeenten?

Het Vlaams plan voor plattelandsontwikkeling 2000-2006, waarover we hier in het parlement trouwens nog het eerste woord moeten horen, niettegenstaande dit voor het einde van het jaar moet zijn ingediend bij de Europese Commissie, schijnt ook te voorzien in bosbouwmaatregelen. Nochtans zijn die niet meer verplicht. Het is blijkbaar de bedoeling om Europa ook een deel van het bebossingsprogramma van de overheid te laten betalen, namelijk met Europese middelen die afkomstig zijn van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds en dus in grote mate moeten toekomen aan de landbouw. Het gaat niet op dat de bebossing in Vlaanderen wordt betaald met Europees geld dat vooral bestemd is voor de landbouwers. Het subsidiëren van lokale besturen voor de aankoop van bossen strookt niet met de uitgangstelling dat de maatregel van het plattelandsontwikkelingsplan de agrarische sector ten goede moet komen.

Terwijl in het regeerakkoord uitdrukkelijk wordt verwezen naar de volledige realisatie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, wordt met geen woord gerept over de agrarische structuur. De verzekering van de 750.000 hectare agrarisch gebied is opgenomen in het RSV. Deze afbakening moet gelijktijdig en gelijkwaardig gebeuren met de afbakening van de natuurlijke structuur. Ook staat in het structuurplan dat men moet vertrekken van gronden die minderwaardig zijn voor landbouw, en

dat men de bestaande landbouwstructuur in de mate van het mogelijke moet laten bestaan.

Een belangrijk knelpunt is dat de planhorizons van de afbakening van de natuurlijke structuur vanuit het RSV en vanuit het decreet natuurbehoud verschillen. Voor het RSV is dit het jaar 2007, voor het decreet op het natuurbehoud 1 januari 2003. Het in het RSV gestelde principe van gelijktijdige en gelijkwaardige afbakening van beide structuren komt daardoor in het gedrang. Er moet dus dringend een initiatief worden genomen om de afbakening van de agrarische structuur op te starten, om gelijke tred te kunnen houden met de afbakening van de natuurlijke structuur die reeds werd opgestart vanuit het natuurdecreet.

In de commissievergadering van 27 oktober 1999 zei minister Van Mechelen dat hij met de minister van Landbouw en Leefmilieu een werkwijze en timing moet afspreken. Hij benadrukte dat de afronding van het proces van gelijktijdige en gelijkwaardige afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur moet worden nagestreefd tegen het jaar 2003. Dit is trouwens ook het advies van de MINA-raad van 4 november 1999.

Vooraleer er dus kan worden overgegaan tot verdere bebossing in uitvoering van het RSV, moet eerst de agrarische structuur en de natuurlijke structuur afgebakend zijn, zodat geweten is waar er kan worden geboerd en waar er zal worden bebost. Elk bebossingsproject moet worden gerealiseerd aan de hand van vooraf gekende en objectieve criteria, wat ook geldt voor de stadsbossen.

Tot onze spijt moeten we vaststellen dat enkel de communicatie van de Vlaamse overheid in de media snel en efficiënt is, maar niet de uitvoering van de doelstellingen op het terrein. *(Applaus)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Ik dank alle sprekers, ook degenen die hier hun maidenspeech hebben gehouden, voor hun bijdrage aan het debat.

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Voorzitter

We komen straks om 10.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 02.40 uur.*
